

โครงการพัฒนาหลักสูตร และจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน
ของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค

หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐ
ใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก
(กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ชุมพร)

เสนอต่อ

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

กันยายน 2557

ฉบับปรับปรุง

โครงการพัฒนาหลักสูตร และจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน
ของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค

หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐ
ใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก
(กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ชุมพร)

เสนอต่อ

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

กันยายน 2557

ฉบับปรับปรุง

คำนำ

6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ชุมพร) เป็นหลักสูตรหนึ่งที่อยู่ภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคของสำนักงาน ก.พ. เป็นหลักสูตรที่มาจากความต้องการร่วม (Common Needs) ตามกลุ่มพื้นที่จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการจำเป็น และความคาดหวังในการพัฒนาบุคลากรในบริบทอาเซียนของบุคลากรภาครัฐที่มีระดับตั้งแต่ชำนาญการ ถึงเชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัด มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ชุมพร) ในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ สำนักงาน ก.พ. ได้ออกแบบการศึกษาในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หลักสูตรฝึกอบรมตามกระบวนการวิจัยโดยเริ่มจากกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการจำเป็นด้วยวิธีแบบคู่ขนานทั้งในเชิงปริมาณ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ของจังหวัด และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ

สำนักงาน ก.พ. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรดังกล่าว จะเป็นแนวทางเพื่อใช้ในการจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ชุมพร) ซึ่งมีชายแดนติดประเทศสหภาพเมียนมา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักงาน ก.พ.

กันยายน 2557

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
ผลผลิต.....	4
ระยะเวลาดำเนินงาน.....	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ขอบเขตการศึกษา.....	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ตอนที่ 1 บริบทด้านอาเซียนของประเทศไทย.....	9
ตอนที่ 2 หลักสูตรการฝึกอบรมของประเทศไทยในอาเซียน.....	24
ตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 4 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก.....	69
ตอนที่ 4 การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม.....	83
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	97
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	97
ขอบเขตการศึกษา.....	98
แผนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	98
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม.....	99
สถิติวิเคราะห์ที่ใช้ในการศึกษา.....	99
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น.....	102
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์หลักสูตร.....	115
ตอนที่ 3 ผลการออกแบบหลักสูตร.....	121
เอกสารอ้างอิง.....	133
ภาคผนวก.....	135
ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) ในการฝึกอบรม.....	136
เครื่องมือประเมินผลการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค.....	143

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประสบการณ์ด้านการบริหารที่เป็น Best Practices ของแต่ละประเทศในอาเซียน.....	32
2	แผนกิจกรรมความร่วมมือและการให้ความร่วมมือในการพัฒนาระบบข้าราชการและระบบราชการระหว่างประเทศสมาชิก (ACCSM Work Plan 2008-2015).....	32
3	การเตรียมความพร้อมตามเสาหลักประชาคมความมั่นคงอาเซียน.....	34
4	การเตรียมความพร้อมตามเสาหลักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	34
5	การเตรียมความพร้อมตามเสาหลักประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน.....	35
6	หลักสูตรฝึกอบรมภายใต้โครงการความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียน พ.ศ. 2553-2555.....	36
7	จำนวนหลักสูตรฝึกอบรมของสถาบันข้าราชการพลเรือน (IPA) ของประเทศบรูไน.....	67
8	แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียน....	69
9	แผนการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร.....	101
10	ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านอาเซียน ระหว่าง 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก.....	106
11	ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านความรู้ ทักษะ และ ทักษะที่จำเป็น.....	111
12	ความสอดคล้องของแหล่งความต้องการจำเป็นที่นำไปสู่ประเด็นหัวข้อที่ใช้ในการฝึกอบรม..	113
13	สรุปกำหนดการ ตามหมวดวิชา หัวข้อเนื้อหาและกิจกรรม.....	119
14	ลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายจังหวัดและกลุ่มจังหวัด.....	136
15	แสดงความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านความรู้.....	138
16	ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านทัศนคติ.....	139
17	ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านทักษะ.....	140
18	ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนด้านบรรยากาศ.....	141
19	สรุปความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนจำแนกรายด้านรวม.....	141
20	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....	142
21	สถานที่ที่ควรจัดฝึกอบรมเทคนิคการอบรมและรูปแบบการสร้างเรือข่าย.....	142

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	กระบวนการพัฒนาหลักสูตร.....	98
2	ขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร.....	100
3	การเชื่อมโยงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากแหล่งข้อมูลไปสู่การออกแบบ หลักสูตร.....	115

บทที่ 1 บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในภูมิภาคอาเซียน มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ลดช่องว่างการพัฒนา โดยการกระจายประโยชน์ของการเจริญเติบโตไปยังกลุ่มและชุมชนที่พัฒนาน้อยกว่าที่มีความยากจน รวมทั้งส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนและเชื่อมต่อชาติสมาชิกอาเซียนในภูมิภาคให้เข้ากับประชาคมโลก จะเป็นการสร้างความร่วมมือและความเข้มแข็งในภูมิภาคในอาเซียน ดังวิสัยทัศน์อาเซียน ปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ.2020) ส่วนที่มองถึง “ความเป็นหุ้นส่วนของการพัฒนาอย่างมีพลวัตและเป็นประชาคมที่เอื้ออาทร” โดยมีเป้าหมายของความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนเพื่อ 1) เพิ่มพูนการรวมตัวและความร่วมมือของอาเซียน 2) เพิ่มพูนความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกของอาเซียน โดยมีเครือข่ายการผลิตของภูมิภาคที่เข้มแข็ง 3) ทำให้สภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของประชากรอาเซียนดีขึ้น 4) ปรับปรุงกฎระเบียบและธรรมาภิบาลของอาเซียน 5) ส่งเสริมการเชื่อมต่อกับศูนย์กลางทางเศรษฐกิจให้มากขึ้นทั้งในภูมิภาคอาเซียนและภายในชาติสมาชิก รวมถึงการลดช่องว่างของการพัฒนา 6) ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น 7) เพิ่มพูนความพยายามในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนและ 8) สามารถจัดการกับผลกระทบในทางลบที่จะเกิดมาจากความเชื่อมโยงในอาเซียน

การพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ของประเทศไทยนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาให้มีทักษะการทำงานร่วมกันทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งนี้ จากผลศึกษาด้านอาเซียนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมกับ สำนักงาน ก.พ. (สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554) พบว่า ประเทศไทยควรมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ 2 ประการคือ 1) การบริหารกำลังคนภาครัฐให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจในปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตและ 2) การพัฒนาทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะให้มีคุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ ความเป็นนานาชาติ เป็นผู้สนับสนุน มีความเป็นมืออาชีพและการพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผลการศึกษาผู้บริหารสูงสุด CEOs ในองค์กรต่าง ๆ ของกลุ่มประเทศในอาเซียน พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อองค์กรอันดับแรกคือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การใช้ social media เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร สำหรับปัจจัยภายในที่มีผลต่อองค์กร ได้แก่ ทักษะบุคลิกของบุคคลของกลุ่มประเทศอาเซียนได้รับความสำคัญว่าส่งผลต่อความสำเร็จของหน่วยงานร้อยละ 70 และคุณสมบัติของบุคลากรที่เป็นที่ต้องการ ได้แก่ collaboration communication, creativity และ flexibility (IBM CEO study, 2012) ดังเช่น ทักษะของผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปที่เป็นที่ต้องการของนายจ้างของประเทศในอินโดนีเซีย 4 อันดับแรก ประกอบด้วย integrity,

intellectual capacity, team work skills, analytical and problem solving skills และฟิลิปปินส์ พบว่า ควรเสริมสร้าง Communication Skill ส่วนประเทศมาเลเซีย พบว่าเมื่อจัดลำดับทักษะที่สำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ technical skills, soft skills, managerial skills, team work, adaptability (graduate employability in Asia, 2012) จากการศึกษาดังกล่าวจะเห็นว่า ความต้องการการพัฒนาทรัพยากรของประเทศ ในอาเซียนมีความเกี่ยวข้องกับบริบทและความต้องการของสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรร่วมด้วย แต่ละพื้นที่ (Regions & Local) อาจมีความต้องการที่แตกต่างกัน ทั้งในแง่ของประเภทของความรู้ คุณลักษณะและทักษะ และระดับของการพัฒนาจากพื้นฐานไปสู่ระดับความเชี่ยวชาญที่เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติงานด้านอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐและได้รับมอบหมายให้ รับผิดชอบตามแผนงานการจัดตั้งประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในข้อ A.7 คือการพัฒนาสมรรถภาพของ ระบบราชการ โดยการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในระบบราชการของอาเซียนและในการประชุม บูรณาการแผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2556 สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำเนินการบูรณาการแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) เข้ากับแผนยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 และกำหนดให้เป็นยุทธศาสตร์ประเทศ พ.ศ. 2556-2561 ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้แยกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศเพื่อหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง 2) การลดความเหลื่อมล้ำ 3) การเติบโตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม และ 4) การสร้างความสมดุลและปรับระบบบริหารจัดการภายในภาครัฐโดยยุทธศาสตร์ที่ 4 กำหนด แนวทางหนึ่งซึ่ง สำนักงาน ก.พ. รับผิดชอบเป็นเจ้าของภาพด้วยการพัฒนาทักษะและศักยภาพของกำลังคนภาครัฐ และเตรียมความพร้อมบุคลากรภาครัฐสู่ประชาคมอาเซียน

บทบาทของ สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือน ของประเทศไทยและในการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของไทย สำนักงาน ก.พ. มีบทบาทโดยตรงในเสาสังคม และวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) ซึ่งเป็นหนึ่งใน 3 เสาหลักตามแผนRoadmap สู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้หน้าที่หลัก 2 ประการของ ASCC คือ 1) การพัฒนามนุษย์ (Human Development) และ 2) การเสริมสร้างขีดความสามารถของภาครัฐในการให้บริการประชาชน (Building Civil Service Capability) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานการทำงานของระบบราชการในกลุ่มประเทศ อาเซียนให้ตอบสนองต่อภารกิจของรัฐและการให้บริการประชาชน ตลอดจนปรับบทบาทและภารกิจของระบบ ราชการให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในด้านการพัฒนาคน ระหว่างข้าราชการของกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อให้กำลังคนภาครัฐของภูมิภาคอาเซียนมีความรู้ความสามารถและ มีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความสามารถต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

ในส่วนของพัฒนาทักษะและศักยภาพของกำลังคนภาครัฐด้านการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลนั้น ในปีงบประมาณ 2556 สำนักงาน ก.พ. ได้ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับข้าราชการทุกระดับ อาทิ หลักสูตรพัฒนาผู้บริหารระดับสูงอาเซียน หลักสูตรผู้บริหารระดับกลางกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน หลักสูตรการสร้างความตระหนักรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558 ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค หลักสูตรสำหรับข้าราชการที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียนโดยตรง และหลักสูตรความรู้สำหรับข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดชายแดนเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียน

อย่างไรก็ดี การดำเนินการส่วนหนึ่งที่ผ่านมา สำนักงาน ก.พ. ได้สร้างความตระหนักรู้ในภาพรวมให้แก่ข้าราชการในส่วนภูมิภาค ตลอดจนจัดฝึกอบรมหลักสูตรความรู้สำหรับข้าราชการในจังหวัดชายแดน เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนและเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้ครอบคลุมทุกจังหวัด จึงเห็นควรศึกษาความต้องการด้านการพัฒนาบุคลากรภาครัฐในบริบทอาเซียนในลักษณะพื้นที่ (Area Based) ของ 76 จังหวัด และดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคสำหรับจังหวัดชายแดน ให้ได้รับการพัฒนาที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรภาครัฐในพื้นที่อย่างแท้จริง โดยในปีงบประมาณ 2557 สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค เพื่อรู้เท่าทันอาเซียนและสร้างความร่วมมือและความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐในบริบทอาเซียนของกลุ่มจังหวัดชายแดนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้หลักสูตรต้นแบบที่มีมาตรฐานจะได้ขยายการดำเนินการให้ครอบคลุมจังหวัดอื่น ๆ ในปีงบประมาณต่อไป

สำหรับการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐในจังหวัดภาคตะวันตกที่มีชายแดนติดประเทศสหภาพเมียนมา (Republic of the Union of Myanmar) ซึ่งเป็นหลักสูตรความต้องการร่วม (Common needs) ที่สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่ชายแดน พบผลการสำรวจความต้องการจำเป็นด้านอาเซียนของบุคลากรภาครัฐหลายสายงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 6 จังหวัด รวม 349 คน มาจากจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนองและชุมพร มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 66, 66, 50, 50, 57 และ 60 คน ตามลำดับ บุคลากรผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ ดำรงตำแหน่งชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 83.7 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.9 มีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี ร้อยละ 36.6 จบปริญญาตรี ร้อยละ 61.6 ทำงานในสังกัดพลเรือนสามัญคิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาเป็น พนักงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานส่วนตำบล ครู/บุคลากรทางการศึกษา กลาโหม สถาบันอุดมศึกษา อัยการ/ตุลาการ ตำรวจ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ คิดเป็นร้อยละ 15.5, 7.4, 6.9, 4.9, 2.6, 1.4, 1.1, 0.9 และ 0.3 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ ไม่เคยเข้าอบรมด้านอาเซียนโดยตรงมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 58.5 และเมื่อพิจารณาผลการประเมินตนเองในสภาพปัจจุบันที่มีอยู่ พบว่า ผู้ตอบมีคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติต่ออาเซียน ด้านบรรยากาศการทำงาน ด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และทักษะด้านอาเซียนอยู่ในระดับต่ำเท่ากับ 2.736, 2.464, 2.409 และ 2.331 จากคะแนนเต็ม 5.0

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐควรมีหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคจังหวัดแนวชายแดนภาคตะวันตก ให้มีประสิทธิภาพโดยหลักสูตรนี้ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

- 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมครั้งนี้ต้องตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมแท้จริง
- 2) รายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสามารถบูรณาการความรู้เข้ากับบริบทของหน่วยงานภาครัฐได้ และ 3) มีการบริหารจัดการหลักสูตรฝึกอบรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ที่จะดำเนินการจัดขึ้นในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และกาญจนบุรีเป็นเวลา 3 วัน ต่อครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร)

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

สร้างและพัฒนาหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตกที่เป็นหลักสูตรความต้องการร่วม (Common needs) ตามกลุ่มพื้นที่จังหวัดที่ติดชายแดนที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการจำเป็น และความคาดหวังในการพัฒนาบุคลากรในบริบทอาเซียนของจังหวัด ที่นำมาใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดฝึกอบรมความรู้สำหรับบุคลากรภาครัฐของแต่ละจังหวัด ให้มีความรู้ทางปัญญา ทักษะทางสังคม และทักษะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้านอาเซียนต่อไป

3. ผลผลิต

1. รายงานผลการศึกษาวิเคราะห์ที่ได้จากการสำรวจ เพื่อพัฒนาหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่เป็นหลักสูตรร่วม สอดคล้องกับภารกิจของจังหวัดชายแดนภาคตะวันตก 6 จังหวัด
2. หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร) ที่เป็นหลักสูตรร่วม (Common needs) สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก ซึ่งประกอบด้วย ที่มา วัตถุประสงค์ หัวข้อวิชา ขอบเขตเนื้อหา ระยะเวลา การฝึกอบรมของรายวิชา วิธีการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมายของแต่ละหลักสูตร วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และบรรยากาศการจัดฝึกอบรม และตัวอย่างเครื่องมือประเมิน ทำเนียบวิทยากรพื้นที่และส่วนกลาง เป็นต้น จำนวน 3 วัน
3. ผลการจัดประชุมชี้แจงผลการศึกษาเพื่อวิพากษ์หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร)
4. ผลการจัดฝึกอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตกที่มีพื้นที่ติดแนวประเทศอาเซียน จำนวนไม่น้อยกว่า 120 คนต่อครั้ง

4. ระยะเวลาดำเนินงาน

ระยะเวลาดำเนินการในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ใช้เวลา 240 วัน นับตั้งแต่เดือน 28 กุมภาพันธ์ ถึง 27 ตุลาคม พ.ศ. 2557 แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

- ระยะก่อนฝึกอบรม ตั้งแต่เดือนมีนาคม – กรกฎาคม พ.ศ. 2557
- ระยะระหว่างการฝึกอบรม เป็นเวลา 3 วัน ในช่วงเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2557
- ระยะหลังสิ้นสุดการฝึกอบรม ช่วงเดือนกันยายน – ตุลาคม พ.ศ. 2557

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ภาครัฐมีกรอบแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคอย่างครอบคลุมจังหวัดชายแดนภาคตะวันตก และสามารถพัฒนาบุคลากรได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง
2. บุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นในบริบทอาเซียน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านอาเซียนให้แก่บุคคลอื่นต่อไปได้

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้ด้านอาเซียน หมายถึง การค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นและความคาดหวังของหน่วยงานในด้านการปฏิบัติงานในบริบทอาเซียนของบุคลากรภาครัฐ ที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค ว่ามีปัญหาเรื่องใดบ้างที่จะสามารถแก้ไขได้ด้วยการฝึกอบรมและมีการกิจใดบ้างที่ควรจะต้องแก้ไขปรับปรุงด้วยการฝึกอบรมเพิ่มพูน หรือเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะ ทศนคติ หรือประสบการณ์ ทั้งนี้สภาพการณ์ที่เป็นปัญหาและแสดงถึงความจำเป็นในการฝึกอบรม โดยการวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมมาจากข้อมูลหลายแหล่ง ได้แก่ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของจังหวัด การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และการสำรวจจากแบบสอบถามความคิดเห็นด้านสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและความคาดหวังของหน่วยงานที่มีต่อการรองรับประชาคมอาเซียน

2. หลักสูตรฝึกอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร) หมายถึง โครงสร้าง และรายละเอียดเนื้อหาที่กำหนดความรู้และประสบการณ์ เพื่อจัดให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาเป็นความต้องการร่วม (Common needs) สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่ 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ที่มา วัตถุประสงค์ หัวข้อวิชา ขอบเขตเนื้อหา ระยะเวลาการฝึกอบรมของรายวิชา วิธีการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมายของแต่ละหลักสูตร วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และบรรยากาศการจัด

ฝึกอบรม และตัวอย่างเครื่องมือประเมิน ทำเนียบวิทยากรพื้นที่และส่วนกลาง เป็นต้น โดยใช้เวลาในระหว่างฝึกอบรมรวมจำนวน 3 วัน

3. ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม หมายถึง ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐที่ปฏิบัติงานในสังกัดกระทรวงต่าง ๆ ที่มีตำแหน่งอยู่ในระดับชำนาญการ หรือชำนาญการพิเศษ หรือระดับเชี่ยวชาญ หรือระดับเทียบเท่าซี 6 ถึงซี 8 รวมทั้งที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการในจังหวัดหรือองค์กรส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด หรืออำเภอ ตำบล รวมทั้งที่มีบทบาทภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านอาเซียน

4. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ได้หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่เป็นหลักสูตรความต้องการร่วม (Common needs) สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่จังหวัดชายแดน ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ หัวข้อวิชา และขอบเขตเนื้อหา ระยะเวลาการฝึกอบรมของรายวิชาวิธีการฝึกอบรม และกลุ่มเป้าหมายของแต่ละหลักสูตร เป็นต้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการตั้งแต่ 1) การวิเคราะห์สังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนในแต่ละภูมิภาค/จังหวัด หลักสูตรการขับเคลื่อนของประเทศอาเซียนและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์ความคาดหวังของผู้บริหารที่กำกับงานอาเซียนในภูมิภาค และสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในด้านการทำงานอาเซียนของภาครัฐในภูมิภาค 3) สำรวจความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้ด้านอาเซียนจากบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค 4) จัดทำร่างและยกร่างหลักสูตรด้วยการวิพากษ์หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค และรับฟังข้อเสนอแนะจากบุคลากรด้านอาเซียนในจังหวัดชายแดน 5) ดำเนินการจัดฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ได้ให้แก่บุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดชายแดนเป็นเวลา 3 วันไม่น้อยกว่า 120 คนต่อครั้ง และ 6) ประเมินผลทุกระยะของการจัดฝึกอบรม พร้อมปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์เสนอต่อ สำนักงาน ก.พ. เพื่อดำเนินการเป็นหลักสูตรต้นแบบสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้ต่อไป

5. การบริหารหลักสูตรการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการวางแผน การจัดการ การมอบหมายงาน การประสานงาน อำนวยความสะดวก การรายงาน การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร การกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามแผนและ TOR ของ สำนักงาน ก.พ. ในการดำเนินงานจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักสูตรที่ผ่านการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิและ สำนักงาน ก.พ. โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนการฝึกอบรม ระยะระหว่างการฝึกอบรม และระยะหลังสิ้นสุดการฝึกอบรม เพื่อบริหารหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดของวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ตรง และจากเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสม ซึ่งได้มาจากความต้องการจำเป็นแท้จริง และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดฝึกอบรมที่เข้าใจหลักการบริหารงานฝึกอบรม ที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่จังหวัดที่ติดชายแดนภาคตะวันตก 6 จังหวัด มีทัศนคติเชิงบวกต่อการปฏิบัติราชการด้านอาเซียนและเพื่อน

บ้านอาเซียน มีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนโครงการ เพื่อพัฒนาทรัพยากรในพื้นที่รองรับอาเซียนตาม แนวความคิดในระดับสากล (Global Mindset) และสอดคล้องกับสภาพปัญหาของภูมิภาคชายแดน และมี เครือข่ายทางสังคมเพื่อการปฏิบัติงานราชการด้านอาเซียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

6. การประเมินติดตามผลการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนกลับในทุก ขั้นตอนการฝึกอบรม ตั้งแต่การประเมินความรู้ความเข้าใจและทักษะของผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรม ก่อน ระหว่าง และหลังสิ้นสุดการฝึกอบรม พร้อมทั้งมีการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ดีต่อการทำงานด้านอาเซียนและ พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่เข้าร่วมฝึกอบรม เพื่อนำมาสู่การ ปรับปรุงการดำเนินงานฝึกอบรม และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อให้การฝึกอบรมเกิด สัมฤทธิ์ผลตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการเพิ่มขึ้น ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพจาก หลากหลายวิธี เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถามคำถามปลายปิดและปลายเปิด การสังเกต เป็นต้น

7. ขอบเขตการศึกษา

จากการทบทวน TOR และทบทวนวรรณกรรมในด้านการพัฒนาทรัพยากรด้านอาเซียน ร่วมกับแนวคิด การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวทางการดำเนินโครงการ พัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค เพื่อรู้เท่าทันอาเซียนและสร้าง ความร่วมมือและความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค คณะทำงานได้ใช้ระเบียบวิธี วิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมคือ หลักสูตรฝึกอบรมที่มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมประเมิน ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับ ประโยชน์ และร่วมทำวิจัยผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ นักพัฒนาหลักสูตร นักการศึกษาอาเซียน และผู้ปฏิบัติงานด้านอาเซียนในส่วนภูมิภาค โดยประยุกต์ใช้กรอบการ เรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมในเชิงปฏิบัติการและกรอบการรู้เท่าทันอาเซียน ที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ การเข้าถึงแหล่งข้อมูล การสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปรับทัศนคติเชิงบวกต่ออาเซียนและทักษะที่เกี่ยวข้องใน การปฏิบัติงานด้านอาเซียน มากำหนดองค์ประกอบของกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ในหลักสูตร ตามขั้นตอนในการ ดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาบุคลากรด้านอาเซียน เพื่อกำหนดประเด็นสำคัญ สำหรับเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรความรู้ด้านอาเซียนของกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคตะวันตก 6 จังหวัด
2. ออกแบบสำรวจความต้องการจำเป็นด้านการฝึกอบรม ASEAN Training Needs ที่สร้างมาจากการ ทบทวนวรรณกรรม และตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามจากคณะที่ปรึกษาและผู้ตรวจรับงานจาก สำนักงาน ก.พ.
3. พัฒนาหลักสูตรและกำหนดโครงสร้างหลักสูตรจากการทบทวนวรรณกรรม และผลการวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็นจากผลการสำรวจจากแบบสอบถาม Asean Training Needs และผลสัมภาษณ์ผู้บริหาร และ

ผู้เกี่ยวข้องในงานอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในภาคตะวันตก และจากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของจังหวัดชายแดนภาคตะวันตกเพื่อจัดทำร่างหลักสูตร

4. นำร่างหลักสูตรดังกล่าวมาวิพากษ์หลักสูตร โดยจัดประชุมสำหรับบุคลากรภาครัฐที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอาเซียนในภูมิภาคส่วนหนึ่งมาร่วมยกย่องหลักสูตร และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันและอนาคต ในการทำงานร่วมกับประชาคมอาเซียนของพื้นที่ชายแดนตะวันตก

5. ปรับปรุงหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร)

6. จัดฝึกอบรมและบริหารหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร) เป็นเวลา 3 วัน

7. ประเมินผลการใช้หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตกทั้งระยะก่อน ระหว่าง และหลังฝึกอบรมทันที และหลังฝึกอบรม 1 เดือน

8. ปรับปรุงหลักสูตรให้ได้มาตรฐานเพื่อเผยแพร่ให้หน่วยงานของจังหวัดต่าง ๆ ได้นำไปใช้ต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตกครั้งนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักสูตรตามความต้องการร่วมในการจัดฝึกอบรมความรู้ด้านอาเซียนให้กับบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เข้าฝึกอบรม ได้แก่ ข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐ ที่ดำรงตำแหน่งชำนาญการถึงเชี่ยวชาญ หรือซี 6 - 8 ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับงานอาเซียนในพื้นที่ 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก ได้แก่ กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร ซึ่งในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรในเบื้องต้น คณะผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรมเพื่อเป็นฐานคิด และกำหนดกรอบในการวางแผนการดำเนินงานตามระเบียบวิธีวิจัยของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยทบทวนวรรณกรรมในขอบเขตเนื้อหา 4 ตอนหลัก ดังนี้

ตอนที่ 1 บริบทด้านอาเซียนของประเทศไทย

ตอนที่ 2 หลักสูตรการฝึกอบรมของประเทศในอาเซียน

ตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก

ตอนที่ 4 การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ตอนที่ 1 บริบทด้านอาเซียนของประเทศไทย

การทบทวนเอกสารในส่วนนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับบริบทด้านอาเซียนในประเทศไทย แบ่งออกเป็นความเป็นมาของการก่อตั้งอาเซียน กฎบัตรอาเซียน สามเสาหลักของประชาคมอาเซียน แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียน ประเทศไทยกับอาเซียน และความก้าวหน้าของการเตรียมพร้อมของไทยในการสู่ประชาคมอาเซียนในแต่ละด้าน มีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

1.1 ความเป็นมาของการก่อตั้งอาเซียน

อาเซียน (ASEAN) หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) เป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมกลุ่มระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สาเหตุการรวมตัวครั้งแรก คือขาดความสามัคคีกัน จึงทำให้ประเทศในกลุ่มหันมาร่วมมือซึ่งกันและกัน อาเซียนก่อตั้งเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 มี 5 ประเทศ คือ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ มีการลงนาม “ปฏิญญากรุงเทพ” (Bangkok Declaration) หรือปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) โดยมีวัตถุประสงค์ 7 ข้อ คือ 1) ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร 2) ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค 3) เสริมสร้างความ

เจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจพัฒนาการทางวัฒนธรรมในภูมิภาค 4) ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี 5) ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปแบบของการฝึกอบรมและการวิจัยและการศึกษา 6) เพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้า ตลอดจนปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม และ 7) เสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอกและองค์การระหว่างประเทศ (สมชาย ภาภาสร์วิวัฒน์, 2537; สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2553; กรมอาเซียน, 2555; กำเนิดอาเซียน, 2555 อ่างในจารุวรรณ ตันวิจิตร, 2556; วิชุดา กิจธรรม และคณะ, 2556) ในเวลาต่อมาประเทศบรูไน เวียดนาม สปป.ลาว สหภาพเมียนมา และกัมพูชา เข้าเป็นสมาชิก ตามลำดับ จนมีสมาชิกจากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครบ 10 ประเทศ (สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา, ม.ป.ป.) จึงจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ขึ้น ภายใต้วิสัยทัศน์อาเซียน (ASEAN Vision 2020) ในการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการครั้งที่ 2 เมื่อธันวาคม พ.ศ. 2540 ผู้นำอาเซียนได้รับรองเอกสารเพื่อกำหนดเป้าหมาย 4 ประการ คือ อาเซียนจะเป็น 1) วงสมานฉันท์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A Concert of Southeast Asian Nations) 2) หุ่นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างมีพลวัต (A Partnership in Dynamic Development) 3) มุ่งปฏิสัมพันธ์กับประเทศภายนอก (An Outward-looking ASEAN) และ 4) ชุมชนแห่งสังคมที่เอื้ออาทร (A Community of Caring Societies)

ต่อมาในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 9 ระหว่าง 7- 8 ตุลาคม 2546 ที่เมืองบาห์ลี อินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาความร่วมมือฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก หรือ 3 เสาหลัก ได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ต่อมาในที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 12 เมื่อ 13 มกราคม 2550 ที่เมืองเซบู ฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามแถลงการณ์เซบูเห็นชอบให้เร่งรัดการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) เพื่อให้อาเซียนสามารถปรับตัวในสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (แหล่งสารสนเทศอาเซียน, 2556; กรมอาเซียน, 2556)

1.2 กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

อาเซียนยกฐานะขึ้นเป็นองค์กรนิติบุคคล มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน มีผู้แทนถาวรประจำอาเซียนและมีธรรมนูญหรือกฎหมายข้อบังคับเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของอาเซียนได้อย่างเป็นรูปธรรม และกฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 15 ธันวาคม 2551 เป็นต้นมา กฎบัตรอาเซียนประกอบด้วย 13 บท 55 ข้อ มีประเด็นที่แสดงความก้าวหน้าของอาเซียน ได้แก่ การจัดตั้งองค์กรสิทธิมนุษยชนของอาเซียน การให้อำนาจเลขาธิการอาเซียน การจัดตั้งกลไกสำหรับการระงับข้อพิพาทต่าง ๆ เพิ่มบทบาทของประธานอาเซียน เพื่อให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินทันทั่วทั้งที่ การเปิดช่องทางให้อาเซียนมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภาคประชาสังคมมากขึ้น และปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เช่น ให้มีการประชุมสุดยอดอาเซียน 2 ครั้งต่อปี จัดตั้งคณะ

มนตรีเพื่อประสานความร่วมมือ 3 เสาหลัก และมีคณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ที่กรุงจาการ์ตา เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการประชุมของอาเซียน เป็นต้น (สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา, ม.ป.ป.; ศูนย์มานุษยวิทยา สิริธร, 2554; กรมอาเซียน, 2556 อ่างโนวิชดา กิจจรธรรม และคณะ, 2556)

1.3 สามเสาหลักของประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือ 3 ด้าน ซึ่งเปรียบเสมือนเสาหลักสามเสาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและเสาหลักแต่ละด้านมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.3.1 ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community - APSC)

ประเทศสมาชิกได้ร่วมจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community Blueprint) โดยเน้น 3 ประการคือ 1) การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกันครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะร่วมกันทำ เพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคมวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การต่อต้านทุจริต การส่งเสริมหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล เป็นต้น 2) ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงสำหรับประชาชนที่ครอบคลุมในทุกด้าน ครอบคลุมความร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบเดิม ซึ่งหมายถึง มาตรการสร้างความไว้วางใจและ การระงับข้อพิพาทโดยสันติ เพื่อป้องกันสงคราม และให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ด้วยกันโดยสงบสุขและไม่มีความหวาดระแวง นอกจากนี้ยังขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและจัดการภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ และ 3) การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก กำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น กรอบ ASEAN + 3 กับ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศและองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ เป็นต้น

1.3.2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC)

เป้าหมายเศรษฐกิจอาเซียนคือ มีตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและมีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุนและแรงงานฝีมืออย่างเสรี อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4 ด้านคือ 1) การตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการการลงทุนและแรงงานฝีมืออย่างเสรี รวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น ตลอดจนการส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม โดยได้กำหนดเป้าหมายเวลาที่จะค่อย ๆ ลด หรือยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษีสำหรับประเทศสมาชิกเก่า 6 ประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2553 เปิดตลาดภาคบริการและเปิดเสรีการลงทุนภายในปี พ.ศ. 2558 2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทาง

เศรษฐกิจของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขันการคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษีและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงาน) 3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคให้มีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่าง ๆ เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก และ 4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกเน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา เป็นต้น และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

1.3.3 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community)

อาเซียนมุ่งหวังประโยชน์จากการรวมตัวกันเพื่อให้ประชาชนมีการอยู่ดีกินดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียว โดยมีความร่วมมือเฉพาะด้าน(Functional Cooperation) ภายใต้ประเด็นเชิงสังคมและวัฒนธรรมที่ครอบคลุมในหลายด้าน ได้แก่ เยาวชนการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สิทธิมนุษยชน สาธารณสุข วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม สตรี แรงงาน การจัดการความยากจน สวัสดิการสังคมและการพัฒนาวัฒนธรรม และสารนิเทศ กิจกรรมพลเรือน การตรวจคนเข้าเมืองและกงสุล ยาเสพติด การจัดการภัยพิบัติและสิทธิมนุษยชน โดยมีคณะทำงานอาเซียนรับผิดชอบการดำเนินความร่วมมือในแต่ละด้าน อาเซียนได้ตั้งเป้าการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยมุ่งหวังในการเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน (ASEAN Identity) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community Blueprint) ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development) 2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection) 3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights) 4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability) 5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity) และ 6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap) โดยมีกลไก ได้แก่ การประชุมรายสาขา (Sector) ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (Senior Officials Meeting) และระดับรัฐมนตรี (Ministerial Meeting) คณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Council) รวมทั้งการประชุมคณะกรรมการด้านสังคมและวัฒนธรรม (Senior officials Committee for ASEAN Socio-Cultural Community)

1.4 แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน

การส่งเสริมความเชื่อมโยงภายในภูมิภาค มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดช่องว่างการพัฒนา โดยการกระจายประโยชน์ของการเจริญเติบโตไปยังกลุ่มและชุมชนที่พัฒนาน้อยกว่าที่มีความยากจน รวมทั้งส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนและเชื่อมต่อชาติสมาชิกอาเซียนในภูมิภาคให้เข้ากับประชาคมโลก โดยมี **วิสัยทัศน์อาเซียน** ในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ว่าอาเซียนเป็นศูนย์รวมของชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ร่วมกันอย่างมีสันติภาพมั่นคงและเจริญรุ่งเรือง รวมตัวกันเป็นหุ้นส่วนของการพัฒนาอย่างมีพลวัตและเป็นประชาคมที่เอื้ออาทร โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น บรรเทาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และขับเคลื่อนความเชื่อมโยงภายในประเทศให้สอดคล้องกับความเชื่อมโยงของภูมิภาค วิสัยทัศน์การเชื่อมโยงระหว่างกันที่เพิ่มพูน จะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับหลักของอาเซียน “หนึ่งวิสัยทัศน์หนึ่งอัตลักษณ์หนึ่งประชาคม” และจะตอบสนองต่อสภาพพื้นฐานและข้อตกลงต่าง ๆ รวมทั้งคำนึงถึงความรับผิดชอบและสมรรถนะที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนด้วย

เป้าหมาย ตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียน เล็งเห็นว่าความเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านกฎระเบียบและการเพิ่มอำนาจให้ประชาชน จะต้องอาศัยทั้งการพัฒนายุทธศาสตร์และสถาบันใหม่ ๆ และการลงทุนตามโครงการต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว และจะมีขึ้นอีกในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป้าหมายของความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียนที่เพิ่มพูน ได้แก่ 1) เพื่อเพิ่มพูนการรวมตัวและความร่วมมือของอาเซียน 2) เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกของอาเซียน โดยการมีเครือข่ายการผลิตของภูมิภาคที่เข้มแข็ง 3) เพื่อทำให้สภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของประชากรอาเซียนดีขึ้น 4) เพื่อปรับปรุงกฎระเบียบและธรรมาภิบาลของอาเซียน 5) เพื่อส่งเสริมการเชื่อมต่อกับศูนย์กลางทางเศรษฐกิจให้มากขึ้น ทั้งในภูมิภาคอาเซียนและภายในชาติสมาชิก รวมถึงการลดช่องว่างของการพัฒนา 6) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น 7) เพื่อเพิ่มพูนความพยายามในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนและ 8) เพื่อจัดการกับผลกระทบในทางลบที่จะเกิดมาจากความเชื่อมโยงและแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียน กำหนดวัตถุประสงค์ความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียนที่เพิ่มพูน 1) เพื่อรวบรวมแผนงานเกี่ยวกับความเชื่อมโยงที่มีอยู่และจัดลำดับความสำคัญ โดยคำนึงถึงกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว 2) เพื่อพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และพลังงานที่มีความหลากหลายในอาเซียนและภูมิภาคอื่น ๆ ให้มีบูรณาการและมีประสิทธิภาพ 3) เพื่อให้มียุทธศาสตร์ความตกลงกลไกทางกฎหมายและสถาบันที่จะทำให้ความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียนบังเกิดผล รวมถึงการอำนวยความสะดวกในการค้าสินค้าและบริการ ตลอดจนนโยบายการลงทุนและกรอบกฎหมายที่เหมาะสม เพื่อให้การลงทุนได้รับการคุ้มครองและดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชน 4) เพื่อจัดทำข้อริเริ่มที่จะมีส่วนส่งเสริมและก่อให้เกิดการลงทุนในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีพ ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระตุ้นการสร้างนวัตกรรม ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมของอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมการท่องเที่ยวและการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง 5) เพื่อสร้างหลักการ

ในการระดมทุน ให้คำแนะนำด้านกลไกที่เหมาะสมสำหรับการระดมทุน และประเมินค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อพัฒนา และ/หรือส่งเสริมความเชื่อมโยงตามที่แผนแม่บทกำหนด 6) เพื่อสร้างความเป็นหุ้นส่วนที่ให้ประโยชน์กันทุกฝ่าย ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนอาเซียน และประชาคมระหว่างประเทศ 7) เพื่อส่งเสริมบทบาทของ ภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่น ในการดำเนินการตามข้อริเริ่มความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน 8) เพื่อวาง ตารางเวลาสำหรับการบรรลุเป้าหมายความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินการเพื่อสร้าง ประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 โดยคำนึงถึงความแตกต่างของระดับการพัฒนาของชาติสมาชิกอาเซียน และ 9) เพื่อจัดเตรียมข้อตกลงและความร่วมมือต่าง ๆ ที่จะเสริมสร้างศักยภาพในอาเซียน เช่น ความริเริ่มเพื่อ รวมตัวของอาเซียนและเรื่องอื่น ๆ ที่เหมาะสม เพื่อลดความแตกต่างในการพัฒนาและการส่งเสริมความพยายาม ระดับภูมิภาคให้บรรลุการเป็นประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางภายในปี พ.ศ. 2558 โดยมี **หลักการ สำคัญสำหรับแผนแม่บท** ว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนตั้งอยู่บนหลักการสำคัญนี้ คือ 1) ช่วยเร่งรัด และไม่เป็นอุปสรรคต่อข้อริเริ่มที่มีอยู่แล้วในอาเซียน ส่งเสริมกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน 2) สร้างผลลัพธ์ที่เป็น ประโยชน์กับทุกฝ่ายเพื่อสะท้อนผลประโยชน์ของทุกชาติสมาชิกอาเซียน 3) สร้างความสอดคล้องประสานระหว่างยุทธศาสตร์ รายสาขาต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วและกำลังดำเนินการอยู่ภายใต้กรอบอาเซียนและอนุภูมิภาคต่าง ๆ 4) สร้างความสมดุล ระหว่างผลประโยชน์ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ 5) เสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผ่นดินใหญ่และหมู่เกาะใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 6) มองไปข้างหน้าและช่วยส่งเสริมพลวัตการแข่งขันของประเทศคู่แข่งต่าง ๆ ต่อแผน แม่บทฯ ตลอดจนช่วยรักษาความเป็นแกนกลางของอาเซียน และ 7) การมีรูปแบบการระดมทุนที่ชัดเจนและครอบคลุม การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

1.5 ประเทศไทยกับอาเซียน

ประเทศไทยมีฐานะเป็นสมาชิกและในฐานะประเทศที่ก่อตั้งอาเซียนและผลักดันการเป็นประชาคม อาเซียนและมีที่ตั้งอยู่ในศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน โดยพิจารณาจาก 1) บทบาทของไทยในอาเซียน 2) ประเทศไทย กับการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน 3) ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากอาเซียน และ 4) ประเทศไทยกับกฎบัตรอาเซียน (กรมอาเซียน, 2556) ดังต่อไปนี้

1.5.1 บทบาทของไทยในอาเซียน

ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการผลักดันความร่วมมือของอาเซียนให้มีความคืบหน้ามาโดยตลอด ไทยจึงถือเป็นทั้งประเทศผู้ร่วมก่อตั้งและเป็น “บ้านเกิด” ของอาเซียนและมีบทบาทเชื่อมโยงประเทศที่ตั้งอยู่บน ภาคพื้นทวีปและประเทศที่เป็นหมู่เกาะทั้งหมดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมี ประเทศไทยเป็นจุดศูนย์กลาง ถึงแม้ว่าปฏิญญากรุงเทพฯจะมีได้ระบุดังความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง โดยกล่าวถึงเพียงความร่วมมือกันด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การศึกษา การเกษตร อุตสาหกรรม การส่งเสริม สันติภาพ และเสถียรภาพในภูมิภาค แต่อาเซียนได้มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่าง ประเทศในภูมิภาค ลดความหวาดระแวง และช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทาง

เศรษฐกิจ และที่สำคัญไทยได้เป็นแกนนำร่วมกับอินโดนีเซียและประเทศสมาชิกอาเซียนดั้งเดิม ในการแก้ไขปัญหา
กัมพูชา รวมทั้งความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยอินโดจีน จนประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและช่วย
เสริมสร้างสันติภาพเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อไทย

นอกจากนี้ประเทศไทย โดยท่านอดีตนายกรัฐมนตรีอานันท์ ปันยารชุน มีบทบาทสำคัญในการ
ผลักดันความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนให้มีความคืบหน้า โดยการริเริ่มให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน
หรือ ASEAN Free Trade Area (AFTA) ขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2535 โดยอาเซียนตกลงที่จะลดภาษีศุลกากรระหว่างกัน
ให้เหลือร้อยละ 0-5 ในเวลา 15 ปี ซึ่งต่อมาได้ลดเวลาลงเหลือ 10 ปี โดยประเทศสมาชิกเก่า 6 ประเทศ ได้
ดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2546 ในขณะที่ประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ คือ กัมพูชา สปป.ลาว สหภาพเมียนมา
และเวียดนาม ดำเนินการเสร็จสิ้นในปี 2551 ต่อมาที่ประชุมสุดยอดอาเซียนที่บาหลี เมื่อปี พ.ศ. 2546 ได้แสดง
เจตนารมณ์ร่วมกันที่จะสร้างประชาคมอาเซียน โดยมีการจัดทำแผนงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว
นำมาสู่การจัดทำกฎบัตรอาเซียน เพื่อวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรของอาเซียน ทำให้อาเซียนเป็น
องค์กรที่มีกฎกติกาในการทำงาน มีประสิทธิภาพ และเป็นองค์กรเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้กฎบัตรอาเซียน
ได้เริ่มมีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่ประเทศไทยได้เข้าดำรง
ตำแหน่งประธานอาเซียนและที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพเมื่อเดือนกุมภาพันธ์
พ.ศ. 2552 ได้รับรองปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยแผนงานสำหรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในทั้ง 3 เสาหลัก
คือประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม เพื่อดำเนินการให้
บรรลุเป้าหมายของการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558

1.5.2 ประเทศไทยกับการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน

นับตั้งแต่อาเซียนถือกำเนิดขึ้นมาในปี พ.ศ. 2510 อาเซียนมีเลขาธิการอาเซียนมาแล้วถึง 12 คน
โดยมีคนไทยดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน 2 คน คนแรก คือ นายแผน วรรณเมธี เมื่อ 16 กรกฎาคม 2527 -
15 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 และคนที่สอง คือ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เมื่อ 1 มกราคม พ.ศ. 2551 - 31 ธันวาคม
พ.ศ. 2555 ต่อจากประเทศสิงคโปร์ ในระหว่างดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน ไทยจึงวางรากฐานสำหรับการ
สร้างประชาคมอาเซียนเพื่อให้เป็นประชาคม คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ โดยมีกลไกต่าง ๆ ของ
อาเซียนให้สามารถเข้าไปร่วมแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนได้อย่างทันท่วงที
นอกจากนี้ ไทยได้ผลักดันให้กลไกใหม่ ๆ ของอาเซียนที่กำหนดไว้ในกฎบัตรอาเซียนให้ดำเนินงานได้อย่างครบถ้วน
ทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียนที่กรุงจาการ์ตาและคณะมนตรีประจำประชาคมอาเซียน ทั้ง
3 เสาหลัก และริเริ่มให้มีการพบปะระหว่างผู้นำอาเซียนกับผู้แทนสมัชชารัฐสภาอาเซียน เยาวชนอาเซียน และภาค
ประชาสังคมอาเซียน ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 ที่อำเภอชะอำ-หัวหิน เมื่อตุลาคม
พ.ศ. 2552 มีเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของไทยในการสร้างประชาคมอาเซียนให้เป็น “ประชาคมเพื่อ
ประชาชน” ก็คือมีการประกาศจัดตั้งคณะกรรมการหารือระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขึ้นอย่างเป็นทางการ

ทางการ ซึ่งนับเป็นความสำเร็จที่ไทยในฐานะประธานอาเซียนได้มีบทบาทสำคัญในการผลักดัน และภายในปี พ.ศ. 2558 อาเซียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและรู้สึกเป็นเจ้าของประชาคมที่จะสร้างขึ้น ทั้งนี้บทเรียนจากสหภาพยุโรปชี้ให้เห็นว่า ประชาคมจะไม่สามารถบรรลุผลได้หากประชาชนไม่ให้การสนับสนุน ดังนั้นในช่วงเวลานับจากนี้จนถึงปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้พยายามผลักดันให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ (Community of Action) มีการเชื่อมโยงและติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างใกล้ชิด (Community of Connectivity) รวมทั้งเป็นประชาคมเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง (Community of People)

1.5.3 ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากอาเซียน

ในภาพรวมประเทศไทยได้รับประโยชน์เป็นอย่างมาก มีนักลงทุนต่างชาติเดินทางเข้ามาลงทุนและท่องเที่ยวในประเทศไทย ประเทศไทยสามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนได้มากขึ้น และมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง รวมถึงการมีนักท่องเที่ยวจากประเทศสมาชิกอาเซียนเดินทางมายังประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการมีกรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียน และการที่ประเทศไทยสามารถแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น โรคระบาด โรคเอดส์ ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ และอาชญากรรมข้ามชาติ อันเป็นผลมาจากการมีความร่วมมือทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน ซึ่งหากไม่มีแล้วก็คงเป็นการยากที่ประเทศไทยจะแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้โดยลำพัง และปัจจุบันอาเซียนเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของไทย มีมูลค่าการค้าระหว่างกันกว่า 1.75 ล้านล้านบาทต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 19.2 ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของไทย ในจำนวนนี้เป็นการส่งออกจากไทยไปอาเซียนร้อยละ 20.7 ของมูลค่าการค้าส่งออกทั้งหมด โดยไทยเป็นฝ่ายได้ดุลมาตลอด การขยายความร่วมมือเพื่อเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานช่วยเพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุนให้กับไทย โดยขยายตลาดให้กับสินค้าไทยจาก 60 ล้านคน เป็นประชาชนอาเซียน 600 ล้านคน ซึ่งไทยได้เปรียบประเทศสมาชิกอื่น เพราะมีที่ตั้งอยู่ใจกลางอาเซียนจึงเป็นศูนย์กลางทางการคมนาคมและขนส่งในภูมิภาค

1.5.4 ประเทศไทยกับกฎบัตรอาเซียน

ประเทศไทยมีบทบาทนำในการจัดทำกฎบัตรอาเซียน โดยได้ผลักดันประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอาเซียนระหว่างการยกร่างจนปรากฏอยู่ในกฎบัตรอาเซียน ได้แก่ 1) การจัดตั้งองค์กรสิทธิมนุษยชนของอาเซียน 2) การให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนติดตามและรายงานการปฏิบัติตามความตกลงของรัฐสมาชิก 3) การจัดตั้งกลไกสำหรับการระงับข้อพิพาทต่าง ๆ ระหว่างประเทศสมาชิก 4) การระบุให้ผู้นำเป็นผู้ตัดสินว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อรัฐผู้ละเมิดพันธกรณีตามกฎหมายอย่างร้ายแรง 5) การเปิดช่องให้ใช้วิธีการอื่นในการตัดสินใจหากไม่มีฉันทามติ 6) การให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการปรึกษาหารือระหว่างประเทศสมาชิก เพื่อแก้ไขปัญหาที่กระทบผลประโยชน์ร่วม ซึ่งทำให้มีการตีความหลักการห้ามแทรกแซงกิจการภายในที่อาเซียนยึดมั่นอยู่ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น 7) การเพิ่มบทบาทของประธานอาเซียนเพื่อให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที 8) การเปิดช่องทางให้อาเซียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภาค ประชาสังคมมากขึ้น และ 9) การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ให้มีการประชุมสุดยอด

อาเซียนปีละ 2 ครั้ง จัดตั้งคณะมนตรีเพื่อประสานความร่วมมือในแต่ละเสาหลัก และมีคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียนที่กรุงจาการ์ตา เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการประชุมของอาเซียน

ประโยชน์ที่จะได้รับการบังคับใช้ของกฎบัตรอาเซียนได้แก่ 1) ผลประโยชน์จากความร่วมมือต่าง ๆ ของอาเซียนมากขึ้น เนื่องจากกฎบัตรอาเซียนจะช่วยสร้างหลักประกันว่าประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ จะปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้ตกลงกันไว้แล้วหรือมีกลไกให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามความตกลง 2) ความสามารถรับมือกับภัยคุกคามระดับโลก ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นไข้หวัดนก โรคระบาด ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัญหาโลกร้อน หรือปัญหาเสพติด เนื่องจากกฎบัตรจะเสริมสร้างกลไกต่าง ๆ เพื่อให้ไทยและอาเซียนแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันการณ์มากยิ่งขึ้น 3) กฎบัตรอาเซียนจะช่วยส่งเสริมค่านิยมของประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศไทย เช่น การไม่ใช้กำลังในการแก้ไขปัญหา การยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม และสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน 4) อำนาจการต่อรองที่เพิ่มขึ้นของประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียนในเวทีโลก เนื่องจากกฎบัตรอาเซียนจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและกติกายกให้แก่อาเซียน และให้ประเทศไทยโน้มน้าวให้ประเทศนอกภูมิภาคช่วยแก้ไขปัญหาในระดับโลกที่กระทบความเป็นอยู่ของประชาชนอาเซียน รวมทั้งประชาชนไทยได้อย่างมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น

1.6 ความก้าวหน้าของการเตรียมพร้อมของไทยในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในแต่ละด้าน

กรมอาเซียน (2556) ได้สรุปความก้าวหน้าของการดำเนินงานของอาเซียนและประเทศไทยในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในแต่ละด้าน ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงความคืบหน้าในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในประเด็นความก้าวหน้าด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ด้านการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity) และด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน

1.6.1 ความก้าวหน้าด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ในปี พ.ศ. 2555 โดยเฉพาะในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 21 เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ที่กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา อาเซียนได้มีพัฒนาการที่ดีในการดำเนินการตามแผนการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน โดยมีการสร้างกฎเกณฑ์บรรทัดฐานและความร่วมมือกับต่างประเทศ อาทิ 1.1) การจัดตั้งสถาบันอาเซียนเพื่อสันติภาพและความสมานฉันท์ (ASEAN Institute of Peace and Reconciliation) อย่างเป็นทางการ มีสำนักงานอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย มีภารกิจในการวิจัยและรับฟังความคิดเห็น เพื่อส่งเสริมสันติภาพในภูมิภาคและไม่มีหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างกันในอาเซียน 1.2) ด้านสิทธิมนุษยชน มีการจัดทำปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration: AHRD) นับเป็นเอกสารสำคัญด้านสิทธิมนุษยชนฉบับแรกของอาเซียน แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานของอาเซียนในด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้กับประชาชนอาเซียน 1.3) ด้านการแก้ไขปัญหาเสพติด ประเทศไทยมี

บทบาทสำคัญในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านยาเสพติดสมัยพิเศษ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2555 ซึ่งที่ผ่านมาไม่เคยมีการประชุมระดับรัฐมนตรี มีแต่การประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเท่านั้น โดยที่ประชุมย้ถึงความสำคัญที่จะทำให้อาเซียนเป็นเขตปลอดยาเสพติดภายในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนรวมถึงการสกัดกั้นการลักลอบขนยาเสพติดข้ามพรมแดน 1.4) ด้านการค้ามนุษย์ประเทศไทย ผลักดันให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาค (Regional Plan of Action) ควบคู่ไปกับการจัดทำอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (ASEAN Convention on Trafficking in Persons) เพื่อเป็นกรอบความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในระดับภูมิภาค 1.5) ประเด็นทะเลจีนใต้ อาเซียนยังเผชิญกับความท้าทายในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ประเทศไทยในฐานะประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ได้ผลักดันให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน-จีน เพื่อรักษาพลวัตการเจรจาที่สร้างสรรค์และพิจารณาแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียน-จีน ในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นผลประโยชน์ร่วมของทั้งสองฝ่าย รวมถึงการหาหรือแนวทางในการจัดทำแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea) ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความไว้วางใจและการเจรจาหรือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง 1.6) ในส่วนการดำเนินการของประเทศไทยมีพัฒนาการที่สำคัญคือ จัดทำแนวปฏิบัติและแผนปฏิบัติการ 3 ปี (พ.ศ. 2556-2558) ของกระทรวงกลาโหมเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยในปี พ.ศ. 2556 กระทรวงกลาโหมจะดำเนินกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะการฝึกร่วมผสมกับกลุ่มประเทศอาเซียน อาทิ ความมั่นคงทางทะเล การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และบรรเทาภัยพิบัติ การแพทย์ ทหาร การรักษาสันติภาพ และการต่อต้านการก่อการร้าย เป็นต้น การเสริมสร้างความร่วมมือด้านการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งมีกรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย (ปภ.) กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยประสานหลักของประเทศ และมีหน้าที่เป็นประธาน คณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN Committee on Disaster Management: ACDM) และจัดการฝึกซ้อมการบรรเทาภัยพิบัติภายใต้กรอบ ARF (ASEAN Regional Forum Disaster Relief Exercise: ARF DiREX) โดยประเทศไทยและเกาหลีใต้จะร่วมกันจัดขึ้นในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 ที่จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติและความร่วมมือทางทหารและพลเรือน

1.6.2 ความก้าวหน้าด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ภาพรวมอาเซียนมีพัฒนาการในการดำเนินการตามแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อาทิ

1) อาเซียนมีการจัดทำตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Scorecard) ระยะที่ 3 (ปี พ.ศ. 2555-2556) ซึ่งตามข้อมูลที่ปรากฏประเทศไทยสามารถดำเนินการไปได้ร้อยละ 84.6 และอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับมาตรฐานและความสอดคล้องในเรื่องพิกัดศุลกากร การอำนวยความสะดวกทางการค้า ระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตัวเอง มาตรฐานของ SME และการจัดทำระบบข้อมูลศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว หรือ “ASEAN Single Window” 2) อาเซียนประสบความสำเร็จในการจัดทำความตกลงอาเซียนว่าด้วยการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา (ASEAN Agreement on the Movement of Natural Persons)

ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. 2555 เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้เกิดการเคลื่อนย้ายบุคลากรที่ประสงค์จะให้บริการในประเทศสมาชิกในสาขาที่เกี่ยวกับการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน โดยข้อผูกพันของไทยจะอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายบุคลากร 2 ประเภท คือผู้เยี่ยมเยือนทางธุรกิจ (Business Visitor) และผู้โอนย้ายภายในบริษัท (Intra-Corporate Transferee) โดยครอบคลุมการเคลื่อนย้ายบุคลากรใน 25 สาขา อาทิ บริการ วิศวกรรม บริการคอมพิวเตอร์ บริการวิจัย และการพัฒนาบริการด้านการเงิน บริการด้านโทรคมนาคม บริการด้านสุขภาพ และบริการด้านโรงแรม เป็นต้น 3) สำหรับความตกลงอาเซียนว่าด้วยการค้าบริการ (ASEAN Framework Agreement on Trade in Services: AFAS) นั้น ได้มีผลบังคับใช้แล้ว โดยอาเซียนได้ผูกพันเปิดเสรีการค้าบริการชุดที่ 8 แล้ว เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2555 โดยเปิดไปแล้วร้อยละ 70 ซึ่งนักลงทุนอาเซียนสามารถเข้ามาจัดตั้งธุรกิจในประเทศสมาชิกอาเซียนอีกประเทศหนึ่ง ในรูปแบบของบริษัทจำกัดเท่านั้น โดยสามารถมีหุ้นส่วนของผู้ถือหุ้นต่างชาติได้ไม่เกินร้อยละ 70 ในสาขาบริการ อาทิ บริการด้านวิชาชีพบริการด้านคอมพิวเตอร์ บริการด้านโทรคมนาคม บริการด้านการวิจัย และการพัฒนาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ บริการด้านการก่อสร้าง บริการด้านการจัดจำหน่าย บริการด้านการศึกษา บริการด้านสุขภาพ บริการด้านการท่องเที่ยว บริการด้านนันทนาการและกีฬา เป็นต้น โดยเปิดเฉพาะบาง sub-sector ของแต่ละสาขาดังกล่าว และมีอีก 2-3 สาขา ที่เปิดให้ผู้ถือหุ้นเป็นชาวต่างชาติไม่เกินร้อยละ 51 อาทิ บริการด้านการขนส่งทางน้ำ ทางรถไฟและทางอากาศ ทั้งนี้มีเงื่อนไขว่าจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายในแต่ละสาขา 4) ในเรื่องการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Agreement: MRA) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายแรงงานมีทักษะนั้น ปัจจุบันอาเซียนได้จัดทำ MRA แล้ว 7 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกรรม สถาปัตยกรรม นักบัญชี และช่างสำรวจ และ 1 สาขาบริการ คือบริการการท่องเที่ยว ประเทศไทยได้ลงนาม MRA ในสาขาบริการการท่องเที่ยวแล้ว เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2555 นอกจากนี้พัฒนาการที่สำคัญยิ่งในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 21 เมื่อเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา คือการที่ผู้นำอาเซียน 10 ประเทศกับผู้นำจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย ประกาศให้มีการเริ่มเจรจาการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้านในภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) โดยจะเริ่มการเจรจาในต้นปี พ.ศ. 2556 เพื่อให้บรรลุผลได้ในปี 2558 ซึ่งเป็นปีที่จะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งนี้โดยเห็นว่า RCEP จะช่วยปรับให้ FTA ระหว่างอาเซียนกับประเทศที่มีกฎระเบียบที่สอดคล้องกัน

ในส่วนการดำเนินงานของประเทศไทยมีพัฒนาการที่สำคัญ อาทิ 1) การจัดทำมาตรฐานสินค้าเกษตรและอินทรีย์ อาทิ ผักผลไม้อาเซียนจำนวน 28 รายการ และจัดตั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาและปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับสินค้าเกษตรและสินค้าประมง เพื่อให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงการจัดสัมมนา สร้างความตระหนักรู้ให้แก่เกษตรกรไทย โดยเฉพาะการจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าของกลุ่มสหกรณ์และการเชื่อมโยงเครือข่ายเรื่องการตลาดของสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นหนึ่งในเรื่องที่รัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้ได้ตกลงกัน โดยเฉพาะการขับเคลื่อนกลุ่มสหกรณ์และในการประชุมรัฐมนตรีอาเซียน+3

ด้านการเกษตรและป่าไม้ (ASEAN+3 Ministers Meeting on Agriculture and Forestry: AMAF+3) เมื่อเดือนกันยายน 2555 ที่ประเทศ สปป.ลาว และไทยได้เสนอเป็นเจ้าภาพในการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการโครงการสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียน+3 (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve: APTERR) 2) การลงนามในข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายแรงงานมีทักษะในสาขาบริการการท่องเที่ยว เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2555 และพัฒนาการเตรียมความพร้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานมีทักษะในสาขาบริการการท่องเที่ยว อาทิ การจัดตั้งคณะกรรมการบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งชาติ และการจัดตั้งคณะกรรมการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมและสื่อการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ รวมถึงมาตรฐานสำหรับ 32 วิชาชีพ 3) การเตรียมความพร้อมในการอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายแรงงานมีทักษะใน 7 สาขาวิชาชีพ และ 1 การบริการของกระทรวงแรงงานที่ผ่านมา มีการประชุมระดมความเห็นเพื่อประเมินว่าการเคลื่อนย้ายแรงงานมีทักษะจะมีผลกระทบต่อคนไทยและการแข่งขันของประเทศไทยในด้านแรงงานมีทักษะอย่างไร ซึ่งสรุปผลได้ว่ายังไม่มีผลกระทบมากนัก โดยสภาวิชาชีพของไทยคอยกำกับดูแลอยู่ นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายแรงงานด้วย และ 4) การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าสินค้าบริการและการลงทุน โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้มีแผนงาน 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ 4.1) การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน 4.2) การพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้ประกอบการ SME เพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน 4.3) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการถ่ายโอนเทคโนโลยี และ 4.4) การพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานสินค้าด้วยการทดสอบทางห้องปฏิบัติการ และ 5) การดำเนินการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในส่วนของ ICT ตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาเซียน (ASEAN ICT Masterplan 2015: AIM 2015) โดยโครงการที่ประเทศไทยรับผิดชอบ ได้แก่ การจัดทำมาตรฐานและนิยามทักษะบุคลากรด้าน ICT อาเซียน (ASEAN ICT Skills Standard and Definition) การจัดทำแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์อาเซียน (ASEAN e-Government Strategic Action Plan) และให้ความสำคัญกับการวางโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT การจัดสัมมนาเพื่อเผยแพร่การเปิดตลาดการค้าบริการในสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและโครงการ Smart Thailand เป็นต้น

1.6.3 ความก้าวหน้าด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ภาพรวมอาเซียนมีพัฒนาการในการดำเนินการตามแผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน อาทิ 1) ปัจจุบันอาเซียนได้จัดทำตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC Scorecard) เสร็จเรียบร้อยแล้ว และจะนำมาใช้ในการประเมินผลในเดือนมิถุนายน 2556 2) การจัดตั้งกลไกใหม่ ได้แก่ รัฐมนตรีอาเซียนด้านกีฬา ซึ่งจะมีการประชุมเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2556 และรัฐมนตรีอาเซียนด้านสตรี ซึ่งมีการประชุมครั้งแรกไปแล้ว เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2555 3) ด้านการศึกษาในการ

ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการศึกษา (ASEAN Ministers Meeting on Education) ครั้งที่ 7 เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2555 ได้มีเอกสารสำคัญ คือเอกสารคู่มือหลักสูตรอาเซียน (ASEAN Curriculum Sourcebook) เพื่อให้ประเทศสมาชิกใช้เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และให้เยาวชนเรียนรู้อาเซียนและประเทศสมาชิกในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

4) ด้านการส่งเสริมบทบาทของภาคประชาสังคมมีการจัด GO-NGO Forum ซึ่งเป็นข้อริเริ่มของประเทศไทย เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนและผลักดันการดำเนินการตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และ 5) นอกจากนี้ยังมีกลไกด้านสิทธิมนุษยชนที่ดูแลสตรีและเด็ก คือ คณะกรรมาธิการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก (ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children: ACWC)

ในส่วนการดำเนินการของประเทศไทยมีพัฒนาการที่สำคัญ อาทิ 1) ประเทศไทยได้ผลักดันให้หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (Universal Health Coverage: UHC) เป็นวาระสำคัญของการประชุมรัฐมนตรีสาธารณสุขอาเซียน (ASEAN Health Ministerial Meeting: AHMM) ครั้งที่ 11 และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าทั่วภูมิภาคอาเซียนและลดผลกระทบในบริเวณชายแดนที่มีการข้ามพรมแดนมารับการรักษาในประเทศไทย 2) การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนและความคืบหน้าในการสร้างระบบถ่ายโอนหน่วยกิต ซึ่งดำเนินการโดยเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network: AUN) ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้วางยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2546-2561 ใน 6 ด้าน ได้แก่ 2.1) การพัฒนาทักษะโดยการอบรมภาษาอังกฤษและสร้างความรู้ภาษาอาเซียน 2.2) การสร้างความตระหนักและเสริมสร้างเอกลักษณ์ของประเทศอาเซียน 2.3) การส่งเสริมการรู้หนังสือ 2.4) พัฒนาและยกระดับมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งรวมถึงหลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินผลและการโอนหน่วยกิต 2.5) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Community Learning Center: CLC) และ 2.6) การผลิตและการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะ 3) การพัฒนาองค์ความรู้และการจัดการความรู้ทางด้านมรดกวัฒนธรรมและความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอาเซียนของกระทรวงวัฒนธรรม โดยเผยแพร่องค์ความรู้ดังกล่าวผ่านสื่อต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวัฒนธรรม ทั้งในระดับผู้บริหาร ระดับปฏิบัติการ ผู้เชี่ยวชาญ ศิลปินแห่งชาติ ศิลปินพื้นบ้าน ช่างหัตถกรรม นักเรียนนักศึกษา เยาวชน และประชาชน เป็นต้น ทั้งนี้การดำเนินงานของไทยภายใต้ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมมี 3 ระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และระดับภูมิภาค 4) การกำหนดให้ปี พ.ศ. 2013 เป็นปี ASEAN Sports Industry Year โดยประเทศสมาชิกอาเซียนจะร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อเฉลิมฉลองโดยภารกิจแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยประสานงานหลักในการจัดกิจกรรมแสดงความสนใจที่จะเพิ่มกีฬาประเภทตะกร้อหรือมวยในอนาคต เนื่องจากเป็นกีฬาที่ประเทศอาเซียนมีความเชี่ยวชาญ และ 5) การพัฒนาขนบและ

ขจัดความยากจน ซึ่งมีกรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยประสานงานโดยกำหนดจัดโครงการต่าง ๆ อาทิ การแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน โครงการพัฒนาที่มหาวิทยาลัย โดยให้ตัวแทนชุมชนมาได้รับความรู้จากส่วนกลางแล้วนำไปขยายผลต่อในชุมชน โครงการถ่ายทอดวีดิทัศน์ทางไกลจากส่วนกลางไปยังศาลากลางจังหวัดในจังหวัดต่าง ๆ และการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการร่วมกลุ่มจังหวัด (Regional Cooperation Center: RCC) ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากที่สนใจและมีความพร้อมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนและประชาคมอาเซียนแก่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดต่าง ๆ เป็นต้น

1.6.4 ความก้าวหน้าด้านการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity)

ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 ที่ชะอำ-หัวหิน ประเทศไทย ผู้นำอาเซียนเห็นชอบกับข้อเสนอของไทยเกี่ยวกับแนวคิดความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity) เพื่อเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของอาเซียนและนำอาเซียนไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558 และได้ออกแถลงการณ์ผู้นำอาเซียนว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน รวมทั้งได้จัดตั้งคณะทำงานระดับสูงว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (High Level Task Force on ASEAN Connectivity: HLTFAC) เพื่อจัดทำแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity: MPAC) ให้แล้วเสร็จซึ่งต่อมาได้เสนอให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 17 เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ให้การรับรองโดยอาเซียนได้จัดทำแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Master Plan on ASEAN Connectivity) โดยมีเจตนารมณ์ที่จะเร่งรัดการเชื่อมโยงประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ให้เป็นหนึ่งเดียวและมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียนอย่างแท้จริง ภายในปีพ.ศ. 2558 โดยให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางโครงสร้างความสัมพันธ์ในภูมิภาค และเพื่อเป็นกรอบความร่วมมือในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันใน 3 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และด้านความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน โดยความเชื่อมโยงดังกล่าวจะเน้นอาเซียนในเบื้องต้น และจะเป็นพื้นฐานในการเชื่อมโยงไปภูมิภาคต่าง ๆ อาทิ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้การเชื่อมโยงในด้านโครงสร้างพื้นฐานได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในแผนแม่บทฯ ในการก่อสร้างถนนเส้นทางรถไฟ การขนส่งทางน้ำ การขนส่งทางอากาศ รวมทั้งการเชื่อมโยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านพลังงาน (โครงการท่อก๊าซและระบบสายส่งไฟฟ้าของอาเซียน) โดยมีคณะทำงานสาขาต่าง ๆ ของอาเซียน (ASEAN Sectoral Bodies) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ทำให้บรรลุเป้าหมายตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทฯ

ด้านกฎระเบียบแผนแม่บทฯ จะมีส่วนในการเร่งรัดการดำเนินการตามความตกลงพิธีสารข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการข้ามแดนให้สะดวกรวดเร็ว โปร่งใส ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การเคลื่อนย้ายสินค้าบริการและการลงทุนทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ในขณะที่เดียวกันก็ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดจากอาชญากรรมข้ามชาติ แรงงานผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ และมลภาวะต่าง ๆ ที่ตามมาจากการ

เชื่อมโยงด้านความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน แผนแม่บทฯ จะช่วยส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการไปมาหาสู่กันระหว่างประชาชน การเชื่อมโยงทางสังคมวัฒนธรรมและการสร้างความรู้สึกร่วมกันของการเป็นประชาคมอาเซียนที่เป็นอันหนึ่งอันหนึ่งเดียวกันมากขึ้น อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานอาเซียนว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในภูมิภาค (ASEAN Connectivity Coordinating Committee: ACCC) โดยมีผู้แทนจากประเทศสมาชิกทำหน้าที่ดังกล่าว ในส่วนของประเทศไทยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมอบหมายให้นายประดาป พิบูลสงคราม อดีตเอกอัครราชทูตและอดีตรองปลัด คุมแผนแม่บทความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน กระทรวงฯ เป็นผู้แทนไทยใน ACCC โดยมีหน้าที่ประสานงานกับผู้ประสานงานของแต่ละประเทศสมาชิก (National Coordinator) เพื่อผลักดันและเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ รวมทั้งประสานกับประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ อาทิ จีน ญี่ปุ่น และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง 3.4.2 ความคืบหน้า ACCC มีการประชุมมาแล้ว 6 ครั้ง มีการหารืออย่างต่อเนื่องเพื่อติดตามและเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ รวมถึงการผลักดัน 15 โครงการเร่งรัดในแผนแม่บท (15 Priority Projects) ที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในปี 2558 ทั้งนี้ในการประชุมครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 8-10 กันยายน พ.ศ. 2555 ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ได้มีการจัดทำคู่มือสำหรับการระดมทุนกับประเทศคู่เจรจาองค์การเพื่อการพัฒนาและภาคเอกชนที่สนใจจะลงทุนหรือร่วมมือกับอาเซียนในโครงการที่สามารถสร้างผลตอบแทน นอกจากนี้อาเซียนได้ผลักดันให้ประเทศคู่เจรจาเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการช่วยสนับสนุนอาเซียนในโครงการเร่งด่วน 15 โครงการ โดยล่าสุดจีนและญี่ปุ่นได้จัดตั้งคณะทำงานพิเศษเพื่อประสานงานโดยตรงกับ ACCC ในการสร้างความร่วมมือในโครงการเร่งด่วนดังกล่าว รวมถึงสหภาพยุโรปและออสเตรเลียได้แสดงท่าทีสนใจที่จะจัดตั้งคณะทำงานพิเศษเช่นเดียวกัน

ที่ผ่านมาอาเซียนได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียน การจัด ASEAN-India Car Rally ก็ถือเป็นหนึ่งในแนวทางการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งนี้ในโอกาสที่ความสัมพันธ์อาเซียน-อินเดีย ครบรอบ 20 ปี ในปี พ.ศ. 2555 กระทรวงการต่างประเทศร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนและอินเดีย จัด ASEAN-India Car Rally ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน ถึง 17 ธันวาคม พ.ศ. 2555 เพื่อสำรวจเส้นทางจากอาเซียนไปยังแคว้นอัสสัมของอินเดียและส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างกัน อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะเพิ่มพูนโอกาสความร่วมมือทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนของทั้งสองฝ่าย หลังจากที่ได้เคยจัดแรลลี่จากอินเดียมาสู่อเซียนแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2547 โดยขบวนแรลลี่ของอาเซียนและอินเดียในครั้งนี้ได้เริ่มออกเดินทางจากเมืองยอกยาการ์ตา ในอินโดนีเซีย-สิงคโปร์-มาเลเซีย-ไทย (ครั้งที่1) -กัมพูชา-เวียดนาม-สปป.ลาว-ไทย (ครั้งที่2) -สหภาพเมียนมา -เข้าอินเดียที่พรมแดน Tamu-Moreh และไปสิ้นสุดที่เมืองกัวฮาตีในแคว้นอัสสัมของอินเดีย

1.6.5 ความก้าวหน้าด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน

กรมประชาสัมพันธ์ตระหนักถึงความสำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนแก่สื่อมวลชน โดยผลิตคู่มืออาเซียน จัดสัมมนาอบรมข้าราชการและสื่อมวลชนในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารและ

จัดทำเว็บไซต์ www.aseanthai.net เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารสำหรับสื่อมวลชนและนักประชาสัมพันธ์ และมีอาสาสมัครประจำหมู่บ้านคอยให้ความรู้เรื่องอาเซียนในแต่ละหมู่บ้าน นอกจากนี้จะมีการจัดตั้งศูนย์อาเซียนภายในเพื่อประเมินผลด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน รวมถึงโครงการจัดสำนักนิเทศสัมพันธ์ไปประจำการในจังหวัดที่มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านด้วย

ตอนที่ 2 หลักสูตรการฝึกอบรมของประเทศในอาเซียน

ในส่วนนี้เป็นการทบทวนเนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมของประเทศในอาเซียนเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วนย่อย ได้แก่ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนแก่ภาคส่วนต่าง ๆ ประกอบด้วย ประเด็นการเตรียมความพร้อมแก่ภาครัฐ การเตรียมความพร้อมแก่ภาคเอกชน และการเตรียมความพร้อมแก่ภาคประชาชนและหลักสูตรการเตรียมความพร้อมข้าราชการไทยสู่อาเซียน ประกอบด้วย ประเด็นย่อย ๆ ได้แก่ บทบาทการจัดฝึกอบรมของ สำนักงาน ก.พ. และตัวอย่างหลักสูตรและกิจกรรมการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีสาระสำคัญในแต่ละส่วนมีดังนี้

2.1 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของภาคส่วนต่าง ๆ

สำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์รัฐบาลได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงแรงงานส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม โดยรวบรวมหลักการดำเนินงานอย่างถูกต้องและเหมาะสมไว้ในวัฒนธรรมการทำงานของอาเซียน ส่วนสำนักงาน ก.พ. ส่งเสริมการจัดตั้งระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีความรับผิดชอบและมีความน่าเชื่อถือ โดยการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในระบบราชการของอาเซียนและเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศ กรมอาเซียนได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนแก่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่

2.1.1 การเตรียมความพร้อมแก่ภาครัฐ

การเตรียมความพร้อมแก่ภาครัฐ กรมอาเซียนให้ความสำคัญกับการดำเนินการในหลายมิติ ทั้งการปรับส่วนราชการเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน พัฒนาคู่มือ และสร้างศักยภาพแก่ข้าราชการ และส่งเสริมการดำเนินตามแผนงานจัดตั้งประชาคมอาเซียนในทั้งสามด้าน โดยที่ผ่านมาได้จัดทำโครงการต่าง ๆ อาทิ

- ประสานกับ สำนักงาน ก.พ. เพื่อจัดโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนแก่ข้าราชการ พัฒนาทักษะการทำงาน และเจรจาระหว่างประเทศ รวมทั้งทักษะภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้านให้แก่ข้าราชการ

- จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมอาเซียนร่วมกับสถาบันการต่างประเทศ เทเวศวงศ์โรปการเพื่อฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่ข้าราชการหรือพนักงานหน่วยงานของรัฐ (ระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการ) หรือหน่วยงานภาคเอกชน (ระดับไม่ต่ำกว่าผู้จัดการ) ซึ่งปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนและ

ประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้การฝึกอบรมจะประกอบด้วย การบรรยายความรู้เกี่ยวกับอาเซียนจากผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาดูงานภายในประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดที่เป็นจุดเชื่อมโยงหรือเป็นจุดยุทธศาสตร์ของไทยต่ออาเซียนในด้านต่าง ๆ และดูงานในต่างประเทศ ได้แก่ สำนักเลขาธิการอาเซียน ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศอินโดนีเซีย

- ประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในเรื่องการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้ประชาคมอาเซียนในทั้งสามเสา เพื่อให้กฎหมายมีความทันสมัย และเอื้อให้ไทยสามารถแข่งขัน และใช้โอกาสจากประชาคมอาเซียนได้อย่างเต็มที่

2.1.2 การเตรียมความพร้อมแก่ภาคเอกชน

การเตรียมความพร้อมแก่ภาคเอกชนเพื่อให้ภาคเอกชนสามารถใช้ประโยชน์จากการเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการมุ่งสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน และเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก กรมอาเซียนได้มีบทบาทประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการในประเด็นสำคัญ อาทิ

- การพัฒนาศักยภาพของภาคเอกชนและแรงงานไทยให้ตอบสนองต่อความต้องการและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดอาเซียน
- การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรี ทั้งระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาค (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์)
- การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการกำหนดนโยบายและการเจรจาความตกลงต่าง ๆ ของภาครัฐ ในปัจจุบันมีผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสมาคมธนาคารไทยในองค์ประกอบคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ
- การรักษาคุณภาพสินค้าให้ได้ตามความต้องการของตลาดและผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
- การเสริมสร้างและใช้ประโยชน์จากเครือข่ายนักธุรกิจและผู้ประกอบการในอาเซียน
- การจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อลดทอนผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อภาคธุรกิจไทย โดยเฉพาะกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

2.1.3 การเตรียมความพร้อมแก่ภาคประชาชน

การเตรียมความพร้อมแก่ภาคประชาชน กรมอาเซียนให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน และได้ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับจากหน่วยงานราชการทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนในประชาชนทุกภาคส่วนและในทุกระดับ โดยที่ผ่านมามีที่สำคัญหลายประการ อาทิ

- กิจกรรมอาเซียนสัญจร กรมอาเซียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรไปยังจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อเผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งสร้างความตระหนักถึง

ประโยชน์และโอกาสที่คนไทยจะได้รับจากการเป็นประชาคมอาเซียน โดยการจัดบรรยายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่บุคลากรของสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนผู้สนใจ และมีการพบปะกับภาคประชาชนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและรับฟังข้อเสนอแนะของสาธารณชน

- การจัดทำสื่อเผยแพร่ อาทิ สื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งในปี 2555 กรมอาเซียนได้จัดส่งสื่อสิ่งพิมพ์ไปตามคำขอของหน่วยงานและผู้สนใจต่าง ๆ กว่า 3,000 รายการ จัดทำรายการวิทยุ “เราคืออาเซียน” คลื่น A.M. 1575 KHz ออกอากาศทุกวันอังคาร เวลา 17.30-18.00 น. เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลความรู้ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาเซียน อาทิ ข้อมูลพื้นฐานของอาเซียน กิจกรรมอาเซียนสัญจร อาเซียนกับประเทศคู่เจรจา ผลการประชุมของอาเซียนที่สำคัญ รวมทั้งการถามคำถามชิงรางวัล เป็นต้น นอกจากนี้กรมอาเซียนได้จัดทำเว็บไซต์ www.mfa.go.th/asean เพื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของอาเซียน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของกรมอาเซียน รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน สื่อประชาสัมพันธ์ และสื่อมัลติมีเดีย อาทิ วิดีทัศน์ประชาคมอาเซียน การ์ตูนท่องโลกอาเซียน เพลง ASEAN Way เป็นต้น รวมถึง Facebook “ASEAN-Thailand” เพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับอาเซียน

- งานวันอาเซียนในวันที่ 8 สิงหาคมของทุกปี กรมอาเซียนกำหนดจัดกิจกรรมเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสครบรอบการก่อตั้งอาเซียน ที่กระทรวงการต่างประเทศทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2555 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ประมาณ 1,000 คน และมีนักเรียนจากโรงเรียนกว่า 60 แห่งทั่วประเทศเข้าร่วม โดยมีกิจกรรมสำหรับเยาวชน อาทิ การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียน การประกวดเรียงความ หรือวาดภาพเกี่ยวกับอาเซียน การจัดนิทรรศการอาเซียน และมีการเสวนาโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในหัวข้อที่เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558

- การเป็นวิทยากรอบรมสัมมนา กรมอาเซียนได้รับเชิญจากหน่วยราชการ สถาบันการศึกษาและภาคเอกชน ให้เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน นอกจากนี้กรมอาเซียนได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดอบรมครูทั่วประเทศ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการเตรียมพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็น train the trainers เพื่อให้ครูที่เข้าร่วมกิจกรรมกลับไปถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับครูในโรงเรียน และโรงเรียนเครือข่ายนักเรียนผู้ปกครองและชุมชนต่อไป รวมถึงการจัดค่ายภาษาอังกฤษให้กับเยาวชนและยังจะมีโครงการอื่นที่น่าสนใจอีกมากมาย ในปี พ.ศ. 2556 ซึ่งต้องติดตามต่อไป โดยจะเน้นให้ความรู้กับภาคส่วนต่าง ๆ ในท้องถิ่นมากขึ้น

2.2 หลักสูตรการเตรียมความพร้อมข้าราชการไทยสู่อาเซียน

สำนักงาน ก.พ. (2555, อ่างในวิชุดา กิจจรธรรม และคณะ, 2556) ได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและบทบาทของ สำนักงาน ก.พ. ในการเตรียมความพร้อมข้าราชการไทยสู่อาเซียนไว้ว่า ในระยะที่ไทยกำลังก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนี้ เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่ต้องเตรียมตัวเข้าสู่เป้าหมายเดียวกันสำหรับหน่วยงานของรัฐ สำนักงาน ก.พ. ถือได้ว่ามีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาข้าราชการไทยจากการศึกษาของ สำนักงาน ก.พ. ประกอบด้วย 1) บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในการเตรียมข้าราชการไทยให้พร้อมเข้าสู่อาเซียน และ 2) โครงการอบรมหลักสูตรการเตรียมราชการไทยสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารอำนวยการและวิชาการระดับชำนาญการพิเศษ ดังนี้

2.2.1 บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในการเตรียมข้าราชการไทยเข้าสู่อาเซียน

ในส่วนนี้เป็นการสรุปถึงบทบาทของ สำนักงาน ก.พ. ในฐานะที่เป็นหน่วยงานส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการ การทบทวนเอกสารจึงครอบคลุมถึงบทบาทของ สำนักงาน ก.พ. คุณลักษณะของบุคลากรภาครัฐที่พึงประสงค์ การวิเคราะห์จุดอ่อนของบุคลากรภาครัฐในปัจจุบันและรูปแบบการพัฒนาข้าราชการในบริบทอาเซียน

1) บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

สำนักงาน ก.พ. (สำนักงาน ก.พ., 2555) เป็นองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือนภายใต้ระบบคุณธรรม ทำหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีคุณภาพชีวิต และการทำงานที่ดี และพัฒนาระบบการบริหารกำลังคนในราชการให้เป็นกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงาน ก.พ. มีบทบาทเป็นผู้เสนอแนะกำกับดูแล และให้คำปรึกษาแก่ส่วนราชการในการดำเนินงานฝึกอบรมพัฒนา จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือนขึ้น ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ได้ส่งเสริมสนับสนุนและผลักดันให้ส่วนราชการเห็นความสำคัญของการพัฒนาข้าราชการตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือนที่มุ่งเน้นพัฒนาข้าราชการ โดยยึดหลักสมรรถนะ (Competency) และพัฒนาขีดความสามารถ (Capability) เพื่อให้ข้าราชการเป็นผู้ปฏิบัติงานที่ทรงความรู้ (Knowledge Worker) สามารถปฏิบัติงานภายใต้การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และระบบบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง สามารถพัฒนางานในหน้าที่อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยการพัฒนาที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อให้ผู้บริหารทุกระดับมีศักยภาพในการเป็นผู้นำการบริหารราชการยุคใหม่ เพื่อให้ภาคราชการมีขีดความสามารถและมาตรฐานการปฏิบัติงานในระดับสูงเทียบเท่าเกณฑ์สากลในขณะเดียวกัน สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาที่มีรูปแบบหลากหลาย อาทิ การจัดหลักสูตรในห้องเรียน การจัดหลักสูตรฝึกอบรมทางไกล การฝึกอบรมด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ ข้าราชการรุ่นใหม่ ข้าราชการผู้มีความรู้สูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับสูง ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล และผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

สำนักงาน ก.พ. มีบทบาทสำคัญในพัฒนาทรัพยากรบุคคลของไทย เพื่อเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนตั้งแต่ในครั้งการประชุม ก.พ. อาเซียน ครั้งที่ 5 (พ.ศ. 2532) ที่ประเทศอินโดนีเซีย และครั้งที่ 6 (พ.ศ. 2534) ที่ประเทศบรูไน ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. จากประเทศไทย ได้เสนอให้มีโครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลการพัฒนาเฉพาะด้านหรือ ASEAN Resource Center (ARC) Pre-Conference Technical Working Group แต่เนื่องจากในขณะนั้นโครงการไม่ได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากองค์การระหว่างประเทศ จึงไม่สามารถดำเนินโครงการในช่วงเวลาดังกล่าวได้ ต่อมาเมื่อมีการประชุม ณ เมือง Tagaytay ประเทศฟิลิปปินส์ ที่ประชุมเห็นชอบให้บรรจุโครงการดังกล่าวไว้ในแผนของ ก.พ. อาเซียน โดยที่ประเทศไทยได้ดำเนินการผลักดันการพัฒนาในด้านนักบริหาร/ผู้นำมาโดยตลอด ที่ประชุม ก.พ. อาเซียน จึงได้เสนอให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางข้อมูล ASEAN Resource Center (ARC) ทางด้าน Leadership Development หรือการพัฒนาผู้นำบริหาร/ผู้นำ เรียกโดยย่อว่า ARC-LD มีที่ทำการอยู่ ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี เป็นโครงการหนึ่งภายใต้การดำเนินงานของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผู้นำภาครัฐในภูมิภาคอาเซียนให้มีความพร้อมในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อการพัฒนาประเทศตามสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และ 2) เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวความคิดใหม่ ๆ ด้านการพัฒนาประเทศในภูมิภาค

การดำเนินการของ ARC-LD ในระยะแรก เน้นการพัฒนาผู้นำเฉพาะในข้าราชการไทยในโครงการ “พัฒนาผู้นำคลื่นลูกใหม่” และการจัดทำคู่มือพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มทักษะการเป็นผู้นำเรื่องการเป็นที่เลี้ยง (Mentoring) การสอนงาน (Coaching) และการมอบหมายงาน (Job Assignment) ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 จึงได้เริ่มดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมให้แก่ข้าราชการจากต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งมีการจัดโครงการ ASEAN New-Wave Leadership Development เป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง รวมถึงโครงการ อื่น ๆ ทั้งที่เป็นโครงการตามคำขอจากหน่วยราชการในต่างประเทศ และโครงการตามความร่วมมือกับสำนักงานความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ

บทบาทของ สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือนของประเทศไทยและในการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของไทย สำนักงาน ก.พ. มีบทบาทโดยตรงในเสาสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) ซึ่งเป็นหนึ่งใน 3 เสาหลักตามแผน Roadmap สู่ประชาคมอาเซียนทั้งนี้หน้าที่หลัก 2 ประการของ ASCC คือ 1) การพัฒนามนุษย์ (Human Development) และ 2) การเสริมสร้างขีดความสามารถของภาครัฐในการให้บริการประชาชน (Building Civil Service Capability) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานการทำงานของระบบราชการในกลุ่มประเทศอาเซียน ให้ตอบสนองต่อภารกิจของรัฐและการให้บริการประชาชน ตลอดจนปรับบทบาทและภารกิจของระบบราชการให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก และให้มีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในด้านการพัฒนาคนระหว่างข้าราชการของกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อให้กำลังคนภาครัฐมีความรู้ความสามารถและมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความสามารถต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

ในการประชุม ก.พ. อาเซียน หรือ ACCSM (The ASEAN Conferences on Civil Service Matters: ACCSM) เป็นการประชุมเพื่อประสานความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานราชการในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อเป็นการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการดำเนินการปรับปรุงระบบราชการ รวมทั้งเสนอแนวทางการให้การศึกษาทางด้านการบริหารและการฝึกอบรม 2) เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการดำเนินโครงการพัฒนาระบบราชการในแต่ละประเทศ 3) เพื่อเป็นการทบทวนแผนการปฏิบัติการของโครงการความร่วมมือในการปรับปรุงระบบราชการในกลุ่มประเทศอาเซียนให้ทันสมัย 4) เพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือในกลุ่มประเทศสมาชิกให้มากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการบริหารและการจัดการ และ 5) เพื่อความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานราชการในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ด้วย สำนักงาน ก.พ. มีความตระหนักในการเตรียมความพร้อมข้าราชการไทย เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการพัฒนาข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียน ในการประชุม ก.พ. ครั้งที่ 1/2554 เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2554 โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการ ดังนี้

ปี พ.ศ. 2554 ระยะการประเมินและสร้างความตระหนักให้ตื่นตัวและสร้างเครือข่ายโดยรวม แจ้งเวียนส่วนราชการทราบถึงแนวทางเตรียมความพร้อม ปรับปรุงเครื่องมือสื่อสาร มีการพัฒนา เช่น การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หลักสูตรภาษาอังกฤษและหลักสูตรสำหรับผู้บริหาร ส่งเสริมให้เกิดระบบแลกเปลี่ยนบุคลากรระยะสั้นระหว่างข้าราชการของประเทศสมาชิก เน้นความรู้ ทักษะ และสมรรถนะพื้นฐานเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและแผนแม่บทของแต่ละด้านให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้บริหารและข้าราชการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ปี พ.ศ. 2555-2556 ระยะการพัฒนาและปรับใช้เป็นการขยายการพัฒนาและสร้างความพร้อม ทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก โดยส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเตรียมความพร้อมระหว่างส่วนราชการ อีกทั้งการพัฒนาบุคลากรภาครัฐจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นในการพัฒนาของแต่ละเสาหลักมากขึ้น ขยายกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นไปอีกนอกเหนือจากกลุ่มบริหาร

ปี พ.ศ. 2557-2558 ระยะเร่งและเพิ่มให้มีการพัฒนาความรู้ทักษะและสมรรถนะที่เข้มข้นในทุกระดับและครอบคลุมประเด็นการพัฒนาบุคลากรของทุกเสาหลัก รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์ระหว่างส่วนราชการที่รับผิดชอบในต่างเสาหลักระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้นด้วย

2) คุณลักษณะของบุคลากรภาครัฐที่พึงประสงค์สู่การรวมตัวของประชาคมอาเซียน

สำนักงาน ก.พ. ร่วมกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินการศึกษาแผนการเตรียมความพร้อมผู้นำสู่ประชาคมอาเซียนระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2555 – 2558) โดยพัฒนาร่าง

หลักสูตรที่ให้ความรู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับข้าราชการ ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของบุคลากรภาครัฐที่พึงประสงค์สู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย

- มีความเป็นนานาชาติ (International) โดยมีทักษะเชิงบวกต่ออาเซียนและประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นทัศนคติต่อประเทศสมาชิกในลักษณะภูมิภาค นิยมมองว่าคนในประชาคมอาเซียน คือ พลเมืองของภูมิภาคมีความเท่าเทียมกันและต้องพึ่งพากัน มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน และประชาคมอาเซียน รวมทั้งมีทักษะการทำงานในบริบทสากล คือ ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษในระดับสนทนาเจรจาต่อรองอย่างมีกลยุทธ์ การจัดทำข้อเสนอโครงการ การจัดประชุมนานาชาติระดับสากล การเข้าใจคำศัพท์เฉพาะ การเข้าใจภาษาของประเทศสมาชิก โดยเฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานในตะเข็บชายแดน และมีทักษะในการอ่านและเข้าใจข้อตกลง / กฎหมายระหว่างประเทศ/กฎหมายของประเทศสมาชิก รวมทั้งการปรับใช้กับบริบทไทย

- มีความเป็นมืออาชีพ (Professional) โดยทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ ยึดเป้าหมายร่วมกัน ไม่ยึดติดกับกฎระเบียบ มีองค์ความรู้เชิงลึกในงานที่ตนทำ และมีการสั่งสมความรู้ความเชี่ยวชาญในงานที่เกี่ยวข้องกับการกิจอาเซียน และสามารถถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญนั้น ๆ ให้แก่เพื่อนร่วมงาน มีขั้นตอนการทำงานที่โปร่งใสได้มาตรฐาน มีความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน จิตสำนึกของการทำงานเป็นทีม สร้างเครือข่ายกับทุกภาคส่วนและกับประเทศสมาชิก และมีความเข้าใจ และกำหนดมาตรฐานการทำงานที่เป็นสากล

- มีความเป็นผู้สนับสนุน (Facilitator) มีภาวะผู้นำเชิงรุก โดยมียุทธศาสตร์ในการนำภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมให้ตระหนักและเข้าใจเรื่องอาเซียนและประชาคมอาเซียน เพื่อให้ภาครัฐสามารถดำเนินบทบาทเชิงรุกในการนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการแข่งขันได้ตามพันธกรณี เข้าใจความต้องการของภาคเอกชนและประชาชน พร้อมทั้งจะอำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากข้อตกลงของประชาคมอาเซียน

- สามารถให้บริการได้อย่างมีมาตรฐานระดับสากล โปร่งใส คล่องตัว มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

3) การวิเคราะห์จุดอ่อนของบุคลากรภาครัฐไทยในปัจจุบัน

จุดอ่อนที่สำคัญของบุคลากรภาครัฐในประเทศไทย ได้แก่ 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 2) ทักษะในด้านภาษา 3) ประสิทธิภาพของระบบราชการไทยและ 4) กฎระเบียบของระบบราชการ ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ของบุคลากรภาครัฐในการประชุมกลุ่มย่อย (กลุ่มข้าราชการผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน) ที่ชี้ให้เห็นจุดอ่อนของข้าราชการไทยในด้านความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ทั้งในแง่ของโครงสร้างและหน่วยงานสนธิสัญญาและข้อตกลงทางกฎหมาย รวมถึงวิธีการปฏิบัติของประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ในที่ประชุมยังระบุให้เห็นถึงจุดอ่อนในแง่ของภาษา ซึ่งไม่เพียงแต่ภาษาอังกฤษเพื่อการเจรจาในเชิงเทคนิคเท่านั้น แต่ยังมีขาดเนื้อหาเชิงยุทธศาสตร์ในการกำหนดทิศทางในการประชุมที่สะท้อน

ผลประโยชน์ของประเทศไทยอีกด้วย โดยยังเห็นว่าความรู้ในเรื่องภาษาเพื่อนบ้านหรือภาษาที่สามของประเทศสมาชิกยังจำเป็นในการสร้างสัมพันธ์ในประชาคมอาเซียนอีกด้วย นอกจากนี้ ในแง่ของประสิทธิภาพของระบบราชการไทยนั้น จากการประชุมกลุ่มย่อยได้สะท้อนให้เห็นว่า ภาครัฐไทยมีจุดอ่อนอย่างมากในแง่ของการประสานงานและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ซึ่งทำให้ยุทธศาสตร์ของชาติที่มีต่อประชาคมอาเซียนขาดความชัดเจนและต่อเนื่องในระดับนโยบาย โดยหากรวมกับข้อคิดเห็นจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและภาคเอกชนรายอื่น ๆ จะเห็นว่าประสิทธิภาพของระบบราชการไทยในการทำงานแบบบูรณาการในลักษณะของการลดขั้นตอนและการบริการจุดเดียว (one-stop service) ยังไม่สามารถทำได้เต็มที่ อันหมายรวมถึง กฎระเบียบราชการและการทำงานของระบบราชการเอง อาจเป็นอุปสรรคในการนำประเทศไทยไปสู่การเล่นบทบาทเชิงรุกในประชาคมอาเซียนก็เป็นได้

อย่างไรก็ตามจากการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่าในกลุ่มตัวอย่างแต่ละระดับ มีความเห็นในแง่ของจุดอ่อนของบุคลากรภาครัฐไทยในกรณีของการรวมตัวสู่ประชาคมอาเซียน ดังต่อไปนี้

(1) กลุ่มตัวอย่างระดับผู้บริหาร: จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างระดับผู้บริหาร 150 คน พบว่าสิ่งที่เป็นจุดอ่อนของระบบราชการและบุคลากรภาครัฐไทย ซึ่งตระหนักถึง คือ 1) ภาษา 2) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 3) ประสิทธิภาพของระบบราชการ และ 4) กฎระเบียบ ตามลำดับ

(2) กลุ่มตัวอย่างระดับปฏิบัติการ: จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างระดับปฏิบัติการ 187 คน พบว่า ในการปฏิบัติสังเกตเห็นถึงจุดอ่อนของระบบและบุคลากรภาครัฐไทยเรียงจากมากไปน้อย คือ 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 2) ภาษา 3) ประสิทธิภาพของระบบราชการ และ 4) ความโปร่งใสของระบบราชการ

(3) กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชายแดน: จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชายแดน 88 คน พบว่าคนกลุ่มนี้สังเกตเห็นถึงจุดอ่อนของระบบและบุคลากรภาครัฐไทยเรียงจากมากไปน้อย คือ 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 2) ความโปร่งใสของระบบราชการ 3) ประสิทธิภาพของระบบราชการ และ 4) ภาษา

4) **รูปแบบการพัฒนาข้าราชการในบริบทอาเซียน** มีการดำเนินการผ่านกลไกการพัฒนาที่สำคัญ 2 ประการ ดังนี้

(1) ARC-ASEAN Resource Center

ประเทศสมาชิกจัดตั้งข้อมูลการพัฒนาเฉพาะด้าน (ASEAN Resource Center-ARC) ในแต่ละประเทศเพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลงานวิจัยหรือประสบการณ์ด้านการบริหารที่เป็น Best Practices ของแต่ละประเทศและเพื่อเป็นการกระชับความร่วมมือระหว่างกันและความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดย ARC ของแต่ละประเทศ ดังนี้

ตาราง 1 ประสบการณ์ด้านการบริหารที่เป็น Best Practices ของแต่ละประเทศในอาเซียน

ประเทศ	ARC
1. บรูไน	Managing New Technologies
2. กัมพูชา	Capacity Development of the Civil Servants
3. อินโดนีเซีย	Information Exchange
4. สปป.ลาว	Civil Service Performance Management
5. มาเลเซีย	Case Studies
6. สหภาพเมียนมา	Training of Trainers for Civil Service
7. ฟิลิปปินส์	Examination and Testing
8. สิงคโปร์	Management Innovations
9. ไทย	Leadership Development
10. เวียดนาม	Civil Servants Management

หมายเหตุ: ARC ของกัมพูชา สปป.ลาว และสหภาพเมียนมา ได้รับการจัดตั้งในภายหลัง (การประชุม ACCSM ครั้งที่ 11 ณ กรุงเทพมหานคร เวียดนาม)

ตาราง 2 แผนกิจกรรมความร่วมมือและการให้ความร่วมมือในการพัฒนาระบบข้าราชการและระบบราชการระหว่างประเทศสมาชิก (ACCSM Work Plan 2008-2015)

วัตถุประสงค์การพัฒนา	Area of development	ประเทศรับผิดชอบ	หลักสูตร	กลุ่มเป้าหมาย
1. เพื่อการยกระดับทักษะและสมรรถนะ	1. ทักษะภาษาอังกฤษ	สิงคโปร์	English Writing Skill	กลุ่มประเทศ CLMV*
		บรูไน	Presentation skill	
		ไทย	Oral communication	
	2. Capacity Building	มาเลเซีย	Staff Attachment on public human resource management	อาเซียน
สิงคโปร์	HRM and development: Policies and practices			
2. เพื่อสร้างศักยภาพขององค์กร	1. รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-government)	สิงคโปร์	E-government for effective public Service	อาเซียน
		อินโดนีเซีย	HRM using Information Technology	
		บรูไน	Managing IT for Non IT Managers	กลุ่มประเทศ CLMV (Self funding for non-CLMV)
	2. การให้บริการ (Service Delivery)	บรูไน	Client's Charter Workshop and Work Procedure Manual Quality Control	กลุ่มประเทศ CLMV

วัตถุประสงค์ การพัฒนา	Area of development	ประเทศรับผิดชอบ	หลักสูตร	กลุ่มเป้าหมาย
		ฟิลิปปินส์	Conference on Enhancing Service Delivery	อาเซียน
	3.Assessment Center	ฟิลิปปินส์	Technical Training for Assessor	อาเซียน
	4.Training Management	อินโดนีเซีย	Management of Civil Service Training	อาเซียน
3.การพัฒนา ภาวะผู้นำ	1. การพัฒนาภาวะผู้นำ: กลุ่มนักบริหารระดับสูง	บรูไน	Executive Development Program for Senior Government Officers	กลุ่มประเทศ CLMV
	2. การพัฒนาภาวะผู้นำ: กลุ่มนักบริหารระดับกลาง	ไทย	ASEAN New Middle Management : Management Change	อาเซียน
		บรูไน	Development Program for Middle Management Officer	กลุ่มประเทศ CLMV
			Leadership for Managers	กลุ่มประเทศCLMV
3. การพัฒนาภาวะผู้นำ: แผนการสืบทอดตำแหน่ง	ไทย	Leadership Development and Succession Planning Program	อาเซียน	

หมายเหตุ: กลุ่มประเทศ CLMV หมายถึง กัมพูชา สปป.ลาว สหภาพเมียนมา และเวียดนาม

ตัวอย่างหลักสูตรและกิจกรรมการเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย

การปรับตัวของภาคราชการไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนนั้นได้มีการศึกษาแนวทางของการเตรียมพร้อมของแต่ละส่วนราชการ กล่าวคือ

1. การเตรียมความพร้อมของภาคการศึกษา ได้แก่ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาราชการของแต่ละประเทศสมาชิก การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบอาเซียน จัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษา หลักสูตรทักษะการประชุมเจรจาในกรอบอาเซียน การพัฒนาทักษะบัณฑิตเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ กิจกรรมการเตรียมความพร้อมของภาคส่วนต่าง ๆ เช่น การจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาและการบรรยายในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ การจัดทำหลักสูตรอาเซียนในสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียน โดยกระทรวงศึกษาธิการ การ จัดตั้งสมาคมอาเซียน-ประเทศไทย (ASEAN Association-Thailand) การจัดกิจกรรมโดยกระทรวงต่างประเทศ เช่น อาเซียนสัญจร การจัดเสวนา อาเซียนสนับสนุนภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับอาเซียน สร้างระบบออนไลน์เป็นเว็บไซต์อาเซียน www.mfa.go.th/asean การจัดกิจกรรมส่งเสริมความเชื่อมโยงในอาเซียน (Connectivity) การประชาสัมพันธ์โดยสื่อต่าง ๆ เช่น รายการ ASEAN News, ASEAN Focus ทางช่อง 11 รายการอาเซียนเป็นหนึ่งทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. หรือทางสถานีโทรทัศน์ ASEAN TV

นอกจากนี้ หากศึกษาการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยแบ่งตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 ประกอบด้วย 3 เสาหลัก (Pillars) ได้แก่ 1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) 2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(ASEAN Economic Community: AEC) และ 3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) สามารถแบ่งรายละเอียดได้ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22, 2554)

ก. ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC)

ตาราง 3 การเตรียมความพร้อมตามเสาหลักประชาคมความมั่นคงอาเซียน

กิจกรรม	หน่วยงานเจ้าภาพ
1.การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และ ความโปร่งใส (Transparency) ให้เป็นประเด็นที่ผลักดันในทั้ง 3 เสาความร่วมมือ (Cross-Cutting Issues)	กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร.
2.ความมั่นคงทางทะเล ประเทศไทยจะจัดการประชุม ASEAN Maritime Forum ครั้งที่ 2	กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม กองทัพเรือ กระทรวงคมนาคม (กรมท่าเรือ)
3.อาชญากรรมข้ามชาติ มีอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้าน การค้ามนุษย์	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวง แรงงานกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสภาความมั่นคง แห่งชาติสำนักข่าวกรองแห่งชาติ กระทรวงการ ต่างประเทศ
4.ความปลอดภัยด้านนิวเคลียร์ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการ ส่งเสริมความโปร่งใสเกี่ยวกับกิจการด้านนิวเคลียร์ การประชุม ของ Nuclear Regulatory Agencies ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการ Workshop on Nuclear Forensic กับสหรัฐอเมริกา	กระทรวงพลังงาน กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงาน ปรมานูเพื่อสันติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
5.การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีการสนับสนุนการ ดำเนินการของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิ มนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights: AICHR)	กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์
6.การแก้ไขข้อพิพาท Statement on ASEAN Institute for Peace and Reconciliation	กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคง แห่งชาติ

ข. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

ตาราง 4 การเตรียมความพร้อมตามเสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

กิจกรรม	หน่วยงานเจ้าภาพ
1.การสร้างเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN Connectivity) ให้ ปฏิบัติตาม Master Plan โดยร่วมมือกับ Dialogue Partners	กระทรวงคมนาคม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวง

กิจกรรม	หน่วยงานเจ้าภาพ
เพิ่ม Connectivity Plus สร้างความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคอื่น ๆ ในระยะยาวและ Safeguards สำหรับผลกระทบต่อเชิงลบ	เทคโนโลยีและสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สภาความมั่นคงแห่งชาติ
2.กองทุนว่าด้วยโครงสร้างพื้นฐานอาเซียน (ASEAN Infrastructure Fund: AIF) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาเซียนพิจารณาเร่งดำเนินการจัดตั้ง AIF	กระทรวงการคลัง
3. ASEAN Business Travel Card และ ASEAN Lane ขอความร่วมมือกระทรวงพาณิชย์และภาคเอกชน พิจารณาเสนอแนวความคิดเรื่องในเรื่อง ASEAN Business Travel Card และขอความร่วมมือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองพิจารณาเรื่องการจัดทำ ASEAN Lane ที่สุวรรณภูมิ	กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

ค. ประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

ตาราง 5 การเตรียมความพร้อมตามเสาประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน

กิจกรรม	หน่วยงานเจ้าภาพ
1.กิจกรรมตระหนักรู้อาเซียน มีการส่งเสริมการศึกษาและการแลกเปลี่ยนเยาวชน	กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กรมประชาสัมพันธ์
2.งาน ASEAN Fair และการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วม	กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพาณิชย์
3. การบริหารจัดการภัยพิบัติ ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance on Disaster Management: AHA Center ขอความร่วมมือกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย ในการปรับความตกลง เพื่อให้ AHA Center สามารถดำเนินการได้	กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) กระทรวงการต่างประเทศ
4. การบริหารจัดการภัยพิบัติ (อุทกภัย) ต่างประเทศให้การสนับสนุนแนวความคิดในหลักการ ซึ่งไทยจะประสานงานกับสหรัฐอเมริกาที่ประชุมเห็นชอบแนวความคิดที่จะให้ศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย (ASEAN Disaster Preparedness Center: ADPC) ที่กรุงเทพฯ ดำเนินการเรื่องการทบทวนความก้าวหน้าระดับภูมิภาค	กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กองทัพอากาศ กองทัพเรือ
5. ความเคารพในความหลากหลายและการเสวนาเกี่ยวกับความเชื่อและศาสนา (Respect for Diversity and Interfaith Dialogue) การสนับสนุนแนวความคิดของมาเลเซียเรื่อง Movement of Moderates	กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. การศึกษา มีการสนับสนุนข้อเสนอสิงคโปร์เรื่องโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา	กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
7. กีฬา มีการสนับสนุนอาเซียนเป็นเจ้าภาพ World Cup 2030	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
8. แรงงานข้ามชาติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เร่งทำเอกสารอาเซียนว่าด้วยการปกป้องและส่งเสริมสิทธิของแรงงานข้ามชาติ	กระทรวงแรงงาน

ทั้งนี้ ทางรัฐบาลไทยได้มอบหมายให้ สำนักงาน ก.พ. เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการพัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการ โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือเน้นการจัดตั้งระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีความรับผิดชอบ และมีความน่าเชื่อถือ โดยการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในระบบราชการของอาเซียน และเพิ่มความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียน (ชาญวิทย์ ไกรฤกษ์, 2554) สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีดังนี้

1. การจัดอบรมหลักสูตรประจำปี ASEAN Middle Management and Leadership Development ตามคำขอของประเทศสมาชิก เช่น หลักสูตร HR Strategic Management แก่ข้าราชการกัมพูชา การจัดอบรมภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศสมาชิกอาเซียน 19 โครงการ ระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2555 ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้าน HR Professional และด้านการพัฒนาภาวะผู้นำ ตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 หลักสูตรฝึกอบรมภายใต้โครงการความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียน พ.ศ. 2553 – 2555

Area of Development	โครงการ
กลุ่มที่ 1 การส่งเสริมจริยธรรม ในราชการพลเรือน (3 โครงการ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมมนาเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในราชการพลเรือน” 2. ฝึกอบรมหลักสูตร “การสร้างสื่อและการจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในราชการพลเรือน” 3. สัมมนาเรื่อง “การพัฒนากระบวนการวินัยและระบบคุณธรรมในราชการพลเรือน”
กลุ่มที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำ (6 โครงการ)	<ol style="list-style-type: none"> 4. สัมมนาเรื่อง “ทิศทางการสร้างรูปแบบนักบริหารระดับสูงในราชการพลเรือนสำหรับภูมิภาคเอเชีย” 5. ฝึกอบรม “การพัฒนาสมรรถนะนักบริหารระดับหัวหน้าส่วนราชการภูมิภาคในพื้นที่พิเศษเฉพาะ” 6. ฝึกอบรมหลักสูตร “การพัฒนาภาวะผู้นำนักบริหารระดับกลาง” 7. ฝึกอบรมหลักสูตร “การพัฒนาผู้นำคนรุ่นใหม่เพื่ออนาคต” 8. ฝึกอบรมหลักสูตร “การพัฒนาสมรรถนะการทำงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์สำหรับนักบริหารระดับต้น” 9. สัมมนาเรื่อง “การบริหารข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงและแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน”
กลุ่มที่ 3 การส่งเสริมการบริหารทรัพยากรบุคคลมืออาชีพ (8 โครงการ)	<ol style="list-style-type: none"> 10. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การเป็นวิทยากร” 11. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาเครื่องมือและกลไกการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการ” 12. สัมมนาเรื่อง “กลยุทธ์การดึงดูดคนดีคนเก่งเข้ารับราชการ” 13. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือนและการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือน” 14. สัมมนาเรื่อง “นวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือนสำหรับกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน” 15. ฝึกอบรมเรื่อง “แนวทางการติดตามประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือน” 16. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือน” 17. ฝึกอบรมหลักสูตร “การบริหารผลการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ”

Area of Development	โครงการ
กลุ่มที่ 4 โครงการความร่วมมือแบบทวิภาคี	18. ฝึกอบรมหลักสูตร “Singapore – Thailand Leadership Development Programme” 19. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “ทักษะการนำเสนอด้วยการสื่อสาร”

2. ดำเนินโครงการความร่วมมือทวิภาคีระหว่างไทยกับสิงคโปร์ มีการจัดอบรมร่วมกันการแลกเปลี่ยนบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานการจัดทำหลักสูตรออนไลน์ร่วมกัน ฯลฯ

3. การดำเนินการในฐานะสมาชิก ASEAN Conference on Civil Service Matters: ACCSM หรือ ก.พ. อาเซียน ได้แก่ เป็นเจ้าภาพจัดประชุมประจำปี เข้าร่วมประชุมประจำปี โดยนำเสนอ Country Paper, Technical Paper นำเสนอข้อคิดเห็นใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการพลเรือน นำประสบการณ์การพัฒนาของระบบราชการของประเทศสมาชิกมาปรับใช้กับราชการไทย ร่วมกำหนด ACCSM Blueprint 2008 – 2012 และปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว ให้การสนับสนุนประเทศสมาชิกตามที่ร้องขอ เช่น สนับสนุนที่ปรึกษา ระบบราชการ ปรับปรุงพัฒนาระบบข้าราชการพลเรือนให้ทันสมัย แทรกหลักสูตรเรื่องอาเซียนไว้ในหลักสูตรอบรมของ สำนักงาน ก.พ. และเปิดตัวเรื่องการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2553

อีกทั้ง สำนักงาน ก.พ. ได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการพัฒนาข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียนเข้าสู่การประชุม ก.พ. ครั้งที่ 1/2554 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2554 โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบดังนี้ (สำนักพัฒนาการประชาสัมพันธ์กรมประชาสัมพันธ์, 2554)

ปี 2554 การประเมินและสร้างความตระหนักมีแนวทางดำเนินการสร้างความตระหนักต้นตัวและสร้างเครือข่าย โดยรวมถึงการจัดทำหนังสือแจ้งเวียนส่วนราชการถึงแนวทางในการเตรียมความพร้อมข้าราชการ การปรับปรุงเครื่องมือสื่อการพัฒนา (เช่นการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ E-Learning หลักสูตรภาษาอังกฤษและหลักสูตรสำหรับผู้บริหาร) การส่งเสริมให้เกิดระบบการแลกเปลี่ยนบุคลากรระยะสั้นระหว่างข้าราชการของประเทศสมาชิกอาเซียน และการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคหรือวิชาการแก่ประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้การให้ความรู้และพัฒนาข้าราชการในระยะนี้จะเน้นความรู้ ทักษะ และสมรรถนะพื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (เช่น 3 เสาหลัก ของประชาคมอาเซียนและแผนแม่บทของแต่ละด้าน) โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นลำดับต้น

ปี 2555-2556 การพัฒนาและปรับใช้เป็นการขยายการพัฒนาและสร้างความพร้อมทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก โดยส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเตรียมความพร้อมระหว่างส่วนราชการ อีกทั้งการพัฒนาบุคลากรภาครัฐจะคำนึงถึงความจำเป็นในการพัฒนาของแต่ละเสาหลักมากขึ้น และขยายกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมนอกเหนือจากกลุ่มบริหาร

ปี 2557-2558 เร่งและเพิ่มโดยมีการพัฒนาความรู้ทักษะและสมรรถนะที่เข้มข้นขึ้นในทุกระดับและครอบคลุมประเด็นการพัฒนาบุคลากรของทุกเสาหลัก รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์ระหว่างส่วนราชการที่รับผิดชอบในต่างเสาหลัก

1.2.2 ตัวอย่างหลักสูตรในการเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ตัวอย่างที่ 1 โครงการฝึกอบรมเสริมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง (ส.นบส.)

เป็นการฝึกอบรมเสริมเนื้อหาสาระที่จำเป็นตามกรอบมาตรฐาน ฯ สำหรับผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงหรือหลักสูตรเฉพาะด้านจากหน่วยงานอื่น เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเสมือนได้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของ สำนักงาน ก.พ. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ตามที่กำหนดในกรอบมาตรฐานหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของ ก.พ. เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมพร้อมที่จะเป็นนักบริหารที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมและมีคุณสมบัติเสมือนได้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. และมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมนี้ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 1 – 3 ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไขที่กำหนดในกรอบมาตรฐานหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของ ก.พ. คือ 1.1 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ปฏิบัติราชการเช่นเดียวกับประเภทอำนวยการมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด หรือเคยดำรงตำแหน่งข้างต้นรวมกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี นับถึงวันเปิดการฝึกอบรม (วันที่ 31 สิงหาคม 2555) หรือ 1.2 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญหรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าว แต่ปัจจุบันได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการในสังกัดส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือปฏิบัติราชการ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าส่วนราชการดังกล่าว ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง (ตำแหน่งระดับ 11 เดิม)

2. ส่วนราชการต้นสังกัดประสงค์จะให้ ก.พ. พิจารณาว่าเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเสมือนผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของ สำนักงาน ก.พ. และเป็นผู้ส่งเข้าอบรม

3. เป็นผู้สำเร็จจากการฝึกอบรมในหลักสูตรที่ผ่านความเห็นชอบจาก ก.พ. ดังนี้ (อ้างถึง ร 1013.1/207 ลว 6 พฤษภาคม 2555 และ นร 1013.1/27 ลว 7 กุมภาพันธ์ 2555) โดยจะต้องสำเร็จการฝึกอบรมก่อนวันปิดรับสมัคร (31 กรกฎาคม 2555) คือ 3.1) หลักสูตรของสถาบันพระปกเกล้าที่สภาสถาบันพระปกเกล้าอนุมัติการสำเร็จการศึกษาอบรมก่อนวันปิดรับใบสมัคร (31 กรกฎาคม 2555) ประกอบด้วย-หลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง (ปปร.) รุ่นที่ 1 - 13 เป็นต้นไป จนถึงรุ่นที่ได้รับอนุมัติการสำเร็จการศึกษาอบรมจากสถาบันพระปกเกล้าภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2557 - หลักสูตรการบริหารงานภาครัฐและ

กฎหมายมหาชน (ปรม.) รุ่นที่ 1 - 9 เป็นต้นไป จนถึงรุ่นที่ได้รับอนุมัติการสำเร็จการศึกษาอบรมจากสถาบันพระปกเกล้าภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2557 - หลักสูตรการบริหารเศรษฐกิจสาธารณสุขสำหรับนักบริหารระดับสูง (ปศส.) รุ่นที่ 1 - 9 เป็นต้นไป จนถึงรุ่นที่ได้รับอนุมัติการสำเร็จการศึกษาอบรมจากสถาบันพระปกเกล้าภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2557 3.2) หลักสูตรนักบริหารการทูต (นบท.) ของกระทรวงการต่างประเทศรุ่นที่ 1 - 3 3.3) หลักสูตรนักบริหารการคลัง (นบค.) รุ่นที่ 2 ของกระทรวงการคลัง และ 3.4) หลักสูตรพัฒนานักบริหารการศึกษาระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นศส.ศธ.) รุ่นที่ 1

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 115 ชั่วโมง แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา ดังนี้

เนื้อหาวิชา

- **หมวดวิชาที่ 1** การพัฒนากระบวนการทางความคิดของผู้บริหาร 40 ชั่วโมง (ระยะเวลา 4 วัน ฝึกอบรมแบบอยู่ประจำเต็มเวลา)

- **หมวดวิชาที่ 2** การพัฒนานักบริหารมืออาชีพ (51 ชั่วโมง) ประกอบด้วยหัวข้อวิชาดังนี้

- หัวข้อวิชาที่ 1 การพัฒนามุมมองระดับสากล 3 ชั่วโมง
- หัวข้อวิชาที่ 2 การพัฒนามุมมองในระดับประเทศ 6 ชั่วโมง
- หัวข้อวิชาที่ 3 ภาวะผู้นำที่เป็นเลิศ 12 ชั่วโมง
- หัวข้อวิชาที่ 4 การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสู่การเปลี่ยนแปลง 12 ชั่วโมง
- หัวข้อวิชาที่ 5 จริยธรรมเพื่อการบริหารราชการ 12 ชั่วโมง
- หัวข้อวิชาที่ 6 การสื่อสารสำหรับการเป็นผู้นำ 6 ชั่วโมง

- **หมวดวิชาที่ 3** การขับเคลื่อนนโยบายสู่ภาคปฏิบัติ

- รายงานการศึกษากลุ่ม 24 ชั่วโมง

เป็นการจัดทำรายงานการศึกษาที่เน้นการอภิปรายและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในประเด็นที่เป็นยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะในประเด็นของการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนหรือตามที่คุณผู้เข้ารับการศึกษาสนใจและมีการนำเสนอรายงานต่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างการฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เข้ารับการศึกษา

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการฝึกอบรมจะเน้นหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยนักบริหารทุกคนที่เข้ารับการศึกษาสามารถกำหนดประเด็นหรือปัญหาที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือโดยกลุ่ม รวมทั้งมีโอกาสศึกษาในวิชาเสริมต่าง ๆ ตามความต้องการได้โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การบรรยายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การอภิปรายกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างนักบริหาร กรณีศึกษาการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. ประเมินผลการเรียนรู้และภาวะผู้นำและนำผลการประเมิน เสนอ ก.พ. ที่ได้รับมอบหมายจาก ก.พ. เพื่อให้ความเห็นชอบ และ 2. ประเมินผลการจัดการฝึกอบรมจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร ส่วนราชการผู้ส่งนักรบริหารเข้ารับการฝึกอบรม และคณะเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

งบประมาณ

ค่าลงทะเบียนสำหรับการฝึกอบรม คนละ 65,000 บาท (หกหมื่นห้าพันบาทถ้วน) โดยส่วนราชการต้นสังกัดของผู้อบรมเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

ที่ปรึกษาโครงการ

• เลขาธิการ ก.พ. • รองเลขาธิการ ก.พ. (นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์) • ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน • ผู้อำนวยการวิทยาลัยนักรบริหาร

ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มหลักสูตรนักรบริหาร 1 วิทยาลัย นักรบริหารสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนสำนักงาน ก.พ.

ตัวอย่างที่ 2 หลักสูตรไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน สร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโอกาสที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ตลอดจนเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างรอบด้านและเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2. เพื่อศึกษากลไกกฎระเบียบแนวโน้มและทิศทางของสภาพเศรษฐกิจและข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่การประกอบกิจการในภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคประชาชน จากการศึกษาที่ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3. เพื่อสร้างกระบวนการทัศน์ของความเป็นพลเมืองอาเซียนและการเสริมสร้างบทบาทและเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันในการร่วมสร้างสรรค์ประชาคมอาเซียนให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ประกอบการภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาศึกษาและฝึกอบรม

ต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปและมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1) นักรการเมืองระดับชาติระดับท้องถิ่น ได้แก่ 1.1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1.2 สมาชิกวุฒิสภาและ 1.3 ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น 2) ข้าราชการและพนักงานองค์กรภาครัฐ ได้แก่ 2.1 ข้าราชการพลเรือนสามัญ/ข้าราชการรัฐสภา ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 8 ขึ้นไป (ประเภทบริหารระดับต้น, อำนวยการระดับต้น

และวิชาการระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป) ข้าราชการศาลยุติธรรม ซึ่งดำรงตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาศาล
ชั้นต้น (ชั้น 4) ขึ้นไป หรือเทียบเท่าข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ซึ่งมีตำแหน่งรองอธิบดีศาลปกครองกลางหรือ
ภูมิภาคขึ้นไปหรือเทียบเท่าข้าราชการอัยการ ซึ่งมีตำแหน่งรองอธิบดีอัยการฝ่าย (ชั้น 6) ขึ้นไป 2.2 ข้าราชการ
การเมือง (ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง) และข้าราชการรัฐสภาฝ่าย
การเมือง (ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา) 2.3 นายทหารหรือนายตำรวจที่
มีชั้นยศอัตราเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก หรือพันตำรวจเอกขึ้นไป 2.4 นักวิชาการ/อาจารย์ใน
มหาวิทยาลัย 2.5 กรรมการของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนหรือองค์กรกำกับดูแล (Regulator)
เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของหน่วยงานดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุด รองผู้บริหารสูงสุด หรือผู้ช่วยผู้บริหารสูงสุดหรือ
เทียบเท่า และ 2.6 เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชน หรือ
พนักงานของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจ กรณีเป็นข้าราชการต้องดำรงตำแหน่ง
ระดับเดียวกับข้าราชการพลเรือน ตามข้อ 2.1 กรณีมิใช่ข้าราชการต้องดำรงตำแหน่งระดับเดียวกับข้อ 2.5
3) ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรระหว่างประเทศและสื่อมวลชน ได้แก่ นักธุรกิจและผู้ประกอบการ
ผู้บริหารองค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ สื่อมวลชน และศิลปิน/ดารา/พิธีกร/นักจัด
รายการ 4) นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้าที่เคยผ่านหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงในหลักสูตรหนึ่งมาก่อน และ 5)
บุคคลซึ่งสถาบันพระปกเกล้าเรียนเชิญให้เข้าศึกษา เพราะมีผลงานเป็นที่ประจักษ์หรือเป็นผู้ซึ่งเป็นกำลังสำคัญใน
การพัฒนาประเทศหรือสนับสนุนงานของสถาบันฯ ต่อไป

ทั้งนี้ผู้สมัครจะต้องไม่เป็นนักศึกษาในหลักสูตรที่มีระยะเวลาศึกษาในขณะเดียวกันกับการศึกษาใน
หลักสูตรประกาศนียบัตรไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ เห็นว่าจะเป็น
อุปสรรคต่อการศึกษาในสถาบันฯ

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

กลุ่มวิชาที่ 1 อาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและระเบียบโลกใหม่ (12 ชั่วโมง)

กลุ่มวิชาที่ 2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเชิงมหภาค (33 ชั่วโมง)

กลุ่มวิชาที่ 3 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเชิงจุลภาค (39 ชั่วโมง)

กลุ่มวิชาที่ 4 ความท้าทายในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (30 ชั่วโมง)

วิธีการฝึกอบรม

หมวดที่ 1 การบรรยาย การสัมมนา กรณีศึกษามี 4 กลุ่มวิชา (จำนวนประมาณ 114 ชั่วโมง)

หมวดที่ 2 การนำเสนอผลการศึกษาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน จุดเด่น
จุดด้อยโอกาส และความท้าทายในแง่มุมต่าง ๆ (จำนวนประมาณ 12 ชั่วโมง)

หมวดที่ 3 กิจกรรมในหลักสูตร เช่น ปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ การศึกษาดูงานต่างประเทศ 1 ครั้ง (จำนวนประมาณ 36 ชั่วโมง) รวมทั้งสิ้น 162 ชั่วโมง

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. ต้องมีเวลาศึกษาอบรมตลอดทั้งหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของเวลาในห้องเรียน และ
2. นำเสนอผลการศึกษาทางวิชาการเกี่ยวกับศักยภาพของกลุ่มประเทศอาเซียนหรือกรณีอื่นตามคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ กำหนด และไม่ดำเนินการใด ๆ นำความเสื่อมเสียสู่สถาบันพระปกเกล้า

งบประมาณ

ค่าธรรมเนียมการศึกษาตลอดหลักสูตร 89,000 บาท (แปดหมื่นเก้าพันบาทถ้วน) รวมค่าอาหารกลางวัน อาหารว่าง ค่าเอกสารบรรยายตลอดหลักสูตร รวมทั้งค่าเดินทาง ค่าอาหาร และสถานที่พักในการศึกษาดูงาน ในกลุ่มประเทศอาเซียนตามที่หลักสูตรฯ กำหนด (จำนวน 1 ครั้ง) และในกรณีที่มีการศึกษาดูงานต่างประเทศเพิ่มเติมนอกเหนือจากนี้ผู้สนใจศึกษาดูงานเพิ่มเติมต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง

หมายเหตุ : หน่วยงานราชการหรือหน่วยงานของรัฐสามารถเบิกค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมการศึกษา จากต้นสังกัด

ที่ปรึกษาโครงการ

1. ศ.ดร.บวรศักดิ์ อูวรรณโณ	9. รศ.วุฒิสาร ตันไชย
2. ศ.ดร.ไชยวัฒน์ คำชู	10. นายวิฑูรย์ ชัยภาคภูมิ
3. รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	11. อธิบดีกรมอาเซียน
4. อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	12. นายวิฑูรย์ ศรีวิหค
5. นายสมพล เกียรติไพบูลย์	13. ดร.ชิงชัยหาญ เจนลักษณ์
6. ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล	14. รศ.ดร.สมภาพ มานะรังสรรค์
7. ศ.ดร.ศักดิ์ดา ธนิตกุล	15. รศ.ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์
8. รศ.ดร.ขจิต จิตตเสวี	16. รศ.ดร.นิยม รัฐอมฤต

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถาบันพระปกเกล้า ชั้น 5 อาคารลานจอตลอด อาคารรัฐประศาสนภักดี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา (โซนทิศตะวันตก) ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างที่ 3 โครงการพัฒนาข้าราชการเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนหลักสูตร “พัฒนาทักษะภาษาประเทศเพื่อนบ้าน”

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรม

1. ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะภาษาประเทศเพื่อนบ้านในระดับพื้นฐาน
2. มีความเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม

1. เป็นข้าราชการที่ปฏิบัติราชการ ณ จังหวัดชายแดน และมีภารกิจที่จำเป็นต้องติดต่อประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. จังหวัดละ 15 คน ต่อ 1 หลักสูตร (รวมทั้งสิ้น 105 คน ต่อหลักสูตร)
3. สามารถเข้าร่วมการอบรมได้ตลอดหลักสูตร

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

- หลักสูตรที่ 1 ทักษะภาษากัมพูชา ระยะเวลา 3 วัน (21 ชั่วโมง)
- หลักสูตรที่ 2 ทักษะภาษาเวียดนาม ระยะเวลา 2 วัน (14 ชั่วโมง)
- หลักสูตรที่ 3 ทักษะภาษาลาว ระยะเวลา 2 วัน (14 ชั่วโมง)
- หลักสูตรที่ 4 ทักษะภาษาบาฮาซา มาเลเซีย ระยะเวลา 3 วัน (21 ชั่วโมง)
- หลักสูตรที่ 5 ทักษะภาษาเมียนมา ระยะเวลา 2 วัน (21 ชั่วโมง)

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. ประเมินผลเป็นรายวิชาและประเมินผลภาพรวมของหลักสูตรโดยใช้แบบสอบถาม
2. ผู้เข้าอบรมต้องมีระยะเวลาการอบรมร้อยละ 80 ของระยะเวลาอบรมทั้งหมด

การติดตามผล

- สอบวัดความรู้ ทันทิหลังจบหลักสูตร โดยผู้เข้าอบรมต้องมีผลการทดสอบไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60
- จัดทำเครือข่ายระหว่างผู้เข้าร่วมอบรม เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการนำภาษาประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับการอบรมมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริง

ที่ปรึกษาโครงการ

นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ รองเลขาธิการ ก.พ. และ นางรัตนา อุบลสิงห์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวรพีพร มณีพงษ์ นักทรัพยากรบุคคลเชี่ยวชาญ

นางวัชรวีร์ นิมเปา นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

ตัวอย่างที่ 4 การอบรมการเพิ่มศักยภาพผู้บริหารเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงประเด็นเศรษฐกิจอุตสาหกรรมกฎหมายเทคโนโลยีและพลังงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มความสามารถเชิงการบริหารและพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารความคิดเชิงเปรียบเทียบ
2. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกลุ่มงานหรือส่วนที่รับผิดชอบในแต่ละหน่วยงาน
3. เพื่อให้ผู้บริหารมีความเข้าใจประชาคมอาเซียนจะเหมือนหรือความแตกต่างในมิติต่าง ๆ

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษและฝึกอบรม

ผู้บริหารระดับกลางจนถึงระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนที่สนใจ

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

หลักสูตรการอบรมในประเทศ

1. การสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงการเป็นประชาคมอาเซียน (3 ชั่วโมง)
2. การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าบริการการค้าและการลงทุนในกรอบอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ (Green Growth) (3 ชั่วโมง)
3. การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน (3 ชั่วโมง)
4. การพัฒนากฎหมายและระเบียบ (3 ชั่วโมง)
5. การเสริมสร้างความมั่นคงกฎบัตรอาเซียนและรัฐธรรมนูญ (3 ชั่วโมง)
6. การพัฒนาแสวงหาแหล่งพลังงานและการใช้พลังงาน (3 ชั่วโมง)
7. การพัฒนาพลังงานทดแทนและเทคโนโลยีสมัยใหม่ (3 ชั่วโมง)
8. ประชาคมอาเซียนกับ ICT ประเทศไทย (3 ชั่วโมง)
9. เทคโนโลยี Cloud & Networking in Management System (3 ชั่วโมง)
10. การเสริมสร้างความมั่นคง (3 ชั่วโมง)

หลักสูตรการอบรมต่างประเทศ (จีน)

11. ศึกษาดูงานระบบผังเมือง ณ Shanghai Urban Planning Exhibition Center (8 ชั่วโมง)

12. ศึกษาดูงานโลจิสติกส์ระบบรถไฟความเร็วสูง Shanghai Maglev Train (8 ชั่วโมง)

13. ศึกษาดูงานโครงสร้างและผลกระทบโดยรอบจากการสร้างเขื่อน รวมทั้งดูงานเส้นทางช่องแคบหลังซานเสี่ย (ทางเรือ) (8 ชั่วโมง)

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการศึกษาประกอบด้วย การบรรยาย อภิปราย และการสนทนา ชักถามเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมสัมมนากับผู้ทรงคุณวุฒิ

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. มีเวลาเข้าร่วมการสัมมนาตลอดหลักสูตรร้อยละ 80
2. มีส่วนร่วมในการสัมมนาและกิจกรรมตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. ผ่านการประเมินความรู้จากคณะกรรมการหลักสูตร

ผู้รับผิดชอบโครงการ

โครงการอาเซียนศึกษา ASEAN studies (ACSG) และวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ตัวอย่างที่ 5 โครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและผลกระทบของประชาคมอาเซียนที่มีต่อประเทศและระบบราชการไทย บทบาทการสนับสนุนภาครัฐไทยที่จะมีส่วนในการสร้างศักยภาพในการแข่งขันในเขตเศรษฐกิจอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษและฝึกอบรม

ข้าราชการระดับชำนาญการ ชำนาญการพิเศษ

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

1. ประเทศไทยในบริบทนานาชาติ
2. ความรู้เรื่องอาเซียนประชาคมอาเซียน
3. ภาวะผู้นำในบริบทอาเซียนและบริบทนานาชาติ
4. การขับเคลื่อนนโยบายสู่ภาคปฏิบัติตามภารกิจแผนงานที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
5. การศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ

6. สรุปและนำเสนอผลงาน

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการศึกษาประกอบด้วย การบรรยาย อภิปราย และแบ่งกลุ่มปฏิบัติ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 10 วัน

งบประมาณ

งบประมาณ กองเจ้าหน้าที่เบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงานและการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. 2549

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ฝ่ายพัฒนาข้าราชการกองเจ้าหน้าที่ ร่วมกับ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา

ตัวอย่างที่ 6 โครงการการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียนโดยตรง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บุคลากรภาครัฐมีความตระหนักรู้และเข้าใจเกี่ยวกับโอกาสของการรวมตัวของประชาคมอาเซียนที่มีต่อประเทศและระบบราชการไทย ตลอดจนสามารถวิเคราะห์เหตุปัจจัยต่าง ๆ อันจะเกิดจากการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนอย่างรอบด้านและเป็นระบบ
2. เพื่อเสริมสร้างความรู้สมรรถนะและทักษะที่จำเป็นสำหรับบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม

1. ข้าราชการผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียนโดยตรง หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานประสานงานกับประเทศสมาชิกอาเซียนหรืองานด้านต่างประเทศ
2. ข้าราชการผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการสร้างความรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมาแล้ว

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และส่วนที่ 2 คือ ทักษะเฉพาะด้าน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 มีระยะเวลาการฝึกอบรม 2 วัน ประกอบด้วย 4 หัวข้อวิชา ดังนี้

วิชาที่ 1 ประเทศไทยในบริบทนานาชาติ

เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ประเทศ ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งยุทธศาสตร์ต่างประเทศ และกรอบการทำงานตกลงของไทยที่มีต่อนานาชาติ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้

ศึกษาและสามารถประยุกต์ใช้ข้อตกลงหรือกรอบความร่วมมือดังกล่าวในฐานะเครื่องมือทางการทูตที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศไทย

วิชาที่ 2 ความรู้เรื่องอาเซียน

เป็นการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในแง่ประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์การก่อตั้ง องค์ประกอบประเทศสมาชิก กฎบัตรอาเซียน กลไกอาเซียน เสาหลักประชาคมอาเซียน ความเชื่อมโยงระหว่างกัน ในอาเซียน บทบาทของสำนักเลขาธิการอาเซียน ความต่างระหว่างประชาคมอาเซียน เปรียบเทียบกับการรวมตัว ระดับภูมิภาคอื่น ๆ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป พร้อมกับเปรียบเทียบเครื่องมือกลไกของประชาคมอาเซียน กับข้อตกลงระหว่างประเทศอื่น ๆ เช่น โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มน้ำโขงหรืออื่น ๆ เพื่อสังเคราะห์ทางเลือกของเครื่องมือทางการทูตให้กับบุคลากรภาครัฐทราบ

วิชาที่ 3 การทำงานแบบมีอาเซียนในบริบทอาเซียนและบริบทนานาชาติ

เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะและทักษะที่คาดหวังต่อบุคลากรภาครัฐ เมื่อประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อให้ราชการไทยจะได้มีลักษณะการทำงานที่เป็นมาตรฐานสากล

วิชาที่ 4 การขับเคลื่อนนโยบายสู่ภาคปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ประเทศและยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี 2558

เพื่อเข้าใจในการนำยุทธศาสตร์ประเทศและยุทธศาสตร์อาเซียนไปสู่แนวทางการบูรณาการภารกิจร่วมกันของส่วนราชการและเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจ และความสามารถในการวิเคราะห์กระบวนการสภาพการณ์และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีหรือตามที่คาดหวังไว้

ส่วนที่ 2 ทักษะเฉพาะด้านประกอบด้วย 3 ทักษะ ดังนี้

ทักษะที่ 1 การเจรจาต่อรองมีระยะเวลาการฝึกอบรม 6 วัน

1. หมวดพื้นฐาน ของการเจรจาต่อรอง ประกอบด้วย ความสำคัญและลักษณะของการเจรจาต่อรอง หลักการและกระบวนการเจรจาต่อรอง การเจรจาต่อรองกับผลประโยชน์ของประเทศ การเจรจาต่อรองกับผลความเป็นธรรม วิเคราะห์และอภิปรายผลการเจรจาต่อรอง และผลประโยชน์ของประเทศ

2. หมวดวิชา การวิเคราะห์เพื่อเข้าใจสถานการณ์ ประกอบด้วย แนวทางการเรียนรู้บริบทและวิเคราะห์สถานการณ์ของฝ่ายเราและฝ่ายคู่เจรจา การวิเคราะห์ความได้เปรียบเสียเปรียบในการเจรจาต่อรอง การวิเคราะห์ความเสี่ยงผลลัพธ์ และผลกระทบจากการเจรจา การวิเคราะห์และอภิปรายบริบท และการวิเคราะห์สถานการณ์ปฏิบัติการ วิเคราะห์ความได้เปรียบเสียเปรียบความเสี่ยงและผลจากการเจรจาต่อรอง และปฏิบัติการกำหนดท่าทีในการเจรจาต่อรอง

3. หมวดวิชา เทคนิคการเจรจาต่อรองในสถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย รูปแบบสถานการณ์ในการเจรจาต่อรอง การวิเคราะห์และกำหนดเป้าหมายในการเจรจาต่อรองที่เชื่อมโยงกับภารกิจของหน่วยงานและ

ผลประโยชน์ของประเทศ จิตวิทยาการเจรจาต่อรองและกลยุทธ์การสื่อสาร ยุทธวิธีการเจรจาต่อรองในรูปแบบที่หลากหลายและปฏิบัติการเจรจาต่อรองอย่างมีคุณภาพ

4. หมวดวิชา การลดความขัดแย้งและข้อพิพาทในการเจรจาต่อรอง ประกอบด้วยสาเหตุและรูปแบบความขัดแย้ง และข้อพิพาทแนวทางการจัดการความขัดแย้ง และลดข้อพิพาท เทคนิคการเจรจาภายใต้สถานการณ์ขัดแย้งรุนแรงและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งและลดข้อพิพาท

5. หมวดวิชา แนวปฏิบัติและมารยาทในการเจรจาต่อรอง ประกอบด้วย แนวปฏิบัติในการเจรจาต่อรองในเวทีระหว่างประเทศ มารยาทและจรรยาบรรณของนักเจรจาต่อรอง ข้อพึงระวังและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเจรจาต่อรองและเรียนรู้จากสังเกตการณ์การปฏิบัติจริง

ทักษะที่ 2 การเขียนข้อตกลงมีระยะเวลาการฝึกอบรม 6 วัน

1. หมวดวิชา หลักการและรูปแบบของข้อตกลง ประกอบด้วย ความสำคัญและลักษณะของข้อตกลง ความเกี่ยวข้องระหว่างข้อตกลงกับผลประโยชน์ของประเทศ และความพึงพอใจของคู่ตกลง ข้อตกลงกับความได้เปรียบเสียเปรียบ ความเป็นธรรมและการเป็นผู้นำในการยกร่างข้อตกลงรูปแบบ และประเภทของข้อตกลงต่าง ๆ เส้นทางเดินของข้อตกลงประเภทต่าง ๆ และหน่วยงานหลักที่มีบทบาทเกี่ยวข้องวิเคราะห์และอภิปรายข้อตกลง

2. หมวดวิชา กฎหมายและภาษาเฉพาะในข้อตกลง ประกอบด้วยข้อตกลงกับกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แนวทางการวิเคราะห์กฎหมายในการจัดทำข้อตกลง ลักษณะเฉพาะของภาษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลง การใช้ถ้อยคำสำนวนหรือคำศัพท์ในข้อตกลงที่ถูกต้องเหมาะสม วิเคราะห์และอภิปรายกฎหมายและข้อตกลง

3. หมวดวิชา การยกร่างข้อตกลง กรอบการตกลงจากการเจรจาและความเชื่อมโยงกับการยกร่างข้อตกลง หลักการวิธีการและเทคนิคการเขียนเนื้อหาข้อตกลง ข้อกำหนดและเงื่อนไขเฉพาะของข้อตกลง การจัดเตรียมและแนวทางการพิจารณาเอกสารแนบท้ายข้อตกลง ปัญหาที่มักพบในการร่างข้อตกลงและปฏิบัติการยกร่างข้อตกลง

4. หมวดวิชา การตรวจสอบร่างข้อตกลง ประกอบด้วย การพิจารณาผลผูกพันของข้อตกลง แนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบของข้อตกลง เทคนิคการตรวจแก้ร่างข้อตกลง แนวทางการหาข้อยุติระหว่างคู่ตกลง เพื่อการปรับแก้ข้อตกลง ปัญหาในการนำข้อตกลงไปปฏิบัติภายในประเทศ และแนวทางการปรับแก้ข้อตกลง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติได้ ปฏิบัติการตรวจสอบร่างข้อตกลงวิเคราะห์ และอภิปรายปัญหาในการนำข้อตกลงไปปฏิบัติ

ทักษะที่ 3 การทำบันทึกการประชุมระหว่างประเทศมีระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วัน

1. หมวดวิชา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประชุมระหว่างประเทศ ประกอบด้วย ความสำคัญและลักษณะของการประชุมระหว่างประเทศประเภทต่าง ๆ ความสำคัญของบันทึกการประชุมและการนำไปใช้ประโยชน์หรือขยายผลต่อเนืองบทบาทหน้าที่และความสำคัญของผู้บันทึกการประชุม

2. หมวดวิชา การพัฒนาทักษะการฟังและจับประเด็น ประกอบด้วย หลักการและวิธีการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ กลวิธีเรียบเรียงความคิด และเทคนิคการสรุปเนื้อหาจากการฟัง เทคนิคการจับใจความสำคัญและรวบยอดประเด็นความคิดจากการฟัง ปฏิบัติการพัฒนาทักษะการฟังและจับประเด็น หมวดวิชาเทคนิคการจดบันทึกการประชุม ประกอบด้วย หลักการและแนวทางการจดบันทึกการประชุม เทคนิคการจดบันทึกการประชุม เทคนิคการทวนซ้ำ ตรวจสอบข้อมูลและการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม และปฏิบัติการจดบันทึกการประชุม

3. หมวดวิชา วิธีการเขียนรายงานการประชุม ประกอบด้วย รูปแบบและองค์ประกอบรายงานการประชุมที่เป็นสากล หลักการและแนวทางการเขียนรายงานการประชุม การใช้กรอบการประชุมและเอกสารประกอบการประชุมเพื่อสนับสนุนการเขียนรายงานการประชุม ปัญหาและข้อพึงระวังในการเขียนรายงานการประชุม การตรวจและแก้ไขร่างรายงานการประชุม และปฏิบัติการเขียนรายงานการประชุม

งบประมาณ

สำนักงาน ก.พ. รับผิดชอบค่าอาหารกลางวันและค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่มในระหว่างการอบรม สำหรับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขอให้ผู้เข้าร่วมการอบรมเบิกจ่ายจากต้นสังกัด

ที่ปรึกษาโครงการ

นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ รองเลขาธิการ ก.พ. และนางรัตนา อุบลสิงห์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์ประสานการพัฒนาข้าราชการ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

ตัวอย่างที่ 7 การจัดการโลจิสติกส์อาเซียนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ASEAN Logistics Management for Local Administration)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายและให้ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการจัดการโลจิสติกส์จากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ในการเสริมสร้างศักยภาพที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถชี้แนะช่องทางในการขับเคลื่อนนโยบายองค์กรที่เกี่ยวกับการจัดการโลจิสติกส์ที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในองค์กรยุคใหม่ การพัฒนาวิสัยทัศน์และเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม

1. ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับ 6 ขึ้นไป และข้าราชการการเมืองท้องถิ่น
2. ข้าราชการและพนักงานท้องถิ่น ระดับ 6 ขึ้นไป หรือเทียบเท่า
3. บุคลากรของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

โครงสร้างหลักสูตร

1. วิชาพื้นฐานโลจิสติกส์
2. วิชาสัมมนาการบูรณาการโลจิสติกส์
3. วิชาสัมมนาโลจิสติกส์อาเซียน (ระหว่างศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ)
4. ศึกษาดูงานในประเทศ 1 วัน
5. ศึกษาดูงานต่างประเทศ 4 วัน

หัวข้อวิชาในการศึกษาอบรม

หมวดวิชาในการอบรมมีทั้งสิ้นจำนวน 12 รายวิชาดังนี้

AMT 101 ข้อตกลงประชาคมอาเซียนต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของประเทศ (2 ชั่วโมง)

AMT 102 ลักษณะและแนวโน้มประชากรเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุนในประชาคมอาเซียน (3 ชั่วโมง)

AMT 103 การจัดการโลจิสติกส์ของประเทศและเส้นทางขนส่งระหว่างประเทศและความเชื่อมโยงเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจของอาเซียน (3 ชั่วโมง)

AMT 104 ความสามารถในการแข่งขันของประเทศกับโลจิสติกส์ (3 ชั่วโมง)

AMT 111 สัมมนาเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจผลกระทบต่อประเทศและประเทศสมาชิกอาเซียน (3 ชั่วโมง)

AMT 112 สัมมนาการปรับตัวและการเตรียมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (3 ชั่วโมง)

AMT 113 สัมมนาการศึกษาดูงาน 1 ไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 114 สัมมนาการศึกษาดูงาน 2 ต่างประเทศ (3 ชั่วโมง)

AMT 133 สัมมนาการศึกษาดูงาน 3 ภาพรวมของการศึกษา (3 ชั่วโมง)

AMT 801 ศึกษาดูงานในประเทศ (8 ชั่วโมง)

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการและกิจกรรมของหลักสูตรจะเป็นการศึกษาโดยการฟังการบรรยาย การสัมมนาวิชาการและการศึกษาดูงาน โดยมีจุดมุ่งเน้นให้มีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมด้านโลจิสติกส์ของประชาคมอาเซียน สามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาวิสัยทัศน์และมุมมองการพัฒนาการบริหารองค์กร เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีเนื้อหาหลักสูตรในการบรรยายการสัมมนาฝึกภาคปฏิบัติ

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. ผู้เข้าอบรมต้องมีเวลาศึกษาอบรมตลอดทั้งหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผู้เข้าอบรมต้องมีส่วนร่วมในการศึกษาอบรมตามกรอบการศึกษาอบรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. ผู้เข้าอบรมต้องไม่มีความประพฤติเสียหายและไม่ดำเนินการใด ๆ อันนำไปสู่ความเสียหายของสถาบัน
4. ผู้เข้าอบรมต้องอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจในการนำความรู้ด้านโลจิสติกส์อาเซียนไปเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กับ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

ตัวอย่างที่ 8 กรอบความร่วมมืออาเซียนพลัสสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายและให้ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการเตรียมความพร้อมรองรับกรอบความร่วมมืออาเซียนพลัส จากหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศในการเสริมสร้างศักยภาพที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถชี้แนะช่องทางในการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้อง จากกรอบความร่วมมืออาเซียนพลัสที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในองค์กรยุคใหม่ การพัฒนาวิสัยทัศน์และเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียนจากกรอบความร่วมมืออาเซียนพลัส

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษและฝึกอบรม

1. ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับ 6 ขึ้นไป รวมถึงข้าราชการฝ่ายการเมืองและข้าราชการและพนักงานของ อปท. ที่เทียบเท่าระดับ 6 ขึ้นไป

2. บุคลากรของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
3. นายองค์การส่วนจังหวัด
4. นายเทศมนตรี
5. นายองค์การบริหารส่วนตำบล

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

โครงสร้างหลักสูตร

1. วิชาพื้นฐานกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ
2. วิชาสัมมนาข้อมูลพื้นฐานรายประเทศ
3. วิชาสัมมนาการบูรณาการ
4. วิชาสัมมนากรอบความร่วมมืออาเซียนพลัส (ระหว่างศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ)
5. ศึกษาดูงานต่างประเทศ 5 วัน
6. ศึกษาดูงานในประเทศ 1 วัน

หัวข้อวิชาในการศึกษาอบรม

หมวดวิชาในการอบรม มีทั้งสิ้นจำนวน 12 รายวิชาดังนี้

AMT 201 ลักษณะและแนวโน้มประชากรเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุนในกรอบความร่วมมือประชาคมอาเซียนพลัส (2 ชั่วโมง)

AMT 202 ทิศทางและข้อตกลงล่าสุดของกรอบความร่วมมืออาเซียนพลัสต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของประเทศ (3 ชั่วโมง)

AMT 203 อิทธิพลทางการค้าการลงทุนของเกาหลีและญี่ปุ่นต่อทิศทางของประเทศไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 204 อิทธิพลทางเศรษฐกิจการค้าการลงทุนของประเทศจีนต่อทิศทางของประเทศไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 211 สัมมนาการพัฒนาเศรษฐกิจตามกรอบอาเซียนพลัสผลกระทบต่อประเทศไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 221 สัมมนาการปรับตัวและการเตรียมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าสู่อาเซียน (3 ชั่วโมง)

AMT 131 สัมมนาการศึกษาดูงาน 1 ไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 232 สัมมนาการศึกษาดูงาน 2 ในกลุ่มประเทศอาเซียนพลัส (6 ชั่วโมง)

AMT 233 สัมมนาการศึกษาดูงาน 3 ภาพรวมของการศึกษา (3 ชั่วโมง)

AMT 801 ศึกษาดูงานในประเทศ (8 ชั่วโมง)

AMT 902 ศึกษาดูงานต่างประเทศในกลุ่มอาเซียนพลัส (40 ชั่วโมง)

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการและกิจกรรมของหลักสูตรจะเป็นการศึกษา โดยการฟังการบรรยาย การสัมมนาวิชาการ และการศึกษาดูงาน โดยมีจุดมุ่งเน้นให้มีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมของประชาคมอาเซียน สามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาวิสัยทัศน์และมุมมองการพัฒนาการบริหารองค์กร เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีเนื้อหาหลักสูตรในการบรรยาย การสัมมนา ฝึกภาคปฏิบัติ

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. ผู้เข้าอบรมต้องมีเวลาศึกษาอบรมตลอดทั้งหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผู้เข้าอบรมต้องมีส่วนร่วมในการศึกษาอบรมตามกรอบการศึกษาอบรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. ผู้เข้าอบรมต้องไม่มีความประพฤติเสียหายและไม่ดำเนินการใด ๆ อันนำไปสู่ความเสื่อมเสียของสถาบัน
4. ผู้เข้าอบรมเข้าอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจและเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กับ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

ตัวอย่างที่ 9 การพัฒนาผู้นาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ยุคท้องถิ่นทันสมัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายและให้ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ ไปสู่ยุคท้องถิ่นทันสมัยบนพื้นฐานของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งจากหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศในการเสริมสร้างศักยภาพที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถชี้แนะช่องทางในการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องจากการจัดการชุมชนบนพื้นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในองค์กรยุคใหม่ การพัฒนาวิสัยทัศน์และเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษและฝึกอบรม

1. ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและข้าราชการฝ่ายการเมืองท้องถิ่น
2. ข้าราชการและพนักงานท้องถิ่นระดับ 7 ขึ้นไป หรือเทียบเท่า
3. บุคลากรของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

โครงสร้างหลักสูตร

1. วิชาพื้นฐานการพัฒนาเมืองสู่ยุคทันสมัย 2. วิชาสัมมนาการบูรณาการพัฒนาเมือง การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ 3. วิชาสัมมนาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (ระหว่างศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ) และ 4. ศึกษาดูงานต่างประเทศ 8 วัน และศึกษาดูงานในประเทศ 1 วัน

หัวข้อวิชาในการศึกษาอบรม

หมวดวิชาในการอบรมมีทั้งสิ้นจำนวน 12 รายวิชาดังนี้

AMT 301 ประชาคมอาเซียนและการพัฒนาภูมิภาค (2 ชั่วโมง)

AMT 302 ลักษณะและแนวโน้มประชากรเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในประชาคมอาเซียน (3 ชั่วโมง)

AMT 303 ทิศทางและข้อตกลงล่าสุดของประชาคมอาเซียนต่อเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม (3 ชั่วโมง)

AMT 307 แนวโน้มการขยายตัวของเมืองและการพัฒนาท้องถิ่นไทยสู่เมื่องน่าอยู่ (3 ชั่วโมง)

AMT 308 การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเข้าสู่ยุคทันสมัย (3 ชั่วโมง)

AMT 313 สัมมนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการเป็นเมืองสีเขียวกับอนาคตท้องถิ่นไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 314 สัมมนาการพัฒนาเมืองภูมิภาคกับการพัฒนาประเทศ (3 ชั่วโมง)

AMT 315 สัมมนาทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นและบทเรียนในการพัฒนา (3 ชั่วโมง)

AMT 331 สัมมนาการศึกษาดูงาน 1 ไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 332 สัมมนาการศึกษาดูงาน 2 ต่างประเทศ (3 ชั่วโมง)

AMT 333 สัมมนาการศึกษาดูงาน 3 ภาพรวมของการศึกษา (3 ชั่วโมง)

AMT 832 ศึกษาดูงานในประเทศ (8 ชั่วโมง)

AMT 931 ศึกษาดูงานต่างประเทศ (48 ชั่วโมง)

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการและกิจกรรมของหลักสูตรเป็นการศึกษา โดยการฟังการบรรยาย การสัมมนาวิชาการ และการศึกษาดูงาน โดยมีจุดมุ่งเน้นให้มีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมด้านการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประชาคมอาเซียน สามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาวิสัยทัศน์และมุมมอง การพัฒนาการบริหารองค์กรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีเนื้อหาหลักสูตรในการบรรยายสัมมนาฝึกภาคปฏิบัติ

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. ผู้เข้าอบรมต้องมีเวลาศึกษาอบรมตลอดทั้งหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

2. ผู้เข้าอบรมต้องมีส่วนร่วมในการศึกษาอบรมตามกรอบการศึกษาอบรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. ผู้เข้าอบรมต้องไม่มีความประพฤติเสียหายและไม่ดำเนินการใด ๆ อันนำไปสู่ความเสื่อมเสียของสถาบัน
4. ผู้เข้าอบรมต้องอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจในการนำความรู้ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์อาเซียนไปเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กับ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

ตัวอย่างที่ 10 หลักสูตรการสร้างความรู้ความตระหนักรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ส่วนกลาง)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและผลกระทบของประชาคมอาเซียนที่มีต่อประเทศและระบบราชการไทย
2. เพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนรวมถึงยุทธศาสตร์และการปรับตัวของระบบราชการไทยที่มีต่อประชาคมอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม

ข้าราชการพลเรือนของส่วนราชการต่าง ๆ เข้ารับการอบรมแบ่งเป็น 4 รุ่น ๆ ละ 500 คน

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

ประกอบด้วย 6 วิชาการ ระยะเวลาการฝึกทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

วิชาที่ 1 ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนแม่บทในการดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการบูรณาการแผนการปฏิบัติการในภาพรวม เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์สาระสำคัญของยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและการประเมินศักยภาพของประเทศในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ใน พ.ศ. 2558

วิชาที่ 2 การพัฒนามุมมองระดับสากล จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทโลกาภิวัตน์และการพึ่งพิงกันระหว่างประเทศไทยต่อนานาชาติ ประโยชน์ โอกาส และความเสี่ยงของประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ พร้อมกับข้อแนะนำในการใช้ประโยชน์จากโลกยุคใหม่ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อนำไปสู่การเป็นผู้ชนะในระเบียบโลกปัจจุบัน

วิชาที่ 3 ความรู้เรื่องการเมืองและความมั่นคงความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จำนวน 1 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community Blueprint) แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Community Blueprint) และกฎบัตรอาเซียน รวมทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างและกลไกการทำงานของอาเซียนในด้านการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ทั้งในระดับอาเซียนและภายในประเทศ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ประโยชน์ โอกาส และความเสี่ยงของประเทศ เพื่อสร้างความรู้เท่าทันให้กับบุคลากรภาครัฐในบริบทความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียน

วิชา 4 ความรู้เรื่องเศรษฐกิจไทยในบริบทประชาคมอาเซียนและผลกระทบ จำนวน 3 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community Blueprint) พร้อมสรุปสถานการณ์และข้อตกลงต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศคู่เจรจา ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงการสร้างความรู้ความตระหนักรู้ถึงบทบาทการสนับสนุนของภาครัฐไทย ที่มีส่วนในการสร้างศักยภาพในการแข่งขันในเขตเศรษฐกิจเสรีอาเซียน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ประโยชน์โอกาสและความเสี่ยงของประเทศไทย เพื่อสร้างความรู้เท่าทันให้กับบุคลากรภาครัฐในบริบทการเปิดเสรีด้านเศรษฐกิจของอาเซียน

วิชาที่ 5 การเตรียมพร้อมข้าราชการในเรื่องความเปลี่ยนแปลงด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม จำนวน 2 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio Cultural Community Blueprint) รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ภายใต้คำขวัญ One Vision One Identity One Community ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนบนพื้นฐานของการเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนา ของประชาชนอาเซียน โดยการพัฒนาความตระหนักรู้ของข้าราชการในการเตรียมพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการพัฒนาศักยภาพเสริมสร้างขีดความสามารถของข้าราชการในด้านต่าง ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์เชิงประยุกต์ เป็นต้น

วิชาที่ 6 ประชาคมอาเซียนและบทบาท สำนักงาน ก.พ. ในการเตรียมความพร้อมข้าราชการ จำนวน 1 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของข้าราชการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น แผนบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์พัฒนาข้าราชการ การดำเนินการของสำนักงาน ก.พ. และบทบาทของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งสร้างความรู้ความตระหนักรู้เกี่ยวกับความรู้ทักษะและสมรรถนะที่ข้าราชการยุคใหม่พึงมี ในการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาข้าราชการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียน

งบประมาณ

สำนักงาน ก.พ. รับผิดชอบค่าอาหารกลางวันและค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่มในระหว่างการอบรม สำหรับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขอให้ผู้อบรมเบิกจ่ายจากต้นสังกัด

ที่ปรึกษาโครงการ

- รองเลขาธิการ ก.พ. (นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์)
- ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (นางรัตนา อุบลสิงห์)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์ประสานการพัฒนาข้าราชการ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ตัวอย่างที่ 11 หลักสูตรการสร้างความตระหนักรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ส่วนภูมิภาค)

1. เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและผลกระทบของประชาคมอาเซียนที่มีต่อประเทศและระบบราชการไทย
2. เพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รวมถึงยุทธศาสตร์ประเทศ พ.ศ. 2556-2561 และการปรับตัวของระบบราชการไทยที่มีต่อประชาคมอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม

ข้าราชการประเภททั่วไประดับปฏิบัติงานถึงอาวุโส และประเภทวิชาการระดับปฏิบัติการถึงชำนาญการพิเศษ ในส่วนภูมิภาค ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

ประกอบด้วย 6 วิชาการระยะเวลาการฝึกทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

วิชาที่ 1 ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี พ.ศ. 2558 จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนแม่บทในการดำเนินการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและการบูรณาการแผนการปฏิบัติการ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์สาระสำคัญของยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและการประเมินศักยภาพของประเทศในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558

วิชาที่ 2 การพัฒนามุมมองระดับสากล จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทโลกาภิวัตน์และการพึ่งพิงกันระหว่างประเทศไทยต่อนานาชาติ ประโยชน์ โอกาส และความเสี่ยงของประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ พร้อมกับข้อแนะนำในการใช้ประโยชน์จากโลกยุคใหม่ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อนำไปสู่การเป็นผู้ชนะในระยะเบียดโลกปัจจุบัน

วิชาที่ 3 ความรู้เรื่องการเมืองและความมั่นคงความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนและผลกระทบที่ จะเกิดขึ้น จำนวน 1 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community Blueprint) แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Community Blueprint) และกฎบัตรอาเซียน รวมทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างและกลไกการทำงานของอาเซียนในด้านการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ทั้งในระดับอาเซียนและภายในประเทศ เพื่อนำไปสู่ การวิเคราะห์ประโยชน์ โอกาส และความเสี่ยงของประเทศ เพื่อสร้างความรู้เท่าทันให้กับบุคลากรภาครัฐในบริบท ความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียน

วิชา 4 ความรู้เรื่องเศรษฐกิจไทยในบริบทประชาคมอาเซียนและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จำนวน 3 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community Blueprint) พร้อมสรุปสถานการณ์และข้อตกลงต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศคู่เจรจาในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงการสร้างความตระหนักรู้ถึงบทบาทการสนับสนุนของภาครัฐไทยที่มีส่วนในการสร้างศักยภาพในการแข่งขันในเขตเศรษฐกิจเสรีอาเซียน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ประโยชน์ โอกาส และความเสี่ยงของประเทศไทย เพื่อสร้างความรู้เท่าทันให้กับบุคลากรภาครัฐในบริบทการเปิดเสรีด้านเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน

วิชาที่ 5 การเตรียมพร้อมข้าราชการในเรื่องความเปลี่ยนแปลงด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม จำนวน 2 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio Cultural Community Blueprint) รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ภายใต้คำขวัญ One Vision One Identity One Community ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของการเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนา ของประชาชนอาเซียน โดยการพัฒนาความตระหนักรู้ของข้าราชการในการเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการพัฒนาศักยภาพเสริมสร้างขีดความสามารถของข้าราชการในด้านต่าง ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์เชิงประยุกต์ เป็นต้น

วิชาที่ 6 ประชาคมอาเซียนและบทบาท สํานักงาน ก.พ. ในการเตรียมความพร้อมข้าราชการ จำนวน 1 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของภาคราชการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น แผนบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์พัฒนาข้าราชการ การดำเนินการของ สํานักงาน ก.พ. และบทบาทของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งสร้างความรู้เท่าทันเกี่ยวกับความรู้ทักษะและสมรรถนะที่ข้าราชการยุคใหม่พึงมี ในการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อ

นำไปสู่การวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาข้าราชการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียน

งบประมาณ

สำนักงาน ก.พ. รับผิดชอบค่าอาหารกลางวันและค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่มในระหว่างการอบรมสำหรับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขอให้ผู้อบรมเบิกจ่ายจากต้นสังกัด

ที่ปรึกษาโครงการ

- รองเลขาธิการ ก.พ. (นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์)
- ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (นางรัตนา อุบลสิงห์)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์ประสานการพัฒนาข้าราชการ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ

ตัวอย่างที่ 12 หลักสูตรการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับองค์กรปกครองท้องถิ่นสัญจร ณ จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องประชาคมอาเซียน
2. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่อง ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) และสร้างความตระหนักใน ความสำคัญและผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ ทั้งที่เป็นโอกาสและความเสี่ยง เพื่อสามารถนำมาปรับใช้พัฒนา องค์กรและท้องถิ่นต่อไป

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษและฝึกอบรม

ผู้บริหาร / สมาชิกและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 60 คน

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

1. ประชาคมอาเซียน 3 ชั่วโมง

- จุดเริ่มต้นของอาเซียน	- สมาชิกอาเซียน
- นโยบายการดำเนินงานของอาเซียน	- การก่อตั้งประชาคมอาเซียน
- วัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งองค์กร	- เหตุที่ต้องสร้างประชาคมอาเซียน
- ประเทศไทยกับประชาคมอาเซียน	- อาเซียน: วิสัยทัศน์ในอนาคต

- การประชาคมเพื่อการปฏิบัติ (Community of Action)
- การประชาคมเพื่อการเชื่อมโยงและติดต่อสื่อสารกันอย่างใกล้ชิด (Community of Connectivity)
- การประชาคมเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง (Community of People)
- ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับ: ด้านดุลการค้า / ด้านคมนาคม

2. ประชาคมอาเซียนปี 2558 ใน 3 เสาหลัก 3 ชั่วโมง

- ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community - ASC) ผลกระทบจากการรวมตัวเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคง
- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Economic Community - AEC) ผลกระทบจากการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี 8 สาขา
- ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (Economic Socio-Cultural Community - ASCC) ผลกระทบจากการรวมตัวเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ผลกระทบในด้านการรักษาความเป็นกลางของอาเซียน แผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
- ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเป็นสมาชิกอาเซียน
- ความสำเร็จของอาเซียน

3. การปรับตัวขององค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3 ชั่วโมง

- การเปิดโลกทัศน์เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงการค้นหาค้นหาตัวเองเพื่อให้องค์กรท้องถิ่นปรับตัวให้ทันเหตุการณ์
- การแสวงหาโอกาสใหม่ ๆ ที่จะเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน / ชุมชน
- การมองการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อสร้างเครือข่าย
- การลดปัจจัยทางลบที่จะเกิดขึ้นกับท้องถิ่นในอนาคต

4. Workshop / สรุป 3 ชั่วโมง

- จุดแข็งและโอกาส (Opportunities) –ยุทธวิธีในการฉกฉวยโอกาสจาก ASC AEC และ ASCC ที่เหมาะสมของไทย
- จุดอ่อนและความเสี่ยง (Risks) –ยุทธวิธีในการลดความเสี่ยง ASC AEC และ ASCC ที่เหมาะสมของไทย
- บรรยายสรุป

วิธีการฝึกอบรม

การฝึกอบรมในครั้งนี้อาศัยรูปแบบกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม เน้นผู้เข้ารับการอบรมเป็นสำคัญ อาทิ การบรรยายเชิงปฏิบัติการ การถ่ายทอดประสบการณ์ ให้ข้อเสนอแนะ

การประเมินผล

- แบบประเมินผลการอบรม
- สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติของผู้เข้ารับการอบรม

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ตัวอย่างที่ 13 การฝึกอบรมหลักสูตร Singapore-Thailand Leadership Development Programme

การฝึกอบรมหลักสูตร Singapore-Thailand Leadership Development Programme เป็นโครงการภายใต้ความร่วมมือด้านราชการพลเรือนระหว่างไทยกับสิงคโปร์ ภายใต้กรอบ Civil Service Exchange Programme (CSEP) โดย สำนักงาน ก.พ. ในฐานะตัวแทนส่วนราชการของไทยรับผิดชอบสาขาความร่วมมือด้านราชการพลเรือนร่วมกับ Public Service Department และ Civil Service College ซึ่งเป็นตัวแทนส่วนราชการในสาขาเดียวกันของสิงคโปร์ ได้จัดดำเนินการกิจกรรมด้านการพัฒนาข้าราชการพลเรือนหลายกิจกรรม เช่น การจัดฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อข้าราชการและระบบราชการของทั้งสองประเทศ และในการประชุม CSEP ครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 19-20 มกราคม 2554 ณ ประเทศไทย ได้มีข้อตกลงร่วมกันจัดทำความร่วมมือในหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำ (Singapore - Thailand Leadership Development Programme) สำหรับข้าราชการผู้มีศักยภาพสูงของทั้งสองประเทศ ให้ได้มีโอกาสดำเนินกิจกรรมร่วมกันเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำและสร้างเครือข่ายผู้มีศักยภาพสูงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและสร้างเครือข่ายของข้าราชการผู้มีศักยภาพสูงของประเทศไทยและสิงคโปร์ให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และแนวความคิดใหม่ ๆ รวมถึงแนวทางด้านการพัฒนาภาวะผู้นำในระดับสากล
2. เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างส่วนราชการและประเทศทั้งสองมากขึ้น บรรลุเจตนารมณ์ของความร่วมมือภายใต้กรอบ Thailand -Singapore Civil Service Exchange Programme (CSEP)

กลุ่มเป้าหมายผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. ผู้มีศักยภาพสูงฝ่ายประเทศไทย จำนวน 15 คน
2. ผู้มีศักยภาพสูงฝ่ายสิงคโปร์ จำนวน 15 คน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาศึกษาและฝึกอบรม

1. เป็นข้าราชการพลเรือนประเภทวิชาการ ซึ่งมีอายุไม่เกิน 35 ปี นับถึงวันปิดรับสมัครและ

2. เป็นผู้ที่สามารถจัดการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาผู้นำคลื่นลูกใหม่ในราชการไทย จัดโดยสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. หรือเป็นข้าราชการที่อยู่ในกระบวนการของระบบข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance and Potential System- HiPPS) หรือเคยอยู่ในกระบวนการ HiPPS แต่พ้นจากระบบ เนื่องจากดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษแล้ว ที่มีอายุราชการไม่น้อยกว่า 3 ปี และมีประสบการณ์เพียงพอที่จะแลกเปลี่ยนในระดับสากลได้

3. เป็นผู้ที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษ

4. หากผู้สมัครเคยได้รับทุนรัฐบาลหรือทุนอื่นไปศึกษาหรือฝึกอบรมในต่างประเทศมาแล้วต้องกลับมาปฏิบัติราชการแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันปิดรับสมัคร

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

1. ภาพรวมของระบบราชการประเทศไทยและสิงคโปร์
2. ระบบบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของไทยและสิงคโปร์
3. ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลของไทยและสิงคโปร์
4. นวัตกรรมการบริหารจัดการภาครัฐ
5. ระบบคุณธรรมจริยธรรมภาครัฐ
6. ศึกษาดูงานหน่วยงานด้านนโยบายและให้คำปรึกษาภาครัฐ
7. การบริการภาครัฐ
8. กิจกรรมการสร้างทีมงานและการประสานสัมพันธ์

วิธีการฝึกอบรม

1. การบรรยาย การประชุม อภิปราย
2. การแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น
3. การศึกษาดูงาน

การประเมินผล

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องมีระยะเวลาการฝึกอบรมทั้งในชั้นเรียนและการศึกษาดูงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 กรณีขาดการฝึกอบรมโดยไม่แจ้งเหตุผลจะไม่ได้รับประกาศนียบัตร

ที่ปรึกษาโครงการ

1. นายนนทิกร กาญจนะจิตรา เลขานุการ ก.พ.
2. นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ รองเลขานุการ ก.พ.
3. นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

4. นางฐิติมา ศิริวิโรจน์ นักทรัพยากรบุคคลเชี่ยวชาญ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ตัวอย่างที่ 14 หลักสูตรหลักสูตรเสริมสร้างความรู้เปิดประตูสู่อาเซียนรุ่นที่ 1 (สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาคมอาเซียน เช่น ภาษา วัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมืองของประเทศสมาชิก สำหรับหน่วยงานราชการและเอกชนให้มากขึ้น
2. เพื่อเป็นสร้างความตระหนักและตื่นตัวเรื่องประชาคมอาเซียน และรับทราบผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชนผู้มารับบริการกลุ่มต่าง ๆ
3. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนแนวทางในการปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการ และปรับเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติงานในภาคเอกชนเพื่อให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษและฝึกอบรม

ผู้สนใจเข้าร่วมอบรมที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดตรัง สตูล พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส จำนวน 120 คน

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

หลักสูตรสำหรับบุคลากรภาครัฐ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

- ประชาคมอาเซียน: ความเป็นมา ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก
- การเตรียมความพร้อมของไทย: ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การศึกษา
- เรียนรู้ประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน
- การปรับตัวของหน่วยงานภาครัฐเพื่อเตรียมพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

วิธีการฝึกอบรม

บรรยาย และตอบข้อซักถาม อภิปรายแบ่งกลุ่มปฏิบัติ ประชุมระดมความคิดเห็น

การประเมินผล

ประเมินระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการ วิทยากรและความรู้ที่ได้รับ โดยการกรอกข้อมูลลงในแบบประเมินผลโครงการและแบบประเมินผลวิทยากร

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีเวลาเข้าอบรมภาคบรรยายไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และเข้าร่วมกิจกรรมประชุมระดมความคิดเห็นจะได้รับวุฒิบัตรรับรองผลการฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ฝ่ายส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง วิทยาเขตหาดใหญ่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2.2.1 หน่วยงานตัวอย่างของประเทศในอาเซียนในการเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคม

อาเซียน

1) **มาเลเซีย** มีการเน้นการวางแผนการศึกษาโดยเน้นการสร้างผู้นำรุ่นใหม่โดยให้การศึกษาแก่เยาวชนในหลายระดับอาทิ

ระดับชาติ

การศึกษาในโรงเรียนมีการสอนค่านิยมหลักไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อสร้างความตระหนักถึงความเป็นตัวตน ทั้งความเป็นประเทศมาเลเซียและความเป็นอาเซียนผ่านทางวิชาเฉพาะ เช่น อิสลามศึกษา และคุณธรรมการศึกษา และด้านการฝึกอบรมความเป็นผู้นำจะเกิดขึ้นในระหว่างกิจกรรมร่วมหลักสูตรตามนโยบายการมีส่วนร่วมภาคบังคับของนักเรียนทุกคน เช่น กีฬาและเข้าชมรม มีโปรแกรมส่งเสริมความเป็นผู้นำในภาคเอกชน มีการสร้างโปรแกรมเพื่อพัฒนาเยาวชน (Hitachi Young Leaders Initiative-HYLI) สำหรับผู้นำในอนาคตของเอเชีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาของอาเซียน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่สร้างความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม ในขณะที่การขยายมุมมองของพวกเขาในประเด็นระดับภูมิภาคและระดับโลก

การมีส่วนร่วมในระดับอาเซียน

โครงการนักเรียนแลกเปลี่ยนอาเซียน: มุ่งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของจิตวิญญาณความเป็นอาเซียน โดยการปลูกฝังความรู้สึกรักของการรับรู้และความภาคภูมิใจของประเทศของตน นอกจากนี้ยังมีการสร้างเครือข่ายโรงเรียนภายในประเทศอาเซียนและมีการจัดโครงการ ASEAN School Tour

2) **ฟิลิปปินส์** ภาคราชการของฟิลิปปินส์กำหนดแนวทางการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไว้ตั้งแต่ปี 2010 โดยดำเนินการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งประกอบไปด้วย 6 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ การพัฒนาให้ข้าราชการเป็นผู้มีสมรรถนะและความน่าเชื่อถือ การปฏิบัติงานที่เป็นตัวอย่างที่ดีและให้บริการที่เป็นเลิศ

การปลูกฝังให้มีความปรองดอง มีคุณธรรม และการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การสร้างความร่วมมือและปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเข้มแข็ง และการบริหารจัดการระบบสนับสนุน

ด้านความร่วมมือระดับภูมิภาค

1. เป็นที่ตั้งศูนย์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ ศูนย์ภูมิภาคซีมีโอ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา SEAMEO Regional Centre for Educational Innovation and Technology (SEAMEO INNOTECH) ศูนย์ภูมิภาคซีมีรอด้านการวิจัยและบัณฑิตศึกษาทางการเกษตรกรรม SEAMEO Regional Centre for Graduate Study and Research in Agriculture (SEAMEO SEARCA) ศูนย์ภูมิภาคซีมีรอด้านการสาธารณสุขและชีวอนามัย SEAMEO TROPMED Regional Centre for Public Health (SEAMEO TROPMED/Philippines) และ Columbo Plan Staff College (CPSC)

2. เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนที่จัดโดยองค์กรต่าง ๆ ภายในภูมิภาค

เพิ่มโอกาสในการร่วมมือระดับภูมิภาค

1. ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมโครงการต่าง ๆ ที่จัดโดย SEAMEO ASEAN และ APEC EdNET.

2. บุคลากรที่มีศักยภาพสูงซึ่งทำงานใน SEAMEO จัดทำร่างโครงการความร่วมมือต่าง ๆ

3. ครูชาวฟิลิปปินส์เป็นครูสอนภาษาอังกฤษให้แก่หลายประเทศในเอเชีย

4. มีบุคลากรทางด้านการศึกษาทำงานอยู่ในหลายประเทศ

3) **เวียดนาม** เน้นการปฏิรูประบบราชการโดยยึดหลักคุณธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ หลักการปฏิบัติงานที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และการสนับสนุนความเท่าเทียม การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การปฏิรูประบบราชการให้มีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง โดยผู้บริหารระดับกลางจะต้องมีความรู้และทักษะภาวะผู้นำ ทักษะการบริหารจัดการ มีความเป็นผู้นำและมีการศึกษาที่ดี

4) **สหภาพเมียนมา** มีการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ โดยการเพิ่มศักยภาพเพิ่มทักษะ สร้างความร่วมมือในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

5) **บรูไน** รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้ข้าราชการพลเรือนได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมงต่อปี ปัจจุบันมีหน่วยงานหลักที่ดูแลรับผิดชอบการพัฒนาข้าราชการพลเรือนคือ Civil Service Institute (CSI) และ Institute for Leadership, Innovation and Advancement (ILIA) ทั้งสองสถาบันมีหน้าที่พัฒนาข้าราชการในทุกระดับ นอกจากนั้นประเทศบรูไน ยังเป็นพันธมิตรในการพัฒนาข้าราชการร่วมกับ Civil Service College ของประเทศสิงคโปร์ และ INTAN ของประเทศมาเลเซีย จึงทำให้ข้าราชการของประเทศมีโอกาสที่ดีในการพัฒนาตนเอง รายละเอียดหน่วยงานหลักที่ดูแลรับผิดชอบการพัฒนาข้าราชการพลเรือน ดังนี้

ก. Civil Service Institute หรือ The Institute Perkhidmatan Awam (IPA)

Civil Service Institute (CSI) หรือเรียกชื่อตามภาษาท้องถิ่นว่า The Institute Perkhidmatan Awam (IPA) เป็นหน่วยงานหลักในการฝึกอบรมข้าราชการพลเรือนของประเทศ ทำหน้าที่ในการดำเนินการฝึกอบรมรวมทั้งการให้คำปรึกษา แนะนำ ออกแบบ และจัดหลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ โดยมีบทบาทหน้าที่คล้ายกับสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนของ สำนักงาน ก.พ.

วิสัยทัศน์ เป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

พันธกิจ ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำการเรียนรู้และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แก่ข้าราชการพลเรือน ลูกจ้างหรือผู้รับบริการทั้งในและต่างประเทศ โดยให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

บทบาท ฝึกอบรม (Training) ให้คำปรึกษาแนะนำ (Consultation) ทำวิจัยในบริษัทที่เกี่ยวข้อง (Research)

Shared Values

- ความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity) - ความเป็นมืออาชีพ (Professional) - ความมีคุณภาพ (Quality) - ความมุ่งมั่นที่ลูกค้าหรือผู้รับบริการ (Customer Focused)

กลยุทธ์ เพื่อสร้างข้าราชการพลเรือนยุคใหม่ที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ และเพื่อเพิ่มศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์และปลูกฝังวัฒนธรรมการทำงานในเชิงบวกให้กับข้าราชการ

ประเด็นการเรียนรู้ที่สำคัญ

- Civil Service Institute หรือ IPA มีการปรับรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานใหม่ โดยเพิ่มความสำเร็จเกี่ยวกับการตลาดและลูกค้า (Marketing Perspective / Customer Oriented) มากขึ้น สนับสนุนความต้องการของลูกค้าหรือผู้รับบริการในบริษัทที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การทำวิจัย เป็นต้น

- เนื่องจากเน้นความสำคัญที่ลูกค้า ดังนั้น IPA จึงยกระดับความสำคัญของหน่วยงานวิจัยให้มากขึ้นตามไปด้วย โดยวางกลยุทธ์การดำเนินงานอย่างเป็นระบบสมเหตุสมผลและสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่บนพื้นฐานความจำเป็นและตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าได้อย่างเต็มที่ (Customer Needs)

- IPA มีแผนที่จะดำเนินการ Rebranding องค์กรเพื่อการสร้างภาพลักษณ์ที่ชัดเจนและเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง

- หลักสูตรในการฝึกอบรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการโดย IPA มีดังตาราง

ตาราง 7 จำนวนหลักสูตรฝึกอบรมของสถาบันข้าราชการพลเรือน (IPA) ของประเทศบรูไน

CLUSTERS	Number of Courses
Leadership Development (LD)	23
Organizational Analysis and Development	24
Communication and Customer Service	28
Management and Supervisory	85
Information Communication Technology	17
TOTAL	177

6) Institute for Leadership, Innovation and Advancement

Institute for Leadership, Innovation and Advancement หรือ ILIA เป็นส่วนหนึ่งของ มหาวิทยาลัยบรูไน (UBD: Universiti Brunei Darussalam) และถือเป็น Business Wing ของสถานศึกษาดังกล่าว ILIA เป็นสถาบันแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศบรูไนที่รับผิดชอบการพัฒนาผู้นำและนวัตกรรมเป็นการเฉพาะ ก่อตั้งขึ้นใน เดือนมกราคม 2009 โดยมีจุดมุ่งหมาย (วิสัยทัศน์) ที่จะเป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำในการฝึกอบรมและ ให้คำปรึกษาการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความท้าทายต่อความเจริญก้าวหน้าของบรูไน

ภารกิจ

ILIA มีบทบาทและความรับผิดชอบโดยตรงต่อการพัฒนาผู้นำและการทำงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีจุดเน้นที่การแสวงหาความก้าวหน้าทางวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเป็นผู้นำนวัตกรรม ความรับผิดชอบ รวมทั้งส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวในการพัฒนาผู้นำที่โดดเด่น ทั้งในภาครัฐ เอกชน และ สังคม

ILIA ให้บริการทั้งการจัดหลักสูตรฝึกอบรมการจัด forum ทางวิชาการ และการให้ คำปรึกษาแนะนำแก่ส่วนราชการและหน่วยงานเอกชน โดยเป็นอีกหนึ่งหน่วยงานหลักที่เข้ามามีบทบาทสำคัญ ใน การพัฒนาประเทศบรูไน และมีเป้าหมายว่าจะขยายบทบาทความสำคัญออกไปในระดับภูมิภาค โดยเฉพาะการ เป็นสะพานหรือตัวเชื่อมโยงในการยกระดับสถานะของมหาวิทยาลัยและการพัฒนาผู้นำในระดับชาติและระดับโลก

วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นศูนย์รวมการศึกษาวิจัยและการฝึกอบรม เพื่อประโยชน์สำหรับการเตรียมความ พร้อมต่อการเผชิญหน้ากับทุกปัจจัยที่ท้าทายและมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ โดยเน้นที่การสร้างผู้นำและ นวัตกรรม

- ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาควิชาการ และภาค สังคม ในการกำหนดและใช้ประโยชน์จากวิธีการและช่องทางการทำงานร่วมกันเพื่อการพัฒนาประเทศ

- เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมที่เน้นการเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าและการพัฒนาประเทศ
- เพื่อสร้างความตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของภาวะผู้นำ ซึ่งจำเป็นต้องเกิดขึ้นในทุกบริบทและเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรและสถานการณ์ทางสังคมเพื่อความก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติ
- เพื่อส่งเสริมให้มีวิธีการที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาและเผชิญหน้ากับความท้าทาย
- เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมผลการศึกษาค้นคว้าผ่านช่องทางเอกสารและการสัมมนา

ประเด็นการเรียนรู้ที่สำคัญ

- ILIA เป็นหน่วยงานหลักและหน่วยงานเดียวของประเทศในการฝึกอบรมผู้นำ (Leadership Program / Innovative Leadership) ผู้อำนวยการสถาบัน ILIA คนปัจจุบัน คือ Dr.Azaharaini HjMohd Jamil เป็นอดีตผู้อำนวยการสถาบัน IPA (หรือ Civil Service Institute – CSI) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาข้าราชการพลเรือน การเคลื่อนย้ายบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความต่อเนื่องในการพัฒนาข้าราชการของประเทศบรูไน ที่คัดสรรบุคคลเข้ามาทำหน้าที่บริหารหน่วยงาน ILIA โดยเลือกจากผู้มีประสบการณ์สูงในวิชาชีพการพัฒนาและฝึกอบรม

- การพัฒนาผู้นำของ ILIA มิได้จำกัดเฉพาะผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น เพราะด้วยสมมุติฐานที่ว่า “ต้องสร้างผู้นำให้เกิดขึ้นในทุกกระดับ – Leader role should be everywhere” ILIA จึงจัดหลักสูตรเพื่อการพัฒนาผู้นำทั้งระดับต้น (Executive Development Program for Junior Management Staff) ระดับกลาง (Executive Development Program for Middle Management Offices) และระดับสูง (Executive Development Program for Senior Government Officers) รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอื่นที่จำเป็นสำหรับผู้นำ อาทิ การเจรจาต่อรอง และการบริหารความขัดแย้ง รวมถึงบริบทของการพัฒนาผู้นำในภาพรวม เป็นต้น

- รูปแบบการฝึกอบรมสำหรับผู้นำระดับสูงของ ILIA จะเน้นที่ใช้ Future Literacy Exercise (Scenario) เป็นหลัก เพื่อคาดการณ์อนาคตและใช้เป็นต้นแบบในการวางแผนงานและเตรียมคนไว้ล่วงหน้ามากกว่าที่จะใช้วิธีการอบรมในห้องเรียนทั่วไป

- ILIA ไม่เน้นการฝึกอบรมในชั้นเรียน แต่จะเน้นที่การกระตุ้นความคิดและการวางแผน และด้วยความที่เป็นประเทศที่มีอำนาจในการใช้จ่าย ILIA จึงสามารถจัด learning forum โดยเชิญกูรูระดับโลกมาเป็นผู้บรรยายให้กับข้าราชการได้อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งยังทำลาย “silo” ระหว่างภาครัฐและเอกชนด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้นำองค์กรทั้งของภาครัฐและเอกชนเข้ามาร่วมรับการอบรมด้วยกันในทุกหลักสูตร เพราะ ILIA เชื่อมั่นว่าเครือข่ายเป็นอีกหนึ่งปัจจัยของความสำเร็จในการบริหารงานของผู้นำทุกระดับ

- การเข้ามาฝึกอบรมในหลักสูตรผู้นำของ ILIA ถือเป็นได้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้เข้าร่วมอบรมและสถาบันการฝึกอบรม กล่าวคือ หากผู้เข้ารับการอบรมมีปัญหาหรือมีกรณีศึกษาในหน่วยงานของตนก็สามารถนำมาเป็นประเด็นวิเคราะห์หรือใช้เป็นกรณีศึกษาในชั้นเรียนได้ ทำให้หน่วยงาน ผู้เรียนไม่ต้องจ้างที่ปรึกษาเพื่อแนะนำหรือแก้ปัญหา อีกทั้งผู้จัดการฝึกอบรมก็ได้กรณีศึกษาของหน่วยงานนั้นเป็นวัตถุดิบในการพัฒนาผู้นำรุ่นต่อไป ซึ่งถือเป็นการสร้างองค์ความรู้ที่ได้ประโยชน์ร่วมกัน

- สิงคโปร์มี The Civil Service College (CSC) ซึ่งเป็นสถาบันในการจัดอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ของทางภาครัฐของสิงคโปร์ โดยมีโปรแกรมการอบรมทักษะความสามารถต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น หลักสูตรภาวะผู้นำ หลักสูตรผู้บริหารการบริการรัฐกิจ ฯลฯ

ตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก

จากแผนพัฒนาด้านอาเซียนของจังหวัดชายแดนภาคตะวันตกช่วงปี พ.ศ. 2557–2560 ใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก ประกอบด้วย จังหวัด กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร มีรายละเอียดดังตาราง

ตาราง 8 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของ 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก

วิสัยทัศน์ของจังหวัดกาญจนบุรี: เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความเป็นเลิศด้านการเกษตรอุตสาหกรรม และการค้าผ่านแดน ยุทธศาสตร์ใหม่ให้กาญจนบุรีเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจตะวันตก

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์</p> <p>เป้าประสงค์: 1. แหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพและได้มาตรฐาน</p> <p>2. รายได้และจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น</p>	
<p>1. จำนวนนักท่องเที่ยว</p> <p>2. รายได้จากการท่องเที่ยว</p> <p>3. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนา</p> <p>4. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้รับประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>5. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา</p>	<p>1. พัฒนาและยกระดับแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การเกษตรและท่องเที่ยวชุมชน</p> <p>2. พัฒนาบุคลากรและการบริการด้านการท่องเที่ยว</p> <p>3. ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน</p> <p>4. ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์เชิงรุก</p>
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาประสิทธิภาพระบบการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมที่ปลอดภัย</p> <p>เป้าประสงค์: 1. จำนวนแหล่งผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐานความปลอดภัยเพิ่มขึ้น</p> <p>2. การใช้พลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานเพิ่มขึ้น</p>	

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนของแปลง/ฟาร์มของเกษตรกรที่ได้รับการรับรอง 2. จำนวนของมูลค่าของสินค้าภาคการเกษตรผลิตพลังงานทดแทน 3. การใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมที่ปลอดภัย 2. พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร 3. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการใช้พลังงานทดแทนที่เหมาะสม 4. ส่งเสริมการตลาดเชิงรุก
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาการค้าผ่านแดน</p> <p>เป้าประสงค์: มูลค่าการค้าผ่านแดนที่เพิ่มขึ้น</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. มูลค่าสินค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้น 2. พื้นที่การเกษตรมีระบบชลประทานเพิ่มขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาประสิทธิภาพระบบการบริหารความมั่นคงชายแดน 2. พัฒนาการค้าผ่านแดน และการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ 3. ส่งเสริมการลงทุนที่เอื้อต่อการค้าผ่านแดน

วิสัยทัศน์จังหวัดราชบุรี: ผู้นำเกษตรปลอดภัยมุ่งให้เป็นเมืองน่าอยู่และใช้ทุนทางปัญญาสร้างรายได้

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต</p> <p>เป้าประสงค์: 1. สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปได้รับการรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย</p> <p>2. ผลผลิตทางการเกษตรต่อหน่วยพื้นที่การผลิตเพิ่มขึ้นและจำหน่ายได้มากขึ้น</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. สินค้าเป้าหมายมีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 10 ภายใน 4 ปี 2. สินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองความปลอดภัยเพิ่มขึ้น 3. จำนวนกลุ่มต่าง ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ภายใน 4 ปี 4. ยอดการจำหน่ายสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ภายใน 4 ปี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาโครงสร้างทางการเกษตรปลอดภัย 2. พัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า 3. ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต 4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายการผลิตของชุมชน/วิสาหกิจชุมชน 5. พัฒนาและขยายช่องทางสินค้าเกษตรปลอดภัยทั้งในและต่างประเทศ 6. พัฒนาศักยภาพการแข่งขันเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ AEC
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และเพิ่มมูลค่าผลผลิตเชิงสร้างสรรค์</p> <p>เป้าประสงค์: 1. กลุ่มสินค้าที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ได้รับการสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจมากขึ้น</p> <p>2. ภาพลักษณ์และรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดสูงขึ้น</p>	

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<ol style="list-style-type: none"> จำนวนสินค้าเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ที่ได้รับการส่งเสริมเพิ่มขึ้นปีละ 5 ชนิดสินค้า มีช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 2 ช่องทาง รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ใน 4 ปี การท่องเที่ยวและบริการได้รับมาตรฐาน 3 แหล่ง 	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาและขยายการตลาดทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาบริการเพื่อยกระดับมาตรฐานท่องเที่ยวโดยคงเอกลักษณ์เดิมไว้ พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวิถีชุมชน สร้างเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมและส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาสังคมคุณธรรมและชุมชนเข้มแข็ง</p> <p>เป้าประสงค์: 1. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>2. ประชาชนในชุมชนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง เพื่อส่งเสริมการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และพึ่งตนเอง</p>	
<ol style="list-style-type: none"> ร้อยละของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน/สถานประกอบการที่มีการส่งเสริมตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละของจำนวนชุมชนที่ได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ การดูแลสุขภาพตนเอง และการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ร้อยละของประชาชนในชุมชนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งใน-นอกระบบ และตามอัธยาศัย 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชน พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านกายภาพ พัฒนาองค์กรชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพทั้งใน-นอกระบบและตามอัธยาศัย
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาความอุดมสมบูรณ์ และคุณภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่</p> <p>เป้าประสงค์: 1. เพิ่มพื้นที่สีเขียวและรักษาป่าต้นน้ำและป่าชุมชน</p> <p>2. อนุรักษ์และเสริมสร้างกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการทุกระดับ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและบรรเทาอุทกภัย</p> <p>3. สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	
<ol style="list-style-type: none"> พื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าอนุรักษ์ต้นน้ำลำธารไม่ลดลงจากภาพถ่ายดาวเทียม พื้นที่สีเขียวในเขตชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 จำนวนแผนและกลไกบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พื้นที่ได้รับประโยชน์จากการกระจายน้ำของอ่างเก็บน้ำเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี แหล่งน้ำที่ได้รับการปรับปรุงอนุรักษ์และฟื้นฟูสามารถนำไปใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จำนวนบุคลากรประชาชนองค์กรกลุ่มน้ำผู้แทนอปท. และเครือข่าย ได้รับการพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 600 คนต่อปี 	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและธนาคารต้นไม้ ปราบปรามและสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังทรัพยากรป่าไม้อย่างเป็นระบบ พัฒนากลไกการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ อนุรักษ์พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายน้ำ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชน อปท. และภาคเอกชนให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาการบริหารจัดการและเสริมสร้างความมั่นคง</p> <p>เป้าประสงค์: 1. ลดปัญหาอาชญากรรมและปัญหายาเสพติด</p> <p>2. ปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์</p> <p>3. ลดแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย</p> <p>4. หน่วยงานในจังหวัดราชบุรีเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง</p>	
<p>1. ร้อยละของความพึงพอใจของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดเพิ่มขึ้น</p> <p>2. ประชาชนนำหลักฐานหรือพยานหลักฐานมาใช้ในการดำรงชีวิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10</p> <p>3. จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้น</p> <p>4. แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายจดทะเบียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5</p> <p>5. ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ร้อยละ 80</p>	<p>1. ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและอาชญากรรม</p> <p>2. สนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในทุกมิติ</p> <p>3. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความตระหนักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์</p> <p>4. ป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกหนีเข้าเมือง และแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย</p> <p>5. พัฒนาคุณภาพการบริหารภาครัฐ</p>

วิสัยทัศน์จังหวัดเพชรบุรี: แหล่งผลิตอาหารและการท่องเที่ยวชั้นนำของ ASEAN

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ</p> <p>เป้าประสงค์: สินค้าเกษตร/อาหารได้มาตรฐานความปลอดภัยตามเกณฑ์นานาชาติ</p>	
<p>1. จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นของจังหวัดที่ได้รับมาตรฐานชุมชน (มพช.) เพิ่มขึ้น</p> <p>2. จำนวนผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ได้รับมาตรฐาน 4-5 ดาว</p> <p>3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย</p> <p>4. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของพื้นที่การปลูกสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน</p> <p>5. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP)</p>	<p>1. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอาหารอุตสาหกรรมเกษตรที่ปลอดภัยได้มาตรฐานและลดต้นทุนการผลิต</p> <p>2. จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำให้มีปริมาณและคุณภาพเหมาะสมกับการเกษตร</p> <p>3. ส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>4. เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านเกษตรและส่งเสริมให้เกษตรกร</p> <p>5. ลดการใช้ปุ๋ยเคมีโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ/จุลินทรีย์ทดแทน</p>
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เร่งพัฒนาเชิงบูรณาการเพื่อสู่มาตรฐานเมืองน่าอยู่</p> <p>เป้าประสงค์: จ.เพชรบุรีผ่านเกณฑ์เมืองน่าอยู่</p>	

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความปลอดภัยธรรมาภิบาลความสะอาดวัฒนธรรม คุณภาพชีวิตที่มีมาจากสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา 2. ร้อยละที่ลดลงของคนในครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าคนละ 20,000 บาท ต่อปี 3. ร้อยละที่ลดลงของการเกิดอุบัติเหตุจราจร 4. ร้อยละของจำนวนพื้นที่เป้าหมายได้รับการฟื้นฟูระบบนิเวศน์ 5. ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนปรับปรุงแก้ไขบริการ 6. ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป้องกัน การกัดเซาะและรुकล้ชายฝั่งทะเล แม่น้ำ ป่าไม้ และภูเขา 2. เสริมสร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน 3. เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ความเข้มแข็งของสังคม และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 4. ส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ 5. สร้างสุขภายใต้แนวคิดสุขภาพดีวิถีเพชร การอนุรักษ์ ประเพณีศิลปวัฒนธรรมไทยที่เป็นอัตลักษณ์ดั้งเดิม
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับการท่องเที่ยวให้มีชื่อเสียงระดับ Top Ten ของ ASEAN เป้าประสงค์: จ.เพชรบุรีเป็นพื้นที่เป้าหมายการท่องเที่ยวของคนในภูมิภาค ASEAN</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว 2. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ได้รับการพัฒนา 3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยว 4. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณค่าและคุณภาพด้านการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด 5. ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีของจังหวัด 6. ร้อยละของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น 7. จำนวนโครงการท่องเที่ยวที่ภาคเอกชนภาครัฐและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการ 8. จำนวนฐานข้อมูลการท่องเที่ยวในพื้นที่/ชุมชน/ อำเภอ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมให้ จ. เพชรบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มครอบครัว กลุ่มผู้ชื่นชอบ 2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นศูนย์กลางการจัดประชุมและสัมมนา 3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว 4. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภูมิทัศน์และกิจกรรมโดยอาศัยทุนทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ

วิสัยทัศน์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์: เมืองท่องเที่ยวที่ทรงคุณค่า สัมผัส มะพร้าว ที่หนึ่งของโลกสังคมแห่งมิตรไมตรี

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวบนพื้นฐานเอกลักษณ์ของจังหวัด เป้าประสงค์: ยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด</p>	

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<ol style="list-style-type: none"> ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ได้รับการพัฒนา ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยว ระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณค่าและคุณภาพด้านการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีของจังหวัด ร้อยละของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น จำนวนโครงการท่องเที่ยวที่ภาคเอกชนภาครัฐและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการ จำนวนฐานข้อมูลการท่องเที่ยวในพื้นที่/ชุมชน/อำเภอ 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดให้มีคุณภาพ เสริมสร้างคุณภาพการท่องเที่ยวบนความหลากหลาย ความปลอดภัยและความคุ้มค่า พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานสากล ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการของจังหวัดภาครัฐและเครือข่ายการท่องเที่ยว สร้างเสริมระบบข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์และการตลาดด้านการท่องเที่ยว พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวหน่วยงานภาครัฐผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถแข่งขันในด้านการผลิตและแปรรูปสัตว์ปศุสัตว์ มะพร้าว และสินค้าเกษตรสู่ตลาดโลก เป้าประสงค์: เพิ่มมูลค่าการค้าสัตว์ปศุสัตว์ มะพร้าว และสินค้าเกษตรในตลาดโลก</p>	
<ol style="list-style-type: none"> ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกสินค้าสัตว์ปศุสัตว์แปรรูป จำนวนโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรได้รับการพัฒนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรและกระบวนการผลิต 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนระบบการผลิต สัตว์ปศุสัตว์และสินค้าเกษตรเพื่อการบริโภคและส่งออก
<ol style="list-style-type: none"> ร้อยละของจำนวนองค์กรเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง ร้อยละของจำนวนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับใบรับรองมาตรฐาน GAP ของผลผลิตการเกษตรที่สำคัญต่อจำนวนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับการตรวจจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละของจำนวนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการเตรียมความพร้อมตามระบบมาตรฐาน GAP จำนวนแปลงพืชเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองจากกรมวิชาการเกษตร 	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบการผลิตการแปรรูปและการตลาดสัตว์ปศุสัตว์ มะพร้าว ประมง ปศุสัตว์ และสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานสากลเพื่อการบริโภคและการส่งออก ส่งเสริมการบริหารจัดการที่สร้างความร่วมมือและมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเกษตรกร สร้างเสริมระบบการจัดการความรู้เพื่อการวิจัยและพัฒนา สัตว์ปศุสัตว์ สร้างเสริมและพัฒนาระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างความมั่นคงและสังคมคุณภาพตามวิถีภูมิปัญญาไทย เป้าประสงค์: ประชาชนในสังคมอยู่ดีมีสุขและปลอดภัย</p>	
<ol style="list-style-type: none"> ระดับความสำเร็จดำเนินงานผ่านตามเกณฑ์จังหวัดสุขภาพดี ร้อยละของผู้จบการศึกษาภาคบังคับได้รับการศึกษาต่อ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของครอบครัวอบอุ่นตามเกณฑ์ที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด 	<ol style="list-style-type: none"> เสริมสร้างสังคมแห่งการมีสุขภาวะที่ดี ยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้มีคุณภาพสูง เสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามวิถีแห่งมิตรไมตรี

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
4. ระดับความสำเร็จการแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาคุณภาพ 5. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนความมั่นคง 6. ร้อยละของการจับกุมตามเป้าหมายด้านยาเสพติด 7. ร้อยละการจับกุมผู้กระทำผิดในแต่ละกลุ่มคดี 8. จำนวนของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระดับมั่งมีศรีสุขเพิ่มขึ้น 9. จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นของจังหวัดที่ได้รับมาตรฐานชุมชน (มพช.) เพิ่มขึ้น 10. ร้อยละมูลค่าการค้าขายสินค้า OTOP เพิ่มขึ้น	4. เพิ่มขีดความสามารถในการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด 5. พัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 6. เสริมสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดนชายฝั่งทะเลและเกาะ
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมดุล เป้าประสงค์: สถานะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น</p>	
1. จำนวนฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรชีวภาพที่สนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคม 3 ตำบล ต่อปี 2. จำนวนพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุกลดลง 3. จำนวนพื้นที่ป่าชายเลนที่ได้รับการฟื้นฟูเพิ่มขึ้น 4. จำนวนโรงงานผ่านเกณฑ์ธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมที่ดีเพิ่มขึ้น 5. จำนวนของโรงงานเข้าสู่ระบบการจัดการกากอุตสาหกรรม 6. จำนวนแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำที่เพิ่มขึ้น 7. ร้อยละของพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่ถูกกัดเซาะลดลง 8. จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่ท้องถิ่นหรือชุมชนหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะชุมชน 9. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการที่ส่งเสริมใช้พลังงานทดแทน	1. สร้างเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูและรักษาทรัพยากรประมง ป่าไม้ ดิน น้ำ อากาศ และสัตว์ 2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 3. ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ได้มาตรฐานสากลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมนำไปสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ 4. สร้างเสริมระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่ง 5. เสริมสร้างระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติชายฝั่ง 6. พัฒนาระบบฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างระบบสนับสนุนการบริหารเศรษฐกิจการค้าการลงทุนที่สร้างสรรค์เข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก เป้าประสงค์: ระบบเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนมีความพร้อมในการเข้าประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก</p>	
1. จำนวนกิจกรรมสร้างเครือข่ายความร่วมมือต่างประเทศ 2. ร้อยละของมูลค่าการค้าชายแดนที่เพิ่มขึ้น 3. จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่ท้องถิ่นหรือชุมชนหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะชุมชน 4. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการที่ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน	1. ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ที่เอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการ 2. ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดน 3. สร้างระบบข้อมูลข่าวสารเศรษฐกิจการค้าในการประชาสัมพันธ์และการตลาดระหว่างประเทศ 4. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกภาคส่วนรองรับความเป็นประชาคมอาเซียน 5. เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน/องค์กรในระดับชาติหรือนานาชาติ 6. ขับเคลื่อนสินค้าและบริการบนพื้นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์

วิสัยทัศน์จังหวัดระนอง: เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชั้นนำ การเกษตรสร้างสรรค์ เมืองน่าอยู่ ที่ประชาชนมีคุณภาพชีวิต และประตูการค้าผ่านแดนฝั่งอันดามัน

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับชั้นนำ</p> <p>เป้าประสงค์: ระนองมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สามารถแข่งขันได้ทั้งภายในและต่างประเทศ การท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ สร้างงาน สร้างอาชีพแก่จังหวัดและชุมชน</p>	<p>1. เสริมศักยภาพผู้ประกอบการ พัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว เตรียมพร้อมประชาชนและชุมชนสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบครบวงจร ที่มีศักยภาพแข่งขันได้ในระดับอาเซียน</p> <p>2. เชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมและโลจิสติกส์ รองรับเส้นทางการท่องเที่ยวจากอาเซียนสู่ระนอง จากระนองสู่ฝั่งอ่าวไทย และจากอ่าวไทยสู่ระนองสู่อาเซียน</p> <p>3. ปฏิรูประบบการบริหารจัดการ การประชาสัมพันธ์การตลาดการท่องเที่ยวทั้งระบบอย่างมีอาชีพด้วยกลไกและช่องทางที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และการบูรณาการจากทุกภาคส่วนทางการท่องเที่ยว</p> <p>4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับชั้นนำ</p>
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนมั่นคงเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>เป้าประสงค์: เศรษฐกิจของจังหวัดระนองขยายตัวอย่างยั่งยืน เศรษฐกิจชุมชนเติบโตมากขึ้น ประชาชนมีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง</p>	<p>1. ส่งเสริมการผลิตบริโภคและจำหน่ายอาหารปลอดภัยสู่เมืองที่มั่นคงทางด้านอาหาร</p> <p>2. พัฒนามาตรฐาน เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคเกษตรเชิงสร้างสรรค์</p> <p>3. เพิ่มขีดความสามารถการตลาดและผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตรที่มีคุณภาพ ด้วยการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เกิดความเข้มแข็งสู่เกษตรมาตรฐาน</p> <p>4. สร้างหลักประกันความมั่นคงทางการเกษตรในชุมชนสู่การพึ่งตนเองที่ยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นเมืองน่าอยู่ที่ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและมีความมั่นคงปลอดภัยอย่างยั่งยืน</p> <p>เป้าประสงค์: 1. สังคมระนองน่าอยู่ประชาชนมีสุขภาวะ 2. จังหวัดระนองมีความสมดุลทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 3. ปัญหาพิบัติภัยอาชญากรรมยาเสพติดและการก่อการร้ายข้ามชาติลดลง</p>	<p>1. เสริมสร้างภูมิคุ้มกันและความเข้มแข็งทางสังคม และพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน</p> <p>2. สร้างความมั่นใจในความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน</p> <p>3. สร้างความตระหนักและจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและเป็นธรรม</p> <p>4. พัฒนาระบบบริหารจัดการด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน</p>
<p>1. ร้อยละที่ลดลงต่อปีของคดีอาญาจำแนกแต่ละประเภท</p> <p>2. ร้อยละของระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ผ่านเกณฑ์ จปฐ.</p> <p>3. จำนวนพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่ได้รับการฟื้นฟูไม่น้อยกว่า (หน่วย/ไร่)</p>	<p>1. เสริมสร้างภูมิคุ้มกันและความเข้มแข็งทางสังคม และพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน</p> <p>2. สร้างความมั่นใจในความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน</p> <p>3. สร้างความตระหนักและจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและเป็นธรรม</p> <p>4. พัฒนาระบบบริหารจัดการด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน</p>

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เป็นประตูการค้าผ่านแดนฝั่งอันดามัน</p> <p>เป้าประสงค์: จังหวัดระนองมีบทบาทที่สำคัญในด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาค บนพื้นฐานของผลประโยชน์และความมั่นคงร่วมกันกับต่างประเทศ</p>	
<p>1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน</p> <p>2. ร้อยละความพึงใจของประชาชนที่มีต่อการบริการภาครัฐ</p>	<p>1. พัฒนาศักยภาพความพร้อมของผู้ประกอบการและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีศักยภาพในการเปิดประตูการค้าสู่อาเซียน</p> <p>2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รองรับการค้าผ่านแดนฝั่งอันดามันสู่อาเซียน</p> <p>3. พัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์จังหวัด เน้นการสร้างเชื่อมั่นในศักยภาพของจังหวัดในมิติการค้าชายแดน</p>

วิสัยทัศน์จังหวัดชุมพร: ชุมพรน่าอยู่สู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืนและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ</p> <p>เป้าประสงค์: เพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชน</p>	
<p>1.1. ร้อยละของอปท.ดำเนินงานด้านสุขภาพแบบองค์รวม</p> <p>1.2. อัตราป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ลดลง</p> <p>1.3. อัตราตายจากอุบัติเหตุขนส่งจราจรเพิ่มขึ้นไม่เกิน</p> <p>1.4. อัตราการคัดกรองมะเร็งปากมดลูก</p> <p>1.5. อัตราการคัดกรองมะเร็งเต้านม</p> <p>1.6. อัตราป่วยด้วยโรคที่เกิดจากพฤติกรรม 3 ลำดับแรกลดลง</p> <p>1.7. ร้อยละของการคัดกรองเบาหวานในอายุ 35 ปีขึ้นไป</p> <p>1.8. ร้อยละของการคัดกรองความดันโลหิตสูงในอายุ 35 ปีขึ้นไป</p> <p>1.9. ร้อยละส่วนราชการ/อปท. ที่เข้าร่วมโครงการคนไทยไร้พุง</p> <p>1.10. จำนวนชมรมสร้างสุขภาพที่เพิ่มขึ้น</p> <p>2.1. ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาเพื่อลดจำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.</p> <p>2.2. จำนวนศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่มีกิจกรรมในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพสถาบันครอบครัว</p> <p>2.3. ร้อยละของ อปท. ที่จัดทำแผนและมีการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมในพื้นที่</p> <p>2.4. ร้อยละของเยาวชนอายุ 15-24 ปี ที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนอายุ 15 ปีลดลง</p> <p>2.5. ร้อยละของเยาวชนอายุ 15-24 ปี ป้องกันการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ได้ถูกต้อง</p> <p>3.1. จำนวนเครือข่ายในการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม</p>	<p>1. ส่งเสริมการจัดการด้านสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน</p> <p>2. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพสถาบันครอบครัวและชุมชน</p> <p>3. เสริมสร้างความมั่นคงด้านอาชีพสวัสดิการและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน</p> <p>4. ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้</p> <p>5. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<p>ระดับตำบลที่เพิ่มขึ้น</p> <p>3.2. ร้อยละของประชาชนนอกรั้วแรงงานได้รับสวัสดิการ</p> <p>3.3. ร้อยละที่ลดลงของคดีอาญากลุ่ม 1, 2 และ 3</p> <p>3.4. ร้อยละที่ลดลงของคดีที่เกิดจากเด็กและเยาวชน</p> <p>3.5. ร้อยละที่ลดลงของคดีที่เด็กเยาวชนสตรีถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวลดลง</p> <p>3.6. ร้อยละของคดีด้านยาเสพติดลดลง</p> <p>3.7. ร้อยละของประชาชนวัยแรงงานมีอาชีพ รายได้ และได้รับการคุ้มครองด้านสวัสดิการ</p> <p>3.8. จำนวนเครือข่ายบรรเทาสาธารณภัยในชุมชนที่เพิ่มขึ้น</p> <p>4.1. จำนวนแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เพิ่มขึ้น</p> <p>4.2. ร้อยละของประชาชนที่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (12 ปี)</p> <p>5.1. จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง</p>	
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างครบวงจร</p> <p>เป้าประสงค์: รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น</p>	
<p>1. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมการท่องเที่ยว</p> <p>2. ร้อยละของระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว</p> <p>3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผู้ที่มาเยี่ยมเยือน</p> <p>4. ร้อยละความสำเร็จในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ของชุมชน</p> <p>5. ระยะเวลาการพำนักของผู้มาเยี่ยมเยือนในชุมชนที่เพิ่มขึ้น</p>	<p>1. การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน</p> <p>2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเชิงนิเวศ เชิงเกษตร ประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี</p> <p>3. พัฒนาระบบบริหารจัดการกิจกรรมผลิตภัณฑ์และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน</p> <p>4. พัฒนาการตลาดและเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยว</p>
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรเกษตรอุตสาหกรรม</p> <p>เป้าประสงค์: มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของจังหวัด (GPP ภาคเกษตร) เพิ่มขึ้น</p>	
<p>1. จำนวนแปลงเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP</p> <p>2. ร้อยละของผลิตผลทางการเกษตรที่เพิ่มขึ้นต่อไร่ต่อปี</p> <p>3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าสินค้าเกษตรผลิตภัณฑ์แปรรูป</p> <p>4. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นต่อปีของพื้นที่เกษตรที่ใช้สารอินทรีย์</p> <p>5. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์แปรรูปเกษตรภายในและภายนอกประเทศ</p> <p>6. ร้อยละของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มผช., อย.</p>	<p>1. ส่งเสริมศักยภาพการผลิตการแปรรูปสินค้าเกษตร</p> <p>2. ส่งเสริมและผลักดันเกษตรอินทรีย์</p> <p>3. พัฒนาระบบการตลาดและบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ</p>

ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>เป้าประสงค์: การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนของ อปท. ที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 2. ร้อยละของ อปท. ที่มีระบบการบริหารจัดการขยะ 3. ร้อยละของคุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศของกรมควบคุมมลพิษ 4. ร้อยละของคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศของกรมควบคุมมลพิษ 5. ร้อยละของพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายหรือเสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู 6. จำนวนเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น 7. ร้อยละที่ลดลงของจำนวนคดีป่าไม้ที่ถูกบุกรุก 8. ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 2. ส่งวนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างสมดุล 3. การพัฒนาเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4. ส่งเสริมสนับสนุนพลังงานทดแทน

จากยุทธศาสตร์ข้างต้นเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเสาหลักของประชาคมอาเซียนพบว่า แต่ละจังหวัดชายแดนภาคตะวันตกให้ความสำคัญกับความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community หรือ AEC) และความร่วมมือในด้านสังคมวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) สรุปได้ดังนี้

1. จังหวัดกาญจนบุรี มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน คือ 1) การส่งเสริมความปลอดภัยในการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร เกษตรอุตสาหกรรมที่ได้มาตรฐาน โดยมีกลยุทธ์คือ การพัฒนากลไกในการเพิ่มผลผลิตให้แก่เกษตรกร เสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาด และการประชาสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกร และส่งเสริมสนับสนุนการนำนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการแปรรูปมาใช้ในการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร 2) การเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างสร้างสรรค์ โดยมีกลยุทธ์คือ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว พัฒนาปัจจัยพื้นฐานสินค้าบริการอย่างมีคุณภาพ และพัฒนาการตลาดและการประชาสัมพันธ์ และ 3) กระชับความสัมพันธ์ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน โดยมีกลยุทธ์คือ การสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และส่งเสริมพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการค้าชายแดน และจากการสังเคราะห์พบว่า มีจุดแข็งในการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนดังนี้ 1. มีพื้นที่ติดชายแดนทางด้านตะวันตกกับประเทศสหภาพเมียนมา 2. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายทั้งเชิงนิเวศธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศาสนา และ 3. มีเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างชายแดนสู่ท่าเรือน้ำลึกที่เมืองทวาย ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากชายแดนของจังหวัดกาญจนบุรี ทำให้จังหวัดมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการค้าผ่านแดนและเป็นประตูสู่อันดามันได้ และที่สำคัญคือโครงการท่าเรือน้ำลึกทวายกำลังก่อสร้างในสหภาพเมียนมา จะนำมาซึ่งผลประโยชน์สูงสุดทั้งต่อสหภาพเมียนมาและไทย โดยเงื่อนไขของความสำเร็จ

มีปัจจัยสำคัญคือ ความร่วมมือจากสหภาพเมียนมาความร่วมมือจากรัฐบาลไทยในการจัดโครงสร้างพื้นฐานและการผ่านแดนความสำเร็จของ Transborder Corridor เชื่อมสู่ไทย กล่าวคือ จุดผ่านแดนถาวรและกฎระเบียบกติกที่เอื้ออำนวย รวมถึงการใช้บริการธุรกิจและระบบโลจิสติกส์ที่แข็งแกร่งของไทย

2. จังหวัดราชบุรี มีประเด็นยุทธศาสตร์เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเสาหลักของประชาคมอาเซียนพบว่า จังหวัดราชบุรีให้ความสำคัญกับความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community หรือ AEC) และความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political-Security Community หรือ APSC) จังหวัดราชบุรี มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนคือ พัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิตมีวิธีการโดยการพัฒนาและขยายช่องทางสินค้าเกษตรปลอดภัยทั้งในและต่างประเทศ และการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ AEC และจากการสังเคราะห์พบว่า จังหวัดราชบุรีมีจุดแข็งในการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนดังนี้ 1. โครงการนิคมอุตสาหกรรมและท่าเรือน้ำลึกทวายเป็นโครงการที่รัฐบาลไทยได้ลงนามความร่วมมือกับรัฐบาลสหภาพเมียนมาโดยก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกที่เมืองทวายและพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงท่าเรือ 2. จังหวัดราชบุรีมีระยะทางระบบการขนส่งที่สะดวกและระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ (100 กิโลเมตร) และประเทศเพื่อนบ้าน 3. นโยบายด้านโลจิสติกส์ของรัฐบาลเพื่อเป็นศูนย์กลางในการขนถ่ายสินค้าการเปิดประเทศเข้าสู่ AEC จะทำให้ง่ายต่อการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศ 4. ภาครัฐมีกิจกรรมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรให้กลุ่มมวลชนแนวชายแดนอย่างต่อเนื่อง และ 5. มีกองกำลังตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนสามารถเฝ้าระวังได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

3. จังหวัดเพชรบุรี มีประเด็นยุทธศาสตร์เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเสาหลักของประชาคมอาเซียนพบว่า จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดที่เป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตน่าอยู่และน่าเที่ยว มีชายฝั่งทะเลที่สวยงามเป็นศูนย์ประชุมสัมมนา นันทนาการหลากหลายรูปแบบ เป็นแหล่งผลิตผักผลไม้สดปลอดสารพิษ และอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นภัยต่อสภาพแวดล้อมจึงมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่มีความเชื่อมโยงของการท่องเที่ยวและพื้นที่เศรษฐกิจสู่ AEC โดยเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวและพื้นที่เศรษฐกิจและการสร้างความสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวและการค้า ณ จุดผ่านแดนถาวรไทย-สหภาพเมียนมา/กัมพูชา/สปป.ลาว และประเด็นยุทธศาสตร์การกีดเซาะชายฝั่งทะเลโดยมุ่งเน้นการหยุดการกีดเซาะด้วยวิธีที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่ โดยในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีมีการสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่นซึ่งปัญหาชายฝั่งทะเลถูกทำลายจะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การประกอบอาชีพการเกษตรและการท่องเที่ยว และจังหวัดเพชรบุรียังมีความโดดเด่นในความหลากหลายในด้านการท่องเที่ยวทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน การท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณชายหาดชะอำ และพื้นที่ป่าชายเลน การท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและชนมไทย และการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวิถีชีวิตหมู่บ้านไทยทรงดำ

4. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีประเด็นยุทธศาสตร์เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเสาหลักของประชาคมอาเซียนพบว่า มีการเสริมสร้างระบบสนับสนุนการบริหารเศรษฐกิจการค้าการลงทุนที่สร้างสรรค์เข้าสู่ประชาคม

อาเซียนและประชาคมโลก มีวิธีการโดยการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ที่เอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการ ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดน สร้างระบบข้อมูลข่าวสาร เศรษฐกิจการค้าในการประชาสัมพันธ์และการตลาดระหว่างประเทศ พัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกภาคส่วนรองรับความเป็นประชาคมอาเซียนและเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน/องค์กรในระดับชาติหรือนานาชาติและขับเคลื่อนสินค้าและบริการบนพื้นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และจากการสังเคราะห์พบว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีจุดแข็งในการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนดังนี้

4.1 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความโดดเด่นในเรื่องของการท่องเที่ยวและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นใหม่ ตลอดจนการเป็นแหล่งที่พักอาศัยระยะยาวของนักท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อมในการเป็นเมืองท่องเที่ยวโดยเฉพาะในเรื่องของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การเพิ่มพูนและพัฒนาทักษะทางด้านภาษาให้แก่แรงงานภาคการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถแข่งขันกับแรงงานจากต่างประเทศได้ และทำให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นเมืองท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียนในอนาคต การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจึงเป็นโอกาสและความท้าทายที่จังหวัดต้องเตรียมความพร้อมสู่การพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน

4.2 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีพรมแดนติดกับประเทศสหภาพเมียนมา ซึ่งทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์ที่ดี โดยมีด่านสิงขรเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าที่สำคัญ และมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางไปเที่ยวบริเวณด่านตลอดทั้งปี ซึ่งหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้วบริเวณด่านสิงขรจะถือเป็นจุดเชื่อมต่อทางการค้าและการท่องเที่ยวที่สำคัญระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิก เนื่องจากสามารถใช้เป็นเส้นทางเข้าถึงประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียนได้ และทำให้การเดินทางและการขนส่งมีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น และส่งผลให้มูลค่าการค้าและการท่องเที่ยวบริเวณตะเข็บชายแดนเพิ่มสูงขึ้น

4.3 รัฐบาลได้กำหนดพื้นที่การพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูงโดยได้กำหนดให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นเขต WESTERN SEABOARD เนื่องจากน้ำทะเลบริเวณชายหาดตำบลแม่รำพึง อำเภอบางสะพาน มีความลึกสูงสุดประมาณ 14 เมตร สามารถสร้างท่าเรือส่งสินค้าเข้าและออกนอกประเทศได้ และมีศักยภาพที่จะเชื่อมโยงการขนส่งสินค้ากับประเทศสหภาพเมียนมาโดยผ่านด่านคลองลอย ตำบลร้อนทอง อำเภอบางสะพาน ซึ่งเป็นการย่นระยะทางของผู้ส่งสินค้าที่ไม่ต้องเดินทางผ่านประเทศสิงคโปร์

4.4 การจัดตั้งเขตการค้าเสรี (FTA) ระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่น ๆ จะช่วยขยายโอกาสให้จังหวัดในการส่งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรไปขายยังตลาดต่างประเทศ

4.5 การพัฒนาเป็นเมืองคู่แฝดกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้เกิดประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ด้านการค้า การลงทุน และด้านการศึกษา

4.6 การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ทำให้ส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว การขยายตลาดสำหรับนำเข้าและส่งออก รวมทั้งการพัฒนาฝีมือแรงงาน

5. จังหวัดระนอง มีประเด็นยุทธศาสตร์เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเสาหลักของประชาคมอาเซียนพบว่า จังหวัดระนองให้ความสำคัญกับความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community หรือ AEC) เป็นสำคัญ จังหวัดระนองมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนคือ 1) เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับชั้นนำ โดยมีกลยุทธ์ในการเสริมศักยภาพผู้ประกอบการพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว เตรียมพร้อมประชาชนและชุมชนสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบครบวงจรที่มีศักยภาพแข่งขันได้ในระดับอาเซียน รวมทั้งเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมและโลจิสติกส์รองรับเส้นทางการท่องเที่ยวจากอาเซียนสู่ระนอง จากระนองสู่ฝั่งอ่าวไทย และจากอ่าวไทยสู่ระนองสู่อเซียน 2) เป็นประตูการค้าผ่านแดนฝั่งอันดามัน โดยมีกลยุทธ์คือการพัฒนาศักยภาพความพร้อมของผู้ประกอบการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีศักยภาพในการเปิดประตูการค้าสู่อเซียน รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการเปิดประตูการค้าผ่านแดนฝั่งอันดามันสู่อเซียน ตลอดจนพัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์จังหวัด เน้นการสร้างเชื่อมั่นในศักยภาพของจังหวัดในมิติการค้าชายแดน และจากการสังเคราะห์พบว่าจังหวัดระนอง มีจุดแข็งเข้าสู่อาเซียนดังนี้

5.1 จังหวัดระนอง เป็นเพียงจังหวัดเดียวในกลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามันที่มีชายแดนติดต่อกับสหภาพเมียนมาทั้งทางบกและทางน้ำระยะทางยาว มีด่านชายแดนติดต่อสัมพันธ์และค้าขายมานาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือบีโอไอได้ระบุให้จังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศสหภาพเมียนมา ปัจจุบันด่านระนองเป็นด่านที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงเป็นอันดับสองรองจากด่านแม่สอด ปัจจุบันด่านชายแดนจังหวัดระนองได้เปรียบดุลการค้าจากประเทศสหภาพเมียนมา ขอบเขตของการค้าไม่ได้ครอบคลุมการค้าเฉพาะบริเวณชายแดนเท่านั้น แต่มีเส้นทางการค้าเริ่มจากระนองไปที่เกาะสอง-มะริด-ทวาย จนถึงเมืองย่างกุ้งของประเทศสหภาพเมียนมาโดยทำการขนส่งทั้งทางบกและทางเรือจึงมีศักยภาพเพียงพอในการส่งเสริมการค้าการลงทุนด้านชายแดน ให้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ

5.2 จากกรอบความร่วมมือของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ได้ร่วมกันก่อตั้งกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอ่าวเบงกอล (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC) เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเอเชียใต้กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไว้ด้วยกัน โดยเฉพาะข้อตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศสมาชิก BIMSTEC มีความเติบโตอย่างต่อเนื่อง

5.3 เนื่องจากมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสหภาพเมียนมา ซึ่งเป็นแหล่งสัตว์น้ำที่ยังอุดมสมบูรณ์มากจึงมีเรือประมงไทยจำนวนมากเข้าไปทำการประมงในน่านน้ำสหภาพเมียนมาส่วนใหญ่ใช้ท่าเทียบเรือประมงในจังหวัดระนองขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำ โดยกิจกรรมด้านการประมงในจังหวัดระนองอยู่ในรูปแบบการประมงเชิงพาณิชย์หรือการทำประมงน้ำลึ

5.4 การผลิตอาหารทะเลแช่แข็งของไทยปี 2553 ขยายตัวเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวดีขึ้น ขณะเดียวกันตลาดส่งออกก็เริ่มขยายตัวเช่นกัน รวมทั้งได้รับปัจจัยบวกจากการเปิดการค้าเสรีตามความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 ทำให้ไทยขยายตลาดสินค้าอาหารทะเลแช่แข็งแช่เย็นได้มาก

5.5 ระนองยังสามารถขยายการท่องเที่ยวเชื่อมต่อการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสหภาพเมียนมา บริเวณหมู่เกาะและชายฝั่งทะเลอันดามันอีกด้วย เนื่องจากจังหวัดระนองมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นประตู (Gate way) ในการท่องเที่ยวบริเวณหมู่เกาะทางตอนใต้ของสหภาพเมียนมาโดยเฉพาะบริเวณหมู่เกาะมะริดที่ประกอบไปด้วยเกาะใหญ่น้อยถึงกว่า 800 เกาะ และมีความสวยงามเช่นเดียวกับหมู่เกาะฝั่งอันดามันของไทย ซึ่งทางการ สหภาพเมียนมามีแผนที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่นี้อยู่แล้ว ในด้านนี้ภาคเอกชนไทยที่มีต้นทุนพร้อมความเชี่ยวชาญและศักยภาพจึงมีโอกาสและความเป็นไปได้ในการเข้าไปดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวและสร้างการเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในฝั่งไทยได้เช่นเดียวกัน

6. จังหวัดชุมพร มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนคือ 1) การพัฒนาคนและสังคมให้มีความคุณภาพ 2) การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างครบวงจร 3) พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรเกษตรอุตสาหกรรม 4) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า จังหวัดชุมพรมีจุดแข็งในการเข้าสู่อาเซียน ได้แก่ มีการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งเชิงนิเวศ เชิงเกษตร ประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี พัฒนาระบบบริหารจัดการกิจกรรมผลิตภัณฑ์และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนพัฒนาการตลาดและเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมศักยภาพการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตร ส่งเสริมและผลักดันเกษตรอินทรีย์ พัฒนาระบบการตลาด และบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ พัฒนาศักยภาพของ อปท. ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนสงวนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างสมดุล พัฒนาเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมสนับสนุนพลังงานทดแทน

ตอนที่ 4 การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

มีการออกแบบงานวิจัยนี้ ตามแนวคิดกระบวนการวิจัยเพื่อหาความต้องการจำเป็น เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมและจัดฝึกอบรม พร้อมประเมินผลการฝึกอบรมและภาพรวมของหลักสูตรโดยมีรายละเอียด ตามที่ ศุภชัย ยาวะประภาส (2548) กล่าวถึงกระบวนการจัดฝึกอบรมโครงการ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอน 1 สำรวจปัญหา และความจำเป็นในการพัฒนาข้าราชการ และนำผลการดำเนินการมาประกอบในการสร้างหลักสูตร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ เนื้อหาของหลักสูตร สื่อการสอน โดยวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อพัฒนาข้าราชการในส่วนภูมิภาคให้มีความรู้ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติราชการ

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อให้ข้าราชการในส่วนภูมิภาคได้มีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สำหรับ ความจำเป็นในการฝึกอบรม มักเป็นความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติราชการสำหรับข้าราชการเป้าหมาย การพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในงานด้านต่าง ๆ รวมถึงคุณลักษณะเฉพาะในการทำงานแต่ละพื้นที่

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาชุดการเรียนรู้ และสื่อประกอบการอบรม ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการถ่ายทอดเนื้อหา ใบงาน ชุดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการถ่ายทอดในการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดเน้นเนื้อหา สถานการณ์ ใช้วิธีการเรียนรู้ตาม จุดมุ่งหมายหลักสูตร และกำกับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหัวข้อวิชา

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการของผู้จัดอบรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เข้าอบรม ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการอบรมตามวัตถุประสงค์ พร้อมแผนการติดตามผล

รูปแบบของการประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม สามารถจัดจำแนกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1) รูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-Based Models) รูปแบบการประเมินเน้นเน้นการตัดสินคุณค่าตามจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนงาน โครงการ หรือหลักสูตร การประเมิน จึงมีลักษณะของการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับผลที่คาดหวังไว้ ดังนั้นจุดมุ่งหมายเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์จึงถูกใช้เป็นเกณฑ์สำหรับตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงาน ผู้นำความคิดการประเมินแนวนี้ คน สำคัญ ได้แก่ Tyler (1950, 1986) และ Hammond (1959) เป็นต้นทั้งนี้ Tyler (1950) ได้เสนอแนวทางการ ประเมิน โดยมีขั้นตอนดังนี้ ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร(Goals)กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral objectives) ให้ชัดเจนกำหนดสถานการณ์ / เนื้อหา / เทคนิควิธีการวัดสร้างเครื่องมือวัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ถ้าผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ถือว่าเกิดสัมฤทธิ์ผล แต่ถ้า ไม่บรรลุผลตามที่กำหนดไว้จะต้องตัดสินใจปรับปรุงหลักสูตรใหม่ นอกจากนี้ Tyler (1986) ได้เสนอแนวคิดใหม่ว่า การประเมินหลักสูตรควรประกอบด้วย การประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การประเมิน ความเป็นไปได้ของแผนการเรียนรู้ที่จะส่งผลต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ประเมินการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของหลักสูตร ตลอดจนการติดตามประเมินหลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

2) รูปแบบการประเมินที่ยึดเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นหลัก (Criterion - Based Models) รูปแบบการ ประเมินเน้นเน้นการตัดสินคุณค่าตามเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นหลักที่มาของเกณฑ์หรือมาตรฐาน อาจกำหนด โดยผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานหรือองค์กรวิชาชีพอันเป็นที่ยอมรับ ผู้นำแนวคิดการประเมินแนวนี้คนสำคัญ ได้แก่ Stake (1967) และ Provus (1971) ตามที่ Stake (1967) ได้เสนอแนวทางการประเมินเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก การบรรยายหลักสูตร (Description Matrix) ซึ่งประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์หลักสูตรและ 2) การบรรยายการใช้หลักสูตรด้านปัจจัย (Antecedents) การปฏิบัติ (Transactions) และผลลัพธ์ (Outcomes) ส่วนที่สอง การตัดสินคุณค่าของหลักสูตร (Judgment Matrix) ซึ่งประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานของหลักสูตรและ 2) การตัดสินคุณค่าของหลักสูตรด้านปัจจัยการปฏิบัติและผลลัพธ์ ศิริชัย กาญจนวาสิ (ม.ป.ป.)

3) รูปแบบการประเมินที่ยึดความต้องการตัดสินใจเป็นหลัก (Decision-Based Model) รูปแบบการประเมินแนวนี้ต้องการเสนอสารสนเทศ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม (Stufflebeam, 1971; Stufflebeam&Shinkfield, 2007) ได้เสนอโมเดล CIPP สำหรับการประเมินบริบท (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ของหลักสูตรเพื่อช่วยผู้บริหารหลักสูตรตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนหลักสูตร (Planning Decision) การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร (Structuring decisions) การนำหลักสูตรไปใช้จริง (Implementing decisions) และการตัดสินใจทบทวนหลักสูตร (Recycling decisions)

4) การประเมินหลักสูตร แบบ The Kirkpatrick Approach ซึ่งเป็นรูปแบบประเมินที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ในระหว่างการศึกษาครั้งนี้ เคริกแพทริก (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006: 3-15) ได้นำเสนอโมเดลการประเมินผลที่พัฒนาขึ้น เพื่อใช้กับการประเมินผลการฝึกอบรมโดยเฉพาะและมุ่งเน้นผลการประเมินในทางลึกหรือผลสัมฤทธิ์ โดยเริ่มจาก

1. การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม โดยการสอบถามจากผู้เข้ารับการอบรมผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา ลูกค้า โดยให้ผู้เข้าอบรมทำแบบทดสอบหรือพิจารณาจากแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
2. การตั้งวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม โดยพิจารณาว่าต้องการผลลัพธ์การฝึกอบรม เช่น ผลผลิต คุณภาพ เป็นต้น ต้องใช้พฤติกรรมอะไรในการบรรลุผลลัพธ์นี้และต้องใช้ความรู้ทักษะและทัศนคติที่จำเป็นใด
3. การเลือกเนื้อหาวิชาที่จะใช้ฝึกอบรม โดยพิจารณาเลือกหัวข้อที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมและสอดคล้องกับวิทยากรที่จะเชิญมาบรรยายและงบประมาณที่ตั้งไว้
4. การคัดเลือกผู้เข้าอบรม โดยพิจารณาจากผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากการอบรมหรือเลือกจากข้อบังคับ อาจเลือกโดยสมัครใจหรือเจาะจง อาจแบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมตามระดับความสามารถก่อนเข้าอบรม
5. การจัดตารางการฝึกอบรม ควรพิจารณาจากความพร้อมของผู้เข้าอบรม ผู้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการอบรม และช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการเรียนรู้
6. การเลือกสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรม
7. การคัดเลือกวิทยากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดฝึกอบรม ควรเลือกวิทยากรที่มีความรู้ในหัวข้อการฝึกอบรม มีความมุ่งมั่นที่จะสอนมีทักษะการสื่อสาร และสามารถดึงผู้เข้าอบรมให้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและคำนึงถึงงบประมาณที่ตั้งไว้ด้วย
8. การเลือกและเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อช่วยในการดึงความสนใจ และสื่อสารระหว่างวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรม
9. การประสานงานที่ดีของทุกฝ่ายระหว่างจัดฝึกอบรมโดยมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลโดยเฉพาะ
10. การประเมินผลการฝึกอบรม

ซึ่งเคิร์คแพทริก (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006: 16-20) จะประเมินประสิทธิผลของโครงการฝึกอบรมใน 4 ด้าน ได้แก่

1. การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction evaluation) เป็นระดับการประเมินที่สำคัญและง่ายในทางปฏิบัติ ผู้จัดฝึกอบรมควรมีการประเมินขั้นนี้ในทุกหลักสูตรฝึกอบรม เนื่องจากการประเมินขั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความสนใจ ความตั้งใจ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรม ทราบถึงความรู้สึกของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรม รวมถึงความรู้สึกพึงพอใจชอบหรือไม่ชอบต่อการจัดฝึกอบรมในภาพรวม โดยผู้จัดการฝึกอบรมต้องมองผู้เข้ารับการอบรมในมุมมองของลูกค้าและมุ่งจัดฝึกอบรมเพื่อสนองความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม ในทางปฏิบัติมักทำการประเมินหลังสิ้นสุดการฝึกอบรม ซึ่งนิยมใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก โดยมักแจกให้ผู้รับการอบรมประเมินโดยมีประเด็นต่าง ๆ เช่น หลักสูตรเนื้อหาสาระการสอนของวิทยากร การดูแลอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่จัดฝึกอบรม เอกสาร สถานที่ โสตทัศนอุปกรณ์ ระยะเวลา เป็นต้น และพอใจมากน้อยเพียงใด การประเมินปฏิกิริยาตอบสนองนั้นต้องการได้รับข้อมูลที่เป็นปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความหมายและมีความเป็นจริง เพราะข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของการฝึกอบรมผู้ประเมินควรยึดหลัก อย่่างไรก็ตามผู้จัดฝึกอบรมควรตระหนักว่าการประเมินปฏิกิริยาไม่ควรจะรอให้การฝึกอบรมสิ้นสุดเท่านั้น เนื่องจากถ้าผลออกมาว่ามีระดับความพึงพอใจน้อยจะไม่สามารถแก้ไขได้ ดังนั้นสิ่งที่ควรทำ คือการประเมินระหว่างการดำเนินการฝึกอบรมควบคู่ไปด้วย เพื่อวัดสิ่งไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขณะจัดฝึกอบรมและสามารถแก้ไขได้ โดยการสังเกตการณ์หรือการสัมภาษณ์สอบถามผู้เข้าอบรมในช่วงพักอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อผู้จัดการฝึกอบรมได้ผลการประเมินแล้วควรใช้ผลการประเมินและรายงานผลต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินหลักสูตร ฝึกอบรมต่อไปด้วย โดยการประเมินปฏิกิริยาตอบสนองมีรายละเอียดดังนี้

1.1 กำหนดให้แน่นอนชัดเจนว่าต้องการได้รับข้อมูลอะไร เช่น ปฏิกิริยาตอบสนองของเนื้อหาหลักสูตร วิธีการฝึกอบรม วิทยากร สถานที่ฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม บรรยากาศการฝึกอบรม เป็นต้น

1.2 ออกแบบของเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่จะใช้เก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม

1.3 ข้อคำถามที่ใช้ควรเป็นชนิดที่เมื่อได้รับข้อมูลหรือได้คำตอบแล้วสามารถนำมาแปลงเป็นตัวเลขแจกแจงความถี่และวิเคราะห์ในเชิงปริมาณได้

1.4 กระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เขียนแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในข้อคำถาม

1.5 ไม่ควรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนชื่อตนเองลงในแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรมกล้าแสดงปฏิกิริยาตอบสนองผ่านแบบสอบถามตามความเป็นจริง (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006: 27-41)

2. การประเมินการเรียนรู้ (Learning evaluation) การประเมินผลในขั้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเปลี่ยนแปลงของผู้เข้าอบรมใน 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ผู้จัดการฝึกอบรมกำหนดไว้ว่าต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านใด ผู้เข้า

รับการฝึกอบรมอาจได้รับความรู้พัฒนาทักษะหรือมีทัศนคติอะไรบางอย่างที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งนี้เพราะความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ล้วนเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการอบรมในโอกาสต่อไป เป็นการวัดว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดฝึกอบรมในส่วนของการเรียนรู้หรือไม่ ซึ่งถ้ามีการจัดฝึกอบรมเกิดขึ้นแล้วแต่ไม่มีการเรียนรู้เกิดขึ้นหรือไม่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ถือว่าการจัดฝึกอบรมที่สูญเปล่า ซึ่งในการประเมินส่วนนี้ในปัจจุบันมักใช้แบบสอบถาม โดยมีการให้ผู้เข้าอบรมทำแบบสอบถามทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่ย่างและสะดวก นอกจากนี้วัดความรู้คงต้องมีการทดสอบ (Test) การวัดทักษะคงต้องให้ทดลองปฏิบัติจริงแต่ที่ยากที่สุด คือทัศนคติ ซึ่งอาจใช้การสังเกตพฤติกรรมและสัมภาษณ์ประกอบโดยผู้ประเมินควรวัดหลักดังนี้

2.1 ไม่จำเป็นต้องวัดทั้งความรู้ ทักษะและทัศนคติของผู้เข้าอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม เช่น ในกรณีของความรู้ใหม่ ๆ อาจไม่จำเป็นต้องวัดความรู้ก่อนการฝึกอบรม แต่ในกรณีที่ความรู้นั้นเป็นแนวคิด ทฤษฎีที่ผู้เข้ารับการอบรมพอทราบอยู่บ้างก็จำเป็นต้องวัดความรู้ทั้งผู้เข้าอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับคะแนนผลการเรียนรู้ เป็นต้น ส่วนการวัดทัศนคติอาจไม่ต้องให้ผู้เข้าอบรมระบุชื่อเพื่อที่จะได้ทราบทัศนคติและข้อมูล

2.2 วิเคราะห์คะแนนรายข้อและคะแนนรวมโดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.3 ถ้าเป็นไปได้ควรใช้กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มของผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมแล้วเปรียบเทียบคะแนนความรู้ทักษะและทัศนคติของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006: 42-51)

3. การประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรม (Behavior evaluation) การประเมินผลในขั้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ สามารถนำความรู้ทักษะและทัศนคติจากการฝึกอบรมไปใช้ในงานหรือไม่ กระบวนการการประเมินผลในขั้นนี้ค่อนข้างยากและใช้เวลามากกว่าการประเมินผลในสองขั้นแรก เพราะจะต้องติดตามประเมินผลในสถานที่ทำงานจริง ๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม อาจใช้การสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามปลายเปิดด้วยประโยคง่าย ๆ เช่น หลังจากเข้าอบรมท่านได้ปฏิบัติงานแตกต่างไปจากเดิมหรือไม่อย่างไร โดยผู้ประเมินยึดหลักดังนี้

3.1 ควรวัดพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรมและอาจมีการใช้กลุ่มควบคุมมาช่วยในการเปรียบเทียบผลของพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป

3.2 ระยะเวลาระหว่างการฝึกอบรมกับการประเมินผลหลังการฝึกอบรมนั้น ควรจะให้ห่างกันพอสมควร เพื่อให้แน่ใจว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานได้เกิดขึ้นจริง ๆ ทางที่ดีควรประเมินหลาย ๆ ครั้งเป็นระยะ ๆ ไป เช่น ประเมินทุก 1-3 เดือน เป็นต้น (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006: 52-62)

4. การประเมินผลลัพธ์ (Results evaluation) การประเมินในขั้นนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รู้ว่าการฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดผลดีต่อหน่วยงานหรือองค์การอย่างไรบ้าง เป็นการประเมินผลที่ต้องการจะเกิดขึ้นกับ

หน่วยงาน เช่น การลดค่าใช้จ่าย การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน การเพิ่มปริมาณการขาย และการผลิตอัตรา การลาออกลดลง เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นการประเมินผลที่ยากที่สุด เพราะในความเป็นจริงนั้นมีตัวแปรอื่น ๆ อีกมากมายนอกเหนือจากการฝึกอบรมที่มีผลกระทบต่อหน่วยงานและตัวแปรเหล่านั้น บางทีก็ยากต่อการควบคุม ฉะนั้นอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นแก่หน่วยงานในทางที่ดี จึงสรุปได้ยากกว่าเป็นผลจากโปรแกรมการฝึกอบรม

4.1 ควรจัดสภาวะการณ์หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ก่อนการฝึกอบรมเอาไว้ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับ สภาวะการณ์ภายหลังการฝึกอบรมโดยใช้ข้อมูลที่สังเกตได้หรือวัดได้

4.2 พยายามควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในผลที่ต้องการให้ เกิดขึ้นกับหน่วยงาน วิธีหนึ่งพอจะทำได้ คือการใช้กลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลอง (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006: 63-69)

สรุปได้ว่าการประเมินผลการฝึกอบรมครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกวิธีการประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมแบบ Kirkpatrick Approach ถูกพัฒนาขึ้นมาสำหรับใช้ในการประเมินการฝึกอบรม และเป็นเครื่องมือในการประเมิน รายละเอียดปลีกย่อยภายในหลักสูตร โดยเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตัวผู้เข้าอบรมเป็นหลัก โดยมี วัตถุประสงค์ของการประเมินผลการฝึกอบรม ทั้งการประเมินประสิทธิภาพ และการประเมินประสิทธิผล

4.1 ความหมาย องค์ประกอบ และความสำคัญของหลักสูตร

4.1.1 ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาได้นิยามความหมายหลักสูตรอย่างมากมายขึ้นอยู่กับแนวคิดพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ ยึดถือ มีทั้งความหมายกว้างและแคบ ซึ่งออนสไตน์และฮันกินส์ (Ornstein and Hunkins, 2004) ได้รวบรวมและ สรุปออกเป็น 5 ความหมายดังนี้

หลักสูตรคือแผน (Curriculum as a plan) หลักสูตรเป็นเอกสารที่กำหนดกลวิธีในการปฏิบัติที่ทำให้บรรลุเป้าหมายความต้องการของหลักสูตร ซึ่งเน้นแนวคิดพื้นฐานทางพฤติกรรมนิยม (Behavioral approach) มีลำดับขั้นตอนและกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบนักการศึกษาที่ได้ให้ความหมายในแนวนี

หลักสูตรคือประสบการณ์ (Curriculum as the experiences) ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นตามที กำหนดไว้แล้วเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรรวมถึงโปรแกรมต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนหลักสูตรนี้เป็นแนวคิดพื้นฐานทาง มนุษยนิยม (Humanistic approach)

หลักสูตรคือระบบ (Curriculum as a system) เป็นกระบวนการจัดระบบให้กับบุคลากรและการ นำระบบไปใช้หลักสูตรนี้เป็นแนวคิดพื้นฐานทางด้านการจัดการและแนวคิดเกี่ยวกับระบบ (Managerial and system approach)

หลักสูตรคือสาขาความรู้ที่ศึกษา (Curriculum as a field of study) หลักสูตรนี้เน้นเกี่ยวกับความรู้ทางทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติหลักสูตรนี้สนใจเรื่องประวัติศาสตร์ปรัชญาและสังคมเป็นแนวคิดพื้นฐานทางวิชาการ (Academic approach)

หลักสูตรคือเนื้อหาวิชาที่เรียน (Curriculum as subject matter) หลักสูตรนี้เน้นรายวิชาหรือกลุ่มวิชาที่เรียนไม่มีแนวคิดพื้นฐานใดโดยเฉพาะที่ใช้ในการอธิบายหลักสูตรด้านนี้

จากความหมายของหลักสูตร สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง เนื้อหากระบวนการและกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียนให้ได้รับความรู้ความเข้าใจ พัฒนาทักษะ และเปลี่ยนทัศนคติให้คิด และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องตามความสามารถ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถการจัดการศึกษาทุกระดับ หลักสูตรเป็นแผนและแนวทางในการจัดการศึกษาและเป็นเครื่องมือในการควบคุมมาตรฐานการศึกษาตลอดจนเป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

4.1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

มีผู้ให้แนวคิดในการจำแนกองค์ประกอบของหลักสูตรมีลักษณะแตกต่างกันไปในด้านหลักการและสาระสำคัญ แต่จะมีความสอดคล้องกันแนวทางเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรดังนี้

ไทเลอร์ (Tyler,1950) ได้เสนอองค์ประกอบของหลักสูตร 4 ประการ คือ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 2) การเลือกเนื้อหา 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และ 4) การประเมินหลักสูตร

บุญชม ศรีสะอาด (2546) เสนอว่าในการพัฒนาหลักสูตรจะต้องดำเนินการพัฒนาในองค์ประกอบพื้นฐานทั้ง 4 องค์ประกอบตามลำดับ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย สาระความรู้ประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล โดยเริ่มต้นที่กำหนดจุดประสงค์ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษาเป็นความคาดหวังที่ต้องให้ผู้เรียนมีหรือปฏิบัติได้ แต่องค์ประกอบที่เต็มรูปแบบของหลักสูตรมีมากกว่า 4 องค์ประกอบ เช่น การเพิ่มองค์ประกอบของหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง มาตรฐานการเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักสูตรที่สำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ การวัดและประเมินผลและมีองค์ประกอบเพิ่มเติมอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละหลักสูตร

4.1.3 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากประการหนึ่ง คือ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ทำให้มีแนวทางกำหนดว่าผู้เรียนควรเรียนรู้อะไร มีเนื้อหาสาระมากน้อยแค่ไหน ควรได้รับการฝึกอบรมให้มีทักษะด้านใด และควรควรมีพัฒนาการในด้านร่างกายจิตใจสังคมและปัญญา (อึ้ง บัวศรี, 2542) นอกจากนั้น กาญจนาคูดำรงค์ (2527) ยังได้เสนอว่าหลักสูตรเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ปรัชญาหรือความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุผลสมความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาหลักสูตรเป็นข้อกำหนดและแนวปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จ

หลักสูตรทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงได้ เพราะเมื่อต้องการสร้างคุณลักษณะของประชาชนในชาติกำหนดและเนื้อหาที่จะพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เยาวชนเป็นไปตามที่ต้องการ

4.2 การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรครอบคลุมความหมาย 2 ลักษณะ คือการทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือเป็นการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรมาก่อน ในการพัฒนาหลักสูตรนั้น สงัด อุทรานันท์ (2532) กล่าวว่าประกอบด้วย 3 ระบบ คือ

1. ระบบการสร้างหลักสูตรประกอบด้วย ขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ คือวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดมุ่งหมาย คัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ กำหนดวิธีการประเมินผล อาจมีการทดลองใช้หลักสูตร ทำการประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จแล้วและปรับปรุงหลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้
2. ระบบการใช้หลักสูตรจะต้องประกอบด้วย ขั้นตอนการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เตรียมบุคคลบริหารและบริการหลักสูตร ดำเนินการสอนตามหลักสูตรและนิเทศการใช้หลักสูตร
3. การประเมินผลหลักสูตรจะประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร และการประเมินระบบหลักสูตรทั้งหมด

4.3 ทฤษฎีและรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตร

ทฤษฎีและรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตร มีนักการศึกษาได้เสนอไว้จำนวนมาก กล่าวไว้โดยสรุปได้ดังนี้

1) ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler) กล่าวถึงหลักเกณฑ์จัดทำหลักสูตรควรตอบคำถามคำถามพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ ความมุ่งหมายของการศึกษามีอะไรบ้าง มีประสบการณ์อะไรที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมาย จะจัดประสบการณ์ให้มีประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพอย่างไร และจะประเมินผลอย่างไรจึงจะตัดสินใจว่าได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) ได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์สรุปดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมี 2 ขั้นตอน ในขั้นแรกเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายชั่วคราวโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาสังคมศึกษาผู้เรียนและการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการปรัชญาสังคม การศึกษาชั้นสอง การกลั่นกรองให้จุดประสงค์ที่สำคัญและสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ใช้จริงโดยมุ่งเน้นที่การเปลี่ยนแปลงผู้เรียน

ขั้นที่ 2 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกณฑ์ความต่อเนื่องการจัดเรียงลำดับก่อนหลัง ยากง่ายและบูรณาการขององค์ประกอบของหลักสูตร

ขั้นที่ 3 การประเมินผลโดยพิจารณาจากจุดประสงค์ที่จะวัดวิเคราะห์สถานการณ์ที่จะทำให้เกิดพฤติกรรม การสร้างเครื่องมือการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือพิจารณาถึงการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมากขึ้น

2) ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba, 1962) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรควรคำนึงถึงองค์ประกอบของหลักสูตรเป็นสำคัญ และเน้นจุดเด่นอยู่ที่ยุทธวิธีการสอนและการจัดประสบการณ์เรียนรู้รูป เป็นลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและสังคม

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ขั้นที่ 3 คัดเลือกเนื้อหา

ขั้นที่ 4 จัดลำดับเนื้อหา

ขั้นที่ 5 จัดประสบการณ์การเรียนการสอน

ขั้นที่ 6 เรียงลำดับประสบการณ์ที่ควรจัดให้ผู้เรียน

ขั้นที่ 7 กำหนดวิธีการประเมินและแนวทางในการปฏิบัติ

ส่วนออเดรย์นิโคลล์และฮาร์ดนิโคลล์ (Nicholls and Nicholls, 1976) ได้เสนอกระบวนการการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะวงจร โดยมีแนวคิดพื้นฐานว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่พัฒนาต่อเนื่องและไม่สิ้นสุด

ภาพประกอบ 1 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

1. การวิเคราะห์สถานการณ์เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปใช้กำหนดเป้าหมายของหลักสูตร โดยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้สอน ผู้เรียน สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก
2. การเลือกวัตถุประสงค์ โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเรียนรู้และประเมินผลวัตถุประสงค์จำเป็นต้องมีความชัดเจนและความเที่ยงตรง
3. การเลือกและจัดเนื้อหาสาระประกอบไปด้วย เนื้อหาประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เนื้อหาที่เป็นความรู้ ทักษะทัศนคติ และค่านิยม สำหรับเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาพิจารณาได้จากความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความสำคัญ ความน่าสนใจ และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. การเลือกและวิธีการจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ ควรมีการเชื่อมโยงทั้งในแนวลึกและแนวกว้าง คือการจัดประสบการณ์เชื่อมโยงทั้งในรายวิชาเดียวกันและรายวิชาอื่น ๆ

5. การประเมินผลเป็นการพิจารณาว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร การประเมินผลควรจะเน้นการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนมากกว่าจะเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ

สำลี ทองจิ๋ว (2555) เสนอกระบวนการการพัฒนาหลักสูตรมี 5 ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่

1. ขั้นการศึกษาบริบทสังคมเพื่อศึกษาวิถีชีวิตของคนในสังคมหนึ่ง ๆ (วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ) ศึกษาความต้องการจำเป็นเฉพาะที่หลักสูตรที่กำลังจะพัฒนาขึ้น จะต้องทำให้ตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคม ต้องทำให้ผู้เรียนเข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตที่เป็นปัจจุบันและสามารถใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพอยู่ในบริบทสังคมนั้น ๆ ได้

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องเข้าใจบริบทสังคมในมิติต่าง ๆ อย่างรอบด้าน เข้าถึงจุดยืนและเป้าหมายชีวิตของคนในสังคมได้แล้ว ในกรณีหลักสูตรอาเซียนนี้ ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องศึกษาทำความเข้าใจอย่างรอบด้านในทุกมิติของประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน เป้าหมายการรวมกลุ่ม ศักยภาพและปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นในแต่ละประเทศในอันที่จะทำหรือไม่ ทำให้เป้าหมายที่เขียนไว้เป็นปฏิญญาร่วมกันบรรลุเป้าหมายได้หรือไม่อย่างไร ซึ่งถ้าผู้พัฒนาหลักสูตรยังไม่ได้ศึกษาวิจัยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่รอบด้านและรัดกุมพอ คงทำให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรในขั้นนี้ผ่านได้ เช่น ผู้ที่จะพัฒนาหลักสูตรสาระหลักที่เป็นหัวใจของการศึกษาได้จะต้องมีองค์คณะที่ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับของคนในสาขานั้นอย่างกว้างขวางอย่างน้อยสองถึงสามคนร่วมกับนักการศึกษาพัฒนาหลักสูตร กรอบแนวคิดนี้หรือทิศทางที่กำหนดไว้นี้เองจะถูกนำมาใช้เป็นจุดเริ่มต้นของความต่อเนื่องเชื่อมโยงในภาพรวมขององค์ประกอบทั้งหมดของหลักสูตร กำหนดทิศทางการพัฒนาหลักสูตรทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเป้าหมาย วัตถุประสงค์ โดยเฉพาะเรื่องความลุ่มลึกของเนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์ทั้งหลายทั้งปวง กรอบโครงสร้างเวลาเรียน จุดหมายปลายทางที่เกิดจากการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ ไปจนถึงวิธีการวัดและประเมินผลและความสอดคล้องในภาพระหว่างสิ่งที่จัดไว้ในหลักสูตรกับเป้าหมายและปณิธานที่ตั้งไว้ในหลักสูตรในขั้นนี้ คือ ขั้นการวางแผนสร้างกรอบการดำเนินงานนั่นเอง

3. การคัดสรรเนื้อหาสาระประสบการณ์และการลำดับจัดกระทำเนื้อหาสาระในรูปแบบหรือลักษณะที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

4. ขั้นการคัดสรรวิธีการเรียนรู้ที่สนองตอบต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนของผู้เรียนและบริบทวัฒนธรรมการเรียนรู้ของสังคมขณะนั้น

5. ขั้นการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลผู้เรียน ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับหลักการและสนองตอบความต้องการจำเป็นของบริบทสังคมนั้น ระบุวิธีการวัด (เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแหล่งข้อมูลประเภทข้อมูลการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า) การประเมินผลข้อมูลและการสรุปผลการประเมิน

เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตรแม้ว่ากระบวนการพัฒนาหลักสูตรในภาพรวม

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรอาเซียน สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน ได้ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบภายใต้แนวคิดการพัฒนาตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2552-2556 และเน้นการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยมีการหารือร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิรับฟังความคิดเห็นจากส่วนราชการ และกลุ่มข้าราชการเป้าหมาย ประกอบด้วย การวิเคราะห์หน้าที่ความรับผิดชอบ คุณลักษณะสำหรับตำแหน่งงานด้านอาเซียนของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็น รวมถึงการพิจารณาความหลากหลายของผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการทำงานภาครัฐให้แก่ส่วนราชการ และนำเสนอแนวทางการพัฒนาต่อคณะอนุกรรมการข้าราชการพลเรือน (อ.ก.พ.) ที่รับผิดชอบเพื่อพิจารณาความครบถ้วนสมบูรณ์

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภชัย วิทยุศาสตร์ (หัสยา ไทยานนท์, 2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ประชาคมอาเซียน 2558: อนาคตและการปรับกระบวนทัศน์ประเทศไทย” (Thailand’s Outlook & Paradigm Shift Towards ASEAN Community 2015) โดยใช้รายงานผลการทางวิชาการ (Working Paper) มาเป็นฐานในการ “จำลองเหตุการณ์” (Simulation Technique) เพื่อเป็นการคาดการณ์อนาคต (Outlook) ด้วยการฉายภาพรวมของสถานะแวดล้อมที่มีความหลากหลายให้เห็นตั้งแต่ระดับโลก ระดับภูมิภาค มาจนถึงระดับประเทศไทย ผ่านมิติพลังอำนาจของชาติทั้ง 3 ด้าน คือ มิติด้านการเมืองความมั่นคง มิติด้านเศรษฐกิจ และมิติด้านสังคมวัฒนธรรม และพิจารณาขีดความสามารถในการตั้งรับ รวมไปถึงการคาดการณ์ประเทศไทยถึงศักยภาพอุปสรรคและการเตรียมความพร้อมต่อการปรับกระบวนทัศน์ของประเทศไทย เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 บนพื้นฐานการให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลในทุกมิติอย่างบูรณาการและเป็นองค์รวมมีการเตรียมความพร้อมอย่าง “มีเหตุผล” เพื่อให้ “มีภูมิคุ้มกันที่ดี” ภายใต้เงื่อนไขที่จะนำไปสู่คุณภาพชีวิตเศรษฐกิจและสังคมที่มีความก้าวหน้าอย่างสมดุลมั่นคงและยั่งยืน ตามคำขวัญของประชาคมอาเซียนที่ว่า “หนึ่งวิสัยทัศน์หนึ่งเอกลักษณ์หนึ่งประชาคม” หรือ “One Vision, One Identity, One Community” ผลการศึกษามีข้อเสนอแนะแนวทางการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียนภายใต้แผนงานการจัดตั้งประชาคม 3 เสาหลัก คือ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC Blueprint) ควรดำเนินการโดย (ก) พัฒนากฎบัตรอาเซียนและการศึกษาถึงช่องโหว่และข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นกับไทย: ระบบเขงเกนวีซ่า (ข) ผลิตรักกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อรองรับกับอาเซียน: การเปิดเสรีอาเซียน ปี 2558 ผลกระทบต่อพัฒนาการกฎหมายไทย (ค) ปลุกฝังจริยธรรมบนพื้นฐานของประชาธิปไตย: ภาวะถดถอยของผู้นำทางการเมืองของไทย 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) ควรดำเนินการโดย (ก) เตรียมความพร้อมคลังสมองทางอาชีพ: วิฤติการศึกษาไทยบนถนนสายอาเซียน (ข) ยับยั้งภาวะแรงงานสมองไหล: การเคลื่อนย้ายแรงงาน

บริการอย่างเสรี (ค) การลดหรือจำกัดความขัดแย้ง: สถานการณ์เปลี่ยนสนามการค้าเป็น สนามรบ 3) ประชาคม สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC Blueprint) ควรดำเนินการโดยปลูกฝังการเปลี่ยนถ่ายวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน: ความหลากหลายทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังได้สรุปภาพรวม แนวทางการเตรียมความพร้อมของไทยบนเส้นทางสู่ประชาคมอาเซียน คือ 1) ทำความเข้าใจต่อประชาชนของประเทศสมาชิกต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน 2) ปลูกฝัง การสร้างค่านิยม และแนวปฏิบัติร่วมกันของอาเซียนในด้านต่าง ๆ เช่น การไม่ใช้กำลังยึดหลักสันติวิธีและการไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อสร้างความสงบสันติภายในภูมิภาค 3) การสร้างขีดความสามารถของอาเซียนในการเผชิญกับภัยคุกคามทางความมั่นคงบนพื้นฐานความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนการประสานจัดทำข้อมูลกลางใน ส่วนของอาชญากรรมข้ามชาติในอาเซียน เพื่อแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย การค้ายาเสพติด การประทุพติต กฎหมายและอาชญากรรมข้ามชาติ 4) เน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางด้านความมั่นคง เพื่อสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจและป้องกันความขัดแย้งที่รุนแรง 5) ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมสำหรับบุคลากรในสาขาต่าง ๆ อาทิ ภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่น เนื่องจากอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการประสานงานส่วนภาษาท้องถิ่น ใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารและอำนวยความสะดวกต่อประชาชนและนักท่องเที่ยวของสมาชิก 6) ศึกษาตัวบท กฎหมายของสมาชิกแต่ละประเทศ เนื่องจากมีความแตกต่างกันเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความร่วมมือและ ป้องกันความขัดแย้งระหว่างประเทศ และ 7) ศึกษาวัฒนธรรมของสมาชิกโดยเฉพาะประเทศที่มีวัฒนธรรมที่ แตกต่างกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติต่อประชาชนเหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง

กระทรวงการต่างประเทศ (2556) ได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมของไทยในการเข้าสู่ อาเซียน พบว่า เอแบคโพลได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจการรับรู้และตระหนักเกี่ยวกับ “อาเซียน” ของคนไทยในการ ก้าวสู่การเป็น “ประชาคมอาเซียน” ในปี พ.ศ. 2558 หลังจากที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ท้องถิ่นและสถาบันการศึกษา มีความตื่นตัวในการแสวงหาและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว เป็นที่น่าสนใจว่าคน ไทยรู้จักและรับรู้เกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้นเพียงใด ในการนี้ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” ของสถาบัน บัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ ได้ทำการสำรวจการรับรู้และตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนของประชาชนชาวไทยเมื่อช่วง ต้นปีที่ผ่านมา โดยกระจายกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศในหลายช่วงอายุและหลากหลายอาชีพ รวมทั้งสิ้น 2,503 คน จนได้ผลสำรวจในรอบที่ 1 สรุปได้ว่า 1) ประชาชนที่คิดว่าตนมีความพร้อมในการเป็นประชาชนในประชาคม อาเซียนคิดเป็นร้อยละ 51.4 2) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิทยุกระจายเสียง นิตยสาร/วารสาร และหนังสือ ตามลำดับ 3) ประชาชน ที่คิดว่าทำให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในประเด็นเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนมีความสำคัญมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาเป็นเรื่องการเมืองและความมั่นคง (ร้อยละ 13.9) ซึ่งให้ความสำคัญไม่ต่างกันมากนัก กับเรื่องสังคมและวัฒนธรรม (ร้อยละ 13.3) 4) ประชาชนที่คิดว่าเตรียมความพร้อมด้านฝีมือแรงงานเป็นเรื่อง จำเป็นมาก คิดเป็นร้อยละ 96 5) ประชาชนที่คิดว่าส่งเสริมให้มีการเรียนภาษาอังกฤษหรือภาษาประเทศ

สมาชิกอาเซียนเป็นเรื่องจำเป็นมากคิดเป็นร้อยละ 81 แสดงให้เห็นว่าประชาชนไทยเริ่มตื่นตัวและรู้สึกว่ามี ความพร้อมในการเป็นประชาชนในประชาคมอาเซียนพอสมควร ร้อยละ 51.4 ซึ่งเกินกว่าครึ่งของจำนวน ประชาชนที่สำรวจนับว่า คนไทยมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนดีขึ้น เมื่อเทียบกับผลสำรวจก่อนหน้านี้จากการศึกษา เรื่องทัศนคติและการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน: ข้อค้นพบจากการสำรวจสิบประเทศ (Attitudes and Awareness toward ASEAN: Findings of a Ten Nation Survey) ของมูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation) เมื่อปี พ.ศ. 2551 โดย ดร.อีริค ทอมป์สัน (Dr. Eric Thompson) จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ และ ผศ.ดร.จูลี เทียน ไทย จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้สำรวจนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ สมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ (อาทิ มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ มหาวิทยาลัยมลายา และจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย) จำนวนประเทศละ 200-220 คน รวมทั้งสิ้น 2,170 คน ผลปรากฏว่านักศึกษาไทยมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนค่อนข้างต่ำ และอยู่ในระดับที่ต่ำกว่านักศึกษาจากสปป.ลาวและกัมพูชา โดยนักศึกษาไทยจดจำปี ที่มีการก่อตั้งอาเซียนได้น้อยที่สุด แม้อาเซียนจะถือกำเนิดในประเทศไทยก็ตาม โดยตอบถูกเพียงร้อยละ 27.5 เท่านั้น ขณะที่ค่าเฉลี่ยของชาติอาเซียนทั้งหมด คือร้อยละ 49.5 นอกจากนี้ในขณะที่ร้อยละ 76.8 ของนักศึกษา อาเซียนทั้งหมดเห็นด้วยว่าตนเป็นพลเมืองอาเซียน ส่วนนักศึกษาไทยเห็นด้วยร้อยละ 67 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ ค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้จากการสำรวจของนิต้าโพล พบว่า คนไทยมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนมากพอสมควร ซึ่งนับว่าดีขึ้นกว่าช่วงที่ผ่านมา ช่องทางหลักที่คนไทยได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน คือ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ตามลำดับ คนไทยให้ความสำคัญกับประเด็นทางเศรษฐกิจของอาเซียนมากที่สุด ในขณะที่สนใจประเด็นด้านการเมืองความมั่นคงและสังคมวัฒนธรรมค่อนข้างน้อย และยังจำเป็นต้องเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มขึ้นอีก จากความพยายามของหลายภาคส่วน โดยเฉพาะภาครัฐในการ เผยแพร่เกี่ยวกับอาเซียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข่าวรายการโทรทัศน์ การ์ตูน สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือและแผ่น พับ ทำให้ชาวไทยมีช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จะเป็นสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้การที่ไทยมี ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ ดำรงตำแหน่ง เลขาธิการอาเซียน เป็นระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2551-2555) ก็มีส่วนเพิ่มความสนใจและความตระหนักรู้เกี่ยวกับ อาเซียนมากขึ้นด้วย ตัวอย่างความรู้ที่มีมากขึ้น อาทิ ร้อยละ 82.5 ของกลุ่มตัวอย่างของนิต้าโพลระบุว่า AFTA เป็นเขตการค้าเสรีของอาเซียน อีกทั้งยังมีผู้ตระหนักรู้ว่า “จำเป็นต้องพัฒนาฝีมือแรงงาน” สูงถึงร้อยละ 96 และผู้ที่ คิดว่า “จำเป็นต้องพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษตลอดจนภาษาเพื่อนบ้าน” สูงถึงร้อยละ 81 แสดงให้เห็นว่า สถิติ ชาวไทยผู้ที่พร้อมจะเป็นประชาคมอาเซียน จากการสำรวจของนิต้าโพลยังไม่ถือว่าอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้จาก การสำรวจเรื่อง “ความเข้าใจอันดีต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” ของบริษัทที่ปรึกษาทางธุรกิจ Ipsos Business Consulting เมื่อปี พ.ศ. 2555 พบว่าคนไทยเพียงร้อยละ 25 มีความเข้าใจดังกล่าว ซึ่งอยู่ในอันดับ 5 โดยที่ อันดับ 1 คือ มาเลเซีย อยู่ที่ร้อยละ 56 ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจของนิต้าโพลที่พบว่า เกือบร้อยละ 50 ของคน ไทยที่สำรวจ ยังคิดว่าการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะเริ่มในวันที่ 1 มกราคม 2558 ในขณะที่เพียงเกือบร้อยละ 20

ตอบได้อย่างถูกต้องว่าเป็นวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 นอกจากนั้น จากการสำรวจของนิด้าโพลยังพบว่า ประชาชนจะให้ความสำคัญกับประเด็นเศรษฐกิจการค้าการลงทุนหรือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากที่สุด โดยสูงถึงร้อยละ 70 ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจได้ในขณะที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับประเด็นด้านการเมืองความมั่นคง และด้านสังคมวัฒนธรรมของอาเซียน นักคิดเป็นตัวเลขประมาณ ร้อยละ 13 เท่านั้น แม้ว่าการสำรวจทั้ง 3 สำนักที่กล่าวมา จะแตกต่างกันไปบ้างในด้านเนื้อหาใจความในการสำรวจและกลุ่มตัวอย่าง แต่น่าจะสรุปได้ว่าทุกภาคส่วนต่าง ๆ ในประเทศไทยยังต้องเพิ่มความพยายามขึ้นอีก เพื่อให้มีอัตราส่วนประชาชนที่รับรู้เข้าใจ อีกทั้งมีความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งควรเร่งรัดเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นด้านการเมืองความมั่นคงและสังคมวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของความเป็นประชาคมอาเซียนมากขึ้นด้วย (กระทรวงการต่างประเทศ, 2556)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

การสร้างและพัฒนาหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร) ครั้งนี้ คณะวิจัยได้ดำเนินการตามกรอบขอบเขตงาน (Term of reference :TOR) ของ สำนักงาน ก.พ. เพื่อออกแบบการศึกษาในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หลักสูตรฝึกอบรมตามกระบวนการวิจัย โดยเริ่มจากการค้นหาปัญหาและความต้องการจำเป็น ด้วยการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณด้วยการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม และข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อนำมาสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งวิธีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ มีการดำเนินการวิจัยเพื่อค้นหาความต้องการจำเป็นในการสร้างหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร ได้แก่ บุคลากรภาครัฐระดับชำนาญการถึงระดับเชี่ยวชาญ หรือเทียบเท่าที่ปฏิบัติงาน ในกระทรวง สำนักงานทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 315,161 คน (ข้อมูลจากสำนักงาน ก.พ. ปีพ.ศ. 2555)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรภาครัฐระดับชำนาญการถึงระดับเชี่ยวชาญ หรือเทียบเท่าที่ปฏิบัติงานเฉพาะในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็น 2 ระยะ ได้แก่

กลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1 ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อใช้ในการสำรวจเพื่อหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม จาก 76 จังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 มีการกำหนดขนาดตัวอย่างจากสูตรยามานะ ที่กำหนดความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% จากประชากรประมาณ 320,000 คน ด้วยสูตร $n = N / (1 + N(e)^2)$ จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ $(320,000 / (1 + (320,000 * .0025)))$ เท่ากับ 400 คน สำหรับขนาดกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ แต่เนื่องจากงานวิจัยนี้มีการรวบรวมข้อมูลให้มีการกระจายครบทั้ง 6 จังหวัด โดยใช้การสุ่มอย่างมีระบบแบบแบ่งชั้นภูมิตามโควต้า (Quota Stratified random sampling) จึงกำหนดให้จังหวัดเป็นตัวแทนแบ่งชั้นให้ได้จังหวัดละ 50-66 คน รวม 400 คน โดยกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายบุคลากรภาครัฐตามกระทรวงและส่วนราชการกับข้าราชการท้องถิ่น ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เพื่อป้อนข้อมูลประกอบในการจัดทำหลักสูตร ได้แก่ ประเด็นสัมภาษณ์ความคาดหวังของผู้บริหารที่กำกับงานอาเซียนในภูมิภาค และสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในด้านการทำงานอาเซียนของภาครัฐในพื้นที่ภูมิภาค รวมอย่างน้อย 2 คน

กลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 2 เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามวัตถุประสงค์การฝึกอบรม ได้แก่ บุคลากรภาครัฐระดับชำนาญการถึงระดับเชี่ยวชาญ หรือเทียบเท่าที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดชายแดน ที่ได้มาจากกลุ่มประชากรจาก 6 จังหวัด มีจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมฝึกอบรมจำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน ต่อครั้ง

สำหรับการดำเนินการจัดฝึกอบรมในการศึกษาระยะที่ 2 คณะวิจัยดำเนินการประสานงานกับสำนักงานจังหวัดชายแดนภาคตะวันตก 6 จังหวัด เพื่อสรรหาและคัดเลือกบุคลากรภาครัฐตามคุณสมบัติ เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ให้ได้กลุ่มเป้าหมายที่ครอบคลุมส่วนราชการในภูมิภาคและท้องถิ่น พร้อมจัดทำทำเนียบผู้สมัครเข้าฝึกอบรม และทำเนียบผู้เข้ารับการอบรมครบตลอดหลักสูตรเพื่อการเก็บข้อมูลประเมินและติดตามผลต่อไป

2. ขอบเขตการศึกษา

การทบทวน TOR และทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นในด้านยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของจังหวัด การพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านอาเซียนของไทยและของประเทศอาเซียน ร่วมกับแนวคิดการวิจัยและพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับแนวการสัมภาษณ์ ความคาดหวังของผู้บริหารที่กำกับงานอาเซียนในภูมิภาค และสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในด้านการทำงานอาเซียนของภาครัฐในพื้นที่ภูมิภาคจากบุคคลทั้งภาครัฐ เอกชน และ NGO สามารถสรุปเป็นกรอบแนวทางการดำเนินโครงการพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค เพื่อรู้เท่าทันอาเซียนและสร้างความร่วมมือและความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคต่อไป โดยคณะวิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมประเมิน ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมทำวิจัย ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ได้จากการสัมภาษณ์ และสอบถามในกลุ่มนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ นักพัฒนาหลักสูตร นักการศึกษาอาเซียน และผู้ปฏิบัติงานด้านอาเซียนในส่วนภูมิภาค โดยประยุกต์ใช้กรอบการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมในเชิงปฏิบัติการ และกรอบการเรียนรู้เท่าทันอาเซียนที่ประกอบด้วยทักษะทางปัญญา ทักษะทางสังคม และการปฏิบัติมากำหนดองค์ประกอบของกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ในหลักสูตร

3. แผนการเก็บรวบรวมข้อมูล

แผนการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสำรวจในการศึกษาระยะที่ 1 โดยมีกลุ่มข้าราชการที่คาดว่าจะใช้ในวางแผนการส่งและตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จังหวัดละ 70 ฉบับ ได้รับตอบกลับมาจังหวัดละ 50-66 ฉบับ รวมเป็น 349 ฉบับ จาก 6 จังหวัด โดยจัดส่งแบบสอบถามโดยมีจดหมายนำจาก สำนักงาน ก.พ. ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และประสานงานเพื่อเก็บข้อมูลด้วยตนเองเป็นการภายใน ร่วมด้วยกับหัวหน้า

สำนักงานจังหวัด เพื่อเก็บข้อมูลเฉพาะผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับด้านอาเซียน และบุคลากรในตำแหน่งด้านพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ทั้งบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

สำหรับบุคลากรภาครัฐที่สังกัดกระทรวงอื่น คณะวิจัยจะติดต่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านกรมหรือ
สำนักงานนั้น ๆ เช่น สำนักอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา กรมการแพทย์ทหาร สาธารณสุขจังหวัด เป็นต้น พร้อมทั้งประสานงานเพื่อเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
ร่วมด้วย สำหรับพื้นที่ที่คณะที่ปรึกษามีผู้ประสานงานภายในเพื่อให้ได้ข้อมูลที่รวดเร็วขึ้นเพื่อให้ได้แบบสอบถาม
ตอบกลับสมบูรณ์ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละจังหวัด ประกอบด้วย

1. ข้าราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่
 - 1) ข้าราชการพลเรือนสามัญ
 - 2) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3) ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา
 - 4) ข้าราชการตำรวจ
 - 5) ข้าราชการอัยการและตุลาการ
 - 6) ข้าราชการองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ
2. ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนตำบล และเทศบาล

4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1. ทบทวนวรรณกรรมด้านอาเซียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านอาเซียนของประเทศไทยและ
ชาติสมาชิกของประชาคมอาเซียน และวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก
2. กำหนดร่างแบบสอบถามความต้องการจำเป็นด้านอาเซียน (ASEAN Training Needs) และนำไปให้
ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจพร้อมแก้ไข และนำเสนอผ่านการรับรองงานจาก สำนักงาน ก.พ.
3. นำแบบสอบถามความต้องการจำเป็นด้านอาเซียน (ASEAN Training Needs) ไปใช้เก็บข้อมูลจริง

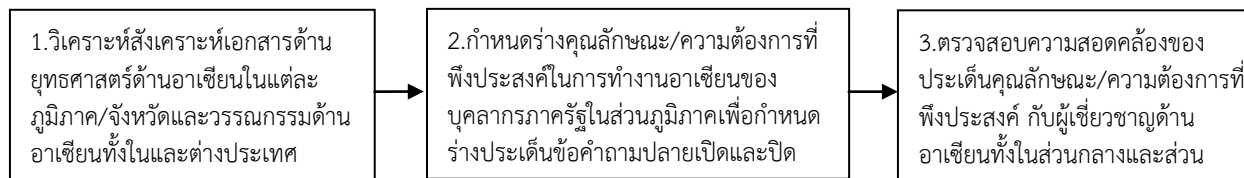
5. สถิติวิเคราะห์ที่ใช้ในการศึกษา

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การพรรณนาตีความ
2. ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการสำรวจตามแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา จำนวน
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index- PNI)
3. ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ใช้
สถิติค่าที่ สถิติสหสัมพันธ์ เป็นต้น

สามารถสรุปผลการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรได้ตามขั้นตอนได้ ดังภาพประกอบ 2

ระยะที่ 1 – ศึกษาความต้องการจำเป็นและความคาดหวัง

ขั้นเตรียมการ

ระยะที่ 2 – พัฒนาหลักสูตรและจัดอบรม

ขั้นดำเนินการ

กิจกรรมที่ 2 สำรวจความต้องการจำเป็นและความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานด้านอาเซียน

- สัมภาษณ์ความคาดหวังของผู้บริหารที่กำกับงานอาเซียนในจังหวัดชายแดนภาคตะวันตก และสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน การทำงานอาเซียนในจังหวัดชายแดนภาคตะวันตก ทั้งภาครัฐและเอกชน อย่างน้อยจำนวน 2 คน
- สำรวจแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา/ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานด้านอาเซียน ในกลุ่มนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านอาเซียนในส่วนงานต่าง ๆ ประจำจังหวัด

กิจกรรมที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นและผลการสังเคราะห์เอกสาร

- กำหนดร่างหลักสูตร ที่ประกอบด้วย ที่มา วัตถุประสงค์ หัวข้อวิชา ขอบเขตเนื้อหา ระยะเวลาฝึกอบรมของรายวิชา วิธีการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมาย วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และบรรยากาศการจัดฝึกอบรม และแบบประเมิน ทำเนียบวิทยากรพื้นที่และส่วนกลางจำแนกตามภูมิภาค

กิจกรรมที่ 4 วิพากษ์หลักสูตร

- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในกลุ่มผู้ใช้หลักสูตร เพื่อวิพากษ์และประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย วิทยากร ผู้ร่วมจัดอบรมในภูมิภาค นักวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานด้านอาเซียน นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภูมิภาค 1 ครั้ง 2 วัน รวม 62 คน

กิจกรรมที่ 5 วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผลการวิพากษ์หลักสูตร

- นำผลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้วิพากษ์หลักสูตรมาปรับปรุงและจัดทำหลักสูตรที่สมบูรณ์ เป็นหลักสูตรแกนกลาง สำหรับพัฒนาบุคลากรภาครัฐผู้ปฏิบัติงานด้านอาเซียนในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย

กิจกรรมที่ 6 ใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตามกระบวนการวิจัย ใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก

- เตรียมพื้นที่เป้าหมายในจังหวัดชายแดนภาคตะวันตกเพื่อเป็นสถานที่จัดอบรมตามหลักสูตรแกนกลางร่วม 6 จังหวัด เป็นเวลา 3 วัน 2 รุ่น
- จัดอบรมตามหลักสูตร 3 วัน ต่อรุ่น ๆ ละจำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน ให้แก่บุคลากรภาครัฐในกลุ่ม 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก

ขั้นประเมินผล

กิจกรรมที่ 7 ติดตามประเมินผลและสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก

- ทำการประเมินผลปฏิบัติการเรียนรู้ ระหว่างจัดอบรม สิ้นสุดการอบรมทันทีและสุ่มติดตามผลการปฏิบัติงานและการประสานงานเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ภูมิภาค ผ่านกลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์ภายหลังการอบรม

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

ตาราง 9 แผนการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

กิจกรรม	ปี พ.ศ. 2557							
	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
1.จัดทำรายละเอียดโครงการและเขียนแผนการดำเนินโครงการ	↔							
2.วิเคราะห์สังเคราะห์เอกสารยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	↔							
3.สร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือจากวรรณกรรมและผู้ทรงคุณวุฒิ	↔							
4.สัมภาษณ์ความคาดหวังของผู้บริหารที่กำกับงานอาเซียนในภูมิภาคและสรุปข้อมูล								
6.สัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในงานอาเซียนของภาครัฐในภูมิภาค	↔							
7.ปรับปรุงแบบสอบถามเพิ่มเติมจากผลการสัมภาษณ์	↔							
8.เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อหาความต้องการจำเป็นจากบุคลากรภาครัฐ		↔						
9.ประมวลผลข้อมูลและเสนอกรอบการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของรายกลุ่มจังหวัด			↔					
10.จัดทำร่างหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค ที่เป็นหลักสูตรความต้องการร่วม (Common needs) สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ หัวข้อวิชา และขอบเขตเนื้อหา ระยะเวลาการฝึกอบรม ของรายวิชา วิธีการฝึกอบรม และกลุ่มเป้าหมายของแต่ละหลักสูตร เป็นต้น			↔					
11.จัดประชุมชี้แจงผลการศึกษาเพื่อวิพากษ์หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคและรับฟังข้อเสนอแนะจากจังหวัดชายแดน				↔				
12.จัดทำรายงานผลการประชุมชี้แจงผลการศึกษาส่ง สำนักงาน ก.พ.ประกอบด้วย 1) รายงานผลการจัดประชุม 2) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุม และ 3) หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่ปรับปรุงหลังประชุม					↔			
13. จัดทำร่างเอกสารส่งสำนักงาน ก.พ.ประกอบด้วย 1) กรอบแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐในบริบทอาเซียน 2) หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่ปรับปรุงและ 3) รายชื่อที่อยู่สำหรับเตรียมจัดส่งเอกสารเผยแพร่ให้จังหวัดชายแดน					↔			
14. ดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่เป็นหลักสูตรความต้องการร่วม (Common needs) สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่จังหวัดชายแดน ให้แก่บุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดชายแดนจำนวน 3 วัน ไม่น้อยกว่า 120 คน						↔		
15.จัดทำรายงานผลการดำเนินการจัดฝึกอบรมส่ง สำนักงาน ก.พ.							↔	
16.ประเมินผลและสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ภูมิภาค								↔
17.จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์และเอกสารเผยแพร่ทั้งหมด								↔

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ชุมพร) ครั้งนี้ คณะวิจัยได้ออกแบบการศึกษาในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หลักสูตรฝึกอบรมตามกระบวนการวิจัย โดยเริ่มจากกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการจำเป็นด้วยวิธีแบบคู่ขนาน ทั้งในเชิงปริมาณด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ของจังหวัด และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อนำมาสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้มีประสิทธิผลต่อไป โดยมีผลการศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 2 ผลการวิพากษ์หลักสูตร

ตอนที่ 3 ผลการออกแบบหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ในการวิจัยเพื่อค้นหาความต้องการจำเป็นในการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ชุมพร) มีการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูล 3 วิธีหลัก ได้แก่

1) การวิเคราะห์ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของตัวอย่าง 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตกกับยุทธศาสตร์ของประเทศ

2) ผลการสัมภาษณ์สภาพปัญหาและความคาดหวังที่มีต่อบุคลากรภาครัฐในภาคตะวันตกในการปฏิบัติงานด้านอาเซียน

3) ผลการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index – PNI) จากผลการสำรวจจากบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก

1) การวิเคราะห์ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของจังหวัดกับยุทธศาสตร์ของประเทศ แผนยุทธศาสตร์ภาคตะวันตกเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเสาหลักของประชาคมอาเซียนพบว่าภาคตะวันตกให้ความสำคัญกับความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community หรือ AEC) และ

ความร่วมมือในด้านสังคมวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) โดยแต่ละจังหวัดมีประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนโดยภาพรวมมีดังนี้

จังหวัดกาญจนบุรี มีความเข้มแข็งหลายด้าน อาทิเช่น มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายเชิงนิเวศธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศาสนา มีพื้นที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร จึงทำให้การคมนาคมสะดวก มีพื้นที่ขนาดใหญ่มากเป็นอันดับ 3 ของประเทศ เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดหวาน และข้าวโพดอ่อน มีโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรที่มีกำลังการผลิตสูง มีแหล่งน้ำมากทั้งเขื่อนและแหล่งน้ำธรรมชาติ มีพื้นที่ติดชายแดนทางตะวันตกกับสหภาพเมียนมาที่เป็นการค้าที่มีแนวยาว 370 กม. มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ติด 1 ในเอเชีย (ทุ่งใหญ่นเรศวร) มีแนวท่อก๊าซธรรมชาติผ่าน มีศักยภาพในการก่อสร้างสถานีแรงดันต่ำเพื่อนำมาใช้เป็นพลังงานราคาถูกในภาคอุตสาหกรรม มีสนามบินที่พร้อมจะพัฒนาเป็นสนามบินพาณิชย์ก่อน และพัฒนาคนด้านการศึกษา การเสริมสร้างความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจจังหวัด โดยมีกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม มีปัจจัยสำคัญคือความร่วมมือจากสหภาพเมียนมา ความร่วมมือจากรัฐบาลไทยในการจัดโครงสร้างพื้นฐานและการผ่านแดนความสำเร็จของ Transborder corridor เชื่อมสู่ไทย กล่าวคือ จุดผ่านแดนถาวรและกฎระเบียบสากลที่เอื้ออำนวย รวมถึงการใช้บริการธุรกิจและระบบโลจิสติกส์ที่แข็งแกร่งของไทย

จังหวัดราชบุรี มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต มีวิธีการโดยการพัฒนาและขยายช่องทางสินค้าเกษตรปลอดภัยทั้งในและต่างประเทศ และการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ AEC และจากการสังเคราะห์พบว่า จังหวัดราชบุรีมีจุดแข็งในการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน ได้แก่ โครงการนิคมอุตสาหกรรม และท่าเรือน้ำลึกทวาย เป็นโครงการที่รัฐบาลไทยได้ลงนามความร่วมมือกับรัฐบาลสหภาพเมียนมา โดยก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกที่เมืองทวายและพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงท่าเรือจังหวัดราชบุรี มีระยะทางระบบการขนส่งที่สะดวกและระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพและประเทศเพื่อนบ้าน มีนโยบายด้านโลจิสติกส์ของรัฐบาลเพื่อเป็นศูนย์กลางในการขนถ่ายสินค้า การเปิดประเทศเข้าสู่ AEC จะทำให้ง่ายต่อการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศ มีกิจกรรมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรให้กลุ่มมวลชนแนวชายแดนอย่างต่อเนื่อง และมีกองกำลังตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนสามารถเฝ้าระวังได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

จังหวัดเพชรบุรี เป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตน่าอยู่และน่าเที่ยวมีชายฝั่งทะเลที่สวยงาม เป็นศูนย์ประชุมสัมมนา นันทนาการหลากหลายรูปแบบ เป็นแหล่งผลิตผักผลไม้สดปลอดภัย และอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นภัยต่อสภาพแวดล้อม จึงมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่มีความเชื่อมโยงของการท่องเที่ยว และพื้นที่เศรษฐกิจสู่ AEC โดยเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวและพื้นที่เศรษฐกิจและการสร้างความสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวและการค้า ณ จุดผ่านแดนถาวรไทย-สหภาพเมียนมา/กัมพูชา/สปป.ลาว และประเด็นยุทธศาสตร์การกักตุนชายฝั่งทะเล โดยมุ่งเน้นการหยุดการกัดเซาะด้วยวิธีที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่โดยในพื้นที่

จังหวัดเพชรบุรีมีการสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่น ซึ่งปัญหาชายฝั่งทะเลถูกทำลายจะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การประกอบอาชีพการเกษตรและการท่องเที่ยว และจังหวัดเพชรบุรียังมีความโดดเด่นในความหลากหลายในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ชายหาดชะอำ และพื้นที่ป่าชายเลน การท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและชนมไทย และการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวิถีชีวิตหมู่บ้านไทยทรงดำ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผลการสังเคราะห์พบจุดแข็งในการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนที่มีความโดดเด่นในเรื่องของการท่องเที่ยว และได้รับความนิยมเนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นใหม่ ตลอดจนการเป็นแหล่งที่พักอาศัยระยะยาวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ มีการเพิ่มพูนและพัฒนาทักษะทางด้านภาษาให้แก่แรงงานภาคการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถแข่งขันกับแรงงานจากต่างประเทศได้ และทำให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นเมืองท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียนในอนาคต มีพรมแดนติดกับประเทศสหภาพเมียนมา ซึ่งทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์ที่ดี โดยมีด่านสิงขรเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าที่สำคัญและมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางไปเที่ยวบริเวณด่านตลอดทั้งปี ด่านสิงขรถือเป็นจุดเชื่อมต่อทางการค้าและการท่องเที่ยวที่สำคัญที่ใช้เป็นเส้นทางเข้าถึงประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียนได้ และทำให้มูลค่าการค้าและการท่องเที่ยวบริเวณตะเข็บชายแดนเพิ่มสูงขึ้น รัฐบาลได้กำหนดให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นเขต Western seaboard เนื่องจากน้ำทะเลบริเวณชายหาดตำบล แม่รำพึง อำเภอบางสะพาน มีความลึกสูงสุดประมาณ 14 เมตร สามารถสร้างท่าเรือส่งสินค้าเข้าและออกนอกประเทศได้และมีการขนส่งสินค้ากับประเทศสหภาพเมียนมาโดยผ่านด่านคลองลอย ซึ่งเป็นการย่นระยะทางของผู้ส่งสินค้าที่ไม่ต้องเดินทางผ่านประเทศสิงคโปร์ จัดตั้งเขตการค้าเสรี (FTA) เป็นเมืองคู่แฝดกับประเทศเพื่อนบ้านทำให้เกิดประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ด้านการค้าการลงทุน และด้านการศึกษา และเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้ส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวการขยายตลาดสำหรับนำเข้าและส่งออกรวมทั้งการพัฒนาฝีมือแรงงาน

จังหวัดระนอง มีความความเข้มแข็งในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่สำคัญ ได้แก่ เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับชั้นนำ มีประตูการค้าผ่านแดนฝั่งอันดามัน และจุดแข็งเข้าสู่อาเซียนคือ จังหวัดระนองเป็นเพียงจังหวัดเดียวในกลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามันที่มีชายแดนติดต่อกับสหภาพเมียนมา ทั้งทางบกและทางน้ำระยะทางยาว มีด่านชายแดนติดต่อกับสัมพันธ์และค้าขายมานาน BOI ได้ระบุให้จังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศสหภาพเมียนมา มีด่านระนองที่เป็นด่านมีมูลค่าการค้าชายแดนสูงเป็นอันดับสองรองจากด่านแม่สอด มีเส้นทางการค้าเริ่มจากระนองไปที่เกาะสอง-มะริด-ทวาย จนถึงเมืองย่างกุ้งของสหภาพเมียนมา โดยทำการขนส่งทั้งทางบกและทางเรือ มีกรอบความร่วมมือของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ได้ร่วมกัน ก่อตั้งกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอ่าวเบงกอลเพื่อเชื่อมโยงเอเชียใต้กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไว้ด้วยกัน โดยเฉพาะข้อตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศสมาชิก BIMSTEC มีความเติบโตอย่างต่อเนื่องเป็นแหล่งสัตว์น้ำที่ยังอุดมสมบูรณ์มากจึงมีเรือประมงไทยจำนวนมาก มีการผลิตอาหารทะเลแช่แข็งของไทย

ระนองมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นประตูในการท่องเที่ยวบริเวณหมู่เกาะทางตอนใต้ของสหภาพเมียนมา โดยเฉพาะบริเวณหมู่เกาะฝั่งอันดามันของไทย ซึ่งภาคเอกชนไทยที่มีต้นทุนพร้อมความเชี่ยวชาญ และมีโอกาสเข้าไปดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวหมู่เกาะอันดามัน และสร้างการเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในฝั่งไทยได้เช่นเดียวกัน

จังหวัดชุมพร มีจุดแข็งในการเข้าสู่อาเซียนที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติทั้งเชิงนิเวศ เชิงเกษตร ประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม ประเพณี พัฒนาระบบบริหารจัดการกิจกรรมผลิตภัณฑ์ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พัฒนาการตลาดและเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมศักยภาพการผลิตการแปรรูปสินค้าเกษตร ส่งเสริมและผลักดันเกษตรกรอินทรีย์ พัฒนาระบบการตลาดและบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ พัฒนาศักยภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สงวนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างสมดุล พัฒนาเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมสนับสนุนพลังงานทดแทน

จากผลการทบทวนยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตกที่มีแนวชายแดนติดกับประเทศสหภาพเมียนมา และทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ของจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร พบว่า ยุทธศาสตร์ของจังหวัดที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุดคือ 1) สนับสนุนการบริหารเศรษฐกิจการค้าการลงทุนที่สร้างสรรค์สู่ประชาคมอาเซียนและโลก 2) เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่พิถีพิถันทุกรูปแบบที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและเชื่อมโยงกับอาเซียนที่มีชื่อเสียงใน ASEAN ตามเอกลักษณ์ของจังหวัด 3) เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและความอบอุ่นของประชาชน 4) ประชาชนมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคงตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5) ส่งเสริมและพัฒนาการค้าผ่านแดน การส่งเสริมการท่องเที่ยวสินค้า OTOP และการค้าชายแดนเพิ่มมูลค่าผลผลิตเชิงสร้างสรรค์ 6) การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนมั่นคงเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 7) การรักษาความมั่นคงชายแดนและความสงบเรียบร้อยเพื่อสู่มาตรฐานเมืองน่าอยู่ 8) พัฒนาผลผลิตสินค้าแหล่งผลิตผลทางการเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการและมีคุณภาพมาตรฐานการส่งออก 9) พัฒนาประสิทธิภาพระบบการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมที่ปลอดภัย และการใช้พลังงานทดแทนเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต 10) ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ 11) พัฒนาสังคมคุณธรรมและชุมชนเข้มแข็ง 12) พัฒนาความอุดมสมบูรณ์คุณภาพทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ 13) เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับชั้นนำ 14) ประตุการค้าผ่านแดนฝั่งอันดามัน แล 15) เพิ่มขีดความสามารถแข่งขันด้านการผลิตและแปรรูป สับปะรด มะพร้าว และสินค้าเกษตรสู่ตลาดโลกตามลำดับ ดังแสดงความสอดคล้องดังตาราง

ตาราง 10 ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนระหว่าง 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านอาเซียน	กาญจนบุรี	ราชบุรี	เพชรบุรี	ประจวบฯ	ระนอง	ชุมพร	รวมประเด็น สอดคล้อง
1. สนับสนุนการบริหารเศรษฐกิจการค้าการลงทุนที่สร้างสรรค์สู่ประชาคมอาเซียนและโลก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
2. เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่พิถีพิถันทุกรูปแบบที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและเชื่อมโยงกับอาเซียนที่มีชื่อเสียงใน ASEAN ตามเอกลักษณ์ของจังหวัด	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
3. เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและความอบอุ่นของประชาชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
4. ประชาชนมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคงตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓	✓		✓	6
5. ส่งเสริมและพัฒนาการค้าผ่านแดนการส่งเสริมการท่องเที่ยวสินค้า OTOP และการค้าชายแดนเพิ่มมูลค่าผลผลิตเชิงสร้างสรรค์	✓	✓		✓		✓	4
6. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนมั่นคงเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			✓	✓	✓	✓	4
7. การรักษาความมั่นคงชายแดนและความสงบเรียบร้อยเพื่อสู่มาตรฐานเมืองน่าอยู่	✓	✓	✓		✓		4
8. พัฒนาผลผลิตสินค้าแหล่งผลิตผลทางการเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการและมีคุณภาพมาตรฐานการส่งออก	✓		✓	✓			3
9. พัฒนาประสิทธิภาพระบบการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมที่ปลอดภัย และการใช้พลังงานทดแทนเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต	✓	✓		✓			3
10. ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ		✓	✓				2
11. พัฒนาสังคมคุณธรรมและชุมชนเข้มแข็ง		✓				✓	2
12. พัฒนาความอุดมสมบูรณ์คุณภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่		✓				✓	2
13. เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับชั้นนำ					✓		1
14. ประตูการค้าผ่านแดนฝั่งอันดามัน					✓		1
15. เพิ่มขีดความสามารถแข่งขันด้านการผลิตและแปรรูปสับปะรด มะพร้าว และสินค้าเกษตรสู่ตลาดโลก				✓			1

สรุปได้ว่า กลุ่ม 6 จังหวัด มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนอย่างรวดเร็วทั้งในด้านการผลิตและพัฒนาแหล่งวัตถุดิบแรงงานและการส่งออกขยายการค้าชายแดนการท่องเที่ยว และสร้างฐานการผลิตทั้งด้านเกษตรและอุตสาหกรรมที่มีระบบการผลิตที่ปลอดภัย ที่มีต้นทุนต่ำกว่าระดมปัจจัยการผลิตจากประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งวัตถุดิบในการผลิตที่มีราคาต่ำกว่าและแรงงานทั้งระดับล่าง ที่จำเป็นในการผลิตและแรงงานฝีมือในภาคอุตสาหกรรมจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีค่าจ้างไม่สูงมากนัก เพื่อช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตได้อีกด้วยมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาด้านการค้าชายแดนยังไม่เพียงพอ และได้มาตรฐานระดับอาเซียนและนานาชาติการพัฒนาต่อไป จึงควรให้ความสำคัญกับการรักษาพื้นที่เกษตรที่อุดมสมบูรณ์ไว้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และการพัฒนามาตรฐานบริการและอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดนให้เพียงพอและได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ มีการจัดสร้างแหล่งอาศัยของสัตว์ทะเล เพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตร ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตชุมชนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง โดยการปลูกป่าชายเลนและไม้ชายฝั่ง การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งภาคการผลิตและบริการให้เป็นที่ยอมรับและสามารถแข่งขันกับกลุ่มประเทศอาเซียนได้ การแก้ไขปัญหาการจราจรบนถนนสายหลักที่ต้องพัฒนาถนนสายรองและขยายช่องทางจราจร การขาดแคลนน้ำจืดในหลายพื้นที่ รวมทั้งปัญหาน้ำเสียที่เกิดจากชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม การพัฒนานวัตกรรม ทั้งกระบวนการผลิตและตัวผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับความสามารถแข่งขันของภาคการผลิตและภาคบริการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2) ผลการสัมมนาสภาพปัญหาและความคาดหวังที่มีต่อบุคลากรภาครัฐในภาคตะวันตกในการปฏิบัติงานด้านอาเซียนกับบุคคลในภาคตะวันตกที่เป็นผู้บริหารภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในงานอาเซียนทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 2 คน คือ 1) คุณธนกร คัยนันท์ ผู้อำนวยการงานบุคคล สำนักงาน ปปส. 2) คุณณัฐวิ สมบูรณ์ จากกองอาเซียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทำงานอาเซียน คือ คุณพงษ์ชัย ตันอรุณชัย รองเลขาธิการหอการค้าไทย มีข้อค้นพบในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1: หลักสูตร/โครงการ/กิจกรรม ด้านการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับอาเซียน

ในระดับผู้บริหารให้ความเห็นว่า ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับคน ควรเป็นหน้าที่ของสถาบันพัฒนาบุคลากรมากกว่าส่วนงานยุทธศาสตร์ ให้เชิญผู้รู้มาบรรยายเกี่ยวกับประเทศอาเซียน ให้รู้ว่าคุณภาพประเทศ เศรษฐกิจ ปัญหา ยาเสพติดเป็นอย่างไร ทำเรื่องของยุทธศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด มีการดำเนินงานจัดการกับผู้ค้ายาเสพติด ต้องดูแลคนทั้งในและนอก และเตรียมภาษาเมียนมา ทั้งนี้ยังมีนโยบายเร่งด่วน โดยพบว่าภาษาอังกฤษมีความจำเป็น จึงเป็นการอบรมภาษาอังกฤษให้กับข้าราชการ และทักษะการเข้าประชุมให้กับผู้บริหาร จัดให้มีการอบรมเรื่องการเมืองวิทยากรอาเซียน เพราะว่าหน่วยงานด้านอาเซียนของส่วนกลางในขณะนี้มียุทธศาสตร์จำกัด จึงต้องการให้มีตัวแทนในส่วนภูมิภาคที่สามารถให้ความรู้กับข้าราชการในแต่ละจังหวัดรวมถึงประชาชนได้

สำหรับในระดับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความเห็นว่า มีโครงการที่เคยดำเนินการแล้ว ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการรายใหม่และเก่า และมีโครงการที่จะทำในอนาคตได้แก่ พัฒนาผู้ประกอบการค้าชายแดน การทำ SME ระหว่างประเทศในชาติอาเซียน

ประเด็นที่ 2: สภาพที่เป็นจริง ของการจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด มีความเกี่ยวข้องกับอาเซียนและสามารถนำไปใช้สู่การปฏิบัติ

ข้อค้นพบจากในระดับผู้บริหารพบว่า มีเหตุการณ์ทางการเมืองทำให้การดำเนินงานล่าช้า แผนบางที่ทำแล้วอาจจะไม่ได้นำไปใช้จริงในระดับ Advance หลักสูตรส่วนใหญ่จึงเป็นการให้ความรู้พื้นฐานอาเซียน โดยเริ่มจากข้อตกลงว่าที่แบ่งเป็นสามเสาหลักเป็นอย่างไรบ้าง และเสาไหนดูเรื่องอะไรบ้าง เสร็จแล้วก็จะเจาะจงไปที่ภารกิจของหน่วยงานว่าในฐานะที่เป็น Focal point ส่วนเสาที่สามก็จะดูแลในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม ว่าหน้าที่หลักของเรามีอะไรบ้าง อีกเรื่องหนึ่งคือ เรื่องของประเพณีในประเทศต่าง ๆ ซึ่งก็ต้องรู้ว่าประเทศต่าง ๆ มีประเพณีเป็นอย่างไร เมื่อถึงเวลาจะไปติดต่อดูธุรกิจจะต้องทำอย่างไร เมื่อไปติดต่อกับประเทศนี้ มีจุดไหนบ้างที่สามารถจะเข้าไปได้ และส่วนที่เป็นปัญหาสังคมโดยเน้นให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่จะเกิดขึ้นอย่างเช่น เรื่องสังคมผู้สูงอายุ หรือ Ageing Society โดยที่ทางภาครัฐและคนส่วนใหญ่ทราบ ว่ากำลังจะเข้าสู่ Ageing Society แต่ยังไม่ตื่นตัว โดยอาจจะให้ดูจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งประเทศสิงคโปร์ได้ฝึกให้คนในประเทศมีการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก ส่วนการดำเนินงานของข้าราชการในส่วนภูมิภาค เช่น ก่อนที่จะเชิญตัวแทนบุคลากรภาครัฐและเอกชนจากแต่ละจังหวัดเข้าประชุม ก็จะมีคำถามกระตุ้นให้ว่า ในจังหวัดของคุณมีปัญหาอะไรบ้างที่เกี่ยวกับอาเซียน หรือคิดว่าอาเซียนจะทำให้เกิดปัญหาอะไรบ้าง ที่จะให้ส่วนกลางเข้าไปช่วย ซึ่งเราก็จะได้ประเด็นปัญหาหรือ Issue ขึ้นมาสู่ผู้ที่กำหนดระดับนโยบาย ระดับผู้บริหารของส่วนกลางก่อนที่จะส่งให้จังหวัดไปกำหนดแผนเป็นของตนเอง

ข้อค้นพบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับจังหวัดพบว่า บุคลากรภาครัฐยังขาดความรู้ด้านภาษาเพื่อนบ้าน เมื่อมีการประชุมระดับผู้บริหารไม่สามารถสื่อสารได้เข้าใจ แม้จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ในขณะที่ผู้ประกอบการก็ไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ ส่งผลต่อการเจรจาการค้า รวมทั้งการจ้างคนงาน ที่ธุรกิจส่วนใหญ่นิยมจ้างคนพม่ามากกว่าคนไทย เพราะคนพม่าพูดได้ทั้งภาษาพม่าภาษาไทยและภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ภายใต้สถานการณ์การเมืองปัจจุบันส่งผลต่อการดูงานในอย่างกึ่ง เพราะมีการปิดด่านชั่วคราว

ประเด็นที่ 3: สภาพที่เป็นจริงในด้านการเตรียมพร้อมของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน NGO ของไทย ในเวทีประชาคมอาเซียนและ ด้านความพร้อมหรือสมรรถนะ เพื่อการทำงานในประชาคมอาเซียนของข้าราชการไทยในส่วนภูมิภาค

มุมมองของผู้บริหารต่อประเด็นนี้ ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจว่า ประเทศไทยยังเตรียมความพร้อมไม่มาก ควรต้องมีการประชาสัมพันธ์ที่กระจายไปถึงประชาชนทั่วประเทศ การให้ความรู้ที่ทั่วถึง เรื่องของภาษาที่มีความสำคัญมากในการที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการเรียนรู้รากเหง้าของแต่ละประเทศ สมรรถนะของข้าราชการต้องมี 1) เรื่องการสื่อสารการใช้ภาษา 2) ภูมิหลังรากเหง้าของประเทศเพื่อนบ้าน 3) การเจรจาต่อรอง

โดยไม่เอาเปรียบประเทศอื่น การรู้ถึงการแพร่ระบาดของยาเสพติด รู้ถึงโครงสร้างแต่ละประเทศ รู้ประเภทของยา กลุ่มที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด จะเน้นที่เรื่องของยาเสพติด 4) เปลี่ยนแปลงทัศนคติที่คนไทยมีต่อ ประเทศเพื่อนบ้าน โดยมองว่าเค้าด้อยกว่าหรือเรามองเพื่อนบ้านเป็นคู่แข่งคือ โดยที่ไม่ได้มองในฐานะ partner ที่จะเกิดมิตรเกิดความร่วมมือขึ้น ซึ่งสาเหตุที่ทำให้แต่ละประเทศรวมตัวกันไม่ได้สักที โดยเฉพาะจังหวัดแนว ชายแดน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะทัศนคติตรงนี้ เพราะฉะนั้นจึงควรเน้นเรื่องนี้ถ้าเป็นคุณลักษณะเฉพาะของข้าราชการ ยกตัวอย่างเช่น เจ้าหน้าที่ ปปส. ควรมี คือ การรู้สถานการณ์การระบาดของยาเสพติด เช่น กลไกการทำงาน ช่องทางการติดต่อ ชนิดของยา กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ผู้ค้าหรือผู้เสพ

มุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับจังหวัดพบว่า หน่วยงานราชการควรปรับปรุงระบบราชการ เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) ความตั้งใจจริงและเอาจริงจังกับการทำงาน 2) ควรเรียนรู้ภาษาประเทศเพื่อนบ้าน 3) ลักษณะนิสัยบางอย่างของคนไทย เช่น ความล่าช้า การไม่เอาจริงเอาจัง เรื่องมาก ในขณะที่วัฒนธรรมเมียนมา จะระวังเรื่องการรักษาภาพลักษณ์ ไม่รับสินบน 4) ธรรมาภิบาล การบริหารจัดการที่เป็นธรรมและโปร่งใส

ประเด็นที่ 4: ความคาดหวังต่อหน่วยงานราชการไทย และ ข้าราชการไทยในส่วนภูมิภาคและ ท้องถิ่น โดยเฉพาะที่ทำงานในจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

ระดับผู้บริหารมีความคาดหวัง ดังนี้ กระทบมหาดไทย ควรจะต้องเปลี่ยนมุมมองในการทำงาน ต้องเน้นการให้บริการ ไม่เน้นใช้กฎหมายบังคับเพื่อเอาประโยชน์จากคนอื่น ส่วนบุคลากร ต้องเป็นมิตร และ อำนวยความสะดวก เจ้าหน้าที่ต้องซื่อสัตย์สุจริต ทหารและตำรวจที่มีหน้าที่ปกป้องรักษา ต้องมีจิตบริการ ดูแล ชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศ ไม่ควรข่มขู่

ระดับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความเห็นว่ามี ความคาดหวัง ดังนี้ *กระทบคมนาคม* ระบุว่าต้องการดู คลังสินค้า เส้นทางเดินทางในความเป็นเมือง *ศุลกากร* อาจดูสินค้าไทยในสหภาพเมียนมา *ตำรวจและทหาร* อาจดูเรื่องสินค้าความมั่นคง การดำรงชีวิต กระทบการของการข้ามแดนของสหภาพเมียนมา *กรมประมง* เกี่ยวกับการค้าชายแดน สินค้าอาหารบางอย่าง เช่น อาหารทะเล

ประเด็นที่ 5: การพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ (Special Needs) ความรู้ ทักษะ หรือแนวทางการ ปฏิบัติงานของข้าราชการไทยในส่วนภูมิภาคเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานอาเซียน

ตามมุมมองของผู้บริหารได้เสนอแนะว่า เรื่องของ *ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร* ควรจะแข็งแรงกว่านี้ เพื่อให้การติดต่อสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น *ความรู้เชิงสร้างสรรค์* และนำไปใช้ได้ ซึ่งปัจจุบันมีแต่การอบรม โดยไม่นำ ความรู้ที่ได้มาไปใช้ได้ ซึ่งในปัจจุบันนี้ข้าราชการมีจุดด้อยคือ การไม่มองว่าตัวเองเป็น Lead ไม่ได้มองว่าตนเองเป็น คนทำนโยบายหรือเป็นคนคิดแล้วทำให้ประเทศมันเคลื่อนไปข้างหน้า เพราะฉะนั้นข้าราชการก็เลยทำตามสั่ง ก็เลย ไม่คิดไปข้างหน้าซึ่งจะต้องคิดให้ไกลมองแบบ Global *ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์* เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ Issue ในระดับภูมิภาคของตนเองได้ ไม่ใช่ว่าส่วนกลางบอกว่ามีเรื่องนี้ก็ต้องมีเรื่องนี้เหมือนกันทุกจังหวัด ซึ่งแต่ละจังหวัด

จะต้องมี Issue ไม่เหมือนกันโดยเฉพาะเรื่องในสังคม แล้วก็กันไปไม่ได้ด้วยว่าจะมียุทธศาสตร์หนึ่งสามารถตอบได้ทุกอย่าง เพราะฉะนั้นบุคลากรในส่วนภูมิภาคอาจจะเป็นคนที่ต้องคิดประเด็นและดำเนินการในประเด็นดังกล่าวเอง

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เสนอแนะว่า ทักษะที่ควรมีคือ ทักษะการนำเสนองาน ควรมีลักษณะนำเสนอเชิงวิเคราะห์ บอกความเป็นเหตุเป็นผล พูดในเชิงวิเคราะห์เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจที่มาที่ไปของเรื่องที่น่าเสนอได้ชัดเจน

ประเด็นที่ 6: ข้าราชการที่ปฏิบัติงานด้านอาเซียนโดยทั่วไปทำงานในตำแหน่งใดที่ควรเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้นนี้

ในระดับผู้บริหารได้เสนอแนะว่า ควรเป็นข้าราชการใน 1. กระทรวงมหาดไทย ฝ่ายที่ต้องดูเรื่องของการปกครอง 2. หน่วยที่ต้องดูเรื่องของการใช้กฎหมาย 3. ส่วนของการศึกษา 4. และกระทรวงสาธารณสุข ควรจะเป็นข้าราชการระดับชำนาญการถึง ชำนาญการพิเศษ และควรพิจารณาตามความเหมาะสมของความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ และรวมถึงเจ้าหน้าที่บุคลากร ตำรวจ ตำรวจตระเวนชายแดน **ส่วนวิธีการฝึกอบรมให้ประสิทธิภาพ สำหรับข้าราชการในส่วนภูมิภาคเป็นเวลา 3 วัน** ให้ความคิดเห็นว่า นอกจากการบรรยาย กิจกรรมการเรียนรู้ ควรจะมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการศึกษาดูงาน มีวิธีการดำเนินกิจกรรม เช่น อย่างแรกคือต้อง Interactive มากกว่านี้ ซึ่งจริง ๆ แล้วนั้นความรู้พื้นฐานของแต่ละคนมีไม่เท่ากัน ซึ่งวันแรกที่จัดอบรมเราควรจะต้องปูพื้นฐานของแต่ละคนให้มีความรู้เท่า ๆ กันก่อน มีการทำ Workshop เพื่อให้ผู้ที่เข้าอบรมได้คิดได้แสดง มี Issue แบบไหน มีปัญหาแบบนี้ ให้ผู้เข้าอบรมทำเลย โดยอาจจะแบ่งเป็นห้อง ๆ แล้วทางเราคอยช่วยเสริมให้ ซึ่งถ้าเวลาจำกัดก็ต้องลงมือทำเลย นอกจากอบรมแล้วน่าจะมีทุนอาเซียน เพราะที่อื่นก็มีทุนอาเซียนสำหรับข้าราชการที่ต้องการจะไปเรียนในมหาวิทยาลัยในอาเซียน ซึ่งไม่ได้ใช้เงินเยอะแยะเลย ให้เสนอ Proposal มาว่าจะไปทำอะไรแล้วจะไปเรียนรู้อะไรกลับมาที่เมืองไทย ส่วนหากอยากให้ได้ภาษาอังกฤษหรือภาษาถิ่นของประเทศนั้น ๆ ควรส่งคนไปเรียนที่ประเทศนั้นเลย และในขณะที่เรียนก็อาจจะให้ทำ Research เกี่ยวกับประเทศนั้น แล้วให้เขาส่ง Issue กลับมาไม่ใช่แค่เรียนอย่างเดียว หรือว่าให้เรียนความเป็นอาเซียน เพื่อที่จะได้มองให้ความสำคัญและผลประโยชน์ของอาเซียนต้องมีสิ่งจูงใจในการอบรม เช่น เรื่องการขึ้นเงินเดือน หรือการเลื่อนตำแหน่ง เพื่อที่จะได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาได้จริง โดยเฉพาะกลุ่มระดับชำนาญการ สิ่งที่ได้อบรมมาต้องสามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อสร้าง career path

ส่วนข้อเสนอแนะจากกลุ่ม**ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย**มีดังนี้ 1) ควรให้คนในพื้นที่มาบรรยายให้ฟัง 2) ตา ดู พู ฟัง มือ สัมผัส เห็นของจริง 3) การดูงานในสหภาพเมียนมา เช่น สำนักงานอุตสาหกรรม นำผู้บริหารระดับกลาง ระดับปฏิบัติงาน ไปดูงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจ เกิดความคิดที่นำไปปฏิบัติได้จริง

สรุปผลสัมฤทธิ์ถึงปัญหาและแนวทางปฏิบัติด้านอาเซียนได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความกระตือรือร้นระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับหน่วยงานเอกชนมีความต่างกันที่ระดับความเข้มข้น ซึ่งองค์กรเอกชนจะมีความกระตือรือร้นมาก เพราะเป็นหน่วยงานเชิงธุรกิจ ส่วนหน่วยงานราชการ ผู้บริหารกำลังเกษียณอายุราชการ ดังนั้น ผู้บริหารบางคนมีความกระตือรือร้นไม่มากและอาจยังไม่ได้คิดแผน ถ้าจะจัดฝึกอบรม

ข้าราชการ ควรไปเน้นหนักข้าราชการที่กำลังจะก้าวขึ้นใหม่หรือที่ยังมีอายุราชการเหลือมากอยู่และสิ่งแรกที่บุคลากรภาครัฐควรมีคือ ทักษะคิดเชิงบวกต่ออาเซียน มีเครือข่ายเพื่อนข้าราชการในประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน โดยเฉพาะความคิดของคนไทยที่ยังมองว่าเพื่อนบ้านด้อยกว่าจะทำให้ไม่สามารถที่จะไปติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างสนิทใจ จึงควรมีคุณลักษณะแบบ Service mind รักรงานบริการ และรูปแบบฝึกอบรมควรมีการดำเนินงาน แต่ไม่ควรจัดตารางอัดแน่นเกินไป เพราะทำให้ผู้เข้าอบรมเครียดและเหนื่อย ควรมีเนื้อหาของการอบรมที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม และมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนว่าเมื่อเข้าสู่อาเซียนแล้วจะเกิดอะไรขึ้น ต้องทำอะไรบ้าง เพื่อเตรียมตัวได้ถูก เช่น กรณีงานทะเบียนมรณะบัตร หากผู้แจ้งเป็นคนต่างชาติ เจ้าหน้าที่จะทำอย่างไร เป็นความรับผิดชอบของส่วนใด หรือใครจะรับแจ้งการเกิดตายของคนต่างชาติ แล้วควรนำแผนของจังหวัดมาเป็นสถานการณ์จำลอง เป็นต้น ส่วนเนื้อหาในการฝึกอบรมเฉพาะพื้นที่แนวชายแดนประเทศสหภาพเมียนมา ควรเน้นสถานการณ์ที่มีการเปิดตลาดชายแดนปัญหาการดูแลนักท่องเที่ยวตามแหล่งทางธรรมชาติที่หลากหลาย ทะเล น้ำตก เขื่อนภูเขา และการสร้างชื่อเสียงของผลผลิตทางเกษตรที่ เช่น พืชไร่พืชอุตสาหกรรมเกษตร ผลไม้ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สินค้าแปรรูปจากเกษตร เป็นต้น รวมทั้งยังเป็นพื้นที่แหล่งผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่มีต้นทุนแรงงานราคาถูก ซึ่งจุดเด่นเหล่านี้สามารถดึงดูดประเทศสมาชิกอาเซียนให้เข้ามาร่วมลงทุนค้าขาย ทั้งยังสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หลายแบบ ทั้งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ทางทะเลหมู่เกาะและทางสุขภาพ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาด้านอาเซียนของพื้นที่ชายแดน ควรเริ่มจากและควรพัฒนาเรื่องภาษา วัฒนธรรม กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิบัติและให้ความรู้แก่ประชาชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ และส่วนสถานที่ภาครัฐที่ควรเรียนรู้ด้านอาเซียนคือ ด้านศุลกากร

3) ผลการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index-PNI) จากผลการสำรวจจากบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก

จากการพิจารณาผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมจากแบบสอบถามด้านความรู้ จำนวน 28 ข้อ ด้านทัศนคติ จำนวน 11 ข้อ และด้านทักษะ จำนวน 28 ข้อ และด้านบรรยากาศในการทำงาน 6 ข้อ โดยพิจารณาจากการจัดลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) ที่ได้มาจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวัง - คะแนนเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน ทารด้วยคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวัง โดยมีค่าดัชนีที่เข้าใกล้ 1 แสดงว่า เป็นเนื้อหาที่ควรกำหนดไว้ในหัวข้อหรือรายวิชาที่ควรจัดไว้ในหลักสูตรตามลำดับ ดังตาราง

ตาราง 11 ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็น

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
ความรู้ด้านอาเซียน					
1. กฎหมายด้านอาเซียนสำหรับข้าราชการ	2.277	0.752	3.757	0.828	0.394

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
2. จิตวิทยาเพื่อบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียน	2.233	0.747	3.599	0.774	0.380
3. การพัฒนาการคิดอย่างไทยสู่การคิดอย่างอาเซียน	2.339	0.745	3.753	0.787	0.377
4. เทคนิคเจรจาต่อรองกับผู้ปฏิบัติงานราชการในอาเซียน	2.202	0.744	3.521	0.855	0.374
5. การประยุกต์แนวคิดทฤษฎีแบบไทยเพื่อสร้างความมั่นคงและความอยู่รอดในระบบทุนนิยมอาเซียน	2.298	0.744	3.664	0.815	0.373
6. ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นงานด้านอาเซียนของไทยและประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน	2.349	0.752	3.695	0.841	0.364
7. กรอบความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างจังหวัดกับเมืองในประเทศเพื่อนบ้านชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.305	0.764	3.620	0.887	0.363
8. ระบบโลจิสติกส์อาเซียนสู่โอกาสทางเศรษฐกิจกับคุณภาพชีวิตของคนไทยในจังหวัดและระหว่างประเทศใกล้เคียง	2.332	0.700	3.658	0.873	0.362
9. จิตวิทยาความมั่นคงจากการเปิดเสรีอาเซียน	2.288	0.764	3.579	0.793	0.361
10. หลักธรรมสากลเพื่อการทำงานกับประเทศเพื่อนบ้าน	2.373	0.719	3.716	0.794	0.361
ทัศนคติต่ออาเซียน					
1. ความสำคัญของการพึ่งพาซึ่งกันและกันและการสร้างสัมพันธภาพระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้าน	2.750	0.883	3.914	0.784	0.297
2. การเรียนรู้ความสำเร็จที่น่าอึ้งจากประวัติศาสตร์/บุคคลสำคัญของประเทศเพื่อนบ้าน	2.586	0.810	3.678	0.764	0.297
3. ความเข้าใจในความเชื่อและค่านิยมที่ต่างกันระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้กับจังหวัดท่าน	2.603	0.795	3.678	0.708	0.292
4. แนวความคิดในระดับสากล (Global Mindset)	2.661	0.864	3.747	0.776	0.290
5. การสร้างจิตสำนึกร่วมความรับผิดชอบของประชาชนไทยในฐานะพลเมืองอาเซียน	2.733	0.860	3.849	0.819	0.290
6. การยอมรับคุณค่าของสันติภาพเพื่อสร้างความมั่นคงของประชาชนในชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน	2.719	0.887	3.829	0.824	0.290
7. การเห็นคุณค่าด้านวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตของไทยและประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.798	0.887	3.925	0.783	0.287
8. การเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของคนจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.736	0.898	3.839	0.820	0.287
9. รู้สึกทำทนายกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ในการทำงานอาเซียน	2.733	0.856	3.822	0.761	0.285
10. การยอมรับคุณค่าค่านึงถึงสิทธิมนุษยชนอาเซียน	2.808	0.868	3.801	0.747	0.261

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
ทักษะที่จำเป็น					
1. ทักษะการใช้ภาษาเพื่อนบ้านในการทำงานกับเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.164	0.800	3.682	0.884	0.412
2. เทคนิคบริหารความเสี่ยงในการทำงานอาเซียน	2.158	0.775	3.623	0.826	0.405
3. ทักษะการสร้างเครือข่ายการทำงานตามแนวชายแดน	2.182	0.789	3.627	0.830	0.398
4. ทักษะการทำวิจัยชุมชนเพื่อสร้างความได้เปรียบคู่เจรจาการค้า/บริการ/การลงทุน/การใช้แรงงานกับเพื่อนบ้าน	2.168	0.771	3.593	0.809	0.397
5. ทักษะภาวะผู้นำในบริบทอาเซียนและบริบทนานาชาติ	2.240	0.744	3.688	0.818	0.393
6. ทักษะภาษาอังกฤษในการทำงานอาเซียนของข้าราชการ	2.298	0.793	3.767	0.889	0.390
7. เทคนิคการทำงานข้ามวัฒนธรรมและท่ามกลางความหลากหลายวัฒนธรรมอาเซียนอย่างสันติ	2.223	0.774	3.637	0.828	0.389
8. เทคนิคเชื่อมโยงงานอาเซียนกับความก้าวหน้าในงาน	2.260	0.774	3.692	0.825	0.388
9. การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดเพื่อพร้อมรับวิกฤตจากผลกระทบเชิงลบของการเปิดเสรีอาเซียน	2.260	0.747	3.692	0.809	0.388
10. เทคนิคการประสานงานกับบุคลากรของหน่วยงานในประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.240	0.789	3.651	0.817	0.387

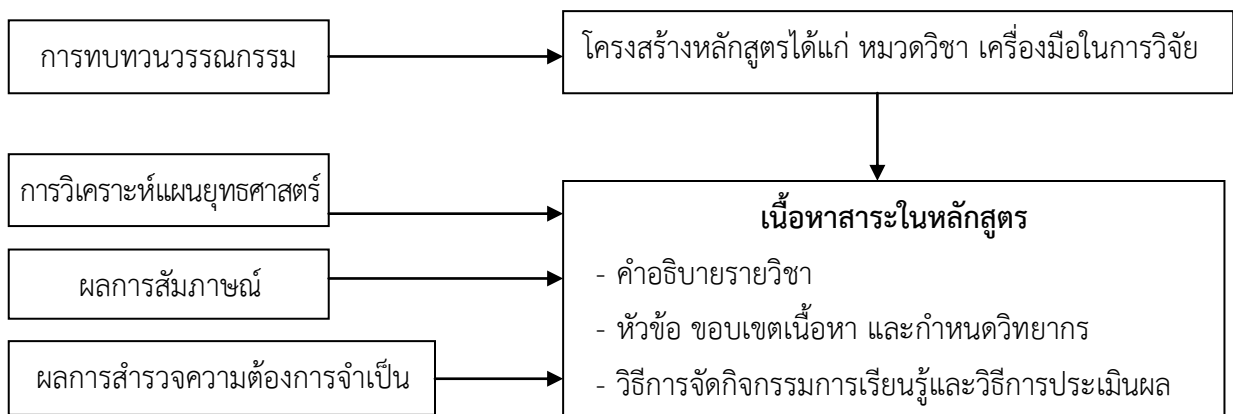
สามารถสังเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและความคาดหวังที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของจังหวัด ผลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่ได้จากการสำรวจบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค สรุปเป็นประเด็นหัวข้อเพื่อการพัฒนาได้ดังตาราง

ตาราง 12 ความสอดคล้องของแหล่งข้อมูลที่กำหนดความต้องการจำเป็นที่นำไปสู่ประเด็นหัวข้อที่ใช้ในการฝึกอบรม

ความสอดคล้องของแหล่งข้อมูลที่กำหนดความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม			
ผลทบทวนวรรณกรรม	ผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์	ผลการสัมภาษณ์	ผลวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) ที่ได้จากการสำรวจจากบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก
หมวดวิชา 1 การสร้างศักยภาพในงานราชการส่วนภูมิภาค (Capacity Building for Provincial Public Service)	1. เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยงทุกรูปแบบพักยาวได้มาตรฐานและเชื่อมโยงกับอาเซียนตามเอกลักษณ์ 2. พัฒนาการค้าผ่านแดนการส่งเสริมสินค้าOTOP และการค้าชายแดนเพิ่ม	1. ความท้าทายในการเรียนรู้และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ 2. การทำงานที่เน้นอาเซียนเป็นศูนย์กลาง 3. การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง	1. กฎหมายด้านอาเซียนสำหรับข้าราชการ 2. จิตวิทยาเพื่อบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียน 3. การพัฒนาการคิดอย่างไทยสู่การคิดอย่างอาเซียน 4. เทคนิคเจรจาต่อรองกับผู้ปฏิบัติงานราชการในอาเซียน 5. การประยุกต์แนวคิดทฤษฎีแบบไทยเพื่อสร้างความมั่นคงและความอยู่รอดในระบบทุนนิยมอาเซียน 6. ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นงานด้านอาเซียนของไทยและประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน 7. กรอบความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างจังหวัดกับเมืองในประเทศเพื่อนบ้านชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน

ความสอดคล้องของแหล่งข้อมูลที่กำหนดความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม			
ผลทบทวนวรรณกรรม	ผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์	ผลการสัมภาษณ์	ผลวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) ที่ได้จากการสำรวจจากบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก
	มูลค่าผลผลิตเชิงสร้างสรรค์ 3. พัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่ปลอดภัย	4. การบริการราชการแนวใหม่ 5. เจริญต่อรองในงานราชการอาเซียน	8. ระบบโลจิสติกส์อาเซียนสู่โอกาสทางเศรษฐกิจกับคุณภาพชีวิตของคนไทยในจังหวัดและระหว่างประเทศใกล้เคียง 9. จิตวิทยาความมั่นคงจากการเปิดเสรีอาเซียน 10. หลักธรรมสากลเพื่อการทำงานกับประเทศเพื่อนบ้าน
หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันอาเซียน (ASEAN Mind and Literacy)	1. พัฒนาสังคมคุณธรรมและชุมชนเข้มแข็ง 2. การรักษาความมั่นคงชายแดนและความสงบเรียบร้อยเพื่อสู่มาตรฐานเมืองน่าอยู่ 3. เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและความอบอุ่นของประชาชน	1. การรู้เท่าทันยุทธศาสตร์ตามแนวเศรษฐกิจชายแดน 2. ปัญหารูปแบบใหม่ในภูมิภาคจากเสรีอาเซียน 3. หลักธรรมข้าราชการในการทำงานอาเซียน	1. ความสำคัญของการพึ่งพาซึ่งกันและกันและการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้าน 2. การเรียนรู้ความสำเร็จที่น่าย่อยยงจากประวัติศาสตร์/บุคคลสำคัญของประเทศเพื่อนบ้าน 3. ความเข้าใจในความเชื่อและค่านิยมที่ต่างกันระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้กับจังหวัดของท่าน 4. แนวความคิดในระดับสากล (Global Mindset) 5. การสร้างจิตสำนึกร่วมความรับผิดชอบของประชาชนไทยในฐานะพลเมืองอาเซียน 6. การยอมรับคุณค่าของสันติภาพเพื่อสร้างความมั่นคงของประชาชนในชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน 7. การเห็นคุณค่าด้านวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตของไทยและประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้กับจังหวัดของท่าน 8. การเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของคนจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน 9. รู้สึกท้าทายกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ในการทำงานอาเซียน 10. การยอมรับคุณค่าค่านึงถึงสิทธิมนุษยชนอาเซียน
หมวดวิชา 3 ทักษะการขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียน (Policy driven skill to ASEAN)	1. การบริการเศรษฐกิจการค้าการลงทุนที่สร้างสรรค์เข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก 2. พัฒนาความอุดมสมบูรณ์คุณภาพทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่ 3. ผลิตสินค้าเกษตรอาหารปลอดภัยได้มาตรฐานระดับนานาชาติ	1. อาชีพ/งานที่ต้องเร่งพัฒนาในกลุ่มพื้นที่ 2. การบริการราชการเชิงรุก 3. เข้าใจปัญหาที่เกิดจากเปิดเสรี เช่น การระบอบของยาเสพติด 4. ทักษะในการสื่อสารภาษาประเทศเพื่อนบ้าน	1. ทักษะการใช้ภาษาเพื่อนบ้านในการทำงานกับเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน 2. เทคนิคบริหารความเสี่ยงในการทำงานอาเซียน 3. ทักษะการสร้างเครือข่ายการทำงานตามแนวชายแดน 4. ทักษะการทำวิจัยชุมชนเพื่อสร้างรายได้เปรียบคู่เจรจาการค้า/บริการ/การลงทุน/การใช้แรงงานกับเพื่อนบ้าน 5. ทักษะภาวะผู้นำในบริบทอาเซียนและบริบทนานาชาติ 6. ทักษะภาษาอังกฤษในการทำงานอาเซียนของข้าราชการ 7. เทคนิคการทำงานข้ามวัฒนธรรมและท่ามกลางความหลากหลายวัฒนธรรมอาเซียนอย่างสันติ 8. เทคนิคเชื่อมโยงงานอาเซียนกับความก้าวหน้าในงาน 9. การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดเพื่อพร้อมรับวิกฤตจากผลกระทบเชิงลบของการเปิดเสรีอาเซียน 10. เทคนิคการประสานงานกับบุคลากรของหน่วยงานในประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน

สรุป จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการกำหนดความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ การสัมภาษณ์ และการสำรวจ สามารถเชื่อมโยงไปสู่การออกแบบหลักสูตร โดยผลจากการทบทวนวรรณกรรมในหลักสูตรที่ผ่านมาพบว่า จะเน้น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งในหลักสูตรนี้จะนำไปสู่การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร 3 หมวด ได้แก่ หมวดวิชา 1 การสร้างศักยภาพในงานราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งเน้นการสร้างความรู้ หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันอาเซียน ที่เน้นการเสริมสร้างทัศนคติ และหมวดวิชา 3 ทักษะการขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียน ที่เน้นการพัฒนาทักษะ ส่วนประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ ผลการสัมภาษณ์ และผลการสำรวจความต้องการจำเป็นจากบุคลากรภาครัฐ นำไปสู่คำอธิบายรายวิชา และกำหนดหัวข้อ เนื้อหาสาระในหลักสูตร การสร้างกรณีศึกษาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงที่มีการทำ workshop และระดมสมอง รวมถึงการกำหนดสถานที่ดูงาน ดังแสดงในภาพประกอบ

ภาพประกอบ 3 การเชื่อมโยงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากแหล่งข้อมูลไปสู่การออกแบบหลักสูตร

ตอนที่ 2 ผลการวิพากษ์หลักสูตร

จากผลประชุมปฏิบัติการเพื่อการวิพากษ์หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค ในระหว่างวันที่ 3 – 4 กรกฎาคม 2557 โดยมีผู้เข้าร่วมวิพากษ์หลักสูตรเป็นบุคลากรภาครัฐที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ ข้าราชการถึงเชี่ยวชาญ ทั้งที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้าสำนักงานและนักวิชาการที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้านอาเซียนหรือด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และปฏิบัติงานในจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร รวม 13 คน ได้ผลสรุปการวิพากษ์ตามประเด็น ดังนี้

1. ประเด็นวิพากษ์ด้านความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรทั้ง 3 หมวดวิชา มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดและความต้องการจำเป็นและความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงาน จึงไม่มีการปรับแก้ไขส่วนหมวดวิชา แต่มีข้อเสนอแนะให้ปรับแก้บางส่วนในหัวข้อวิชา ดังรายละเอียดในตาราง

2. ประเด็นวิพากษ์ด้านความเหมาะสมของหัวข้อวิชา

หัวข้อวิชา	ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม	เนื้อหาที่มีการปรับแก้ไขในหลักสูตร
หมวดวิชา1 การสร้างศักยภาพในงานราชการส่วนภูมิภาค		
หัวข้อ 1 นโยบายอาเซียนและแนวทางการปฏิบัติที่ดีสำหรับข้าราชการส่วนภูมิภาค	1. ควรเน้นขอบเขตเนื้อหาด้านสังคมและวัฒนธรรม ที่เป็นนโยบายที่ให้ความสำคัญกับ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และแนวทางการปฏิบัติที่ดีของข้าราชการในกลุ่มจังหวัด	1. มีการบรรจุคำอธิบายในขอบเขตเนื้อหาของหัวข้อ “นโยบายอาเซียนและแนวทางการปฏิบัติที่ดีสำหรับข้าราชการส่วนภูมิภาค” ให้เน้นการกำหนดแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดในด้านการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ และสร้างความเข้าใจในการปรับเปลี่ยนวิธีทำงานของบุคลากรภาครัฐในบริบทอาเซียน
หัวข้อ 2 โอกาสและผลกระทบต่อเส้นทางการค้าการลงทุนกับสหภาพเมียนมา	ควรเพิ่มเนื้อหาข้อมูลเกี่ยวกับ 1. ข้อมูลในงานด้านอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการค้าการลงทุนของสหภาพเมียนมา 2. ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับเส้นทางการขนส่งและระบบโลจิสติกส์สู่ประเทศอาเซียน 3. เรียนรู้สภาพพื้นที่และจุดผ่านแดนรวมถึงรอยต่อระหว่างประเทศของไทยและสหภาพเมียนมา	1. มีการบรรจุคำอธิบายในขอบเขตเนื้อหาของหัวข้อ “โอกาสและผลกระทบต่อเส้นทางการค้าการลงทุนกับสหภาพเมียนมา” 2. จัดให้มีหัวข้อบรรยาย เรื่อง “ระบบโลจิสติกส์สู่เศรษฐกิจเมียนมากับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัด” เพิ่มอีก 1 หัวข้อและบรรจุคำอธิบายเนื้อหาให้ครอบคลุมถึง เพื่อได้เรียนรู้ เส้นทางเดินทางและสภาพพื้นที่และจุดผ่านแดนตามแนวชายแดนสหภาพเมียนมาทั้งในปัจจุบันและอนาคต
หัวข้อ 3 กฎหมายและหลักบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียน	ควรจัดให้มีเนื้อหาสิ่งที่ควรรู้เกี่ยวกับเมียนมาได้แก่ กฎหมายสำคัญ ข้อห้ามตามหลักกฎหมายของสหภาพเมียนมา รวมทั้งโครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณีที่สำคัญของสหภาพเมียนมา	1. มีการบรรจุคำอธิบายในขอบเขตเนื้อหาว่า ให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายหรือข้อตกลงระหว่างอาเซียนกฎหมายของสหภาพเมียนมาที่เกี่ยวข้อง สิ่งจำเป็นที่บุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ติดแนวชายแดนสหภาพเมียนมาที่ควรรู้ เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ สภาพปัญหาในการ

หัวข้อวิชา	ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม	เนื้อหาที่มีการปรับแก้ไขในหลักสูตร
		<p>ทำงานของข้าราชการตามแนวชายแดนที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2. มีการบรรจุคำอธิบายในขอบเขตเนื้อหา ของหัวข้อ “กฎหมายและหลักบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียน” เพื่อให้วิทยากรได้ถ่ายทอดไปถึงว่า บุคลากรภาครัฐมีความรู้ความเข้าใจในด้านการเจรจาต่อรองกับคู่ร่วม ต้องรู้เขา รู้เรา เพื่อสามารถใช้หลักจิตวิทยาเพื่อบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียนได้ ร่วมด้วย</p>
หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันอาเซียน		
<p>หัวข้อ 1 ทักษะที่ดีต่ออาเซียน</p>	<p>1. ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของสหภาพเมียนมา</p> <p>2. สร้างความตระหนัก และปรับทัศนคติที่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้าน และยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม</p>	<p>ทั้ง 3 หัวข้อ ในหมวดวิชา 2 นี้ ได้จัดเป็นเวทีเสวนาอภิปราย เรื่อง “จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันเศรษฐกิจอาเซียน” ที่ครอบคลุมเนื้อหา 3 หัวข้อคือ ทักษะที่ดีต่ออาเซียน การรู้เท่าทันเศรษฐกิจอาเซียน และจิตวิญญาณความเป็นอาเซียน ร่วมเสวนาโดยนักวิชาการภาษาและประวัติศาสตร์เมียนมา นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้ปฏิบัติงานด้านความมั่นคงจาก สำนักงานปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) โดยบรรจุขอบเขตเนื้อหา ในหัวข้อ “ทัศนคติที่ดีต่ออาเซียน” ไว้ให้มีการเรียนรู้ความสำเร็จที่น่ายกย่องจากประวัติศาสตร์/บุคคลสำคัญของประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นแบบอย่างในการทำงานราชการได้ และการคิดเชิงบวกที่มีต่อการเป็นอาเซียนบนฐานแนวความคิดที่รู้ว่าอะไรควรจะทำ และอะไรไม่ควรจะทำและเห็นคุณค่าด้านวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตของไทยและประเทศสหภาพเมียนมา</p>

หัวข้อวิชา	ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม	เนื้อหาที่มีการปรับแก้ไขในหลักสูตร
หัวข้อ 2 การรู้เท่าทันเศรษฐกิจอาเซียน	ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในประเทศอาเซียน และเนื้อหาเกี่ยวกับ Demand and Supply ของประเทศเมียนมาในเขตชายแดน	มีการบรรจุขอบเขตเนื้อหา ในหัวข้อนี้ ว่า ให้เรียนรู้ความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจและบริการที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนของประเทศเพื่อนบ้าน ในบริบทการทำงานร่วมกันระหว่างข้าราชการกับประเทศเพื่อนบ้าน แบบพึ่งพาซึ่งกันและกัน และการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้าน มิใช่การเอาเปรียบ ควรรู้ว่าการทำธุรกิจกับเพื่อนบ้านนั้นอะไรควรจะทำ และอะไรไม่ควรจะทำรวมถึง Demand and Supply ของประเทศสหภาพเมียนมาในเขตชายแดน
หัวข้อ 3 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียน	ให้เน้นจิตสำนึกความเป็นพลเมืองอาเซียน ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อด้านความมั่นคงในพื้นที่โดยเฉพาะปัญหาการลักลอบเข้าเมือง ปัญหายาเสพติด	มีการกำหนดขอบเขตเนื้อหา จิตวิญญาณความเป็นอาเซียน ที่มีเนื้อหาสร้างความเข้าใจในความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างระหว่างประชาชนอาเซียน ให้การยอมรับคุณค่าค่านึงถึงสิทธิมนุษยชนอาเซียน มีจิตสำนึกร่วมความรับผิดชอบของประชาชนไทยในฐานะพลเมืองอาเซียน การยอมรับคุณค่าของสันติภาพเพื่อสร้างความมั่นคงของประชาชนในชายแดนกับสหภาพเมียนมา เพื่อลดปัญหาในด้านการลักลอบเข้าเมืองและยาเสพติด และมีความคิดเท่าทันแนวความคิดของสากลโลก พร้อมรับความท้าทายกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ในการทำงานอาเซียน ในหัวข้อ การเสวนาอภิปรายเรื่อง “จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันเศรษฐกิจอาเซียน”
หัวข้อ 4 กิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ภูมิภาคชายแดน	เหมาะสม	คงเนื้อหาเดิม โดยจัดทำเป็นกิจกรรมนอก ชั้นเรียนที่เน้นสนทนากาการ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกิจกรรมภาษาอาเซียน ทักษะการสร้างเครือข่ายการทำงานตามแนวชายแดน แนวทางปฏิบัติที่ดีในการทำงานอาเซียนของข้าราชการส่วนภูมิภาคและ

หัวข้อวิชา	ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม	เนื้อหาที่มีการปรับแก้ไขในหลักสูตร
		สร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติด้านอาเซียนของจังหวัดชายแดนสหภาพเมียนมา
หัวข้อ 5 การศึกษาดูงาน	1.กลุ่มจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี และเพชรบุรี ควรดูงานที่จังหวัดราชบุรี เกี่ยวกับการผลิตเครื่องปั้นดินเผา และโรงไฟฟ้าราชบุรี ซึ่งมีระยะทางประมาณ 70 กิโลเมตร ห่างจากโรงแรมหรือดูงานด้านตลาดสินค้าที่ด่านอำเภอสวนผึ้ง จ.ราชบุรีโดยมีระยะทางร่วม 150 กิโลเมตรห่างจากโรงแรม 2.กลุ่มจังหวัดประจวบ ระนองและชุมพร ที่ประชุมเห็นด้วยให้ศึกษาดูงานที่ด่านสิงขร คงเดิม	มีการกำหนดให้มีการศึกษาดูงาน ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญา ณ โรงงานผลิตงานเซรามิคแห่งแรกของไทย และดูงานหลักการกำกับกิจการที่ดี ณ โรงไฟฟ้าราชบุรี โดยมีขอบเขตเนื้อหาที่มุ่งเน้น การเห็นแบบอย่างของสถานประกอบการและชุมชนโดยรอบที่ประสบความสำเร็จในเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ระหว่างประเทศในชาติอาเซียน รวมถึงการบริหารจัดการธุรกิจที่ดีโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น โรงไฟฟ้าราชบุรี สำหรับด่านอำเภอสวนผึ้ง มีระยะทางไกลจากโรงแรมที่จัดประชุมมาก จึงไม่สามารถจัดไปได้
หมวดวิชา 3 ทักษะการขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียน		
หัวข้อ 1 การขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียนด้วยกระบวนการวิจัยชุมชน	ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการบริการการลงทุน และการอยู่ร่วมกันได้ของชุมชนในชาติอาเซียน	มีการบรรจุในขอบเขตเนื้อหา ว่าเป็นการนำเสนอผลการวิจัยชุมชนเพื่อสร้างความได้เปรียบคู่เจรจาการค้า/บริการ/การลงทุน/การใช้แรงงานกับประเทศเพื่อนบ้านและการฝึกคิดการเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนมาสู่การกำหนดโจทย์วิจัยเพื่อการพัฒนาบุคคล หน่วยงาน สังคมและประเทศชาติ
หัวข้อ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านอาเซียนสู่นวัตกรรมการทำงานของบุคลากรภาครัฐ	เหมาะสม	คงเนื้อหาเดิมโดยเน้นการฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเองการทำงานเป็นทีม และการแบ่งปันความรู้ด้วยการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อฝึกการออกแบบกิจกรรมและโครงการเพื่อการพัฒนาตนเองและงานด้านอาเซียน พร้อมนำเสนอในแต่ละกลุ่มย่อย

3. ประเด็นวิพากษ์ด้านวิธีการเรียนรู้ในแต่ละหมวดวิชาที่ประชุมเห็นว่า มีความเหมาะสมจึงไม่มีการปรับแก้

4. อื่น ๆ ได้แก่ คุณสมบัติของผู้เข้าอบรมควรเน้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ติดชายแดน จากผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ ผลการสัมภาษณ์ ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และผลการวิพากษ์หลักสูตร นำมาสู่ การสรุปกำหนดการ ตามหมวดวิชา หัวข้อเนื้อหาและกิจกรรม ได้ดังนี้

ตาราง 13 สรุปกำหนดการ ตามหมวดวิชา หัวข้อเนื้อหาและกิจกรรม

หมวดวิชา	เนื้อหา	วิธีการ	จำนวน	วิธีประเมิน
วันที่หนึ่ง				
หมวดวิชา 1 การสร้างศักยภาพใน งานราชการส่วน ภูมิภาค	การประเมินตนเองก่อนอบรม	ทำแบบทดสอบ ความรู้ก่อนเรียน	15 นาที	- ผลคะแนนทดสอบ - ใบสมัครอบรม
	นโยบายอาเซียนและแนวทาง ปฏิบัติที่ดีสำหรับข้าราชการส่วน ภูมิภาค	ปาฐกถาพิเศษ และพิธีเปิด	30 นาที	- สังเกตปฏิบัติการ เรียนรู้ของผู้เรียน
	โอกาสและผลกระทบต่อเส้นทาง การค้าการลงทุนกับสหภาพเมียนมา	บรรยาย	1 ชั่วโมง	- สังเกตบรรยากาศใน การเรียนการสอน
	กฎหมายและหลักบริหารความ ขัดแย้งของประชาชนอาเซียน	บรรยาย	1 ชั่วโมง 30 นาที	- สังเกตบรรยากาศใน การเรียนการสอน
หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณ ความเป็นอาเซียน และรู้เท่าทันอาเซียน	ทัศนคติที่ดีต่ออาเซียน	เสวนากลุ่ม	1 ชั่วโมง	- สังเกตการอภิปราย และการซักถาม
	การรู้เท่าทันเศรษฐกิจอาเซียน	เสวนากลุ่ม	1 ชั่วโมง	- สังเกตการอภิปราย และการซักถาม
	จิตวิญญาณความเป็นอาเซียน	เสวนากลุ่ม	1 ชั่วโมง	- สังเกตการอภิปราย และการซักถาม
	กิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนนัก ปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ ภูมิภาคชายแดน	ทำกิจกรรมกลุ่ม	1 ชั่วโมง 30 นาที	- สังเกตการณ์ทำ กิจกรรมร่วมกัน
วันที่สอง				
หมวดวิชา 3 การขับเคลื่อน นโยบายสู่ ประชาคมอาเซียน	การขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคม อาเซียนด้วยกระบวนการวิจัย ชุมชน	บรรยายและ ทำกิจกรรม	2 ชั่วโมง	- สังเกตบรรยากาศใน การเรียนการสอน และการซักถาม

หมวดวิชา	เนื้อหา	วิธีการ	จำนวน	วิธีประเมิน
หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็น อาเซียนและรู้เท่าทัน อาเซียน	ศึกษาดูงาน แหล่งเศรษฐกิจสร้างสรรค์	ดูงาน นอกสถานที่	5 ชั่วโมง 30 นาที	- สังเกตความสนใจ - วัดความพึงพอใจ ต่อการจัดอบรม
ภาคเย็น กิจกรรมนอกชั้นเรียน สร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ภูมิภาค				
วันที่สาม				
หมวดวิชา 1 การสร้างศักยภาพใน งานราชการส่วน ภูมิภาค	ระบบโลจิสติกส์สู่เศรษฐกิจเมียนมา กับคุณภาพชีวิตของประชาชนใน จังหวัด	บรรยาย	1 ชั่วโมง 30 นาที	- สังเกตบรรยากาศใน การเรียนการสอน
หมวดวิชา 3 การขับเคลื่อนนโยบาย สู่ประชาคมอาเซียน	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านอาเซียน สู่วัฒนธรรมการทำงานของบุคลากร ภาครัฐ	- การวิเคราะห์ สถานการณ์จำลอง - การระดมสมอง - การทำงานกลุ่ม	3 ชั่วโมง	- สังเกตการณ์ทำ กิจกรรมร่วมกัน - ผลงานกลุ่ม
	การนำเสนอผลการปฏิบัติการกลุ่ม	การนำเสนอ หน้าห้อง	1 ชั่วโมง	- สังเกตปฏิบัติการ เรียนรู้ของผู้เรียน - ทดสอบหลังอบรม
กิจกรรม มอบวุฒิบัตร และประเมินผล				

ตอนที่ 3 ผลการออกแบบหลักสูตร สามารถกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการฝึกอบรมได้ดังนี้

1. ที่มาและความสำคัญในการฝึกอบรม

การพัฒนาบุคลากรของประเทศไทยนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งพัฒนาให้มีทักษะการทำงานร่วมกันทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน และจากผลศึกษาด้านอาเซียนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (สำนักงาน ก.พ., 2555) พบว่า ประเทศไทยควรมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) การบริหารกำลังคนภาครัฐให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจในปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตและ 2) การพัฒนาทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะให้มีคุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ ความเป็นนานาชาติ เป็นผู้สนับสนุน ความเป็นมืออาชีพ และการพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือนของประเทศไทยเพื่อ

เตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของไทย ซึ่งมีบทบาทโดยตรงในเสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) ตามแผน Roadmap สู่ประชาคมอาเซียนที่มีหน้าที่หลัก 2 ประการคือ 1) การพัฒนามนุษย์ (Human Development) และ 2) การเสริมสร้างขีดความสามารถของภาครัฐในการให้บริการประชาชน (Building Civil Service Capability) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานการทำงานของระบบราชการในกลุ่มประเทศอาเซียนให้ตอบสนองต่อภารกิจของรัฐและการให้บริการประชาชน ตลอดจนปรับบทบาทและภารกิจของระบบราชการให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในด้านการพัฒนาระหว่างข้าราชการของกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อให้กำลังคนภาครัฐของภูมิภาคอาเซียนมีความรู้ความสามารถและมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความสามารถต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ทั้งในหลักสูตรแกนกลางสำหรับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียนโดยตรง และในปีงบประมาณ 2557 นี้ สำนักงาน ก.พ. ร่วมกับ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้ด้านอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคตามแนวชายแดนตรงตามความต้องการจำเป็น เพื่อกำหนดหัวข้อหลักสูตรฝึกอบรมในบริบทอาเซียนตามลักษณะพื้นที่ (Area Based) ของกลุ่มจังหวัดให้มีความเหมาะสม

สำหรับกรวิจัยและพัฒนาหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐในจังหวัดภาคตะวันตกที่มีชายแดนติดประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (Republic of the Union of Myanmar) พบผลการสำรวจความต้องการจำเป็นด้านอาเซียนของบุคลากรภาครัฐหลายสายงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 6 จังหวัดรวม 349 คน มาจากจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 66, 66, 50, 50, 57 และ 60 คน ตามลำดับ บุคลากรผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ ดำรงตำแหน่งชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 83.7 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.9 มีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี ร้อยละ 36.6 จบปริญญาตรี ร้อยละ 61.6 ทำงานในสังกัดพลเรือนสามัญ คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาเป็น พนักงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานส่วนตำบล ครู/บุคลากรทางการศึกษา กลาโหม สถาบันอุดมศึกษา อัยการ/ตุลาการ ตำรวจ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ คิดเป็นร้อยละ 15.5, 7.4, 6.9, 4.9, 2.6, 1.4, 1.1, 0.9 และ 0.3 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ ไม่เคยเข้าอบรมด้านอาเซียนโดยตรงมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 58.5 และเมื่อพิจารณาผลการประเมินตนเองในสภาพปัจจุบันที่มีอยู่พบว่า ผู้ตอบมีคะแนนเฉลี่ยด้านทัศนคติต่ออาเซียน ด้านบรรยากาศการทำงานอาเซียน ด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และทักษะด้านอาเซียนอยู่ในระดับต่ำเท่ากับ 2.736, 2.464, 2.409 และ 2.331 จากคะแนนเต็ม 5.0 และเมื่อพิจารณาความคาดหวังต่ออาเซียนพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คาดหวังในด้านทัศนคติสูงสุด รองลงมาคือด้านบรรยากาศการทำงานอาเซียน ด้านทักษะและด้านความรู้ ด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.843, 3.763, 3.728 และ 3.696 ตามลำดับ จึงเห็นได้ว่าความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมจะเน้นในขอบเขตเพื่อการพัฒนาทัศนคติเป็นลำดับแรก รองลงมาเป็นทักษะและความรู้ ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ จึงให้ความสำคัญกับจำนวนชั่วโมงและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างเสริมทัศนคติ

เชิงบวกต่ออาเซียนมากกว่าการให้ความรู้และทักษะ ประกอบกับการพิจารณากำหนดหัวข้อวิชาได้มาจากการวิเคราะห์ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดชายแดนติดประเทศสหภาพเมียนมา ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารภาครัฐ ผู้ปฏิบัติงานอาเซียนและผู้ประกอบการในพื้นที่และผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมดังกล่าวโดยนำผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกันของแหล่งข้อมูลในระดับต้น ๆ มากำหนดรายละเอียดวิชาได้เป็น 3 หมวดวิชา 11 หัวข้อวิชา ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐควรมีหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค จังหวัดแนวชายแดนภาคตะวันตก ให้มีประสิทธิภาพเป็นเวลา 3 วัน โดยแบ่งการจัดฝึกอบรมเป็น 2 ครั้งตามกลุ่มจังหวัด ครั้งที่ 1 ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร ครั้งที่ 2 ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี และเพชรบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

2. วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรม

1. มีความรู้และทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคตะวันตกติดประเทศสหภาพเมียนมา
2. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการปฏิบัติราชการด้านอาเซียนและเพื่อนบ้านอาเซียน
3. มีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนโครงการเพื่อพัฒนาทรัพยากรในพื้นที่รองรับอาเซียนตามแนวความคิดในระดับสากล (Global Mindset) และสอดคล้องกับสภาพปัญหาของภูมิภาคชายแดน
4. มีเครือข่ายทางสังคมเพื่อการปฏิบัติงานราชการด้านอาเซียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3. คุณสมบัติของผู้เข้าฝึกอบรม

1. บุคลากรภาครัฐที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านอาเซียน และ
2. ปฏิบัติงานในสังกัดกระทรวงต่าง ๆ หรือในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ
3. มีระดับตำแหน่งตั้งแต่ ชำนาญการ ชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญ หรือพนักงานท้องถิ่นระดับ 6-8 และ
4. ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดน ได้แก่ กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร

4. จำนวนผู้เข้าฝึกอบรม

ครั้งที่ 1 รวมทั้งสิ้น 135 คน ที่มาจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร จังหวัดละ 45 คน

ครั้งที่ 2 รวมจำนวนทั้งสิ้น 135 คน ที่มาจากจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี และเพชรบุรี จังหวัดละ 45 คน

5. ช่วงเวลาจัดฝึกอบรม

ครั้งที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 18 - 20 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ณ โรงแรมปัตตาเวีย รีสอร์ทแอนด์สปา 9/21 ปากน้ำปราณ อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ 77220 โทร. 032-570304 ถึง 8 <http://www.pattawahotel.com/>

ครั้งที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 27-29 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ณ โรงแรมลองบีช 225/75 ถ.เลียบชายหาดชะอำ จ.เพชรบุรี 76120 โทร.032-472-444, 081-402-6644 <http://www.longbeach-chaam.com>

6. งบประมาณค่าใช้จ่าย

สำนักงาน ก.พ. เป็นผู้รับผิดชอบค่าห้องพักห้องละ 2 คน ค่าอาหารกลางวัน อาหารเย็นและค่าอาหารว่างในระหว่างวันจัดฝึกอบรมและค่าดำเนินการจัดฝึกอบรม

สำหรับค่าใช้จ่ายที่เป็นเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะและค่าเดินทางก่อนและหลังวันจัดอบรม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของผู้เข้าฝึกอบรมนั้น ขอให้ผู้เข้าฝึกอบรมเบิกจ่ายจากต้นสังกัด ซึ่งสำนักงาน ก.พ. มิได้ดำเนินการให้ตามระเบียบของกระทรวงการคลัง

7. รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชาและคำอธิบายรายวิชา แบ่งเป็น 3 หมวด ได้แก่

หมวดวิชาที่ 1 การสร้างศักยภาพในงานราชการส่วนภูมิภาค (Capacity Building for Provincial Public Service) รวมจำนวน 4 ชั่วโมง 30 นาที ประกอบด้วย 4 หัวข้อวิชา

คำอธิบายรายวิชา เป็นหมวดวิชาที่เน้นการสร้างความรู้ โดยมุ่งที่การให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานราชการกับผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ประชาชน ผู้ประกอบการ ผู้มาเยือน ทั้งชาวไทยและเพื่อนบ้าน ในขอบเขตของภารกิจที่ต้องเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวข้องกับการสื่อสารกับบุคคลผู้รับบริการที่ต่างกัน เพื่อนำไปสู่การทำงานร่วมกันอย่างบรรลุเป้าหมายของการเปิดเสรีอาเซียน มีความรู้ความเข้าใจในด้านการเจรจาต่อรองกับคู่ร่วม จิตวิทยาเพื่อบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียนด้วยวิธีคิดอย่างอาเซียน การรู้จักกฎหมายและหลักธรรมสากลด้านอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐ สามารถประยุกต์แนวคิดทฤษฎีแบบไทยเพื่อสร้างความมั่นคงและความอยู่รอดในระบบทุนนิยมอาเซียน

หัวข้อวิชา

1. นโยบายอาเซียนและแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับข้าราชการส่วนภูมิภาค

- ขอบเขตเนื้อหาเน้นด้านสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) โดยมีสาระเกี่ยวข้องแผนยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคลของจังหวัด และสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานราชการในบริบทอาเซียน

- บรรยายโดย ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทน

2. โอกาสและผลกระทบต่อเส้นทางการค้าการลงทุนกับสหภาพเมียนมา

- ขอบเขตเนื้อหาเน้นด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) โดยมีสาระเกี่ยวข้องกับเรื่องข้อมูลในงานด้านอาเซียนของไทยและประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน และกรอบความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างจังหวัดกับเมืองในประเทศเพื่อนบ้านชายแดน ข้อมูลที่สำคัญในงานด้านอาเซียนของ

ไทยและประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน รวมทั้งสภาพพื้นที่และจุดผ่านแดนรวมถึงรอยต่อระหว่างประเทศของไทย และสหภาพเมียนมา

- บรรยายโดย ประธานหอการค้าจังหวัดหรือผู้แทน

3. กฎหมายและหลักบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียน

- ขอบเขตเนื้อหาเน้นด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) โดยมีสาระเกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายหรือข้อตกลงระหว่างอาเซียน รวมถึงกฎหมายของสหภาพเมียนมาที่เกี่ยวข้องสิ่งจำเป็นที่บุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ติดแนวชายแดนสหภาพเมียนมา ที่ควรรู้เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ สภาพปัญหาในการทำงานของบุคลากรภาครัฐตามแนวชายแดนที่เกี่ยวข้องและพึงพาทางกฎหมาย แนวทางการเยียวยาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนตามแนวชายแดน รวมทั้งให้บุคลากรภาครัฐมีความรู้ความเข้าใจในด้านการเจรจาต่อรองกับคู่ร่วม รู้จักใช้หลักจิตวิทยาเพื่อบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียน

- บรรยายโดย นักกฎหมายเชี่ยวชาญระหว่างประเทศในอาเซียน

4. ระบบโลจิสติกส์สู่เศรษฐกิจเมียนมากับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัด

- ขอบเขตเนื้อหาเน้นด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) โดยมีสาระเกี่ยวข้องกับสิ่งที่บุคลากรภาครัฐควรรู้ถึงสภาพปัจจุบันและโอกาสในอนาคตตามแนวทางของระบบการเดินทาง การขนส่งสินค้า และบริการ รวมถึงสภาพพื้นที่และจุดผ่านแดนในปัจจุบันและอนาคตของเศรษฐกิจชุมชนสู่สหภาพเมียนมา เส้นทางหลักการขนส่งและระบบโลจิสติกส์สู่ประเทศอาเซียน เส้นทางพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นไทยสู่เพื่อนบ้านอาเซียน และเพื่อสร้างความมั่นคงและความอยู่รอดในระบบทุนนิยมอาเซียน และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของคนไทยในจังหวัดอันนำไปสู่การทำงานร่วมกันอย่างบรรลุเป้าหมายของการเปิดเสรีอาเซียน

- บรรยายโดย นักวิชาการด้านระบบโลจิสติกส์ในเส้นทางสู่สหภาพเมียนมา

หมวดวิชาที่ 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันอาเซียน (ASEAN Mind and Literacy) รวมจำนวน 10 ชั่วโมง ประกอบด้วย 5 หัวข้อวิชา

คำอธิบายรายวิชา เป็นหมวดวิชาที่เน้นการสร้างทัศนคติเชิงบวกต่ออาเซียน โดยมุ่งเน้นการปรับวิธีคิดเชิงบวกที่มีต่อเพื่อนบ้านอาเซียนโดยไม่ยึดติดอดีต เน้นการเรียนรู้ความสำเร็จที่นำมก่ยงจากประวัติศาสตร์ถึงบุคคลสำคัญของประเทศเพื่อนบ้านมากกว่าการดูถูก มีความเข้าใจในความเชื่อและค่านิยมที่ต่างกันระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะประเทศสหภาพเมียนมา

หัวข้อวิชา

1. ทัศนคติที่ดีต่ออาเซียน

- ขอบเขตเนื้อหา เน้นด้านสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) โดยมีสาระเกี่ยวข้องกับการประยุกต์แนวคิดทฤษฎีแบบไทย เพื่อนำมาสู่การอยู่ร่วมกันของอาเซียน การได้เรียนรู้

ความสำเร็จที่นายกล่องจากประวัติศาสตร์/บุคคลสำคัญของประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นแบบอย่างในการทำงานราชการได้ และการคิดเชิงบวกที่มีต่อการเป็นอาเซียนบนฐานแนวความคิดที่รู้ว่าอะไรควรจะทำและอะไรไม่ควรจะทำและเห็นคุณค่าด้านวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตของไทยและประเทศสหภาพเมียนมา

- ร่วมเสวนาเรื่อง จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันเศรษฐกิจอาเซียน

โดย นักภาษาและประวัติศาสตร์วัฒนธรรมสหภาพเมียนมา

2. การรู้เท่าทันเศรษฐกิจอาเซียน

ขอบเขตเนื้อหาเน้นด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) โดยมีสาระเกี่ยวข้องและเรียนรู้ความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจและบริการที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนของประเทศเพื่อนบ้าน ในบริบทการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรภาครัฐกับประเทศเพื่อนบ้าน ในมุมมองของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และการสร้างสัมพันธภาพระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้าน มิใช่การเอาเปรียบและควรรู้ว่าการทำธุรกิจกับประเทศเพื่อนบ้านนั้นอะไรควรจะทำและไม่ควรจะทำรวมถึง Demand and Supply ของประเทศสหภาพเมียนมา

- ร่วมเสวนาเรื่อง จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันเศรษฐกิจอาเซียน

โดยนักบริหารองค์กรส่วนท้องถิ่นและผู้มีประสบการณ์ในเชิงปฏิบัติในพื้นที่

3. จิตวิญญาณความเป็นอาเซียน

- ขอบเขตเนื้อหา เน้นด้านสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) โดยมีสาระเกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้าใจในความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างระหว่างประชาชนอาเซียน ให้การยอมรับคุณค่าค่านึงถึงสิทธิมนุษยชนอาเซียน มีจิตสำนึกร่วมความรับผิดชอบของประชาชนไทยในฐานะพลเมืองอาเซียน การยอมรับคุณค่าของสันติภาพ เพื่อสร้างความมั่นคงของประชาชนในชายแดนกับสหภาพเมียนมา เพื่อลดปัญหาในด้านการลักลอบเข้าเมืองและยาเสพติด และมีความคิดเท่าทันแนวความคิดของสากลโลก พร้อมรับความท้าทายกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ในการทำงานอาเซียนจากฐานคิดในระดับสากล (Global Mindset)

- ร่วมเสวนาเรื่อง จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันเศรษฐกิจอาเซียน

โดยนักวิชาการและผู้ปฏิบัติงานด้านความมั่นคง

4. กิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ภูมิภาคชายแดน

- ขอบเขตเนื้อหา เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกิจกรรมภาษาอาเซียน ทักษะการสร้างเครือข่ายการทำงานตามแนวชายแดน แนวทางปฏิบัติที่ดีในการทำงานอาเซียนของข้าราชการส่วนภูมิภาคและสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติด้านอาเซียนของจังหวัดชายแดนสหภาพเมียนมา

- เป็นกิจกรรมนอกชั้นเรียน โดย นักนันทนาการและบุคลากรภาครัฐที่เป็นแบบอย่างการทำงานอาเซียน

5. การศึกษาดูงาน

ครั้งที่ 1 ดูงานแหล่งเศรษฐกิจระหว่างประเทศในอาเซียน ณ ด้านสิงขร ต.คลองวาฬ อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ และศึกษาวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของประชาชนชายแดนและดูงานเรื่อง การทำกิจการให้เหมาะสมกับพื้นที่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ที่วิสาหกิจชุมชนกล้วยอบน้ำผึ้ง ต.ห้วยยาง อ.ทับสะแก จ.ประจวบคีรีขันธ์ สำหรับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการใน 3 จังหวัดได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร

ครั้งที่ 2 ดูงานด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญา ณ โรงงานผลิตงานเซรามิคแห่งแรกของไทย เก้าส้งไถ่ อ.เมือง จ.ราชบุรี และดูงานหลักการกำกับกิจการที่ดี ณ โรงไฟฟ้าราชบุรี สำหรับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการใน 3 จังหวัดได้แก่กาญจนบุรี ราชบุรี และเพชรบุรี

- ขอบเขตเนื้อหาการบูรณาการทั้ง 3 เสาหลักมุ่งเน้นด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) เป็นการศึกษาเรียนรู้ขั้นเรียน ที่มุ่งเน้นการเห็นแบบอย่างของสถานประกอบการและชุมชนโดยรอบที่ประสบความสำเร็จในเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ระหว่างประเทศในชาติอาเซียนรวมถึงการบริหารจัดการธุรกิจที่ดีโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

หมวดวิชาที่ 3 ทักษะการขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียน (Policy Driven Skill to ASEAN) รวมจำนวน 6 ชั่วโมง ประกอบด้วย 2 หัวข้อวิชา

คำอธิบายรายวิชา เป็นการฝึกตามกระบวนการฝึกทักษะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของกลุ่มจังหวัดที่มีชายแดนติดประเทศสหภาพเมียนมา โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานกลุ่มในและนอกห้องสัมมนา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางปฏิบัติที่ดีในการทำงานอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค ในด้านเทคนิคบริหารความเสี่ยงในการทำงานอาเซียน เทคนิคการทำงานข้ามวัฒนธรรมและท่ามกลางความหลากหลายวัฒนธรรมอาเซียนอย่างสันติ เทคนิคการประสานงานกับบุคลากรของหน่วยงานในประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัด ทักษะการทำวิจัยชุมชน เทคนิคเชื่อมโยงงานอาเซียนกับความก้าวหน้าในงานพร้อมทั้งการสร้างเครือข่ายการทำงานตามแนวชายแดน

หัวข้อวิชา

1. การขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียนด้วยกระบวนการวิจัยชุมชน

- ขอบเขตเนื้อหาเน้นด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) โดยมีสาระเกี่ยวข้องกับการนำเสนอผลการวิจัยชุมชน เพื่อสร้างความได้เปรียบคู่เจรจาการค้า/บริการ/การลงทุน/การใช้แรงงานกับประเทศเพื่อนบ้านและการฝึกคิดการเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนมาสู่การกำหนดโจทย์วิจัยเพื่อการพัฒนาบุคคล หน่วยงาน สังคมและประเทศชาติต่อไป

- บรรยายและฝึกการตั้งโจทย์วิจัยชุมชนเพื่อการพัฒนา นำโดย นักวิจัยคุณภาพ

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านอาเซียนสู่นวัตกรรมการทำงานของบุคลากรภาครัฐ

และนำเสนอผลการปฏิบัติงานกลุ่ม

- ขอบเขตเนื้อหา เน้นการฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานเป็นทีม และการแบ่งปันความรู้ด้วยการทำกิจกรรมกลุ่มฝึกออกแบบกิจกรรมและโครงการเพื่อการพัฒนาตนเองและงานด้านอาเซียน พร้อมนำเสนอ
- นำกิจกรรมโดยนักวิชาการ KM (Knowledge management)

8. วิธีการฝึกอบรม

บรรยาย อภิปราย ระดมสมอง ปฏิบัติงานกลุ่ม ดูงาน ตอบข้อซักถามและนำเสนอผลประชุม

9. การประเมินผล

1. ประเมินระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการวิทยากร
2. ทดสอบความรู้พื้นฐาน ประเมินทัศนคติเชิงบวกต่ออาเซียน
3. ติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานภายหลังการอบรม 1 เดือน จากแบบสอบถามทัศนคติที่ดีต่ออาเซียนและพฤติกรรมการทำงาน
4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีเวลาเข้าอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และเข้าร่วมกิจกรรมประชุมระดมความคิดเห็นจะได้รับวุฒิบัตรรับรองผลการฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม
5. สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติของผู้เข้ารับการอบรม

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมสามารถนำความรู้และทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับอาเซียนไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
2. ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีการปรับทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติราชการด้านอาเซียนและที่ดีต่อเพื่อนบ้านอาเซียน
3. ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีการทำงานในด้านอาเซียนร่วมกันกับบุคลากรภาครัฐในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงได้อย่างคล่องตัวมากขึ้นจากเครือข่ายทางสังคม
4. หน่วยงานและประชาชนในพื้นที่มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานราชการด้านอาเซียนมากยิ่งขึ้น

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงาน ก.พ. ร่วมกับ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โดยมี รศ.ดร.อังศินันท์ อินทรกำแหง หัวหน้าโครงการ

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เลขที่ 114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร.089-1653520 โทรสาร.02-2620809 e-mail: ungsinun@gmail.com

น.ส.นัชชิวา บาเกาะ เลขานุการโครงการ โทร.081-6081347 e-mail: taqwa_mah@hotmail.com

น.ส.พิชชาดา สุทธิแป้น เจ้าหน้าที่โครงการ โทร.086-915-5355 e-mail: sutipan.p@gmail.com

กำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง
ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก
(ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ชุมพร)
ในวันที่ 18 – 20 สิงหาคม พ.ศ.2557
ณ โรงแรมปัตตาเวีย รีสอร์ท แอนด์ สปา อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์

วันจันทร์ที่ 18 สิงหาคม พ.ศ.2557

08.00 - 09.00 น. ลงทะเบียน

09.00 - 9.30 น. พิธีเปิดและปาฐกถาพิเศษ เรื่อง

นโยบายอาเซียนและแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับข้าราชการส่วนภูมิภาค

โดย นายวีระ ศรีวัฒนตระกูล ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

09.30 - 10.30 น. โอกาสและผลกระทบต่อเส้นทางการค้าการลงทุนกับสหภาพเมียนมา

โดย นายโชติ โชติชยากร รองประธานหอการค้า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

10.30 - 12.00 น. กฎหมายและหลักบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียน

โดย นายกอบชัย สุปรินายก อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

12.00 - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 - 16.00 น. เสวนาเรื่อง จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันเศรษฐกิจอาเซียน

โดย - นายณัฐพล ตันตระกูลทรัพย์ นักวิชาการภาษาและประวัติศาสตร์วัฒนธรรม
เมียนมา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- นายอดิคม ธนบัตร นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดระนอง

- นายธนากร คัยนันท์ ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณ

สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.

ผู้ดำเนินรายการโดย ผศ.ดร.วิริณีย์ กิตติพิชัย อาจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

16.00 - 17.30 น. กิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ภูมิภาคชายแดน

โดย ทีมงานวิทยากรกลุ่มสัมพันธ์ ดร.อภิรัตน์ อุดมทรัพย์ และ

อ.ทิพย์วรรณ จุลิรัชนิกร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

18.00 - 19.00 น. รับประทานอาหารเย็น

วันอังคารที่ 19 สิงหาคม พ.ศ.2557

- 08.00 - 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 - 11.00 น. **การขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียนด้วยกระบวนการวิจัยชุมชน**
โดย รศ.ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม
คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- 11.00 - 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 12.00 - 17.30 น. - **ศึกษาดูงานเรื่อง การจัดการความมั่นคงปลอดภัย การบริหารความหลากหลาย**
ความแตกต่างทางวัฒนธรรมความเป็นอยู่ ที่ด่านสิงขร ต. คลองวาฬ
อ. เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์
- **ศึกษาดูงานเรื่อง การทำกิจการให้เหมาะสมกับพื้นที่ และเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์**
ที่วิสาหกิจชุมชนกล้วยอบน้ำผึ้ง ต.ห้วยยาง อ.ทับสะแก จ.ประจวบคีรีขันธ์
- 18.00 - 19.00 น. รับประทานอาหารเย็น

วันพุธที่ 20 สิงหาคม พ.ศ.2557

- 08.00 - 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 - 10.30 น. **ระบบโลจิสติกส์สู่เศรษฐกิจเมียนมากับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัด**
โดย ผศ.ดร.ภูพงษ์ พงษ์เจริญ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 10.30 - 10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.45 - 12.00 น. **ปฏิบัติการกลุ่ม เรื่อง**
ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านอาเซียนสู่แนวทางการทำงานของข้าราชการในจังหวัด
กลุ่ม 1 แนวทางการทำงานด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
กลุ่ม 2 แนวทางการทำงานด้านสังคมและวัฒนธรรม (ASCC)
กลุ่ม 3 แนวทางการทำงานด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC)
โดย รศ.ดร.อังคินันท์ อินทรกำแหง และคณะทำงาน
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 12.00 - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 - 15.30 น. การนำเสนอผลการปฏิบัติการกลุ่ม
- 15.30 - 16.00 น. พิธีปิด มอบวุฒิบัตรและประเมินผลโครงการ

หมายเหตุ หัวข้อและวิทยากรอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม
อาหารว่างเช้า เวลาประมาณ 10.30 น .
อาหารว่างบ่าย เวลาประมาณ 14.30 น.

กำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง
ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก
(กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี)
ในวันที่ 27 – 29 สิงหาคม พ.ศ. 2557
ณ โรงแรมลองบีช ถ.เลียบชายหาดชะอำ จ.เพชรบุรี

วันพุธที่ 27 สิงหาคม พ.ศ.2557

- 08.00 – 09.00 น. ลงทะเบียน และทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- 09.00 - 09.30 น. พิธีเปิดและปาฐกถาพิเศษ เรื่อง
นโยบายอาเซียนและแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับข้าราชการส่วนภูมิภาค
โดย นายมณฑิธร ทองนิത്യ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี
- 09.30 – 10.30 น. โอกาสและผลกระทบต่อเส้นทางการค้าการลงทุนกับสหภาพเมียนมา
โดย นายจ้านงค์ ตันตริตันโอภาส ประธานหอการค้าจังหวัดเพชรบุรี
- 10.30 - 12.00 น. กฎหมายและหลักบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียน
โดย นายประทีป ทองพูนกิจ
อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 - 16.00 น. เสวนาเรื่อง จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันเศรษฐกิจอาเซียน
โดย - นายณัฐพล ตันตระกูลทรัพย์ นักวิชาการภาษาและประวัติศาสตร์วัฒนธรรม
เมียนมา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นายสมภพ ชีระสานต์ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี
- นายธนากร คัยนันท์ ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณ
สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส.
ดำเนินการเสวนาโดย ผศ.ดร.วิริณีย์ กิตติพิชัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- 18.00 – 19.00 น. รับประทานอาหารเย็น

วันพฤหัสบดีที่ 28 สิงหาคม พ.ศ.2557

- 08.00 – 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 – 11.00 น. การขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียนด้วยกระบวนการวิจัยชุมชน
โดย รศ.ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม

คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

11.00 – 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน

12.00 - 17.30 น. **ศึกษาดูงานและเยี่ยมชมแหล่งเศรษฐกิจสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญาและการกำกับดูแลกิจการที่ดี**

- 13.30 – 15.30 ดูงานหลักการกำกับกิจการที่ดี ณ โรงไฟฟ้าราชบุรี บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด

- 15.30 – 17.00 ดูงานโรงงานผลิตงานเซรามิคแห่งแรกของไทย โรงงานเก้าอง ไถ่

18.00 – 19.00 น. รับประทานอาหารเย็น

วันศุกร์ที่ 29 สิงหาคม พ.ศ.2557

08.00 – 09.00 น. ลงทะเบียน

09.00 – 10.30 น. **ระบบโลจิสติกส์สู่เศรษฐกิจเมียนมากับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัด**
โดย ผศ.ดร.ภูพงษ์ พงษ์เจริญ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

10.30 – 10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง

10.45 – 12.00 น. **ปฏิบัติการกลุ่ม เรื่อง**

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านอาเซียนสู่แนวทางการทำงานของข้าราชการในจังหวัด

กลุ่ม 1 แนวทางการทำงานด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

กลุ่ม 2 แนวทางการทำงานด้านสังคมและวัฒนธรรม (ASCC)

กลุ่ม 3 แนวทางการทำงานด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC)

โดย รศ.ดร.อังศินันท์ อินทรกำแหง และคณะทำงาน

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

12.00 – 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 - 15.30 น. การนำเสนอผลการปฏิบัติการกลุ่ม

15.30 - 16.00 น. พิธีปิด มอบวุฒิบัตรและประเมินผลโครงการ

หมายเหตุ อาหารว่างเช้า เวลาประมาณ 10.30 น.

อาหารว่างบ่าย เวลาประมาณ 14.30 น.

หัวข้อและวิทยากรอาจเปลี่ยนแปลงได้บ้างตามความเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์, สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2554). *ประเทศไทยกับอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์สำนักนายกรัฐมนตรี.
- กรมอาเซียน,กระทรวงการต่างประเทศ. (2555). *ข้อมูลพื้นฐานอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2555 จาก <http://www.mfa.go.th/asean/th/other/2361>
- กรมอาเซียน,กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). *กฎบัตรอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2555 จาก <http://www.mfa.go.th/asean/.../other-20130528-092411-875...>
- กรมอาเซียน, กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). *ประชาคมอาเซียน*. asean-media-center-20130104-171510-396945.
- กรมอาเซียน. (2555). *การเตรียมความพร้อมของไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2555 จาก <http://www.mfa.go.th/asean/th/other/2399>.
- กรมอาเซียน, กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). *ไทยกับอาเซียน*. กระทรวงการต่างประเทศ. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2555 จาก <http://www.mfa.go.th/asean/th/other/2399>
- กาญจนา คุณารักษ์. (2527). *หลักสูตรและการพัฒนา*. นครปฐม: คณะศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะอนุกรรมการพิจารณาและติดตามความพร้อมด้านการศึกษาศู่ประชาคมอาเซียน. (2555). *ร่างรายงานผลการพิจารณาและติดตามความพร้อมด้านการศึกษาศู่ประชาคมอาเซียน*. คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา.
- จารุวรรณ ตันวิจิตร, สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2556). *ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)*.อาเซียน. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2555 จาก <http://www.lib.ru.ac.th/journal2/?p=3290>
- ชาญวิทย์ ไกรฤกษ์. (2554). *การเตรียมความพร้อมข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ เอกสารประกอบสัมมนา*. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2555 จาก region3.prd.go.th/asean/.../การเตรียม_ข้าราชการเข้าสู่_ประชาคมอาเซียน.
- চার্জ บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชุดา กิจจรธรรมและคณะ. (2556). *การวิจัยประเมินผลโครงการอบรมหลักสูตรการเตรียมราชการไทยสู่อาเซียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *พัฒนาหลักสูตรและการสอบมิติใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2548). *การบริหารงานบุคคลภาครัฐ : กระแสใหม่และสิ่งท้าทาย*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: จุดทอง.
- ศุญย์มานุษยวิทยาสิรินธร. (2554). *ประวัติศาสตร์ฉบับย่อของอาเซียนและประชาคมอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2555จากhttp://www.sac.or.th/databases/conference_asean_2011/?page_id=536
- สงัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.

- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2537). *ชุมทองอินโดจีน*. กรุงเทพฯ: เดอะเนชั่น.
- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, (2554). *แผนเตรียมความพร้อมผู้นำสู่การรวมตัวประชาคมอาเซียน 2015ระยะเวลา 4 ปี (พ.ศ. 2555 - 2558)* ในโครงการ “เตรียมความพร้อมผู้นำสู่การรวมตัวประชาคมอาเซียน 2015”. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2553). *Asean Community: 40 ปีอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2555 จาก http://www.bic.moe.go.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=191:2009-06-17-08-16-27&catid=61:-asean&Itemid=171
- สาลี ทองจิ๋ว.(2555). *การสังเคราะห์หลักสูตรอาเซียน: กรณีศึกษาสัมภาษณ์และวิเคราะห์หลักสูตร*. เอกสารประกอบการสอนระดับปริญญาเอก.หน้า66-78
- สำนักพัฒนาการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์. (2554). *แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการพัฒนาข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2556 จาก http://hq.prd.go.th/PRTechnicalDM/ewt_news.php?nid=1307.
- สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา, ม.ป.ป. *ASEAN: อาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2555 จาก http://www.lib.buu.ac.th/webnew2/?page_id=1286
- หัสยา ไทยานนท์. (2554). *ประชาคมอาเซียน 2558: อนาคตและการปรับกระบวนการทัศนประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ยุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- Kirkpatrick, D. L. & Kirkpatrick, J. D. (2006). **Evaluating Training Program: The Four Levels**. 3rd Eds. San Francisco, CA: Berrett-Koehler.
- Nicholls, A., and Nicholls, H. (1976). *Developing a curriculum*. London: Alloan & Unwin.
- Ornstein, A. C. & Hunkins, F.P. (2004). **Curriculum foundations principles and issues**. Boston, MA: Pearson.
- Provus, Malcolm M. (1971). *Discrepancy evaluation for educational program improvement and assessment*. McCutchan Pub Corp. (Berkeley, Calif).
- Stake, R E. (1967). *Toward technology for the evaluation of educational programs*. In R W Tyler, RM Gagne & M Sriven (Eds), *Perspective of curriculum evaluation (1-12)*. Chicago: Rand McNally.
- Stufflebeam, D. et al. (1971). *Educational Evaluation and Decision Making*. Itasca, Ill:Peacock.
- Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (2007). **Evaluation Theory, Models, & Application**. San Francisco, CA: John Wiley & Sons.
- Taba, H. (1962). **Curriculum development: Theory and practice**. New York, NY: Arcout Brace Jovanovich.
- Tyler, R. W. (1950). **Basic principle of curriculum and instruction**. Chicago, IL: University of Chicago Press.

ภาคผนวก

1. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) ในการฝึกอบรม
2. เครื่องมือประเมินผลการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) ในการฝึกอบรม
ของกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคตะวันตก (กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง ชุมพร)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ลักษณะทางชีวสังคม

ตาราง 14 ลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ลักษณะทางชีวสังคม	กาญจนบุรี		ราชบุรี		เพชรบุรี		ประจวบฯ		ระนอง		ชุมพร		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1. เพศ														
หญิง	40	60.6	37	58.1	34	68.0	23	46.0	34	59.6	41	68.3	209	59.9
ชาย	26	39.4	29	43.9	16	32.0	27	54.0	23	40.4	19	31.7	140	40.1
รวม	66	100.0	66	100.0	50	100.0	50	100.0	57	100.0	60	100.0	349	100.0
2. อายุ														
ต่ำกว่า 31 ปี	14	21.2	4	6.1	-	-	10	20.0	6	10.5	9	15.0	43	11.0
31 – 40 ปี	23	34.8	24	36.4	16	32.0	19	38.0	21	36.9	26	43.4	129	36.6
41 – 50 ปี	21	31.8	26	39.4	19	38.0	13	26.0	19	33.3	17	28.3	115	32.9
51 – 60 ปี	8	12.1	11	16.7	15	30.0	7	14.0	11	19.3	8	13.3	60	19.0
61 ปีขึ้นไป	-	-	1	1.5	-	-	1	2.0	-	-	-	-	2	0.6
รวม	66	100.0	66	100.0	50	100.0	50	100.0	57	100.0	60	100.0	349	100.0
3. อายุราชการ														
ต่ำกว่า 11 ปี	26	39.4	23	34.8	3	6.0	25	50.0	18	31.6	19	31.7	114	32.7
11 – 20 ปี	25	37.9	26	39.3	29	58.0	10	20.0	21	36.8	22	36.7	133	38.1
21 – 30 ปี	12	18.2	10	15.2	14	28.0	11	22.0	12	21.1	12	20.0	71	20.3
31 – 40 ปี	3	4.5	7	10.6	4	8.0	4	8.0	6	10.5	6	10.0	30	8.6
41 ปีขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.7	1	0.3
รวม	66	100.0	66	100.0	50	100.0	50	100.0	57	100.0	60	100.0	349	100.0
4. การศึกษาสูงสุด														
ปริญญาตรี	54	81.8	32	48.5	31	62.0	32	64.0	33	57.9	33	55.0	215	61.6
ปริญญาโท	12	18.2	31	47.0	19	38.0	17	34.0	24	42.1	27	45.0	130	37.2
ปริญญาเอก	-	-	3	4.5	-	-	1	2.0	-	-	-	-	4	1.1
รวม	66	100.0	66	100.0	50	100.0	50	100.0	57	100.0	60	100.0	349	100.0
5. ตำแหน่งงาน														
ระดับชำนาญการ	54	81.8	54	81.9	46	92.0	40	80.0	47	82.5	51	85.0	292	83.7
ระดับชำนาญการพิเศษ	8	12.1	6	9.1	4	8.0	6	12.0	8	14.0	8	13.3	40	11.5
ระดับเชี่ยวชาญ	4	6.1	4	6.1	-	-	2	4.0	2	3.5	1	1.7	13	3.7
เชี่ยวชาญพิเศษ	-	-	2	3.0	-	-	2	4.0	-	-	-	-	4	1.1
รวม	66	100.0	66	100.0	50	100.0	50	100.0	57	100.0	60	100.0	349	100.0

ลักษณะทาง ชีวสังคม	กาญจนบุรี		ราชบุรี		เพชรบุรี		ประจวบฯ		ระนอง		ชุมพร		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
6. กลุ่มราชการ														
พลเรือนสามัญ	51	77.3	22	33.3	38	76.0	25	50.0	32	56.2	38	63.3	206	59.0
พนักงานเทศบาล	3	4.5	21	31.8	3	6.0	6	12.0	10	17.5	11	18.3	54	15.5
องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด	4	6.1	-	-	2	4.0	10	20.0	5	8.8	5	8.3	26	7.4
พนักงานส่วน ตำบล	2	3.0	12	18.2	-	-	6	12.0	3	5.2	1	1.7	24	6.9
ครู/บุคลากร ทางการศึกษา	3	4.5	4	6.1	4	8.0	-	-	4	7.0	2	3.3	17	4.9
กลาโหม	1	1.5	3	4.5	1	2.0	2	4.0	1	1.8	1	1.7	9	2.6
สถาบันอุดมศึกษา	-	-	1	1.5	2	4.0	-	-	2	3.5	-	-	5	1.4
อัยการ/ตุลาการ	1	1.5	-	-	-	-	1	2.0	-	-	2	3.3	4	1.1
ตำรวจ	1	1.5	2	3.0	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0.9
องค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ	-	-	1	1.5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.3
รวม	66	100.0	66	100.0	50	100.0	50	100.0	57	100.0	60	100.0	349	100.0
7. การเข้าร่วมฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อด้านอาเซียน														
ไม่เคย	35	53.0	46	69.7	21	42.0	25	50.0	34	59.6	43	71.7	204	58.5
เคย	31	47.0	20	30.3	29	58.0	25	50.0	23	40.4	17	28.3	145	41.5
รวม	66	100.0	66	100.0	50	100.0	50	100.0	57	100.0	60	100.0	349	100.0
7.1 กรณีตอบข้อ 7 เคยหัวข้อฝึกอบรมด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนที่เคยฝึกอบรม														
เศรษฐกิจ	13	41.9	13	65.0	14	48.3	8	32.0	16	65.0	12	70.6	76	52.4
สังคมและ วัฒนธรรม	14	45.2	7	35.0	14	48.3	14	56.0	7	35.0	4	23.5	60	41.4
การเมืองและ ความมั่นคง	4	12.9	-	-	1	3.4	3	12.0	-	-	1	5.9	9	6.2
7.2 กรณีตอบข้อ 7 เคยหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม														
สำนักงาน ก.พ.	3	9.7	3	15.0	1	3.4	4	16.0	4	20.0	3	17.6	18	12.4
หน่วยงานอื่น	25	80.6	13	65.0	26	89.7	17	68.0	12	60.0	13	76.5	106	73.1
ไม่ระบุ	3	9.7	4	20.0	2	6.9	4	16.0	4	20.0	1	5.9	18	12.4
7.3 กรณีตอบข้อ 7 เคยจำนวนครั้งที่เข้ารับการฝึกอบรมในรอบปีงบประมาณที่ผ่านมาโดยเฉลี่ย														
1 - 2 ครั้ง/ปี	20	64.5	16	80.0	24	82.8	14	56.0	14	70.0	15	88.2	103	71.0
3 - 4 ครั้ง/ปี	7	22.6	1	5.0	-	-	4	16.0	3	15.0	2	11.8	17	11.7
5 - 6 ครั้ง/ปี	1	3.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.7
มากกว่า 6 ครั้ง/ปี	1	3.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.7
ไม่ระบุ	2	6.5	3	15.0	5	17.2	7	28.0	3	15.0	-	-	20	13.8

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความต้องการจำเป็น

ตาราง 15 แสดงความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนด้านความรู้

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
1. กฎหมายด้านอาเซียนสำหรับข้าราชการ	2.277	0.752	3.757	0.828	0.394
2. จิตวิทยาเพื่อบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียน	2.233	0.747	3.599	0.774	0.380
3. การพัฒนาการคิดอย่างไทยสู่การคิดอย่างอาเซียน	2.339	0.745	3.753	0.787	0.377
4. เทคนิคเจรจาต่อรองกับผู้ปฏิบัติงานราชการในอาเซียน	2.202	0.744	3.521	0.855	0.374
5. การประยุกต์แนวคิดทฤษฎีแบบไทยเพื่อสร้างความมั่นคงและความอยู่รอดในระบบทุนนิยมอาเซียน	2.298	0.744	3.664	0.815	0.373
6. ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นงานด้านอาเซียนของไทยและประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน	2.349	0.752	3.695	0.841	0.364
7. กรอบความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างจังหวัดกับเมืองในประเทศเพื่อนบ้านชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.305	0.764	3.620	0.887	0.363
8. ระบบโลจิสติกส์อาเซียนสู่โอกาสทางเศรษฐกิจกับคุณภาพชีวิตของคนไทยในจังหวัดและระหว่างประเทศใกล้เคียง	2.332	0.700	3.658	0.873	0.362
9. จิตวิทยาความมั่นคงจากการเปิดเสรีอาเซียน	2.288	0.764	3.579	0.793	0.361
10. หลักธรรมสากลเพื่อการทำงานกับประเทศเพื่อนบ้าน	2.373	0.719	3.716	0.794	0.361
11. การรู้เท่าทันยุทธศาสตร์ตามระเบียบเศรษฐกิจชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน	2.343	0.698	3.658	0.795	0.360
12. ตลาดการศึกษาอาเซียนของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน	2.401	0.742	3.750	0.775	0.360
13. Road Map ในการแก้ปัญหาและเส้นทางการค้าที่ผิดกฎหมายตามแนวชายแดนที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตท้องถิ่น	2.308	0.830	3.603	0.857	0.359
14. การสร้างนวัตกรรมสินค้า/บริการ/ลงทุน/แรงงานระดับจังหวัดของท่านเพื่อความเข้มแข็งของไทยในเวทีอาเซียน	2.411	0.757	3.730	0.820	0.354
15. เส้นทางพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นไทยสู่เพื่อนบ้านอาเซียน	2.418	0.735	3.723	0.830	0.351
16. อาชีพ/งานที่ต้องเร่งพัฒนาในกลุ่มพื้นที่จังหวัด/ในจังหวัดท่านเพื่อรองรับการขยายฐานเศรษฐกิจอาเซียน	2.442	0.718	3.743	0.816	0.348
17. การเผชิญปัญหาและการปรับตัวของการบริหารงานจังหวัดและท้องถิ่นไทยให้เท่าทันอาเซียน	2.394	0.717	3.658	0.812	0.346
18. การค้า/บริการ/การลงทุน/การเคลื่อนย้ายแรงงานของจังหวัดสู่ประเทศอาเซียน	2.469	0.788	3.736	0.784	0.339
19. ความก้าวหน้าในงานสาธารณสุขไทยและอาเซียน	2.480	0.806	3.730	0.794	0.335
20. เส้นวัฒนธรรม/สินค้าของจังหวัดสู่เศรษฐกิจอาเซียน	2.541	0.796	3.812	0.801	0.333
21. ความพร้อมในการทำงานด้านอาเซียนของประเทศไทยเมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียน	2.476	0.681	3.702	0.771	0.331
22. สภาพปัจจุบันและแนวโน้มโครงการลงทุนของภาครัฐและเอกชนในจังหวัดที่ท่านอยู่กับประเทศเพื่อนบ้าน	2.442	0.746	3.637	0.840	0.329

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
23. การเท่าทันปัญหาสาธารณสุขไทยกับการเปิดเสรีอาเซียน	2.483	0.771	3.682	0.811	0.326
24. การนำนโยบายและกลยุทธ์ด้านอาเซียนของประเทศและจังหวัดมาใช้ในการปฏิบัติงานราชการในจังหวัดของท่าน	2.490	0.734	3.671	0.729	0.322
25. ปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่จากการเปิดเสรีอาเซียน	2.377	0.796	3.493	0.875	0.320
26. วิสัยทัศน์ของอาเซียนของไทยและรายจังหวัดเพื่อการแข่งขันและความร่วมมือในเวทีอาเซียนของจังหวัดท่าน	2.548	0.742	3.678	0.773	0.307
27. ความอ่อนไหวต่อความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยกับเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.480	0.739	3.452	0.878	0.282
28. ความอ่อนไหวทางการเมืองในประเทศเพื่อนบ้าน	2.469	0.826	3.432	0.873	0.280

ตาราง 16 ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนด้านทัศนคติ

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
1. ความสำคัญของการพึ่งพิงซึ่งกันและกันและการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้าน	2.750	0.883	3.914	0.784	0.297
2. การเรียนรู้ความสำเร็จที่น้อยอยู่จากประวัติศาสตร์/บุคคลสำคัญของประเทศเพื่อนบ้าน	2.586	0.810	3.678	0.764	0.297
3. ความเข้าใจในความเชื่อและค่านิยมที่ต่างกันระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้กับจังหวัดท่าน	2.603	0.795	3.678	0.708	0.292
4. แนวความคิดในระดับสากล (Global Mindset)	2.661	0.864	3.747	0.776	0.290
5. การสร้างจิตสำนึกร่วมความรับผิดชอบของประชาชนไทยในฐานะพลเมืองอาเซียน	2.733	0.860	3.849	0.819	0.290
6. การยอมรับคุณค่าของสันติภาพเพื่อสร้างความมั่นคงของประชาชนในชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน	2.719	0.887	3.829	0.824	0.290
7. การเห็นคุณค่าด้านวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตของไทยและประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.798	0.887	3.925	0.783	0.287
8. การเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของคนจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.736	0.898	3.839	0.820	0.287
9. รู้สึกท้าทายกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ในการทำงานอาเซียน	2.733	0.856	3.822	0.761	0.285
10. การยอมรับคุณค่าค่านึงถึงสิทธิมนุษยชนอาเซียน	2.808	0.868	3.801	0.747	0.261
11. ความคิดเชิงบวกต่อเพื่อนบ้านอาเซียนโดยไม่ยึดติดอดีต	2.798	0.823	3.777	0.770	0.259

ตาราง 17 ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนด้านทักษะ

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
1. ทักษะการใช้ภาษาเพื่อนบ้านในการทำงานกับเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.164	0.800	3.682	0.884	0.412
2. เทคนิคบริหารความเสี่ยงในการทำงานอาเซียน	2.158	0.775	3.623	0.826	0.405
3. ทักษะการสร้างเครือข่ายการทำงานตามแนวชายแดน	2.182	0.789	3.627	0.830	0.398
4. ทักษะการทำวิจัยชุมชนเพื่อสร้างความได้เปรียบคู่เจรจาการค้า/บริการ/การลงทุน/การใช้แรงงานกับเพื่อนบ้าน	2.168	0.771	3.593	0.809	0.397
5. ทักษะภาวะผู้นำในบริบทอาเซียนและบริบทนานาชาติ	2.240	0.744	3.688	0.818	0.393
6. ทักษะภาษาอังกฤษในการทำงานอาเซียนของข้าราชการ	2.298	0.793	3.767	0.889	0.390
7. เทคนิคการทำงานข้ามวัฒนธรรมและท่ามกลางความหลากหลายวัฒนธรรมอาเซียนอย่างสันติ	2.223	0.774	3.637	0.828	0.389
8. เทคนิคเชื่อมโยงงานอาเซียนกับความก้าวหน้าในงาน	2.260	0.774	3.692	0.825	0.388
9. การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดเพื่อพร้อมรับวิกฤตจากผลกระทบเชิงลบของการเปิดเสรีอาเซียน	2.260	0.747	3.692	0.809	0.388
10. เทคนิคการประสานงานกับบุคลากรของหน่วยงานในประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.240	0.789	3.651	0.817	0.387
11. เทคนิคการบริหารจัดการข้อมูลของจังหวัดเพื่อนำเสนอทางเลือกที่ดึงดูดการลงทุน/ท่องเที่ยวของชาติอาเซียน	2.305	0.746	3.688	0.766	0.375
12. ทักษะบริการในงานราชการที่เน้นประชาชนอาเซียนเป็นศูนย์กลางบนฐานพหุวัฒนธรรมที่หลากหลาย	2.267	0.762	3.613	0.836	0.373
13. ทักษะการทำงานแบบบูรณาการสหสาขาอาชีพของข้าราชการไทยและข้าราชการในประเทศอาเซียน	2.301	0.745	3.671	0.800	0.373
14. ทักษะการออกแบบกิจกรรมโครงการเพื่อแก้ปัญหาในการทำงานอาเซียนในภูมิภาค	2.281	0.784	3.634	0.861	0.372
15. ทักษะบริหารจัดการภัยพิบัติแห่งอาเซียนและจังหวัด	2.305	0.791	3.671	0.805	0.372
16. ทักษะการให้บริการราชการอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ร่วมกับออฟไลน์อย่างมีมาตรฐานอาเซียนและสากล	2.343	0.777	3.716	0.819	0.370
17. ทักษะจำเป็นต่องานอาเซียนเช่นความเป็นมืออาชีพในงาน (Professional) ความเป็นสากล (International) เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่ดี (Facilitator) และอื่น ๆ	2.377	0.743	3.747	0.823	0.366
18. แนวทางปฏิบัติที่ดีในการทำงานอาเซียนของข้าราชการในส่วนภูมิภาค	2.349	0.742	3.702	0.806	0.365
19. การสร้างพลังใจเพื่อก่อเกิดชุมชนแห่งปัญญาของจังหวัดในการเตรียมพร้อมรับแข่งขันในเวทีอาเซียน	2.339	0.731	3.668	0.805	0.362
20. เทคนิคการถ่ายทอด/การสอนแนะ/การสร้างแรงบันดาลใจเพื่อบริหารจัดการงานอาเซียนให้มีประสิทธิภาพ	2.356	0.789	3.688	0.809	0.361
21. เทคนิคการเจรจาเพื่อยุติความขัดแย้งเพิ่มความร่วมมือและสร้าง	2.377	0.813	3.671	0.813	0.353

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
ผลประโยชน์ร่วมกันในอาเซียน					
22. แนวทางส่งเสริมและฟื้นฟูทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดอย่างยั่งยืน เพื่อการบริการและการลงทุนข้ามพรมแดน	2.418	0.784	3.719	0.855	0.350
23. เทคนิคการสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อความร่วมมือในการทำงานร่วมกันในประชาคมอาเซียน	2.435	0.803	3.740	0.774	0.349
24. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนไทยในท้องถิ่นบนพื้นฐานพหุวัฒนธรรมอาเซียน	2.442	0.791	3.709	0.838	0.342
25. ความหยุดยั้งต่อการใช้ชีวิตและการทำงานอาเซียน	2.418	0.762	3.647	0.770	0.337
26. เทคนิคการสร้างเชื่อมั่นให้กับประชาชนไทยให้ยอมรับการปรับตัวต่อการแข่งขันในเวทีอาเซียน	2.476	0.827	3.730	0.786	0.336
27. เทคนิคการสร้างบรรยากาศกัลยาณมิตรเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน	2.497	0.810	3.740	0.813	0.332
28. เทคนิคการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและความอบอุ่นต่อคนในประเทศอาเซียน	2.572	0.798	3.726	0.804	0.310

ตาราง 18 ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนด้านบรรยากาศในการทำงาน

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
1. การศึกษาดูงานในหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนที่ประสบความสำเร็จในงานด้านอาเซียนของจังหวัดที่ท่านอยู่	2.346	0.808	3.743	0.824	0.373
2. หน่วยงานของท่านมีการถ่ายทอดนโยบายกลยุทธ์และตัวชี้วัดสู่การทำงานด้านอาเซียนไว้อย่างชัดเจน	2.325	0.769	3.664	0.819	0.365
3. หน่วยงานภาคีเครือข่ายในการทำงานด้านอาเซียนที่ท่านรู้จักสามารถขอความร่วมมือได้อย่างสะดวกใจ	2.325	0.751	3.637	0.815	0.361
4. บรรยากาศในที่ทำงานท่านเอื้อต่อการทำงานอาเซียน	2.397	0.799	3.668	0.793	0.346
5. การสนับสนุนของหน่วยงานเพื่อให้บุคลากรเตรียมความพร้อมในการทำงานด้านอาเซียน	2.551	0.813	3.781	0.808	0.325
6. ผู้บริหารท่านมีความรู้และพร้อมต่อการทำงานอาเซียน	2.606	0.841	3.753	0.809	0.306

ตาราง 19 สรุปความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนจำแนกรายด้านรวม

ความต้องการจำเป็นรายด้าน	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
● ทักษะ	2.331	0.636	3.728	0.687	0.374
● ความรู้	2.409	0.575	3.696	0.639	0.348
● บรรยากาศการทำงาน	2.464	0.658	3.763	0.739	0.345
● ทัศนคติ	2.736	0.713	3.843	0.658	0.288

ตาราง 20 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ประเด็นข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ที่ดีและภาคภูมิใจที่เกี่ยวกับการทำงานด้านอาเซียน (n=42)		
1. เข้าร่วมประชุมและศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนความรู้กับประเทศเพื่อนบ้าน	17	40.48
2. พัฒนาทักษะการบริการเช่นการฝึกอบรมภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน	9	21.43
3. แนะนำการให้บริการแก่คนในประเทศเพื่อนบ้าน	6	14.29
4. มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้ประชาชน	5	11.90
5. เป็นตัวการในการประสานการทำงานของหน่วยงานในการเข้าสู่อาเซียน	5	11.90
ปัญหาอุปสรรคในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านอาเซียน (n= 80)		
1. ทักษะทางด้านภาษาและการสื่อสาร	61	70.1
2. ขาดความพร้อมทั้งทางภาครัฐและเอกชนในการเข้าสู่อาเซียน	11	12.6
3. ขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการเข้าสู่อาเซียน	8	9.2
4. วัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละชาติ	7	8.0
แนวทางการแก้ไขปัญหาในการทำงานด้านอาเซียน (n=31)		
1. พัฒนาทักษะทางด้านภาษาแก่ข้าราชการทั้งภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน	19	61.3
2. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแก่บุคลากร	7	22.6
3. ศึกษาดูงานต่างประเทศในกลุ่มอาเซียน	2	6.5
4. จัดฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรในทุกภาคส่วน	3	9.7

ตาราง 21 สถานที่ที่ควรจัดฝึกอบรมเทคนิคการอบรมและรูปแบบการสร้างเครือข่าย

สถานที่ใช้ในการฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ	สถานที่ใช้ในการฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
รุ่นที่1			รุ่นที่2		
- เพชรบุรี	77	22.2	- ประจวบคีรีขันธ์	89	25.6
- กาญจนบุรี	54	15.6	- ชุมพร	60	17.3
- ราชบุรี	42	12.1	- ระนอง	32	9.2
รูปแบบการสร้างเครือข่าย				จำนวน	ร้อยละ
- จัดตั้งกลุ่ม/รุ่นเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพ				132	37.9
- ตั้งกลุ่ม line				123	32.1
- ตั้งกลุ่ม Face book				117	26.2

เครื่องมือประเมินผลการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค

(เครื่องมือฉบับที่1)

แบบทดสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียน (ก่อน-หลังการฝึกอบรม)

ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ- สกุล..... ระดับตำแหน่งงาน.....

สถานที่ทำงาน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
2. แบบทดสอบมีทั้งหมด 6 หน้า จำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
3. ใช้เวลาในการทดสอบ 30 นาที
4. ก่อนทำแบบทดสอบให้ท่านกรอกข้อมูลส่วนตัวให้ชัดเจน ลงในกระดาษคำตอบด้านล่าง
5. ในการทำแบบทดสอบให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดจากตัวเลือก ก, ข, ค หรือ ง เพียงคำตอบเดียวเท่านั้น แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ
6. ให้ท่านทำข้อสอบให้ครบทุกข้อภายในเวลาที่กำหนด แล้วส่งแบบทดสอบฉบับนี้คืนกรรมการคุมสอบ
7. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบฉบับนี้

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง
1					6					11					16				
2					7					12					17				
3					8					13					18				
4					9					14					19				
5					10					15					20				

1. อาเซียน (ASEAN) ย่อมาจาก

- ก. Asia South East Association Nations
- ข. Association of South East Asian Nations (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ค. Asia South East Association National
- ง. Association of South East Asian National

2. “สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ได้จัดตั้งขึ้นโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกก่อตั้ง 5 ประเทศ ซึ่งได้แก่ประเทศใดบ้างที่ได้ร่วมลงนามใน “ปฏิญญากรุงเทพฯ” (Bangkok Declaration) หรือที่เรียกว่าปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration)

- ก. ไทย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา มาเลเซีย และเวียดนาม
- ข. ไทย บรูไน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์
- ค. ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ง. ไทย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม

3. คุณลักษณะของบุคลากรภาครัฐที่พึงประสงค์สู่การรวมตัวของประชาคมอาเซียนของสำนักงาน ก.พ. ร่วมกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ยกเว้น ข้อใด

- ก. มีความเป็นนานาชาติ (International)
- ข. มีความเป็นมืออาชีพ (Professional)
- ค. มีความเป็นผู้นำ (Leadership) (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ง. มีความเป็นผู้สนับสนุน (Facilitator)

4. ข้อใด *ไม่ใช่* จุดอ่อนของบุคลากรภาครัฐไทยในการร่วมตัวสู่ประชาคมอาเซียน

- ก. การทำงานแบบบูรณาการ (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ข. ทักษะในด้านภาษา
- ค. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- ง. กฎระเบียบของระบบราชการ

5. ต่อไปนี้เป็นวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียนตามปฏิญญากรุงเทพฯ ยกเว้น ข้อใด

- ก. ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร
- ข. ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค
- ค. ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี
- ง. ส่งเสริมให้ประชาคมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (คำตอบที่ถูกต้อง)

6. ในปี 2546 ผู้นำอาเซียนได้ลงนามปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียนหรือ ASEAN Community ภายในปี 2563 (ค.ศ.2020) โดยสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมืออย่างรอบด้าน โดยประกอบไปด้วย 3 เสาในข้อใด

- ก. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC), ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (APSC), ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASoC)
- ข. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC), ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (APSC), ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC)
- ค. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC), ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (APoC), ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASoC)
- ง. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC), ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (APSC), ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) (คำตอบที่ถูกต้อง)

7. สัญลักษณ์ของอาเซียนคืออะไร และมีความหมายว่าอย่างไร

- ก. รวงข้าว 10 รวง หมายถึง ประเทศสมาชิกรวมตัวกันเพื่อมิตรภาพ และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ข. รวงข้าว 10 รวง หมายถึง ประเทศสมาชิกที่มีวัฒนธรรมใกล้เคียงกันเพื่อการค้าขายอย่างเสรี
- ค. ต้นข้าว 10 ต้น หมายถึง ประเทศสมาชิกที่มีวัฒนธรรมใกล้เคียงกันเพื่อการค้าขายอย่างเสรี
- ง. ต้นข้าว 10 ต้น หมายถึง ประเทศสมาชิกรวมตัวกันเพื่อมิตรภาพ และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

8. กรอบการปฏิบัติใด *ไม่ได้* อยู่ในแผนการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

- ก. ความเข้าใจในระบบสังคมวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก
- ข. ส่งเสริมและร่วมมือในการสร้างความมั่นคงภายในของประเทศสมาชิก (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ค. ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงสำหรับประชาชน
- ง. เสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค

9. กรอบการปฏิบัติใด *ไม่ได้* อยู่ในแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

- ก. ส่งเสริมการตลาดและฐานการผลิตเดียว
- ข. ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
- ค. การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
- ง. ส่งเสริมการเปิดเสรีการลงทุนด้านพลังงานเพื่อให้ราคาพลังงานในกลุ่มประเทศอาเซียนถูกลง (คำตอบที่ถูกต้อง)

10. กรอบการปฏิบัติใด *ไม่ได้* อยู่ในแผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

- ก. การส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมของแต่ละประเทศสมาชิก (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ข. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ค. สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม
- ง. การลดช่องว่างทางการพัฒนา

11. ข้อใด *ไม่ได้* อยู่ในแผนการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน

- ก. ความเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- ข. ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ
- ค. ความเชื่อมโยงด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ง. ความเชื่อมโยงด้านประชาชน

12. ข้อใด คือ เจ็ดวิชาชีพที่สามารถย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีในประชาคมอาเซียน

- ก. แพทย์ เกษษกร นักวิทยาศาสตร์ นักโบราณคดี นักแปลภาษา (ล่าม) นักสังคมวิทยา ทนายความ
- ข. แพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ นักบัญชี นักสำรวจ วิศวกร สถาปนิก (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ค. ครู นักธุรกิจ ทนายความ นักบัญชี วิศวกร สถาปนิก เกษษกร
- ง. แพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ นักบัญชี เกษษกร ครู นักวิทยาศาสตร์

13. ข้อใด *ไม่ใช่* ประโยชน์ที่คาดว่าประเทศไทยจะได้รับจากการบังคับใช้กฎบัตรอาเซียน

- ก. ความสามารถรับมือกับภัยคุกคามระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง
- ข. ช่วยส่งเสริมค่านิยมของประเทศอื่น ๆ ในอาเซียนที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศไทย
- ค. อำนาจการต่อรองที่เพิ่มขึ้นของประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียนในเวทีโลก
- ง. ประชาชนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน (คำตอบที่ถูกต้อง)

14. สถาบันอาเซียนเพื่อสันติภาพและความสมานฉันท์ (ASEAN Institute of Peace and Reconciliation) ตั้งอยู่ ณ สถานที่ใด

- ก. ฮานอย ประเทศเวียดนาม
- ข. กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
- ค. กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ง. กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

15. ภารกิจของสถาบันอาเซียนเพื่อสันติภาพและความสมานฉันท์ คือข้อใด

- ก. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างกันในอาเซียน
- ข. การวิจัยและรับฟังความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมสันติภาพในภูมิภาค (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ค. ผลักดันนโยบายของอาเซียนด้านสันติภาพ

ง. เข้าไปสร้างความสมานฉันท์ภายในประเทศสมาชิก

16. วัตถุประสงค์หลักของประเทศไทยในการส่งเสริมบทบาทของภาคประชาสังคมด้วยการจัดตั้ง GO-NGO Forum คือข้อใด

- ก. ส่งเสริมให้ NGO สามารถทำงานด้านสิทธิมนุษยชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ข. การส่งเสริมและผลักดันให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน(คำตอบที่ถูกต้อง)
- ค. การผลักดันให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
- ง. ถูกทุกข้อ

17. ข้อใด ไม่ใช่ หลักเกณฑ์ในการเข้าร่วมการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก

- ก. การภาคยานุวัติ
- ข. การตกลงใช้เงินสกุลเดียวกัน (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ค. การเป็นคู่เจรจาเต็มตัวของอาเซียน
- ง. การมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับอาเซียน

18. อาเซียนได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาเซียน (ASEAN ICT Masterplan 2015: AIM 2015) หน้าที่ในข้อใด ไม่ใช่ บทบาทของประเทศไทย

- ก. การจัดทำมาตรฐานและนิยามทักษะบุคลากรด้าน ICT อาเซียน
- ข. การจัดทำแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์อาเซียน
- ค. โครงการ Smart Thailand
- ง. จัดทำโครงการสื่อสารไร้พรมแดนภายในภูมิภาค (คำตอบที่ถูกต้อง)

19. การที่ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการบริหารราชการแผ่นดินโดยเน้นหลักธรรมาภิบาล แสดงว่าประเทศไทยดำเนินการได้สอดคล้องกับประชาคมใด

- ก. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- ข. ประชาคมการค้าและการลงทุนอาเซียน
- ค. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
- ง. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (คำตอบที่ถูกต้อง)

20. ข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการค้าบริการ (ASEAN Framework Agreement on Trade in Services: AFAS) เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถมีหุ้นส่วนของผู้ถือหุ้นต่างชาติได้ไม่เกินร้อยละเท่าไร

- ก. 40
- ข. 50
- ค. 70 (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ง. 100

แบบประเมินของโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค

ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. ระดับ ข้าราชการ ข้าราชการพิเศษ
 เชี่ยวชาญ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
4. ประสบการณ์การทำงานปี
5. จังหวัดที่ปฏิบัติงาน

แบบประเมินการบริหารจัดการในการจัดฝึกอบรมของผู้จัดอบรม ประเมินโดยผู้เข้ารับการอบรม
คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ประเด็นพิจารณา	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การบริหารจัดการด้านวิชาการของผู้จัดอบรม ได้ทำสิ่งต่อไปนี้หรือไม่				
1. มีกำกับเวลาให้การฝึกอบรมเป็นไปตามตารางเวลาการฝึกอบรม				
2. มีกิจกรรมสัมพันธ์นอกเวลาการอบรม				
3. มีเจ้าหน้าที่ดูแล หรือมีพี่เลี้ยงประจำต่อผู้เข้าอบรมที่เพียงพอ				
4. มีการประสานงานอำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นระหว่างอบรม ของเจ้าหน้าที่ประจำห้องอบรม				
5. มีการแจ้งเกณฑ์ที่ชัดเจนในการผ่านการอบรมฯ ให้ผู้เข้าอบรมทราบ				
การบริหารจัดการด้านธุรการของผู้จัดอบรม ได้ทำสิ่งต่อไปนี้หรือไม่				
1. เจ้าหน้าที่ให้การทักทายและต้อนรับผู้เข้าอบรมด้วยมิตรไมตรี				
2. ความสะดวกในการลงทะเบียนก่อนเข้าอบรมและในการรับเอกสาร				
3. มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกระหว่างการฝึกอบรม				
4. แจ้งการเปลี่ยนแปลงกำหนดการให้ผู้เข้าอบรมทราบล่วงหน้า				
5. การจัดบริการอาหารและเครื่องดื่ม				
6. ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่จัดอบรม				
7. มีการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและการรักษาพยาบาล				
8. ขนาด พื้นที่ และความเหมาะสมของห้องประชุมที่เอื้อต่อการเรียนรู้				

ประเด็นพิจารณา	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านวัสดุอุปกรณ์/สื่อทัศนูปกรณ์				
1. มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอครบถ้วนและสอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมการอบรม				
2. มีสื่อทัศนูปกรณ์ เช่น โปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ จอรับภาพ เอื้อต่อการเรียนรู้				
3. เจ้าหน้าที่/อาสาสมัคร ที่ให้คำแนะนำและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อต่าง ๆ ได้ทัน				
ด้านเอกสารประกอบการฝึกอบรม				
1. มีเอกสารประกอบการอบรมครบถ้วน เนื้อหาอ่านเข้าใจได้ด้วยตนเอง				
2. จัดทำไว้เป็นรูปเล่มหรือแฟ้มที่สะดวกต่อการอ่านและศึกษาเพิ่มเติมภายหลัง				
ด้านการจัดการศึกษาดูงาน				
1. กำหนดการ และระยะเวลาในการจัดศึกษาดูงานในครั้งนี้				
2. ประโยชน์/ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานในครั้งนี้				
3. การนำความรู้และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดูงานมาปรับใช้ในงาน				
4. การนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานในครั้งนี้ไปถ่ายทอดแก่ผู้อื่นได้				
5. การให้ความต้อนรับและข้อมูลจากบุคลากรที่เข้าศึกษาดูงาน				
6. ความเหมาะสมของสถานที่ศึกษาดูงาน				
7. ความเหมาะสมของยานพาหนะ				
8. การได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากรประจำสถานที่ที่เข้าไปศึกษาดูงานในครั้งนี้				
9. โดยภาพรวมของการจัดโครงการ/กิจกรรมในครั้งนี้				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินวิทยากรตามหัวข้อวิชา โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ชื่อวิทยากรที่ถูกประเมิน

ชื่อหัวข้อวิชาที่สอน.....

สอนในวันที่.....สถานที่.....

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน				
1. มีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง				
2. มีความชัดเจนในการถ่ายทอดความรู้ สามารถอธิบายเพิ่มเติมให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น				
3. มีการเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี				
บุคลิกภาพที่เหมาะสมของวิทยากร				
4. การแต่งกายเหมาะสมกับรูปแบบการอบรม เป็นที่น่าเชื่อถือ				
5. ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ขัน มีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้ดี				
6. ใช้ภาษาสุภาพ สามารถดึงดูดผู้เข้าอบรม				
เทคนิคการสอนที่ดี				
7. มีการนำเข้าสู่บทเรียน ชี้แจงวัตถุประสงค์ของหัวข้อบรรยายอย่างชัดเจน				
8. จัดลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาได้อย่างเหมาะสม เช่น จากง่ายไปยาก				
9. มีวิธีการถ่ายทอดที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า				
10. มีการแทรกหรือเปลี่ยนวิธีการสอนเมื่อมีผู้เข้าอบรมง่วงหรือเบื่อ				
11. สอนเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำอธิบายรายวิชา				
12. เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ซักถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น				
13. มีสรุปสาระสำคัญ พร้อมยินดีให้ข้อมูลให้คำปรึกษาภายหลังการฝึกอบรม				
14. มีการเสริมแรงทางบวกให้ผู้เข้าอบรม พร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เข้าอบรม				
ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร				
15. มีทัศนคติที่ดีต่องานราชการ				
16. ควบคุมชั้นเรียนและรักษาเวลาได้ดี				
17. ความพึงพอใจต่อวิทยากรโดยรวม				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

แบบประเมินปฏิบัติการเรียนรู้และพฤติกรรมของผู้เข้าอบรมประจำวัน

โดยการสังเกตการณ์ของ ผู้จัดการฝึกอบรม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
วินัยในระหว่างการอบรม				
1. การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสม				
2. เข้าห้องอบรมตรงเวลา				
3. เดินเข้า-ออกห้องอบรมขณะที่วิทยากรบรรยายหรือดำเนินกิจกรรม (ข้อลบ)				
4. พูดคุยกันขณะวิทยากรบรรยายหรือดำเนินกิจกรรม (ข้อลบ)				
สัมพันธภาพต่อผู้จัดอบรมและต่อวิทยากร				
5. ผู้เข้าอบรมมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน				
6. มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้จัดอบรม				
7. มีสัมพันธภาพที่ดีต่อวิทยากร				
8. ใบน้ำยิ้มแย้มในขณะที่รับการอบรม				
ความตั้งใจในการเรียนรู้				
9. แสดงความสนใจขณะที่วิทยากรบรรยายหรือดำเนินกิจกรรม				
10. พักหน้าเข้าใจตามที่วิทยากรบรรยายหรือดำเนินกิจกรรม				
11. จดบันทึกสิ่งที่วิทยากรบรรยาย				
12. เปิดเอกสารประกอบคำบรรยายหรือตั้งใจศึกษาสื่อประกอบการอบรม				
13. ชักถามวิทยากรเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง				
14. เหม่อลอย / สัปหงก / หลับขณะมีการบรรยายหรือดำเนินกิจกรรม (ข้อลบ)				
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรม				
15. ตอบคำถามที่วิทยากรชักถาม				
16. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรมอย่างกระตือรือร้น				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....
.....
.....
.....